

Jeremie

Dñs ex ignorantia: s̄ vt ex eius responsione cōuenientius eni instruat de futura destructione ciuitatis. ideo p̄nter ponit p̄bete r̄nsio. **V**irgā vigilāte ego video. Aliqui exponunt. Virgā vigilāte. i. vigilantium. s̄ latronū q̄ vigilāt de nocte q̄n aliī dormiūt ad faciendū furta: 2̄ habēt aliq̄n virgā longā in extremitate vni cū ferreū bñtes cuz q̄ extrahūt vestes vel alias res de tomib⁹ p̄ fenestras. 2̄ per hoc vt dicit d̄s gnabat futura spoliatio ciuitatis p̄ chaldeos. **S**̄ istud dictū p̄cessit ex ignorantia bebraici sermōis que sic habz̄ hic Baculus amigdalinū video. 2̄ dicit baculū ad designādū p̄cussionē ciuitatis futuraz̄ Amigdalinum ad designādum hui⁹ p̄cussionis accelerationem eo q̄ inter alias arbores amigdalu multū accel

Virgā vigilāte ego video et dixit dñs ad me. **D**ñ vi disti: qz̄ vigilabo ego super vbo meo vt faciā illud. **E**t sc̄m ē verbū dñi sc̄do ad me dicēs. **Q**uid tu vides. **E**t dixi. **O**llā succensā ego video: 7̄ faciē ei⁹ a facie aquilonis. **E**t dixit dñs ad me. **A**b aqlōe p̄adet malū sup oēs hitatores terre. **Q**uia ecce ego p̄uocabo om̄es cognatōes regnoz̄ aquilonis ait dñs: 7̄ veniēt et ponent vnusquisqz̄ solū suū ī t̄roi tu portaz̄ h̄rlm: 7̄ sup oēs muros ei⁹ in circuitu: 7̄ sup vn̄uersas vrbes Iuda. **E**t

Quod sit regula apud bebreos q̄ q̄n in p̄ncipio alius cuius p̄betie exprimitur nomen patris ipsius p̄bete intelligendū est q̄ pater fuit p̄beta nullus habet fundamentū in sacra scriptura. nec aliquē bebreorum expositoꝝ me recolo legisse hoc asserentem: licet i quodam talmudico libro hoc legatur. tamē hoc nō ē p̄ regula reputandū: imo fm̄ Ra. cambi. 2̄ alios antenticos bebreorum expositoꝝ Belchias hic nominatus ē Belchias ille summus sacerdos qui inuenit libroz̄ legi tempore Josie: vt habetur. iij. Regū. xxiij. qui quidē belchias non fuit p̄pha: quod patet ex h̄ q̄ ipse cuz alijs de mandato regis iuit ad querendū verbū domini ab Olvā p̄biffa: vt patet in capitulo supra dicto.

exposuit ioseph de duplici somnio pharaonis famem futurā signante: Gen. xli. b. **T**u ergo. **D**ic consequenter ponitur p̄bete confortatio cum dicitur. **T**u ergo accinge lumbos tuos 2̄. i. sis promptus 2̄ paratus ad exequendum mandatum meū abh̄c iendō a te timorem humanū. p̄ter quod subdit. **N**ec em̄ timere te faciā id ē permittā: p̄pter qd̄ subditur. **E**go quippe de di te hodie in ciuitatem munitaz̄. quali diceret. sicut ciuitas munita nō potest capi nec colūna ferrea frangi. nec murus eneus penetrari: sic non poteris a tuis aduersarijs superari. cui⁹ causa subdit. **Q**uia ego tecū sum. qui sup̄ in fuit te virtutis. 2̄ sic possum te in omnibus p̄tegere.

Loquar iudicia mea cū eis sup̄ oēs maliciā eoz̄ q̄ dereliquunt me: libauerūt dñs alienis: 7̄ adorauerūt opus manū suaz̄. **T**u ergo accinge lumbos tuos 2̄ surge: 2̄ loq̄re ad eos oīa que ego p̄cipio tibi. **N**e formides a facie eoz̄: nec em̄ timere te faciā vultū eoz̄. **E**go q̄ppe tedi te hodie in ciuitatem munitā: 7̄ in colūnā ferreā: 2̄ i mur̄ ereū sup̄ oēm terrā regib⁹ iuda: p̄ncipib⁹ eius 2̄ sacerdotib⁹: 7̄ p̄plo terre: et bellabūt aduersum te 7̄ nō p̄ualebunt: quia ego tecū sū ait dominus vt liberē te.

In capitulo primo Jeremie vbi dicit in postilla. **S**ū belchie qui fuit etiam p̄beta.

Additio.

Quod sit regula apud bebreos q̄ q̄n in p̄ncipio alius cuius p̄betie exprimitur nomen patris ipsius p̄bete intelligendū est q̄ pater fuit p̄beta nullus habet fundamentū in sacra scriptura. nec aliquē bebreorum expositoꝝ me recolo legisse hoc asserentem: licet i quodam talmudico libro hoc legatur. tamē hoc nō ē p̄ regula reputandū: imo fm̄ Ra. cambi. 2̄ alios antenticos bebreorum expositoꝝ Belchias hic nominatus ē Belchias ille summus sacerdos qui inuenit libroz̄ legi tempore Josie: vt habetur. iij. Regū. xxiij. qui quidē belchias non fuit p̄pha: quod patet ex h̄ q̄ ipse cuz alijs de mandato regis iuit ad querendū verbū domini ab Olvā p̄biffa: vt patet in capitulo supra dicto.

Replica.

In capitulo primo Jeremie vbi postillatoꝝ belchia patrē Jeremie hic nominatus dicit fuisse p̄phaz̄ iuxta regulā bebreoz̄ dicentē patres p̄o p̄harum nominatos fuisse p̄phas. **B**urgen. dicit se illā regulam non legisse nec regulam esse: dicit tamen i t̄balmud reperiri. vnde qua t̄balmud apud iudeos p̄o lege reputatur. lex autē 2̄ regula coincidunt: igitur Burgen. negans illud dictū fore regulā cōcedit ipsum esse regulā ex eo. qz̄ dicit ipsum in t̄balmud fore contentū. **A**ssumit autē Burgen. q̄ Belchias hic nominatus nō fuit p̄pha s̄ fuit ille summus pontifex. de quo. iij. Regū. xxiij. dicitur q̄ inuenit librum legis tēpore Josie. 2̄ ad hoc allegat rabi cambi 2̄ alios. **S**̄ videtur q̄ Burg. p̄ assumptū illud p̄bat p̄positū: qz̄ summi pontificis officiu fuit p̄phare. si em̄ tēpore xp̄i q̄ sacerdotiū 2̄ p̄betia legi debuit obmutescere: ad pontificis officiu p̄tinebat p̄phare: sicut dicitur Job. xj. de Caypha: cum esset pontifex p̄phauit: multo amplius tēpore regū quādo p̄bia fuit in maximo vigore ad pontificis officiu p̄tinebat p̄betare. ergo quia h̄ Burg. belchias nō fuit p̄beta. 2̄ cū hoc fm̄ eundez̄ fuit pontifex. ergo fuit p̄pha saltē officio etsi non actu. **E**t ad h̄ tēdit argumētū Burg. p̄ quod nitit ostēdere ipm̄ non fuisse p̄pham. quia missus est a rege ad Olvā p̄biffa ad

fulendū. Ad hoc autē cōiter dē: q̄ aliq̄ sunt p̄be actu s̄ nō officio: vt David. iob 7 q̄plures aliq̄. Quidaz autem fuerunt p̄betevtroq; nō sicut Elaias. hieremias zc. qui dā aut officio 7 nō actu: sicut multi sumi p̄rifices. 7 sic Helchias. Et ad se dandā Burg. p̄tione potest dici. q̄ non est inconueniens vnū p̄betam ad aliū accedere et ab eo inq̄rē aliq̄d si bi non reuelatus 7 ab eo instrui: vt p̄ factuz in multis locis tpe regū. In p̄ libro Regū dicit. Num Saul inter p̄betas. qui tñ cōsuluit p̄betonissaz. multo rōnabilius Helchias exns. p̄beta potuit cōsulere veram p̄betissam: qz prophe te spū p̄betico nō semp t̄gūtur: nec est i eorum potesta te vsus luminis. p̄ p̄betalis. q̄a donū sup̄naturale est. Sed quicquid sit de p̄betia istius Helchie nō videtur verisimile hunc sumū p̄rificē fuisse patrē Hieremie. quia pater ipsius hic nominatus dī fuisse de sacerdotibus qui sunt in anathot: qui s̄m b̄m Hieronymū fuit viculus ruralis: 7 inde accidit ei Hieremie rusticitas in eloquio. fuit em̄ anathoti res vt inquit idē beatus Hieronymus. nec puto verisimile summū sacerdotē in tali viculo habitasse: s̄ in ciuitate regia ad reddendū iura in causis p̄plexis. nec videt honestus modus loquēdi s̄e b̄m Hieronymi de p̄re hieremie si fuisset sumus p̄rifex. nō em̄ honeste de summo p̄rificē dici p̄r: q̄ sit vnus de sacerdotibus. p̄sides em̄ cū simplicibus sacerdotibus nō connumerat honeste sicut nō decet regē populo cōnumerari.

Capitulum. ij.

Factum est. hic consequēter describitur dīcte destructionis causa. s̄. populi iudaici malicia. 7 diuidit in duas p̄tes. qz primo Hieremias arguit populi maliciā. secūdo ex hoc patit multiplicē iniurias cap. xi. Prima i duas. qz p̄mo arguitur p̄li maliguitas. scdo eius irrepabilitas. xii. capi. Prima aduocū duas qz p̄ Hieremias arguit populi transgressiones. secūdo plangit sibi futurā persecutionē capi. xj. circa mediū: ibi Tu autē domine demōstrasti mibi. Sed istud dictum videtur repugnare ei qd̄ dictū est capitulo p̄cedēti. Nec em̄ timere te faciā. i. permittā: qz plangit de malo futuro videtur procedere ex timore. Ad qd̄ dicendū q̄ sicut dicit p̄sophus. ij. r̄betorice. Timor est passio de malo futuro de difficili euitabili: nō tñ impossibili. qz si app̄bēdatur vt impossibile euitari: iam cessat timor. 7 succedit tristitia que est p̄rie de malo p̄nti. quia iā app̄bēdatur illud malū vt p̄ns. p̄pter quod iudicati ad mortē cū illuc ducuntur nō timent sed tristātur. 7 hoc est p̄tus q̄ timere: Prouer. xvij. Spūs tristis ericcat ossa. hieremias autē p̄ diuinā reuelatōz erat certus de p̄secutōne sibi futura. 7 ideo nō erat in eo timor de hoc. sed tristitia 7 sic plangebat. qz app̄bēdēbat illā quasi iam p̄ntēz p̄pter euasioneis impossibilitatem. Plangit em̄ p̄rie ē de malo p̄nti vel p̄terito s̄m rem vel s̄m app̄bēnsione. Der dicta pater solutio argumenti. Prima aduocū in duas qz primo arguit populi multiplex flagitium. scdo excludit ab eo remediū: ca. v. Prima aduocū tres. qz p̄mo arguitur p̄li malicia. secūdo peccādi inuerecūdia: capi. sequēti. tercio peccantiā p̄tumaia. ca. iij. Dñs autē capitulū in duas partes diuiditur. quia p̄mo p̄mittitur dei 7 populi mutua dilectio. scdo ipsius populi depraua

tio: vt grāuioz appareat et p̄cedēti bonitate. secūda ibi. Audite. Circa p̄mū sciēdū q̄ deus magnā dilectō nē oñdit populo iudaico qñ sic mirabiliter eduxit eū de egypto 7 sibi sp̄aliter respōsavit p̄ dationē leg. s̄m q̄ dī p̄s. cxiij. Non fecit taliter omni nati. 7 iudī. sua non manife. eis

Te v̄bū dñi tom̄ iacob 7 oēs cognationes tom̄ isrl. Dec dicit dñs. Quid inuenerūt p̄res v̄ri i me iniquitari. qz elogauerūt a me: 7 abulauerunt p̄ vanitatē: 7 vani facti s̄t. Et nō dixerūt: vbi ē dñs q̄ ascēdē nos fecit de terra egypti: qui traduxit nos p̄ desertū: p̄ terrā inhabitabile 7 inuiā p̄ terraz sitis 7 imagines mortis per

Et cōuerso populo magnaz dilectionē ostēdit ad eum qñ ad mandatū ei exiuit in desertum vbi victualia n̄ crescebāt nec cibus ad sufficiētā sibi p̄parare poterāt. 7 hoc ē quod dī hic. b̄. Gaude 7 clama i aurib̄ hierusalē. i. habitatorū eius: ita q̄ omnes possint audire tam maiores q̄ miores

minus. cuius v̄bū nō potest esse falsū. d̄. Recor datus sū tui. s̄. o isrl. e. Miserās adolecentiā tuā. i. tempus tui exitus de egypto. f. Et charitatem de sponso tuo. i. legis dationē. g. Quidā secuta me es in deserto. ad victū Moysi serui mei. b̄. In fra quē nō seminā. eo q̄ ē omnino sterilis. i. Sactus isrl p̄ q̄. q. d. tunc p̄s isrl fuit sanctificatus. k. Primitie frugū eius. q. d. sicut primitie frugū offerbatur dño p̄ frugibus alijs: sic et populus isrl fuit ei applicatus sp̄aliter p̄ susceptionē legis. tunc em̄ dixerūt. Quidā quecumq; locutus est dñs faciem: Exo. xxxij. l. Omnes qui deuo. eū delinquit. sicut em̄ primitie nō comedebatur licite nisi a sacerdotibus 7 eorum familijs. sic populi terraz v̄stantes populū iudaicum peccauerunt. quia licet hec punitio procederet a diuina iusticia: tamen aduersarij iudeoz exquebantur voluntate mala. ideo subditur. m. Mala veniēt super eos. sicut declaratum est multipliciter in Elaiā. 7 adhuc declarabitur infra.

Audite. hic consequēter describitur p̄li deprauatō 7 diuidit in duas. qz p̄mo describit eius maliciā. secūdo remouetur falsa fiducia: ibi. Si laueris te. Prima aduocū tres s̄m q̄ malicia p̄li ex tribus oñditur. primo ex eius ingratitude. secūdo ex gentiliū opatione: ibi. propterea. tercio ex flagelloz multitudine. ibi. Quidā seruus zc. Circa p̄mū d̄.

Quid inuenerunt p̄res vestri in me iniquitatis. q. d. nihil. qz nō habet locū in deo.

Quia elongauerunt a me. quasi diceret. nō fuit de factus ex parte mea s̄ sua. q. Et ambulauerunt post vanitatē. i. idola que nullā habent virtutē aut bonitatem. r. Et vani facti sunt. i. bonitate vacui sicut 7 it ola. p̄pter quod dicitur p̄s. cxij. Similes illis fiant qui faciunt ea zc. qz em̄ declinauerunt ad idolatriaz patet Exo. xxxij. in adoratione vituli. et postea i libro Iudicū. regū 7 paralip̄.

Et nō dixerūt. i. factō nō ostenderunt.

Vbi ē dñs qui ascēdere nos fecit zc. qz nō ostēderunt se gratos d̄ hoc b̄nficio. v. Qui traduxit nos p̄ desertū. qui erat locus inhabitabilis 7 inuius.

Per terrā sitis. qz carebat fōtibz 7 flumibus.

Et imaginē mortis. p̄pter serpētes 7 animalia venenosa ibi existentia: Deut. viij.

Der terrā in qua non ambulauit vir. s̄. antea. 7 si aliq̄ ambulauerūt: fuerūt ita pauci q̄ qñ nihil sunt re putandi. 7 tñ in tota ista via deus p̄uidit bonus de victu 7 vestitu: ita q̄ nihil eis defuit s̄m q̄ dī Deutero.

Jeremie

17. 11. 12.

ij. ca. Dñs nonit iter tuū quō trāsseris solitudinē hāc magnā per. xl. annos habitans tecū. 2. nihil tibi defu- it. 2. hoc maior dei dilectio apparuit q̄ tūto tpe proni- dit eis 2 ita bñ. **a.** Et induri vos. mutat mod⁹ loq̄n- di de tercia p̄sona qd̄ p̄mā. **b.** In terras carmeli. i.

terra isrl. expri- miē tñ spāliter carmelus co q̄ est locus fertil⁹ 2 amenus. iste tñ carmel⁹ ē ali⁹ ab illo carmelo q̄ ē in forte ephrai. qui est magiste- rilis: sicut dicitū fuit esa. xxxix. **Li** banus p̄uertef i chermel 2 cher- mel in saltu 2 re- putabitur. **c.** Et ingref. con- tra. multis idola tria.

d. Sacerdo- tes nō dixerunt vbi ē dñs. cum deuote require- to. **e.** Et te- nētes leges. que dat mei cog- nitionē. **f.** Me- scierūt me. reco- gnoscendo me dñm p̄ debitam seruitutē. **g.** Et pastores id est reges 2 p̄n- cipes. **h.** Pre- uariati sunt in me. cultu 2 mibi debitū idol⁹ exbi- bentes.

i. Et p̄bete. p̄bauerunt in baal. loq̄tur de falsis pro- phis quos reges 2 principes fouebāt p̄tra veros dñi p̄phas: vt p̄3. in. Reg. tpe achab. 2. iij. 7. Reg. tpe Ma- nasse 2 pluriū alioꝝ: vt patebit. j. xx. **k.** Propterea hic p̄nter arguitur malicia populi iudeoꝝ in p̄pato- ne aliaz gentiū cum dñi in persona dñi.

k. Propterea adhuc iudicio p̄tēdā 2c. q. d. nolo vos 2 filios v̄ros p̄ violentiā deprimere: s̄p̄ viā iusticie. qz peiores estis gētib⁹ alijs. iō subditur. **l.** Transite ad insulas cethim. i. ad insulas maris mediterranei: in quibus habitāt barbari. **m.** Et i cedar mittite. i. ad agarenos q̄ descēderūt ab agar ancilla abrae p̄ ys- mabelē 2 cedar filiū ysmabel. **n.** Et p̄siderate vehe- mēter. i. toto mētis conatu. **o.** Mutauit gens. s. alia quecunq̄ a vobis. **p.** Deos suos. q. d. nō. s̄ q̄ libet gēs alia illud qd̄ primo coluit tanq̄ deus tenuit eius cultū q̄uis sint dñi falsi. **q.** Populus v̄o me⁹. i. p̄ls israhel a me spāliter electus. **r.** Mutauit glo- riā suā. i. deū suū in quo debebat gloriari.

s. In idolū. sicut patet Ero. xxxij. vbi tanq̄ deū colu- it idolū vituli. p̄pter quod dñi p̄s. cy. Mutauerūt glo- riā suā in similitudinē vituli 2c. Postea v̄o multū idol⁹ 2 varijs seruiūt: vt p̄3 in libris Iudiciū. Reg. 2 para- lyp. 2 qz istud erat valde in bonorabile: deo subditur. **t.** Obstupescite celi. i. angeli superiores. 2 porte celi. i. angeli inferiores. Sciendū tamen q̄ in hebreo sic ba- betur. **u.** Obstupescite celi sup hoc 2 turber⁹ ac dis- sipetis. 2 s̄m hebreos loq̄tur de celo aereo quod dñs celi in plurali p̄pter diuersas eius p̄tes. vel accipiend⁹ o- plurale p̄ singulari sicut Ero. xxxij. dñ. Isti sūt dñi tui israhel. 2 tamen erat ibi tñ ynicūm idolū. **v.** Dñi aut celi

terzā in q̄ nō ambulauit vir neq̄ bitauit hō. Et induxi vos in terrā carmeli: vt co- mederet fructū eius 7 bōa illius. Et igressi p̄tamiast⁹ terrā meā 2 hēditatē meā 2 posuistis i abomiātōz. Sa- cerdotes nō dixerūt: vbi est dñs 2 tenētes legē nescierūt me 2 pastores p̄uaricati sūt i me. Et p̄bete p̄bauerūt i ba- al: 7 idola secuti sūt. Pro- pterea adhuc iudicō p̄tēdā vobiscū ait dñs: 2 cuz filijs v̄ris disceptabo. Transite ad insulas cethim 2 videte 2 in cedar mittite. 7 p̄sidera- te vehementer 2 videte si fa- ctū ē huiusmodi: si muta- uit gēs p̄ deos suos. Et certe ip̄i nō sūt dñi. P̄pls v̄o me- us mutauit gliaz suā i ido- lū. Obstupescite celi sup h̄ 2 porte eius tesolami vehe-

aereuz metaphorice obstupescere: qñ notabiliter immu- tatur sicut homo stupidus in facie mutatur. et in modo se habendi in tempestate 2 dissipatōne qñ sunt ibi toni- trua. p̄celle 2 fulgura que sunt ire diuine signa. 2 p̄ hoc vt dicit ra. Sa. intelligit destructō ciuitat⁹ et tēpli futura p̄ nabuch. q̄ fuit ma- gna tēpestat⁹ iude- is: sicut i cōi mō lo- quēdi dñi aliq̄ gens vel ciuitas tempe- stari qñ magnū in- fortunium accidit ei. et hui⁹ tēpestat⁹ subditur causa cuz dicit. **v.** Duo ei mala fecit popu- lus meus. et q̄ sunt illa subditur.

r. De derelique- rūt fontē aq̄ viue. sic noiatur deus eo q̄ ē vita p̄ essentiā dñs oib⁹ alijs vitā 2 inspiratōem. **y.** Et foderūt sibi. i. cū diligētia et la- bore quesierunt. **z.** Cisternas disti- patas 2c. id est ido- la nullā vītē dūtē in senec in alijs ha- bentia. **a.** Nū- quid. hic ostendit malicia populi ex flagelloꝝ multipli- catōe cum dñi.

nabuch. q̄ fuit ma- gna tēpestat⁹ iude- is: sicut i cōi mō lo- quēdi dñi aliq̄ gens vel ciuitas tempe- stari qñ magnū in- fortunium accidit ei. et hui⁹ tēpestat⁹ subditur causa cuz dicit. **v.** Duo ei mala fecit popu- lus meus. et q̄ sunt illa subditur.

r. De derelique- rūt fontē aq̄ viue. sic noiatur deus eo q̄ ē vita p̄ essentiā dñs oib⁹ alijs vitā 2 inspiratōem. **y.** Et foderūt sibi. i. cū diligētia et la- bore quesierunt. **z.** Cisternas disti- patas 2c. id est ido- la nullā vītē dūtē in senec in alijs ha- bentia. **a.** Nū- quid. hic ostendit malicia populi ex flagelloꝝ multipli- catōe cum dñi.

a. Nūquid seru⁹ scz emptici⁹: est isrl

aut vernaculus. i. seruus natus in domo vt sic debeat fla- gellari. q. d. nō ista cā. 2 iō inquit de ea cum dñi.

b. Quare ergo factus est in predā. alijs gentibus.

c. Super eū rugierunt leones. i. assyrioz 2 egyptioꝝ reges crudeliter ip̄s inuadentes. ideo subditur.

d. Posuerunt terrā eius 2c. 2 patet lra vsq̄ ibi.

e. Filij quoq̄ memphos 2 thaneos. i. egyptij sic no- minati. qz memphos 2 thaneos erant ciuitates notabiles i egypto.

f. Constuprauerunt te. id ē dissipauerunt te. In hebreo habetur. Confregerunt te vsq̄ ad verticem.

g. Istud fuit impletū quando egyptij interfecerunt Josi- am regem qui erat caput in iuda. 2 subditur victoꝝ ma- loꝝ vera causa cuz dicitur.

h. Nūquid nō istud factū est tibi. quasi diceret sic. **b.** Quia dereliquisti dñm. p̄ idolatriā. **i.** Eo tempore. i. ab illo tpe. **k.** Quo du- cebat te p̄ viam. s. p̄ columnā ignis 2 nubis precedendo vt habetur Ero. xij. 2 hoc fuit qñ populus fecit sibi vitu- luz constilatē 2 adorauit vt deū: Ero. xxxij. 2 postea tem- pore iudiciū quando non habebant regem nisi deum: vt habetur. j. Reg. **l.** Et nunc quid 2c. aquam turbidā. iō est nili: vt habetur in hebreo. quia nilus diuiditur per multos riuos ad irrigandū terrā egypti. 2 sic ex cōmixt- one terre fit eius aqua turbida: 2 p̄ bibitionē illius aque intelligitur petitio subsidiū ab illa gente. **m.** Et quid 2c. flumis. s. euphratis per terram illam currentis. terra em̄ israhel erat sica inter syriā 2 egyptū. quia ab aquilone habet syriam. a meridie egyptum. 2 quādo infestabatur filij israhel ab vna parte querebant auxilium ab altera. et nihil eis valebat. iō subditur. **n.** Arguet te malicia tua: despantes em̄ d̄ diuino auxilio recurrēbāt ad huma- nā. 2 iō in isto dei iudicio deficiebāt cadētes i manib⁹ ad-

l. Et nunc quid 2c. aquam turbidā. iō est nili: vt habetur in hebreo. quia nilus diuiditur per multos riuos ad irrigandū terrā egypti. 2 sic ex cōmixt- one terre fit eius aqua turbida: 2 p̄ bibitionē illius aque intelligitur petitio subsidiū ab illa gente. **m.** Et quid 2c. flumis. s. euphratis per terram illam currentis. terra em̄ israhel erat sica inter syriā 2 egyptū. quia ab aquilone habet syriam. a meridie egyptum. 2 quādo infestabatur filij israhel ab vna parte querebant auxilium ab altera. et nihil eis valebat. iō subditur. **n.** Arguet te malicia tua: despantes em̄ d̄ diuino auxilio recurrēbāt ad huma- nā. 2 iō in isto dei iudicio deficiebāt cadētes i manib⁹ ad-

o. Arguet te malicia tua: despantes em̄ d̄ diuino auxilio recurrēbāt ad huma- nā. 2 iō in isto dei iudicio deficiebāt cadētes i manib⁹ ad-

p. Arguet te malicia tua: despantes em̄ d̄ diuino auxilio recurrēbāt ad huma- nā. 2 iō in isto dei iudicio deficiebāt cadētes i manib⁹ ad-

q. Arguet te malicia tua: despantes em̄ d̄ diuino auxilio recurrēbāt ad huma- nā. 2 iō in isto dei iudicio deficiebāt cadētes i manib⁹ ad-

r. Arguet te malicia tua: despantes em̄ d̄ diuino auxilio recurrēbāt ad huma- nā. 2 iō in isto dei iudicio deficiebāt cadētes i manib⁹ ad-

s. Arguet te malicia tua: despantes em̄ d̄ diuino auxilio recurrēbāt ad huma- nā. 2 iō in isto dei iudicio deficiebāt cadētes i manib⁹ ad-

t. Arguet te malicia tua: despantes em̄ d̄ diuino auxilio recurrēbāt ad huma- nā. 2 iō in isto dei iudicio deficiebāt cadētes i manib⁹ ad-

u. Arguet te malicia tua: despantes em̄ d̄ diuino auxilio recurrēbāt ad huma- nā. 2 iō in isto dei iudicio deficiebāt cadētes i manib⁹ ad-

f. 10. 2. 3. 1. r

uersario: id subditur. **S**cito et vide. penas intel-
ctū dātē. **Q**uia malū. ex puatiōe boni pū habitū.
Q Et amaz. ex icursiōe mali pū incepti. **R**eliq̄
se te dñm. p̄ idolatrie cultū. **A** scō. i. a principio le-
gis date. **C**ōfregisti iugū meū. faciēdo et adorādo con-
flatilē vitulū **Exo.**

Rupisti vincu-
la mea. i. p̄cepta.

Et dixisti. factō

Non seruiam.
quia seruisti idolū et
nemo p̄tē duobus
dñis fūire: mat. vj

In omni em̄ col-
le et c. in collib⁹ effi
colebant idola. p̄-
pter eminētā loci
et amenitatem ibi-
dem in veneratiōe
idolorū: exercētes
i cōdēsis luxurias i
veneratōz venerē et
priapi.

Ego autē plāta
ui te et c. in sc̄i p̄i-
bus p̄imi abraam
ysaac et iacob.

Quō ergo con-
uersa es. q. dicēt ex
malicia tua.

Si laueris te.
hic p̄r remouet
falsa fiducia i duo-
bus q̄ excludūtur:
sc̄m ibi. **Q**uid ni-
teris. **D**uma in du-
as: quia primo sic
ista remotio. secun-
do p̄ne cōminatō
ibi. **P**robibe. **P**ri-
mū quo confide-
bant erant sacrifi-
cia q̄ in tēplo offe-
rebantur. p̄ pctōz
expiatōe: q̄ tū non
valebant absq̄ de-
bita omnia. iō d̄f.

Si laueris te nītro. spēs ē terre qua vtūtur purgato-
res vestiu: et d̄i a nīteo tes. quia facit vestes nītidias.

Multiplicaueris tibi herbā borith. q̄ s̄r̄ babz vim
purgatiuā. in hebreo nō habetur herbā: s̄ t̄m̄ borith: q̄d
s̄m̄ hebreos significat saponē qui habet vim purgatiuā
et per ista intelligitur multiplicatio sacrificiorū. **U**t. le. ad
expiandū peccata: que nō valent ad hoc sine debita p̄niā

Quō vidis et c. quia peccata negare et defendere gra-
uius est q̄ facere. **Reg. xv.** quasi peccatū ariolādī ē re-
pugnare et c. iō sequitur. **V**ide in cōualle. **f. emon:**
vbi filios suos traducebāt per ignē offerentes idolū. **Ra.**
sa. dicit. **I**n cōualle p̄hegor. vbi filij isrl̄ cōmiserunt ido-
latriā: **Iu. xv.**

Cursor leuis et c. q. d. sine freno cu-
curriss̄ ad idolatriā. **I**n hebreo habetur. **C**amela leuis
retinēs vias suas. i. modū suū currendi absq̄ obliu-
ione exercens: et est eadē suā. **E**t dicunt hebrei q̄ semel-
la camela agilior ē ad currendū q̄ masculus.

Onager assuetus in solitudine. quia ibi cōuersatur.
In desiderio aie sue et c. p̄ talē attractionēz sentit alon-
ge femellā: et sic insequitur sine retinaculo. q. di. sic gēs iu-
daica secuta est idolatriā.

Omnes q̄ querūt eā. ad fornicādū cū ea p̄ idolatriā.
In mēstruis ei⁹ inueniēt eā. i. lege. p̄hibitū erat ne mu-
lier tpe mēstruoz suoz admittēt cōcubitū alicui⁹ viri. p̄-
pter q̄d nimis luxuriosa reputabatur q̄ tali tpe se expone-

te. **S**cito et vide. qz malū et
amaz ē reliq̄sse te dñz tēu
tuū et nō eē timorē ei⁹ apud
te dicit dñs et exercitū. **A**
seculo cōfregisti iugū meū
rupisti vincula mea et dixi-
sti. **N**ō fūia. **I**n oī em̄ col-
le sublimis sub oī ligno frō-
toso tu p̄sterne baris mere-
trix. **E**go autē plātani te vi-
neā electā: omē semē veruz
Quō q̄ cōuersa es mihi in
prauū vinea aliena. **S**i la-
ueris te nītro: et multiplica-
ueris tibi herbā borith ma-
clata es i iniquitate tua co-
rā me dicit dñs et c. **Q**uō
dic nō suz polluta: p̄ baali
nō ambulauī. **V**ide vias
tuas ipualle: scito qd fecerit
Cursor leuis explicās vi-
as suas onager assuet⁹ i so-
litudine i desiderio aie sue
attraxit ventū amoris sui.
Null⁹ auertz eā oēs qui q̄-
rūt eā nō deficiēt: i mēstru-
is ei⁹ inueniēt eā. **P**robibe
pedē tuū a nuditate: et gut-
tur tuū a siti. et dixisti. **D**e-

bat. et p̄ hoc designat̄ vehemētia idolatrie i p̄lo isrl̄. **A**
omni tēpe erat ad eā patus. **I**n hebreo habetur. **I**n
mēse suo inueniēt eā. qd̄ exponit̄ ra. **S**al. dicens q̄ in
vno mēse anni onager dormit toto mēse: et alio tpe nō
q̄ritur vt capiat̄. qz hoc eēt. p̄ nībilo p̄pter ei⁹ cursuz
velocēz: s̄ tunc
capitur faciliē et
sine defectu. et p̄
hoc vt dicit̄ defi-
gnat̄ captō gen-
tis iudaicē q̄ fa-
cta ē p̄ nabuch.
mēse quarto: vt
bi. iij. **Reg. vi.**
m̄ **P**robibe
et c. **D**ic cōsequē-
ter ponitur pe-
ne p̄minatō cū
d̄i. **P**robibe pe-
dem tuū et c. q̄si
dice. recede ab
idolatria ne du-
caris in captiui-
tatem nudis pe-
dibus et sitiens
sicut solēt duci
captiui. **U**t
dixisti despaui d̄
remedio. et iō
nō dimittā. **I**n
hebr̄. **h̄f.** nō cu-
ro. **f. de tali p̄mi-
natōe:** et magis
cōsonat ei qd̄ se
quif. **o** **A**d
amaui q̄pe ali-
enos. **f. deos:** et
talīs amorēbe
mēs facit nō cu-
rare de monito-
ne ad oppositū.

spauī: nequaquā faciā. **A**da
mani q̄ppe aliēos: et p̄ eos
ābulabo. **Q**uō p̄fudit̄ fur
q̄ tēphēdit̄. sic p̄fusi sūt to-
m⁹ isrl̄ ipi et reges eoz p̄nci-
pes et sacerdotes et p̄he eoz
dicētes ligno p̄ me⁹ es tu et
lapidi tu me genuisti. **T**er-
terunt ad me tergū et nō fa-
ciē: et i tpe afflictōis sue di-
cent: surge et liba nos. **U**bi
sūt d̄i tui quos fecisti tibi.
Surgāt et liberēt te. i tēpe
afflictōis tue. **S**c̄dm̄ nu-
mez q̄ppe ciuitatū tuarū:
erāt d̄i tui iuda. **Q**uid vul-
tis mecū i iudicio p̄tendere.
Oēs tereliq̄st̄ me dicit dñs
Frustra percussī filios v̄ros
disciplinā nō receperūt. **D**e-
uorauit gladi⁹ v̄r̄ p̄hetas
v̄ros q̄si leo vastator⁹ gene-
ratio v̄ra. **V**idete v̄bū dñi
Nūquid solitudo fact⁹ sū
isrl̄: aut t̄ra serotia. **Q**ua-
re q̄ dixit p̄pls me⁹: recessi-
mus nō veniemus vltra ad
te. **Q**ūquid obliuiscit̄ vir-
go ornamētū suū: aut spōsa

bat. et p̄ hoc designat̄ vehemētia idolatrie i p̄lo isrl̄. **A**
omni tēpe erat ad eā patus. **I**n hebreo habetur. **I**n
mēse suo inueniēt eā. qd̄ exponit̄ ra. **S**al. dicens q̄ in
vno mēse anni onager dormit toto mēse: et alio tpe nō
q̄ritur vt capiat̄. qz hoc eēt. p̄ nībilo p̄pter ei⁹ cursuz
velocēz: s̄ tunc
capitur faciliē et
sine defectu. et p̄
hoc vt dicit̄ defi-
gnat̄ captō gen-
tis iudaicē q̄ fa-
cta ē p̄ nabuch.
mēse quarto: vt
bi. iij. **Reg. vi.**
m̄ **P**robibe
et c. **D**ic cōsequē-
ter ponitur pe-
ne p̄minatō cū
d̄i. **P**robibe pe-
dem tuū et c. q̄si
dice. recede ab
idolatria ne du-
caris in captiui-
tatem nudis pe-
dibus et sitiens
sicut solēt duci
captiui. **U**t
dixisti despaui d̄
remedio. et iō
nō dimittā. **I**n
hebr̄. **h̄f.** nō cu-
ro. **f. de tali p̄mi-
natōe:** et magis
cōsonat ei qd̄ se
quif. **o** **A**d
amaui q̄pe ali-
enos. **f. deos:** et
talīs amorēbe
mēs facit nō cu-
rare de monito-
ne ad oppositū.

Quō p̄fuit
d̄i et c. q. d. sic cō-
fundent̄ filij isrl̄
qz inueniēt ido-

la eoz a chaldeis eos saluare non potentia: et loq̄tur
p̄p̄ta de futuro p̄ modū p̄teriti: et iō subditur.

In tempore afflictionis dicent. id est tempore ob-
sisionis per chaldeos. **L**ibera nos. et subdit̄ vo-
mini respōsio. **S**urgant et c. quia ipse noluit eos
liberare. **S**c̄dm̄ numez ciuitatū et c. pro domini
cultu habebant v̄nū t̄m̄ altare ad immolandū i bieru
salē. ex quo p̄z dei cōtēptus maior: ideo sequitur.

Omnes vere liquistis me. sine differētia sex⁹ aut
etatis. **F**rustra percussī et c. quia non est secuta
correctio **D**euorat gladius vester. p̄hetas v̄ros
sc̄z zachariam tempore **J**oas: et **E**saia tempore ma-
nasse: et plures alios qui occisi fuerunt ante tempus
Dieremie. ideo subditur. **Q**uasi leo vastator. q̄
animalia innocentia occidit: vt ceruus et b̄m̄oi.

Generatio vestra. que semper sicut sanguinem
innotium. **N**ūquid solitudo factus sum israe-
li: et c. quasi diceret non. immo p̄uidi ei de terra fertili
lacte et melle mananti.

Quare ergo dixit et c. quasi diceret nullā causā ha-
bit nisi maliciā suā. **N**ūquid obliuiscet vir-
go desponsata. **O**rnamenti. quod dat ei spon-
sus in desponsatiōe sua. **A**ut sponsa facie. id est li-
gamētū mamillarū ne grossicies earūz indecētē appa-
reat: q̄si di. nō: et p̄ hoc intelligit̄ q̄ gēs iudaica nullō

Quo p̄fuit
d̄i et c. q. d. sic cō-
fundent̄ filij isrl̄
qz inueniēt ido-
la eoz a chaldeis
eos saluare non
potentia: et loq̄tur
p̄p̄ta de futuro
p̄ modū p̄teriti:
et iō subditur.
In tempore
afflictionis
dicent. id est
tempore
obsisionis
per chaldeos.
Libera nos.
et subdit̄
vo-
mini
respōsio.
Surgant
et c. quia
ipse noluit
eos
liberare.
Sc̄dm̄
numez
ciuitatū
et c. pro
domini
cultu
habebant
v̄nū
t̄m̄
altare
ad
immolandū
i bieru
salē.
ex quo
p̄z
dei
cōtēptus
maior:
ideo
sequitur.
Omnes
vere
liquistis
me.
sine
differētia
sex⁹
aut
etatis.
Frustra
percussī
et c.
quia
non
est
secuta
correctio
Deuorat
gladius
vester.
p̄hetas
v̄ros
sc̄z
zachariam
tempore
Joas:
et
Esaia
tempore
manasse:
et
plures
alios
qui
occisi
fuerunt
ante
tempus
Dieremie.
ideo
subditur.
Quasi
leo
vastator.
q̄
animalia
innocentia
occidit:
vt
ceruus
et
b̄m̄oi.
Generatio
vestra.
que
semper
sicut
sanguinem
innotium.
Nūquid
solitudo
factus
sum
israe-
li:
et c.
quasi
diceret
non.
immo
p̄uidi
ei
de
terra
fertili
lacte
et
melle
mananti.
Quare
ergo
dixit
et c.
quasi
diceret
nullā
causā
habuit
nisi
maliciā
suā.
Nūquid
obliuiscet
virgo
desponsata.
Ornamenti.
quod
dat
ei
sponsus
in
desponsatiōe
sua.
Aut
sponsa
facie.
id est
ligamētū
mamillarū
ne
grossicies
earūz
indecētē
appareat:
q̄si
di.
nō:
et
p̄
hoc
intelligit̄
q̄
gēs
iudaica
nullō

Jeremie

mō debuit obliuisci legis quā deus dedit ei i ornamen-
tū qñ eā respōdit i mōte synai: 7 pceptoz restringe-
tium indecetiā vite. qz tñ fecit contrariū 7 longo tē-
pore. ideo sequitur. Populus autē meus 7c.

Quid niteris 7c. Dic remouet scdm. f. appares is

sticia per quas
suam maliciam
palliat. unde
et rex manasses
occisione Esae
palliat zelo le-
gis imponēs ei
qz ptra moysen
locut' fuisse vt
dictū fuit Esa.
j. pter qd dī.
g. **Q**uid nite-
ris 7c. qñ di. fru-
stra pallias ma-
liciam tuā quia
fm hieronymū
simulata sancti-
tas duplex ē ini-
quitas.

Quā querē-
dam dilectionē
allegando qz de-
beret te deus di-
ligere. **Q**ue
insup 7 malici-
as 7c. semper i
malis credēdo
k. **Q**uā in alio
tuis. i. in sacer-
dotibus et regi-
bus p qz debe-
bat plus suble-
uari sicut quip
alas. **Q**uā
rus est sanguis.
scz pbetarum.
7 maxime tēpo-

re manasse. vñ dī. iij. Reg. xij. Et sanguinē innoxius
effudit manasses multū nimis: ita vt implectur Die-
rusale vsqz ad os. **Q**uā in fossis inueni eos. qua-
si diceret. ista occisio innocentū nō fuit facta in occul-
to s in manifesta: qz nō potest negari. Ra. sal. dicit
qz bec est vera litera. **Q**uā i fossis inuenisti eos.
7 est sensus. nō habuisti causam occidendi eos sicut il-
le qui inuenit furē de nocte domū effodientē: licite po-
test eū occidere: vt bī. Ero. xxv.

Quā in omnibus q supra memorauī. i. qz inuenisti
eos de idolatria tua 7 alijs malis pdicte arguentes.
iō occidisti eos cū tñ debuisses eoz verba recepisse cū
tremore 7 reuerētia. **Q**uā dixisti. post ista flagitia
manifesta. **Q**uā absqz peccato 7c. quia licet malum
sit peccare: grauius tñ ē peccata ppetrata mēdacier
excusare. iō subditur. **Q**uā ecce ego iudicio contendā
tecū. conuincēs te de malicia tua 7 puniēs nō violen-
ter s ratiōnabiliter. 7 patet litera vsqz ibi. **Q**uā ab
egypto 7c. ab assur. tpe em achaz pcesserat ista confu-
sio ab assur. qz spoliata domo dñi misit regi assyrioz
munera. 7 tñ finaliter nō valuit ei s magis nocuit. qz
iuit obuiā regi assyrioz in Damascū vbi videns alta-
re idolatrie fecit fieri simile in domo dñi: quod fuit oc-
casio ruine sibi 7 populo suo. 7 eodē mō postea secuta
ē confusio ab egypto tpe Sedechie qui etiā ex cōfidē-
tia regis egypti rebellauit nabuch. regi. pter quod ci-
uitatē 7 templū destruxit: 7 plm partim occidit. 7 pri-
captiuauit egypti rege nullū auxiliū tribuente. iō sub-
ditur. **Q**uā 7 ab ista. f. terra. **Q**uā egredieris. i. ca-
ptiuitatē ducta. **Q**uā 7 manus tue erunt sup caput

tuum. in signum cōfusionis 7 tristitie sicut Tamar ab
amon violata 7 eiecta posuit manus super caput suum
ij. Reg. xij. **Q**uā obtinuit dominus confidentiā tu-
am. quā habebas in rege egypti. 7 loquitur de futuro per
modū pteriti.

Capitulum. iij.

Ulgo dicit
Postqz p-
pbeta sc̄ar
guit ip̄i maliciam
hic cōsequenter az
guit peccantiuz in
uerecūdiā. et s sub
metaphora mulie-
ris. p sua libidine a
marito dimisse. et
diuiditur in duas
partes. qz pmo ar-
guit bec inuerecū-
diā absolute. secun-
do cōparatiue: ibi.
Et dicit. Circa pu-
mū dicitur.

Ulgo dicit. i.
vulgaritē seu cōmu-
niter. **S**i di-
miserit vir uxorem
suā. ppter effre-
natā eius libidinē
c. **E**t recedēs ab
eo. dixerit virum
alterū nolēs aliqñ
ter p̄tinere 7 recon-
ciliationē viri mo-
dicū ex p̄ctare.

Ulgo dicit. iij.
Si di-
miserit vir uxorem
suā. 7 recedēs ab eo
dixerit viri mo-
dicū ex p̄ctare.

rū alter: nō quōd reuertetur
ad eā vltra. **Q**uā nō pol-
luta erit 7 ptamiata mulier
illa. **T**u autē fornicata es
cum amatoribz multis. cū
reuertere ad me dicit dñs. 7
ego suscipiā te. **Q**uā oculos
tuos in directū. 7 vide
vbi nunc pstrata sis. **I**n
vñs sedebas. expectās eos
quasi latro insidiās i solitu-
dine. 7 polluisti terraz in
fornicationibz tuis. 7 i ma-
licijs tuis. **Q**uā phibite
sūt stille pluuiaz 7 serotin⁹
hymber nō suū. **F**rons mu-
lieris meretricis facta ē ti-
bi: noluisti erubescere. **E**r-
go saltē ammodo. **V**oca me
pater meus. **D**ux virginita-
ris mee tu es. **Q**uā quid ira-
sceris impetuū: aut perse-
uerabis in finem. **E**cce lo-
cuta es 7 fecisti mala. 7 po-

demētia cū subdit. **T**u autē fornicata es. p idolatriā
g. **C**ū amatoribus multz. i. seruiedo multz idol. **Q**uā
reuertere ad me. q. d. suscipiā te. qd aut subdit. **E**t
ego suscipiā te. in aliqbus libris nō ē de textu. qz nō ē be-
breo nec i libris corecā s subintelligit. pter qd aliqz ex-
positoz posuit hic p modū glose in linearis: q postea in-
serta fuit textui p impitiā scriptozū. **Q**uā oculos
tuos in directū. i. ad facta tua recte p̄siderādū. **E**t
vide vbi nō pstrata sis. q. d. nō est locus vbi nō exercue-
ris idolatriā. **I**n vñs sedebas. sicut meretrix i bi-
uio vt se exponat trāseūtibus. **E**t expectās eos qua-
si latro. iō est cū magno fornicandi desiderio: sicut latro
expectat aliqñ transeūtē desiderans ipsum spoliare.
Et polluisti terrā in fornicationibz tuis. iō est i ido-
latrijs. **E**t in malicijs tuis. peccando contra proxi-
mū. **Q**uā phibite sunt stille pluuiaz: sicut pa-
tet. iij. Regum. xvij. vbi dicitur qz clausū fuit celum pro-
pter peccata terre: s nō dicitur ibi quantū temporis. sed
Jacobi. v. dicitur: qz nō pluit annis tribus 7 mensibz sex.
ppter idolatriā 7 alia peccata tpe achab 7 izabel. **C**on-
sequēter ex pdicā. cōcludit inuerecūdiā peccandi cum dī.
Frons mulieris meretricis 7c. 7 subdit diuina demē-
tia ad p̄nāz reape sp̄ pata cū dī. **E**t ergo saltē amo-
do. i. post tot 7 tāta flagitia. **V**oca me p̄ me. reco-
gnoscedo bñficiū tue creatōis. **D**ux d̄gitatis mee
tu es. recognoscedo bñficiū educōis tue de egypto tunc
vsqz ad fabricatōz vituli. **Q**uā quid irasceris impetuū
recedēdo a me per peccatū. **E**cce locuta es 7 fecisti
mala. i. ore 7 ope peccasti. **E**t potuisti. me p̄mittēte

et tuo demerito: quod autem sequitur. **Et per** verbis pnie etc. vsq; ibi. **Ad** sermone tractasti. in clausula non est de textu. quia non habetur in hebreo: nec in libris bene correctis. **a** **Et** dixit. **Hic** contra arguitur inuerecundia predicta copatiue scilicet ad ipsum regnum israel. **Et** diuiditur in duas partes. quia primo ponit dicta proparatio: et secundo peccatum eius reuocatio: ibi. **Uade** et clama. **Et** ca primam notat reus huius reuelationis facte hieremie cum dicit. **a** **Et** dixit etc. **Io** sie regis. scilicet iude: an enim tempore Ezechie regis iude. **Osee** rex israel et ipse eius fuerat debellatus et captiuatus et ductus in assyrios propter idolatriam et alia peccata ipsorum. **fm** q; dicit. iij. **Reg.** xvij. et hoc est quod dicit. **b** **Unquid** vidisti. **i.** **Considerasti.** hieremias enim non vidit oculis carnis: nondum enim erat natus quoniam populus regni israel fuit captiuatus. quia hoc fuit sexto anno ezechie. iij. **Reg.** xvij. et extunc vsq; ad decimum octauum annum regis **Io** sie in quo ista reuelatio facta fuit hieremie: ut dicit **Ra.** **sa.** **flur** crut anni. **xviiij.** ut patet. iij. **Reg.** coniungendo annos intermedios per tempora quibus dicuntur regnasse reges iuda illius temporis. **Hieremias** autem adhuc iuuenis ceperat prophetare tempore iosie: ut dictum est supra caplo. **j.** **c** **Que** fecerit auersatrix israel. i. populus regni israel. **d** **Abijt** si bipes super omnem montem etc. i. exponit se omni idolatrie. **e** **Et** dixi cum fecisset bec omnia ad me reuertere. hoc dicit dominus per amos et osee qui prophetauerunt de regno israel. **f** **Et** non est reuersa. quia ad verba eorum non fecit penitentiam sed magis auxit malicia. **g** **Et** vidit puaricatrix soror eius iuda. i. ipse d; regno iude qui descenderat ex eisdem patribus. propter quod vocatur eius soror. **h** **Quia** pro eo quod mechata cetera etc. exponedo se omni idolatrie ut dictum est. **i** **Dimissem** ea. in manibus regis assyriorum. **k** **Et** dedissem eam. repu. permittendo quod duceretur in captiuitate. **l** **Et** non timuit puaricatrix iuda soror eius. ex dicta pena illata populo israel: et tamen debuisset timere ne accideret sibi simile quod non fecerat subditur. **m** **Sed** abiit et fornicata est. per idolatriam timore dei postposito. **n** **Et** in omnibus his non est reuersa ad me. licet eam reuocauerim verbo prophetarum et facto punitionis in populo israel ut dictum est. **o** **In** toto corde suo: sed in mendacio. quia in populo iuda erant multi qui exterius videbantur iusti et non tamen erant: ut videtur est ca. precedenti. **p** **Et** dixit dominus ad me. cuius dictum non potest esse falsum. **q** **Iustificauit** aiam suam auersatrix israel. non simpliciter sed copatiue. id subditur. **r** **Compassione** preua. iuda. hoc modo dixit iudas **Ben.** **xxxvij.** de thamar. iustior me est. quia minus peccauerat quam ipse. et sic est in proposito. cum quia in iuda erat templum et cultus diuinus quo debebat regnum iuda teneri in timore dei. tunc quia regnum iuda viderat punitionem preteritam regni israel: ex qua debebat a peccato retrahi. regnum autem israel non sic viderat punitionem regni iuda. **s** **Uade.** **Hic** consequenter ponitur peccantium reuocatio. et primo de regno israel specialiter. secundo omnium generaliter: ibi. **Conuertimini.** **Circa** primam dicitur. **s** **Uade**

tuisti et dixit dominus ad me in diebus iosie regis. **Unquid** vidisti quod fecerit auersatrix israel. **Abijt** sibi met super omnes montes excellens: et sub omni ligno frondoso: et fornicata est ibi: et dixi: cum fecisset haec omnia: ad me reuertere et non est reuersa. **Et** vidit puaricatrix soror eius iuda quod pro eo quod mechata cetera auersatrix israel dimissem eam: et dedissem ei libellum repudij: et non timuit puaricatrix iuda soror eius: sed abiit et fornicata est etiam ipsa: et facilitate fornicationis sue contra manauit terras: et mechata est cum lapide et ligno. **Et** ioibo

et clama sermones istos contra aquilonem. et est verbum domini ad hieremiam: qui ut dicit ra. **sa.** fuit missus in terram assyriorum que est in plaga aquilonari respectu iudee ubi populus israel detinebatur captiuus ad predicandum eis penitentiam. **Alij** vero dicunt et verisimilius ut videtur quod fuit missus ad aliquos qui de ipso israel essu gerant manus regum assyriorum: et latuerant in ceteris circuitibus. et postea ad terram israel reuerant: et ibi multiplicati fuerant. et quod erant ydolatre sicut ante captiuitatem finem suorum. ideo hieremias iuit ad reducendum eos ab idolatria ad dei cultum qui vigebari hieremias maxime tempore iosie. terra autem regni israel est in parte aquilonari respectu hieremias et regni iudee. **his** non est reuersa ad me puaricatrix soror eius iuda in toto corde suo: sed in mendacio ait dominus et dixit dominus ad me. **Iustificauit** aiam suam auersatrix israel pro parte puaricatrix iuda. **Uade** et clama **fm** omnes istos contra aquilonem et dices. **Reuertere** auersatrix israel ait dominus: et non auertam faciem meam a vobis: quia sanctus ego dicit dominus: et non irascar impetuum. **Uerunt** scito iniquitatem tuam quia in dominum deum tuum puaricata es. **Et** dispisti vias tuas alienis sub omni ligno frondoso: et vocem meam non audisti ait dominus. **Conuertimini**

Reuertere auersatrix israel. ab idolatria. **v** **Et** non auertam faciem meam a vobis. sed suscipiam vos in misericordia. **Quia** sanctus ego sum. quasi diceret. hoc faciam ex bonitate mea. non propter vestra merita. et quia ad veram conuersionem requiritur propter peccati cognitio. id subditur. **Uerunt** scito iniquitatem tuam etc. **Et** dispisti vias tuas alienis. id est idolis que videtur diu alieni. et vocat hic vias tuas. i. pedes tuos quibus procedit per viam: loquitur enim hic propheta de populo israel sub metaphora meretricis que patet et videtur pedes suos omni transeunti in concubitu carnalium: sicut dicit **Ezechie** **lvi.** **Diuisisti** pedes tuos omni transeunti per viam. **Sub** omni ligno frondoso. i. talibus enim locis exercebat idolatriam. et cum hoc aliquando luxuria i ueneratione ueneris et impij. **Conuertimini.** **Hic** consequenter ponit reuocatio peccantium generaliter. **Sciendum** tamen quod aliqui expositores nostri exponunt residuum huius capituli de reditu filiorum israel de captiuitate babilonica et quod plures eorum remanserunt in babilone decem annorum plis quam ibi genuerant et possessionum quas ibi adquisierant: ideo subditur. **Et** assumam vos unum de ciuitate et duos de cognatione etc. et quod subditur. **Et** dabo vobis pastores etc. exponit de **Zorobabel.** **Et** **neemia.** **aggeo** et **zacharia:** qui gubernauerunt populum in temporalibus et spiritualibus. **Non** dicit ultra archa te flammam etc. quia in templo ab eis reedificato non fuit archa ut dicunt etiam iudei et habet. **ij.** **Machab.** primo. et sic consequenter adaptant literam ad istud. **positum:** prout possunt. **Sed** huic dicto oduiat quod subditur. **In** tempore illo vocabunt hierusalem solum domini. quia non legitur hierusalem fuisse in tanta solennitate et reuerentia. post tempus captiuitatis babilonice: sed semper vel quasi semper erat subiecta seruituti. primo **parum:** et postea **grecorum:** et ultimo **romanorum:** ut patet ex libris **herodoti:** **neemie:** **machabeorum:** et **euangelij.** **Item** quod subditur. **Et** congregabunt ad eam omnes gentes in nomine domini. quia non legitur **puerum** ad iudaismum de gentibus nisi **pauci.** similiter quod subditur. **In** diebus illis

Jeremie

domus iuda ad domū israhel: et venient simul de terra aqilonis. qz nō legitur qd aliqui iudei eiusdē tēpōs iuerit ad reducendū filios israhel de regno assyrioz ubi fuerunt ducti per assyrios. Propter qd rā. Sa. exponit passum istū de tempore christi: et in hoc dicit magl ca

tholice qz expo-
sitōes p̄dicti. dī-
cit tñ qd ista sūt
implenda de fu-
turo sicut et expe-
ctant christum
venturū. eius ta-
men aduentus
trāsit i p̄teritū.
Igitur scādo
dictū eius q̄tū
ad id quod con-
tinet veritatē ps
ista in qua agit
de vocatōe cri-
sti: qui venit vo-
care peccatores
Matth. ix. diui-
ditur i duas. qz
primo circa hāc
vocationem po-
nitur vocantis
benignitas. et se-
cundo iudeozū
malignitas. ibi.

S quomodo.

Prima ad huc i

duas. quia pri-

mo ponitur dicta vocatio. secundo circa hoc soluitur

questio. ibi. Et dixi. Circa p̄mū dī i p̄sona xpi.

a Conuertimi filiū reuertentes. i. vere penitentes re-

uertendo de tenebris ad lucē: de ymbra ad veritatem

b Quia ego vir vester. i. sponsus. sic em̄ habetur i be-

breo: qd optime conuenit christo qui sponsus est ec-

clesie: s̄m qd dicitur i iohannis. iij. Qui habet sp̄sā

sponsus est. Verū tamen quā d̄ ch̄usti vocationē pau-

ci de iudeis crediderūt quibus ip̄e i persona p̄p̄ia pre-

dicauit. id sequitur. **c** Et assumā vos. vniūz de ciui-

tate rē. i. paucos respectu multitudinis remanentis i

sua infidelitate. et istud fuit figuratum in ingressu ter-

re promissionis: quia de sexcentis milibus qui exierūt

de egypto duo tñ ingressi sunt eā. s. Caleph et Josue.

d Et introducam vos in syon. i. in ecclesiaz militan-

tem que dicitur syon i hierusalē: eo qd ecclesia. put di-

uiditur contra synagogā: ibi inceptit per ch̄usti predi-

cationē et mira culoz operatōem: vt patet ex euange-

liis et sp̄s̄sancti missione super apostolos: vt p̄t̄z Act.

ij. p̄pter quod de ipsa dicitur i ioh. xij. Accessistis ad

syon montē et ad ciuitatē dei viuētis hierusalē celestē.

e Et dabo vobis pastores. s. apostolos. **f** Et pa-

sciet vos. s. scientia. i. fide certa que dicitur scientia pro-

pter certitudinē a iherusalem. **g** Et doctrina. i. mori-

bus sanctis. **h** Cūqz multiplicati fueritis. s. post

xpi ascensionē. s̄m qd dicitur i Act. vj. augebatur numerus

discipuloz. i. credentiū in hierusalē valde.

i Et creueritis in terra. p̄ vocationē gentiliū ad fidē

quod videmus impletū per orbem.

k Non dicent vltra archa testamēti. s. qd circa eā de

beat eē cultus dei sicut fuit tēpore veteris testamēti

l Neqz ascēdet super cor. i. fideles nō ponēt ibi fidu-

ciam sicut fiebat antiquitus qm̄ portabatur ad bellū:

vt saluaret ab inimicis populū iudeozum: vt habetur

primo Regū i pluribus locis. **m** Nec recordabū-

tur. amplius de archa quā fecit Moyses. **n** Nec fi-

et vltra. s. alia noua. et p̄ ista designat cessatio ceremo-

niar veteris legis: quā videmus impletas. Per dicta

etiā patet falsitas iudeozū dicentiū qm̄ in aduētū Mes-

sie reddetur eis archa testamēti et alfaria bolocausis.

rum et incensi rē. ad cultum veteris legis p̄tinētia.
o In tēpore illo vocabunt hierusalē. id est ecclesiaz: vt
predictum est. **p** Solum domini. Si hoc referat ad
ecclesiam triumphantem hoc fuit impletum in ascensio-
ne xpi. s̄m qd dicitur i ier. lxxv. Et dñs quidē iesus
xps postqz locut⁹ ē
eis assumptus ē in
celum et sedet a dex-
tris dei. Si autēz
referat ad ecclesiam
militantē impletū
fuit quādo xps se-
dens apostolos vo-
cebat. et impletur i
eucharistia que re-
uerenter seruat in
ecclesia i q̄ tot⁹ xpus
p̄tinetur.
q Et congreg. ad
ea offis gētes. i. ali
qui ex omib⁹ gēti-
bus per fidē chari-
tate formatā.

bulabū post prauitatē cor-
dis sui pessimi. In diebo ill-
ibit dom⁹ iuda ad domū isrl
et veniēt siml de trā aqilonis
ad trā quaz tedi p̄tū v̄is.

o Ego aut dixi. Quō ponā
te i filios: et tribuā tibi trā
desiderabilē hereditatē p̄-
clarā exercitiū gētiū et di-
xi. **p** Patre vocab me et post
me ingredi nō cessab. Sed
quō si p̄tēnat mulier ama-
torē suū sic cōtēpsit me to-
mus isrl dicit dñs. **q** Vox in
v̄is audita ē plozat⁹ et vlu-
lat⁹ filiozū isrl qm̄ iniquaz
fecerunt viam suam: obliti

r Et nō ambulabunt post prauitatē. sequēdo idolatri-
am sicut an̄ fidei receptōem. **s** In diebus illis ibit
domus iuda rē. Sācti em̄ apostoli Symō et iudas fuerūt
de domo iuda: quia fuerunt cognati germani ipsius ch̄-
sti. ipsi dō predicauerunt in perfide que est in parte aq-
lonari respectu terre promissionis: vnde exierūt christi di-
scipuli ad predicandum per orbem: vbi erant multi isra-
belite qui non redierant de captiuitate: et multos de illis
adduxerūt ad fidem sicut de gentibus. **t** Ad terram
quā tedi patribus vestris. i. ad terrā viuentiū. ad quam
xps ascēdēs in celū transfudit patres sanctos qui prius
detēti fuerāt i limbo. Illa em̄ terra fuit eis p̄missa prin-
cipaliter sicut declarauit plenius Gen. xv. Preuis em̄ a
deo p̄missum nō est minus sed maius merito. omnia dō
bona terrena sunt minus bonū qz opus virtutis. et ideo
quā dōcūqz p̄ operibus virtutū a deo p̄mittitur aliqd
terrenū: intelligitur principaliter p̄missum bonū sp̄i-
ale et eternum. **v** Ego autem. Dic circa p̄dicta moue-
tur questio. s. qualiter habeatur fidelium multiplicatio:
et hereditatis celestis adeptio cum dī. **x** Quomodo
ponam rē. et patet ex dictis litera vsqz ibi. **y** Heredi-
tatē p̄clarā. qz ibi clare videt deus facie ad facie. **z**
Exercitiū gētiū. exercitus gētiū dicitur hic angeli sa-
cti ad custodiā regnoz et gētiū deputati: et illoz p̄p̄ie ē
hereditas celestis. **a** Et dixi. Dic ponitur r̄sio. s. qd
duo p̄dicta habētur p̄ fidē et mores. id subdit. **b** Pa-
trē vocabis me. i. nō solum corde credendo s̄ ore confitē-
do: ad Roma. x. caplo. Corde em̄ creditur ad iusticiam:
ore autē confessio s̄t ad salutem. Et quia fides sine ope-
ribus mortua est: Jacobi. ij. ca. ideo subditur. **c** Et
post me ingredi nō cessabis. bona opera vsqz ad finē cō-
tinuādo. **d** Sed quō. Dic cōsequēter circa xpi voca-
tionē ponit iudeozū malignitas cum dī. **e** Sed quō
si contemnat mulier amatorē suū. i. maritū suū. vñ
in bebreo habetur sociū suū. **f** Sic cōtēpsit me to-
mus isrl. blasphemādo. p̄sequēdo et tandem occidēdo. et
qz i videt eā securā ē destructō iudeozū p̄ romāos vt b̄
Lu. xix. id s̄boif. **g** Vox i v̄is audita ē plo. et vlu. rē. qz
destructa ciuitate iudei ducebāt captiui ad diuersas p̄-
tes suā miserā deplorātes. **h** Quā iniquā fecerūt viā suā

recededo a christo qui est via. veritas et vita. s. quia post destructione civitatis aliqui d. iudeis christo crediderunt tenentes q. ppter eius morte fuissz illa destructio subsecuta. id hieremias hoc puides dicit qstū ad istos. a. Covertimi filij reuertetes. exponatur vt supra. b. Et sa nabo auersioes ve

stras. quibz auersi estis a christo. z sb dicitur penitentium rñsio. c. Ecce nos venimus ad te p fidem. d. Tu em es dñe deus nř iudei em vere puer si xpm esse vtz dñi confitetur.

e. Vere mendaces erat colles. zc. id est supbi per colles z mōtes. h. metapbozice designati: sicut Esa. xl. dicitur. Omnis mons z collis būliabit. qz ppete vt cōit metapbozice loquuntur z isti superbi fuerunt sacerdotes z pbarisei qui per suam supbiā christuz contempserunt: z populū per sua mendacia a fide christi auerterunt: que mendacia cōuerfi d. iudaismo recognoscunt.

f. Vere in dño deo nostro. s. christo g. Salus israhel. fm q. d. Actū. iij. de ipso. Et nō est i alio alio quo salus. b. Confusio. i. peccatū i xpm. propter qd venit super nos confusio. i. Comedit laborē patz nōstro zc. quia romani omnia preciosa in quibus laborauerat iudei z animalia z filios z filias eoz rapuerunt. z id sequitur. k. Dormiemus in confusione nostra. q. diu stabimus in infidelitate. id subditur. l. Om dño deo nřo peccauim. ista sunt verba penitentū pcta pterita lamētantiū: z nō solū peccata p̄ria s̄ patz suoz. z patet lra ex dictis.

On capi. iij. vbi dicitur in postilla. Nunquid irasceri in perpetuum. Additio prima.

Ubi nos habemus. Nunquid irasceri zc. In hebreo bñ. Nunquid irascetur in perpetuum aut perseverabit in fine. Et exponit sic q. si illa vxor seu spōsa de qua loquitur conuertere ad recognoscendū deuz tanqz patrē suū z ducē virginitatis sue: nūquid deus irascetur in perpetuum: ita q. n̄ recōciliaret eā. q. d. nō. iuxta illud ps. Nō imppetuum irascetur zc. Et hec sententia videt magis p̄ria in pposito. valde em̄ improprie de peccatore inqstū a deo recedit dicere q. irascit. s̄ potius p uocat deū ad iracundiā.

On eodē capi. vbi dicitur in postilla. Conuertimini filij reuertetes. Additio secūda.

Ubi nos habemus: filij reuertetes. i. hebreo habetur. Filij rebelles. z sic vocat rebelles ad p̄niam: ad quā attrahit eos ad hoc. qz ego vir vester. In eo. ca. iij. vbi dicitur in postilla. Et istud fuit figuratū in ingressu terre. p̄missionis. Additio tertia.

Non videt p̄rie figuratū paucitas iudeoz in xpo credētū respectu alioz in sua infidelitate remanentiū p Caleb z Josue. put in postilla. tū quia sibi fuerūt tm̄ duo de sexcentis milibus viroz. hic aut multo plures fuerūt credētes. s. in maiori p̄portione: vt patz in actibus ap̄loz. tū qz Moyse z aarō qui fuerūt facti z nō fuerūt ingressi terrā p̄missionis figuratē infideles xpm negantes: quod videtur in conueniēs. s̄ figura hñi paucitatis credētū de iudeis. p̄rie p̄cessit tēpore Hiero boā. iij. Reg. xij. capitulo: qñ totus populus israheliticus

fuit diuisus in duas partes. quarum maior. s. decē tribus recesserūt a regno dauid q̄ fuit figura xpi z a cultu dei q̄ vigeat in tēplo: z coluerūt vitulos. Minor pars. s. due tribus adbeferūt regno dauid z cultui diuino. put bec figura largi tractat i pugide. j. parte

ca. ij. cā p̄rie ad p̄positum ad p̄rado.

ab adolescētia nra vsqz ad diē hāc: z nō andiuim⁹ voce tōmī dei nri. Ca. iij.

Reuerteris isrl ait dñs ad me conuertere Si abstuleris offendicula tua a facie mea nō pmoue ber⁹ z iurab viuit tōmī nri vitate z i iudicio z i iusticia z bñdicēt euz gētes ipm qz laudabūt. Dec. n. dicit tōmī nri viro iuda z habitato ri hierlm. Nouate vobis nouale: et nolite serere super spinas. Circūcidimini

Replica. In capitulo. iij. Burgē. mutat textum trāslationis nōstre ab actiuo ad passiuū. z sic posthil. vno mō applicat Burg. alio mō veritas est in vtraz applicatōne. Sed q. dicit Burgē. in hebreo haberi: rebelles: vbi nos reuertetes credat Burg. q. voluit. puto hētātū hieronymū postillatorem z

oēs alios ita ignaros hebraici sermonis vsqz ad Burgē. nō fuisse vt interpretaretur rebelles p reuertetes filios. In eodē capi. postil. dicit paucitatē credētū xpm ex iudeis figuratā esse paucitatē ingrediētū terrā p̄missionis ex egritudinibus de egypto. Burgē. assignat aliā figurā putās figurā postil. nō esse p̄riaz ad hoc dicēdum q. vnus facti possunt esse plures figure: sicut patet in locis multis sacri canonis. Etiam cū figura alicui⁹ sit eius similitudo que nō semp currit quatuor pedibus. Si em̄ om̄is similitudo eēt om̄ino da nulla eēt similitudo sicut arguit bñs Aug. Si omnia eēt equalia nō eēt om̄ia. Om̄ino da. n. sicut dicitur potius eēt dicēda idētitas q̄ similitudo vt dicit Burgē. vide circa p̄mū capitulū Osee.

Capitulū. iij.

Reuerteris. Postqz hieremias respēdit populoz de peccandi inuercundia: hic arguit eū de contumacia: z p̄mo dicta cōtumacia arguit secūdo pena debita subiūgitur: ibi. Annunciate. Circa p̄mū dicitur i p̄sona domini. a. Si reuerteris israhel. hic accipit si. p. non. quia ista reuersio non fuit subsecuta. z sic apparet contumacia: z eodez modo accipitur cum subditur. b. Si abstuleris offendicula tua. id est p̄cta q̄bus me offēdisti.

c. Mō cōmouebis: d. terra tua in captiuitatē babilonicā. z. Et iurabis. viuit domin⁹ zc. Dic ponūtur tres comites iuramētū liciti. z quolibet subtracto redit illicitu: sicut ē iuramētū mendax quod caret veritate z iuramētū iniquū: vt si quis iuret se boiem occisurū. quod caret iusticia: z iuramētū incautum quod caret iudicio discretiōis: vt si quis iuret sine cā z ratione legitima. e. Et benedicent eum omnes gētes: imp̄cādo sibi bona si fecerit ista. z mutat mōdus loquēdi de secūda p̄sona ad tertiā: s̄ qz hoc nō fecit: ideo in captiuitatē ductus fuit. z per isrl̄ intelligit hic populus regni iude: quia israhel ē nomen generale ad om̄s hebreos. z hoc patet p hoc quod subdit.

f. Nec em̄ dicit dñs vi. iij. z hierusalē. in aliquibus libris interponit habitatoz: s̄ nō ē de textu. g. Nouate vobis nouale. ē autē nouale terra de nouo cultus spinis z sentibus plena. z p hoc innuit p̄beta q. erant inueterati i malicia. b. Circūcidimini i dñe

Jeremie

in circūcisione spūali: quē placet ei. 7 q̄ sit illa s̄bditur
i. **E**t aufer. p̄pu. cor. vt. i. peccata 7 p̄suetudines peccā
di. **K** Me forte egrediat̄ vt ignis in di. mea 7c. i. vi
dicta mea p̄ ignē. 7 q̄ hoc nō fecerit in p̄tūmācia p̄ma
nētes. iō securā ē succēssio ciuitatū 7 tēpli per chaldeos
tēpore sedechie
iii. Regū vltio
7 infra. xxxix.

Annūciate.
Pic p̄nr sequit̄
pena contuma
cie. et diuiditur
in duas. quia p̄
mo ponitur cō
minatio pene. se
cundo p̄passio.
Jeremie: ibi.
Et dixi. Circa
primū d̄r. An
nūciate i iuda
7c. i. omib⁹ iōri
ficatē. **M** Et
canite tuba i ter
ra. ad cōuocan
dum bellatores
vnde can. q̄.
Et dicite.
Cogre. 7 ingre.
ciuitates muni
tas: vt ibi possit
mus saluari
O Leuate si
gnū. i. vexillum.
In syō. vbi
erat fortalicūz
ciuitatis hieru
salem. **Q**uō
fortami. ad inu
cem. **N**o
lite stare. ociosi
Quia malū
ego adduco ab
aquilone. i. gra
ue bellūz qd̄ nō
poteritis susti
nere. iō subdit̄.

Et contritionē magnā. i. ciuitatis 7 templi destru
ctionē. 7 iō q̄ dicit̄. **P**icre. Canite tuba. 7 postea. leua
te signū in syō p̄fortami 7c. dicit̄ ironice. q. d. sic facie
tis. s̄ nihil valebit vobis. vñ subdit̄. **A**scēdit leo
de cubili suo. i. nabuch. de regno suo qui dicit̄ leo: co
q̄ in vexillo suo habebat imaginē leonis vt dicit̄ aliq̄
vt p̄ter suā audaciā 7 ferocitatē.
Et p̄redo gentiū se leuauit. q̄ a multis gētibus p̄
das accepit. **E**gressus est de loco suo. ad venien
dum cōtra iudeg. iō subdit̄. **Q**uōtū in solitudine. ciuitates destruendo: 7 habitatores
captiuando. **E**t q̄ fuit hoc iudeis materia doloris: iō
subdit̄. **S**up hoc accingite vos cilicūz 7c. in si
gnū tristitie 7 lamētōis. **I**n die illa dicit̄ dñs
p̄bit. q̄ de nocte fugerunt p̄r locū occultūz. tñ nō
valuit eis. q̄ comprehendit eos exercitus chaldeorum
iii. Reg. vlc. 7 infra. xxxix. **E**t obstupescēt facer
dotes 7 p̄be. q̄ dixerant Sedechie regi 7 p̄ncipib⁹
p̄trariū. **E**t dixi. **H**ic consequenter ponitur cō
passio hieremie eo q̄ erat de p̄plo illo. **E**t diuiditur in
duas. q̄ primo ponitur ipsius dolor in mente. secūdo
in corpore ibi. **E**nterē meū. Circa primū dicit̄ **H**ie
rias. **H**eu. interiectio est dolentis. et ponit̄ ter
p̄ter triplicē destructionē. s. tēpli. ciuitatis 7 populi.
Ergo ne decepisti populū istū. i. decipi permisi
sti per falsos p̄betas. q. d. sic. **D**icens. id ē dicere

permittēs p̄ eos. **H**ic dicit̄. **P**ot̄ etiā exponi nega
tiue. s̄ ne decepisti. q. d. nō: s̄ falsi p̄be fingētes loq̄ p̄ te
Et ecce peruenit gladius vsq̄ ad animā. i. vsq̄ ad in
tima cordiū p̄li 7 p̄ncipiū. 7 loq̄tur de futuro p̄ modū
p̄teriti. iō subdit̄. **I**n tpe illo dicit̄ 7c.

sacerdotes: p̄be consterna
bunt̄ 7 dixi. **H**eu: heu: heu
dñe 7c. **E**rgo ne decepisti
p̄p̄t̄ istū 7 hirtz dices p̄p̄t̄
erit vobis. **E**t ecce p̄uenit
gladi⁹ vsq̄ ad aīas. **I**n tpe
illo dicit̄ p̄plo huic 7 hirtz
vent⁹ vrēs i vīs q̄ sūt in de
serto vie filij p̄pli mei nō
ad vētilādū 7 ad purgādū.
Spūs plen⁹ ex his p̄veiet
mibi. **E**t nūc ego s̄ loquar
iudicia mea cū eis. **E**cce q̄
si nubes ascēdet 7 quasi tē
pestas currus eius. **V**elo
ciores aquil equi illi. **V**e
nobis qm̄ vastati sum⁹. **L**a
ua a malicia cor tuū hieru
salem vt salua fias. **V**sq̄
q̄ morabūtur in te cogitati
ones noxiē. **V**ox eī annūciā
tis a dā 7 notū faciet̄ idō
lū de monte ephraim. **D**icite
gētibus. **E**cce auditū est in
hierlm. custodes venire de
ēra lōgiqua 7 dare sup cini
tates iuda vocē suā. **Q**ua
si custodes agroꝝ facti sūt

Ventus vrēs
in vīs q̄ sunt in de
serto. i. sicut vent⁹
vrēs omnia consu
mēs q̄ crescunt in
deserto eo q̄ modū
cum habent de hu
miditate: p̄ter qd̄
citius desiccātur 7
p̄sumūtur a vento
vrente. **I**n die
filij p̄pli mei. quasi
diceret. sic popul⁹
me⁹ p̄sumet̄. iō sub
dit̄. **M** Non
ad venti. et purg. si
cut i aliquibus ter
ris triticūz purgat̄
a vēto. quia granū
cum palea p̄q̄citur
sursum cum instru
mento s̄ hoc apto
7 vētus tollit pale
as. 7 granū cadit i
area. q. d. sic non
purgabitur popul⁹
meus: s̄ magis cō
sumet̄. iō sc̄dit̄.
Spūs. i. vētus
Dicens ex his
s. adustionibus.
Venit mibi. i.
ad volūtātē meā.
Et nūc ego. sup
ple faciam hoc ex
odio vel violentia
quasi diceret. non.
sed ex iusticia. et iō
subdit̄.

Sz loq̄r iudicia mea cū eis. punit̄ eos p̄ iniquitatib⁹
suis. **E**cce quasi nubes. s. tempestuosa q̄ subito sur
git t̄. **A**scendet. s. exercitus chaldeorum. 7 dicit̄ ascen
det. quā iuda est in altiori situ q̄ sit regio vñ venit.
Et quasi tempestas currus eius. ad portandū arma
7 alia exercitui necessaria. 7 isti currus p̄pter multitudi
nē faciebant strepitum magnū 7 terribilem ad modum
tempestatis. **V**elociores aquilis equi illius. byp
bole est ad designandū velocitatē 7 fortitudinē equoꝝ.
Venobis 7c. **V**erbū est. p̄bete plangentis miseriaz
populi sui imminētē 7 consulentis penitentiā dicētis
Lua a malicia 7c. vt per hoc rigor diuine iusticie tē
peretur. **V**sq̄ quo morabūtur in te 7c. quasi dice
ret. tu nimis tardas agere penitentiā: quia in promptu
est dei vindicta. vnde subdit̄. **V**ox eī annūciā
tis. s. aduentū regis babilonis. **D**an. que est ciui
tas in extremitate aquilonari iudee. exercitus eī chal
deorum venit ex illa parte. **E**t notū facientis idōlū
id est regem babilonis qui se fecit adorari vt deū in sta
tua aurea: **D**an. iij. **D**e mōte ephraim. loc⁹ ē p̄p̄t̄
quior hierusalē q̄ sit dan 7 p̄m q̄ exercit⁹ chaldeoꝝ mag
appropinquabat: p̄m hoc currebat nūcū sed echie desti
nati ad hoc ad nūciandū sibi. ideo subdit̄. **E**cce
auditū est in hierusalē. vbi erat sedechias.
Custodes venire. i. chaldeos venientes ad obsiden
dū hierlm. 7 ita diligēt custodiētē portas 7 exit⁹ q̄ null⁹

posset egredi in capetur: chi? ca subdit. a Quia me ad ira. puo. p idolatria 7 alia mala supra posita.

b Ventrē meū. Dic pnter ponit volo: pbe i corpe. ve bemēs em motus mētis gaudij vel dolorē redūdat ad cor pus. id dicit ppha. b Ventrē meū 7c. q. d. ita affligor i

corpe sicut mulier parturiēs. vel sicut vir torziones bozi bilce sentiens.

c Sensus cordis mei turbati sūt. ex rebemētia volozis

d Qm̄ vocē buccie audiuit anima mea. videbat em̄ i spū exercituz chal deorum d̄ p̄inquo inuasuruz ciuitatē bierlm̄ cum tubis 7 clamoribus bellicis. e Contri tio super contritio nē. qz p̄mo vastat⁹ est populus fame. secundo gladio.

f Repete vastata sūt taber. mea. id ē templuz vbi erant multa tabernacū.

g Subito pelles mee. loq̄tur de tem plo Salomōis ad modū tabernacu li moysi quod fuit opertuz pellib⁹: vt b̄ Ezo. xrvj.

h Qzquo vide bo fugietē. per hoc designat qz popul⁹ isrl̄ non posset se de fendere. i Stultus p̄lus me⁹. falsis p̄bis credēdo. k De nō cognouit. verba mea reci piēdo: vt b̄ infra i

multis locis. l Filij insipientes sunt. nesciētēs distin guere vera a falsis. m Et recordes. tanq̄ insani pseu doprophaz dicta seq̄ntes. n Sapiētes sunt vt faci unt mala. ista est sapia mundana que est terrena aialis 7 dyabolica: Jacobi. iij. o Asperi terrā. s. iudee.

p Et ecce vacua erat. bonis omnibus p̄ chaldeos inde sublatis 7 bitatoribus captiuatis. q Et celos 7 non erat lux in eis. loq̄tur metaphozice. p hoc designās ma gnitudinē tribulatiōis imminētis fm̄ cōem modū loquē di quo posiq̄ angustia magna dicunt celi obtenebrati. 7 hic modus loquēdi frequēs ē in scriptura. r Audi mōtes 7c. i. p̄ncipes iudee 7 bellatores. s Et ecce mo uebatur. ad fugā tanq̄ virib⁹ dissoluti. t Intuit⁹ sū 7 ecce nō erat homo: qz partim fuerūt occisi 7 partim in captiuitatē ducti: 7 p fugā euaserūt pauci: vt b̄. j. xl. id subditur. v Et omne volatile 7c. p hoc designās euadentes in fuga. x Asperi 7 ecce carmelus desert⁹. i. iu dea a carmelo denoiata: eo qz erat locus fertilis 7 ame nus. intelligendo tñ de carmelo q̄ ē in sorte iude. qz ali⁹ erat in sorte ephraim sterilis. cetera patēt ex dictis vsq̄ sibi. y Sed tñ p̄summatiōnē nō faciā. i. populo israhel oimodā destructionē. qz postea tpe cyri redijt in iudeā 7 rcedificauit templū 7 ciuitatem: vt b̄. j. Efdre: et Hee mie. quia tamen hoc fuit post. lxx. annos fm̄ cōmuniōrē opinionē. ideo subditur. z Augebit terra tāq̄ inculta. quod d̄ metaphozice lugere. sicut pratum virens di citur ridere: 7 eodem modo quod subditur. a Et me rebunt celi desuper. quia ros 7 pluuia inde descendē

sup eam in gyro: qz me ad iracundiaz puocauit dicit dñs. Vte tue 7 cogitatiōes tue fecerunt hec tibi. Ista malicia tua qz amara qz te tigit cor tuū. Ventrē meū ventrē menz voleo: sensus cordis mei turbati sūt i me Nō tacebo qm̄ voces buccie audiuit aia mea clamores plū. Cōtritio sup cōtritiōnē vocata ē: 7 vastata est ois terra Repente vastata sūt tabernacula mea: subitopelles mee. Qzquo vi tebo fugientē: audia voces buccine. Quia stult⁹ ppls me⁹ me nō cognuit. Filij insipientes sunt 7 vecordes. Sapiētes sūt vt faciāt mala. bñ aut̄ facere nescierunt Asperi terrā 7 ecce vacua erat: 7 nihil⁹ 7 celos 7 n̄ erat lux i eis Audi mōtes: 7 ecce mouebāt: 7 oēs colles cō turbati sūt Intuit⁹ sū 7 ecce nō erat hō: 7 om̄e volati

tes non proficiebant ibi propter defectū hominū colentium b Eo qz locutus sum. diffinitio hanc vni dictam inferendo. ideo subditur. c Cogitavi 7c. A voce equitis 7c. id est equitum regis babilonis. et accipitur hic singulare pro plurali. sicut Ezo. viij. dicitur: Venit multa grauissima. i. multitudo muscarum.

d Fugit omnis ciuitas. i. habitatores omniū ciuitatum.

e Ingressi sūt ardua. i. loca inaccessibilia eq̄stibus vbi mlti fuerūt fame mortui nō audētes inde egredi ad querendum victum sibi.

f Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

Ardua. i. loca inaccessibilia eq̄stibus vbi mlti fuerūt fame mortui nō audētes inde egredi ad querendum victum sibi.

g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

h Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

i Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

k Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

l Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

m Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

n Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

o Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

p Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

q Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

r Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

s Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

t Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

u Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

v Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

w Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

x Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

y Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

z Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

a Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

b Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

c Tu autē vastata qd facies. q. d. nō habebis remediuz. vnde subdit. g Cū vestieris te cocino cū ornata fueris monili aureo 7 p̄ixeris sibi oculos tuos frustra p̄poneris Cōtēpserūt te amatores tui animā tuā q̄rēt Vocē. n. q̄i ptuzi entis audiui: angustias vt puerpe. Vos filie syō inter moriētes expādent esqz manus suas De mihi: qz defecit aia mea p̄ iterfcōs .v.

tores tui. i. chaldei cum quibus mechata fuisti p̄ idolatriam. l Animā tuam querent quam auferēt de corpore. ideo subditur. m Vocem quasi parturiētis audiui 7c. in quo p̄pheta describit clamorē morientū fame 7 gladio. 7 ideo subditur. n De mihi 7c. lamentās interfectionem populi sui. o In ca. iij. vbi dicitur in postil. Circa primū dicit bieremias beu.

|| Additio. Ubi d̄ beu beu beu. eadē dicitio ponit in bebf. sicut i primo ca. vbi d̄ a a a. Tunc nec ibi nec hic ponitur triplex dicitio: sed est vna dicitio cōposita ex tribus lris put postillator ibidem exposuit. 7 eodē mō est in hoc loco exponendū.

Capitulum. v. Qrcuite. Superius bieremias arguit regnū iude multiplex flagitiū. p̄pter quod meruit supplicium: hic cōsequenter excludit remedium. Et diuiditur in duas partes. quia primo ponit remediū excludit. secundo subditur bieremie lamentatō capitulo nono. Prima i quatuor fm̄ quatuor remediā. que excludit in hoc capitulo 7 tribus sequentib⁹: que sunt p̄li iusticia: sacerdotū sanctimonia: templi factas: doctoꝝ veritas: vt videbit. Prunū autē p̄ qd possz populus habere remediū esset aliquoz iusticia. p qui bus p̄ceret dñs toti p̄lo: sicut Sc̄i. xviij. dñs dixit se velle parcere toti ciuitati sodomoz. p decem iustis si ibi inuenirent: 7 istud remediū in hoc cap. excluditur

Jeremie

z diuidit in tres ptes: qz p̄ excluditur iusticia vulgarum. secūdo p̄ncipiū. ibi. Ego aut̄. tercio simul istoz et illoz. ibi. Sup̄ quo. Circa primū d̄z. a. Circūte. vias hierlm̄. querēdo diligenter z nō superficialiter.

b. **Q**u inueniatis vix facientē iudiciū. i. aliquos viros iustos i tali numero q̄ propter eos d̄cēs sit parcere p̄missuritati. nō em̄ acipit̄ hic virum facientē iudiciū p̄vnicō. qz ibi erat hieremias z baruch z adia mlecch et iop̄ q̄ erāt iusti. Ad hoc ei q̄ p̄ iusticia aliquoz cōmunitati parcat̄ sufficiens numer̄ req̄rit̄. vñ z abraā p̄tensā d̄no vt p̄ aliquibus iustis parceret̄ sedome n̄ fuit ausus vltra d̄cē d̄scēdere: Gen. xvij.

c. **Q**u si etiā viuit d̄ns dixerint. quasi faciēdo reuerentiam nomi diuino d̄. **E**t hoc falso iurabūt. z sic tale iuramentū reuēti in diuinā irreuerentiam. e. **D**ne oculi tui respiciunt fidem. i. mentis fidelitatem z non t̄m̄ verba: fm̄ q̄ d̄i p̄mo Reg. xvj. homo videt ea que patent. deus autē intuetur cor. f. **P**ercussisti eos. per reges assyrioz et egypti qui ante tempus hieremie afflixerant regnū iude: vt patet. iij. Reg. g. **E**t nō voluerunt. doloze cōtrid̄is de peccatis suis. ideo seq̄tur postea.

b. **I**ndurauerūt facies suas supra petra. inuerecun de z cōtumaciter peccātes: vt patet p̄ supradicta. i. **E**t noluerūt reuerti. de malicia sua ad monita p̄phetarū. k. **E**go autē. hic consequēter excluditur iusticia p̄ncipiū cum d̄z. l. **F**orsitan pauperes sunt et stulti. vulgares isti. cuius causa subditur.

m. **I**gnorantes viā d̄mini. q̄tum ad p̄cepta moralia z ceremonialia. n. **E**t iudiciū dei sui. q̄tum ad iudicialia. qz tales boies sunt intenti agriculture z opibus mechanicis z nō mādatis dei audiendis.

o. **I**bo ergo ad optimates. i. ad regem et principes z alios maiores. p. **A**pi em̄ cognouerunt. i. cognoscere debuerūt. q. **Q**uā d̄ni z iudiciū dei sui. exponatur vt supra. de rege em̄ scribit̄ Deut. xvij. q̄ debet habere legem z eam meditari. z idem intelligendum est de principibus. r. **E**t ecce magis hi cōfrēgerūt iugum. i. p̄cepta moralia z ceremonialia transgrediendo. s. **R**uperunt vincula. id est p̄cepta iudicialia que erant quedam retinacula a transgressione penarum timore. z quia peccatum istoz erat grauius ratione status altioris z maioris cognitionis. iō subditur quadruplex pena que inflicta est iudeis successiue fm̄ diuersa tempora cum dicitur. t. **I**ncircō percussisti eos leo de silua. id est rex babilonis qui per leo

nē intelligitur: v̄s d̄ictum est ca. p̄cedenti. v. **A**pus ad vesp̄rā. i. rex persaz z medozum. qz licet Cyrus fuerit iudeis beniuolus. tamen post eū fuerūt alii qui alij duri tenentes eos sub seruitute graui. r. **P**ardus vigilans super ciuitates eozum. i. ad eas spoliāduz.

qz multe sūt p̄uaricatiōes eoz̄ p̄fortate sūt auersioes eoz̄. **S**up̄ quo p̄cipius tibi esse potero. **F**ilij tui dereliquerūt me. z iurāt in his q̄ nō sūt d̄i. **S**aturauit eos z mechati sūt: z i domo meretricis luxuriabant. **E**qui amatores i feminas: z emisarij facti sūt. vnusq̄sq̄ ad vxorē primi sui hinniebat. **N**ūquid sup̄ his nō visitabo dicit d̄min̄: z i q̄tē tali nō vlciscet̄ aīa mea. **A**scēdite muros ei⁹ et dissipate. **C**onsumationē autē nō nolite facere. **A**uferte pagines ei⁹. qz nō sūt d̄mini. **P**reuaricatiōe em̄ p̄uaricata ē in me domus isrl̄: z domus iuda: ait d̄ns. **N**egauerūt d̄minū z dixerūt. **M**ō ē ip̄e: neq̄ veniet sup̄ nos malū: gladiū z famē nō videbimus. **P**rophete fuerūt i v̄tuz locuti z responsum nō fuit in eis

p̄ hoc intelligit̄ reges grecoz. et potissime Antiochi ilustris: qui multa mala intulit iudeis vt p̄z. i. mach. z. ij. y. **D**is qui egressus fuerit ex eis capiet̄. p̄ romanū imperiū per ead̄ significationē: vt dicit hic ra. Sa. z hoc potissime fuit impletus q̄n̄ **A**yr̄ destruxit ciuitatē z templū z captiuauit pplm̄ z causa predictozū subdit̄. 3. **Q**uia multiplicatē sūt p̄uaricatiōes eozum ante captiuitatem babilonicam. 3. **C**onfortate sunt auersiones eozum post tempus dicte captiuitatis. et potissime tēpore christi: a quo iudei per deceptiones sacerdotum et p̄barisozū fuerunt auersi vt dicit̄ ē supra capitulo. iij.

a. **S**up̄ quo. **H**ic p̄sequēter describit̄ tur malicia omnium laicoz generaliter

Et diuidit̄ i duas ptes. qz p̄mo excludēdo iusticia eozū cōcludit̄ opposita malicia. z secūdo subdit̄ debita pena. ibi. **H**ec ergo. Circa primū d̄z. a. **S**up̄ quo tibi p̄cipius esse potero. q. d. d̄ns. ex quo non est iusticia in vulgarib̄ nec in principibus ex parte populi: non potest tibi remediari. z ideo de vtrisq̄ subdit̄. b. **F**ilij tui. id est maiores z minores: qui dicuntur filij regni iude z etiā hierusalem que erat metropolis. c. **D**ereliquerunt me. p̄ idolatriam. d. **E**t iurant in idolis bis. i. ad eozum reuerentiam. e. **S**aturauit eos. replendo bonis temporibus. f. **E**t mechati sunt. per idolatriam. que est spiritalis mechia: z etiā corporalis luxuria. ideo sequitur **E**t in domo meretricis zc. g. **E**qui amatores i feminas. in hoc notat effrenatā eozum luxuriā. eo q̄ equi p̄ amore libidinis aliq̄n̄ infaniunt post equas.

h. **V**nusquisq̄ ad vxorē primi sui hinniebat. i. signa luxurie p̄tendebat inuerecūde. i. **N**ūquid sup̄ his nō visitabo. q. d. sic. ideo cōuertit sermonē ad chaldeos dices. k. **A**scēdite muros ei⁹ z dissipate ciuitatē z gentē. l. **C**onsumationē autē. i. totalē populi exterminatōem nō nolite facere. qz illi q̄ fuerūt ad vitā reseruatī z i captiuitate ducti postea redierūt in hierlm̄ tpe **A**yri.

n. **A**uferte pagines ei⁹. i. ramos z nō radices. p̄ hoc designās reditū d̄ictū. o. **Q**uia nō sunt d̄ni. i. seruiētes ei. p. **P**reua. em̄ p̄ua. ē i me d̄. isrl̄. i. decē trib̄. p̄mo q̄ erāt iā captiuatē i assyrios. q. **E**t d̄. i. due trib̄ postea r. **N**egauerūt d̄n̄m. s. factō idolis imolādo. s. **N**eq̄ ve. su. nos ma. a hieremia z alijs p̄bis nūciatū. sic. n. falso est iabāt. iō seq̄t̄. t. **P**rophe su. i. ven. lo. i. p̄ nulloz

margin notes on the left side of the page, including references to other parts of the Bible and commentary.

risum non fuit in eis. quia non est secuta aliqua correctio.
a **H**ec ergo. **H**ic consequenter ponit debita pena: et p
 ponitur huius pene diminutio. scilicet diminutionis ratio: ibi.
Quod si dixerit. Circa primum dicitur. **a** **H**ec & euenient eis.
 id est pene que sequuntur. **b** **E**cce ego do uerba mea i ore tuo

i igne. ubi dicitur ad
 hieremias que ppha
 nit ciuitate succen
 tendam: supra. j. ca.
c **E**t plin istum i li
 gna. quia multi d po
 pulo cum ciuitate fu
 erunt combusti.

d **E**cce ego ad
 ducam sup vos gen.
 de longinquo. q. d.
 non miserebit uir
 ex aliq familiarita
 te pstrina sicut solz
 ee inter uicinos.

e **G**entē robustā
 cui non poteritis re
 sistere. **f** **G**entē
 antiquā. q. nem
 roth cito post uilu
 niu regnauit i chal
 dea. q. di. exercita
 ta est i armis ab an
 tiquo.

g **G**entes cuius
 ignorabis linguā z
 ideo preces tue non
 ualebunt apud eā
 q. non intelliget te:
 nec tu eam.

h **P**haretra eius
 quasi sepul. pa. q. si
 diceret in ea sunt
 optimi sagittarij:
 ita q. percussit ab eis
 statim moriuntur z
 ad sepulcrum por
 tant. **i** **U**niver
 si fortes. ad sustine
 dum belli labores

k **E**t comedet se
 getes tuas zc. i. de
 struct omnia bona
 tua i rebus prole z
 aialibz et terre fru
 ctibz. **l** **A**rum
 tū in diebz illis zc.
 exponatur ut. s.

m **Q**uod si dixerit
Hic dñr. ponitur
 dicte cominatiois
 duplex rō. secūda
 ibi. Iniquitates.

Prima ratio accipi
 tur ex peccato idolatrie cum dicitur: **n** **D**ices ad eos
 tu hieremias ex dñi persona. **o** **S**icut dereliquit me
 legē meā transgrediēdo. **p** **E**t seruisit deo alieno in
 terra uia. s. in iudea. **q** **S**ic seruietis dñs alie. in ter
 ra non uia. s. in babilone ubi multi de iudeis trāslati secu
 ti fuerunt illius terre ydolatriā.
r **A**udi popule stul. qui non habes cor. i. intelligentiam
 boni. Cor em frequēter ponitur i scriptura p mente seu
 intelligentia. **s** **Q**ui habentes oculos. s. carnis. **t**
 non uidentis. oculis mētis. **v** **N**e ergo non timebitis
 zc. quasi di. me debetis timere: et de offensa mea dolere.
 cuius ratio subditur. **r** **Q**ui posui barenā. id est terrā
 aridam. **y** **T**erminū mari. quē non transit ultra se effu
 tendo. **z** **E**t commouebuntur zc. i. quantumcumqz cō

Hec & eueniet illis. **H**ec di
 cit dñs de exercituū. **Q**uis
 locuti est uerba istud. **E**cce
 ego do uerba mea i ore tuo i
 igne z p plin istum in ligna z
 vorabit eos. **E**cce ego ad
 ducam sup vos gentes de lon
 ginquo: domus isrl ait dñs
 gentē robustā: gentē anti
 quā: gentē cui ignorab lin
 guā: nec intelliges quid lo
 quat. **P**haretra eius q. se
 pulcz patens: uniuersi for
 tes. **E**t comedet segetes tu
 as z panē tuū deuorabit: fi
 lios tuos et filias tuas co
 medet: gregē tuū z armēta
 tua z comedet uineā tuā et
 ficū tuā: z pteret urbes mu
 nitas tuas i q. tu habes fi
 duciā gladio. **T**erminū die
 bus illi ait dñs non faciā uos
 i psumationē. **Q**uod si dixe
 ritis que fecit dñs te nō no
 bis hec omnia: dices ad eos
Sicut dereliquit me z ser
 uistis deo aliēo i tra uia sic
 seruietis dñs alienis i tra nō
 uia. **A**nnūciate hec domui
 iacob: z auditū facite in iu
 da dicētes. **A**udi popule stul
 te q. non hēs cor: qui hñtes
 oculos non uidentis: et aures
 z non auditis. **N**e ergo non
 timebitis ait dñs: et a facie
 mea non uolebitis. **Q**ui po
 sui barenā terminuz mari

moueantur et intumescant fluctus eius: non tamen
 transeunt terminū a me prefixum: cum tamen nullas
 habeant cognitionē. **a** **P**opulo autē huius. ad ima
 ginem dei facto per rationem z intellectum. **b** **F**a
 ctus est cor incredulū. uerbis meis per prophetas di
 ctis. **c** **E**t ex
 asperas. i. leges
 meas transgre
 diēs. **C**etera pa
 tent in lra.

d **I**niquitates.
Hic sequēter
 ponitur secūda
 ratio que accipi
 tur ex pctō auar
 itie. z pmo cō
 tinuat lra h p
 cedēti cū dicitur.
d **I**niquitates
 nre declinauerūt
 bec. i. abstulerūt.
 scz plenitudinē
 annue messis.
e **E**t peccata
 nostra pbi. bo. a
 nobis. s. bonuz
 spūale z tpale z
 subdit quomō.
f **Q**uia inuēti
 sunt in eo. meo
 impij insi. sim
 plicibus ad col
 decipiendum z
 depauperandū.

g **Q**uasi aucu
 pes. qui student
 decipere aues. z
 ideo subditur.
h **S**icut uca
 pula. i. rebz au
 cupū. **i** **D**e
 na auibz. ab eis
 receptis.

k **S**icut domus
 eoz plene uolo.
 id est bonis sim
 pliciu uolose ac
 q. r. **l** **N**o
 magnificati sūt
 zc. z pterierunt
 ser. me. pef. q. a
 p. q. dicit ap. s.
 ad Timōf. vj.
Radix omnium
 maloz ē cupiditas
 zc. subditur
m **C**ausaz ui
 due non iudica
 uerunt. s. iuste s

iniuste ppter munera. aliqui libri hñt. **C**ausaz uidue. ly
 uidue non est in hebreo nec i libris correctis. **n** **C**aus
 sam pupilli non direxerūt zc. q. non sperabant inde ba
 bere lucz. **o** **N**uquid super bis non uisitato. q. d.
 immo: penā debitā inferendo. **p** **S**tupor z mirabi
 lia facta sunt in terra. z que sint illa subdit. **q** **P**ro
 phete. s. falsi. **r** **P**rophetabant mendaciū. cum ta
 mē ut fingebāt loquentē q. ex ore dei qui est ueritas.

s **E**t sacerdotes. qui pre alijs debent esse intelligen
 tes. **t** **A**plaudēbant. eoz mendacijs. **v** **E**t po
 pulus meus dile. talia. q. p. s. cōis. p. nus est ad mala
u **Q**uid & faciet. uos sacerdotes z p. phe falsi. **y** **S**u
 nouissimo ei. s. p. pli mei q. n. p. chaldeos occidet z capti
 uabit. q. d. cū eis p. s. sibilis moriem i z capti uabimur

iniuste ppter munera. aliqui libri hñt. **C**ausaz uidue. ly
 uidue non est in hebreo nec i libris correctis. **n** **C**aus
 sam pupilli non direxerūt zc. q. non sperabant inde ba
 bere lucz. **o** **N**uquid super bis non uisitato. q. d.
 immo: penā debitā inferendo. **p** **S**tupor z mirabi
 lia facta sunt in terra. z que sint illa subdit. **q** **P**ro
 phete. s. falsi. **r** **P**rophetabant mendaciū. cum ta
 mē ut fingebāt loquentē q. ex ore dei qui est ueritas.

ctis. **c** **E**t ex
 asperas. i. leges
 meas transgre
 diēs. **C**etera pa
 tent in lra.
d **I**niquitates.
Hic sequēter
 ponitur secūda
 ratio que accipi
 tur ex pctō auar
 itie. z pmo cō
 tinuat lra h p
 cedēti cū dicitur.

d **I**niquitates
 nre declinauerūt
 bec. i. abstulerūt.
 scz plenitudinē
 annue messis.
e **E**t peccata
 nostra pbi. bo. a
 nobis. s. bonuz
 spūale z tpale z
 subdit quomō.

f **Q**uia inuēti
 sunt in eo. meo
 impij insi. sim
 plicibus ad col
 decipiendum z
 depauperandū.

g **Q**uasi aucu
 pes. qui student
 decipere aues. z
 ideo subditur.

h **S**icut uca
 pula. i. rebz au
 cupū. **i** **D**e
 na auibz. ab eis
 receptis.

k **S**icut domus
 eoz plene uolo.
 id est bonis sim
 pliciu uolose ac
 q. r. **l** **N**o
 magnificati sūt
 zc. z pterierunt
 ser. me. pef. q. a
 p. q. dicit ap. s.
 ad Timōf. vj.
Radix omnium
 maloz ē cupiditas
 zc. subditur

m **C**ausaz ui
 due non iudica
 uerunt. s. iuste s

iniuste ppter munera. aliqui libri hñt. **C**ausaz uidue. ly
 uidue non est in hebreo nec i libris correctis. **n** **C**aus
 sam pupilli non direxerūt zc. q. non sperabant inde ba
 bere lucz. **o** **N**uquid super bis non uisitato. q. d.
 immo: penā debitā inferendo. **p** **S**tupor z mirabi
 lia facta sunt in terra. z que sint illa subdit. **q** **P**ro
 phete. s. falsi. **r** **P**rophetabant mendaciū. cum ta
 mē ut fingebāt loquentē q. ex ore dei qui est ueritas.

s **E**t sacerdotes. qui pre alijs debent esse intelligen
 tes. **t** **A**plaudēbant. eoz mendacijs. **v** **E**t po
 pulus meus dile. talia. q. p. s. cōis. p. nus est ad mala
u **Q**uid & faciet. uos sacerdotes z p. phe falsi. **y** **S**u
 nouissimo ei. s. p. pli mei q. n. p. chaldeos occidet z capti
 uabit. q. d. cū eis p. s. sibilis moriem i z capti uabimur

m **C**ausaz ui
 due non iudica
 uerunt. s. iuste s

iniuste ppter munera. aliqui libri hñt. **C**ausaz uidue. ly
 uidue non est in hebreo nec i libris correctis. **n** **C**aus
 sam pupilli non direxerūt zc. q. non sperabant inde ba
 bere lucz. **o** **N**uquid super bis non uisitato. q. d.
 immo: penā debitā inferendo. **p** **S**tupor z mirabi
 lia facta sunt in terra. z que sint illa subdit. **q** **P**ro
 phete. s. falsi. **r** **P**rophetabant mendaciū. cum ta
 mē ut fingebāt loquentē q. ex ore dei qui est ueritas.

s **E**t sacerdotes. qui pre alijs debent esse intelligen
 tes. **t** **A**plaudēbant. eoz mendacijs. **v** **E**t po
 pulus meus dile. talia. q. p. s. cōis. p. nus est ad mala
u **Q**uid & faciet. uos sacerdotes z p. phe falsi. **y** **S**u
 nouissimo ei. s. p. pli mei q. n. p. chaldeos occidet z capti
 uabit. q. d. cū eis p. s. sibilis moriem i z capti uabimur

Hieremie

In capitulo quinto ubi dicitur in postilla Domine oculi tui respiciunt fidem.

Quod dicitur hic. Domine oculi tui respiciunt fidem: proprie potest exponi de vera fide per quam homo iustificatur: sicut illud abac. ij. capi. Iustus in fide

sua vivit. q. qui de fide non erat in viris hierusalem de quibus hic agit: quod propheta probat ex hoc: quod si deus percussit eos pro adversariis: non tamen volebat pro peccatis. Sed quod credebatur quod non precebat ex peccatis: etiam divina eo modo quo phylisteri dicebat. i. Regum. vij. Neque manus eius tetigit nos: sed casu accidit. unde perseverabat in peccatis suis tanquam non essent a deo flagellati. et hoc est quod dicitur. Domine oculi tui respiciunt fidem: quod quasi iustus credit quod tu punis peccatores. quod das vicium: quod opera sua et tu respicis quod isti non habent talem fidem quod per hoc quod

Quoniam filii. vij. beniamin in medio hierusalem et in thecua clangite buccina et super bethacare leuate verillu: quod malum visum est ab aqilone et peritio magna speciose et delicate assimilati filii syon: ad eam venient pastores et greges eorum. Iferunt in ea tentoria in circuitu. Pascet unusquisque eos qui sub manu sua sunt. Sanctificate super eam bellum: consurgite et ascendamus in meridie. Ne nobis quod declinavit dies: quod longiores facte sunt vultures vesperi. Surgite et ascendamus in nocte: et dissipemus eum: quod hec dicit dominus exercituum. Cedite lignum eius: et fundite circa hierusalem aggerem. Hec est civitas visita

sub manu sua sunt. de pedis terre. k. Sanctificate super eam bellum. i. confirmate: quia sanctus in una significatione idem est quod firmus. l. Consurgete. verbum est bellantium contra hierusalem: et mutuo se exhortantium. m. Et ascendamus. muros eius. n. In meridie. in quo designatur desiderium eorum ad bellum: quod extra civitatem quasi non retracti per feruore sol ab actu bellandi.

tionis: omnis calumnia in medio eius. f. Sicut frigidam facit cisterna aquam suam: sic frigidam fecit malitiam suam. Iniquitas et vastitas audiet in ea coram me pro infirmitate et plaga. Erudite hierusalem ne forte recedat anima mea a te: ne forte ponam te desertam et inhabitabilem. Hec dicit dominus exercituum. Usque ad racemum colliget quasi in vinea reliquias israel. Converterte manum tuam quasi vindemiator ad cartallum. Cui loquar et quem ceteri stabo ut audiat. Ecce in circuitu aures eorum: et audire non possunt. Ecce vultures domini factum est eis in obprobrium et non suscipiet illud. Accirco furore domini plenus sum: laboravi sustinens. Effunde

dicte punitionis assignat eam cum dicitur. Dis calumnia in medio eius. quod potentiores omnibus modis querere occasiones contra minores ad rapiendum bona eorum. r. Sicut frigidam facit cisterna aquam suam. Hoc est dicitur quod charitas in populo erat totaliter refrigida et per peccata malicia augmentata: sicut quod dicit salvator Matthei xxij. et quasi abundabit iniquitas refrigescet charitas multorum. In hebreo. b. Sicut puteus effluit aquam suam. i. continue: sic populus continuat malitiam suam. y. Iniquitas et vastitas audiet in ea. i. destructio et plaga. z. Erudite hierusalem. verbum est domini quasi compatientis. 3. Ne forte recedat anima mea a te. i. dilectio mea. a. Ne forte recedat. usque ad racemum colliget. ly vsq. tenet hic exclusive. et est sensus: quod sicut pauci racemi evadunt manus vindemiatorum: sic pauci iudei evadent manus chaldeorum. ideo subditur. b. Converterte recedat ad cartallum. quod est instrumentum quo portantur vicia ad pressorium. et est verbum domini directum ad exercitum chaldeorum qui partim occiderunt et partim captivaverunt populum: ipsum ducetes ad pressorium mortis et angustie. In hebreo habetur. Ad iteratas scrutationes. per hoc designatur captivatio iudeorum qui remanserunt cum Babilonia: quo interfecto fugerunt in egyptum contra consilium hieremie: ut habetur infra. xliij. et ibi cum egyptus perierunt per chaldeos: ut habetur infra. xliij. c. Cui loquar. verbum est hieremie desperantis de iudeorum correctione. ideo subditur. d. Ecce in circuitu aures eorum. In hebreo habetur: obturate. e. Ecce verbum domini factum est eis in obprobrium. quod est pessimum: quod peius est ipsum vituperare quam non audire: propter quod subdit propheta. f. Accirco furore domini. i. eius vindicta. g. Plenus sum. quia plene revelata est mihi super populum futura. b. u. Laboravi sustinens. i. populo meo operantem

tu percussisti eos et non voluerunt: sed potius induraverunt facies suas et noluerunt reverti. ut patet in lra. Et sic ex sua impenitentia arguit defectum fidei eorum.

Capitulum. vij.

Quoniam filii. vij. beniamin. Dic consequenter excluditur secundum remedium. i. sacerdotum sanctimonia: pro qua parceret populo si adesset: sicut ad peccata aaron et oblationem in cenam extinctam fuit ignis qui ceuorabat populum Numeri. xvj. Sed hoc remedium in hoc ca. excluditur quod diuisum in quatuor partes. quod primo punio populum nunciat. scilicet ca. punitionis assignat: ibi. Omnis calumnia tercio remedium per sacerdotes evacuatur: ibi. Amiore. quarto denuntiatio punitionis iteratur: ibi. Propre rea. Circa primum dicit propheta. a. Confortami filii beniamin. in medio hierusalem. ad defendendum eam. hoc autem dicitur circa hierusalem. pro vna parte erat in forte beniamin. b. Et in thecua clangite. Thecua enim et bethacharen erant duo fortalicia in iudea in parte aqilonari respectu hierusalem: et ideo illis fuerunt posite armatorum custodie ad impediendum iter exercitus chaldeorum venientis ex illa parte versus hierusalem: ut dicitur e. s. ca. j.

c. Speciose et delicate. i. mulieri que non potest sustinere aliquid laboris. d. Assimilavi filiam syon. i. hierusalem que dicitur filia: eo quod templum et regis palatium erant in monte syon. et per hierusalem hic intelligit populus habitans in ea. et id quod dicitur e. Confortami recedat. dicitur ironice. q. v. p. ha. sic facietis vos preparantes ad resistendum si non poteritis. vbi subditur. e. Ad eam. i. hierusalem. f. Venient pastores et greges eorum. i. principes exercitus regis babilonis cum aciebus suis. g. Fixerunt in ea tentoria in circuitu sic eam obsidendo ut nullus possit egredi ad fugiendum nec ingredi ad prebendum obsessis auxilium. h. Pascet unusquisque principum dicitur. i. eos qui

dicte punitionis assignat eam cum dicitur. Dis calumnia in medio eius. quod potentiores omnibus modis querere occasiones contra minores ad rapiendum bona eorum. r. Sicut frigidam facit cisterna aquam suam. Hoc est dicitur quod charitas in populo erat totaliter refrigida et per peccata malicia augmentata: sicut quod dicit salvator Matthei xxij. et quasi abundabit iniquitas refrigescet charitas multorum. In hebreo. b. Sicut puteus effluit aquam suam. i. continue: sic populus continuat malitiam suam. y. Iniquitas et vastitas audiet in ea. i. destructio et plaga. z. Erudite hierusalem. verbum est domini quasi compatientis. 3. Ne forte recedat anima mea a te. i. dilectio mea. a. Ne forte recedat. usque ad racemum colliget. ly vsq. tenet hic exclusive. et est sensus: quod sicut pauci racemi evadunt manus vindemiatorum: sic pauci iudei evadent manus chaldeorum. ideo subditur. b. Converterte recedat ad cartallum. quod est instrumentum quo portantur vicia ad pressorium. et est verbum domini directum ad exercitum chaldeorum qui partim occiderunt et partim captivaverunt populum: ipsum ducetes ad pressorium mortis et angustie. In hebreo habetur. Ad iteratas scrutationes. per hoc designatur captivatio iudeorum qui remanserunt cum Babilonia: quo interfecto fugerunt in egyptum contra consilium hieremie: ut habetur infra. xliij. et ibi cum egyptus perierunt per chaldeos: ut habetur infra. xliij. c. Cui loquar. verbum est hieremie desperantis de iudeorum correctione. ideo subditur. d. Ecce in circuitu aures eorum. In hebreo habetur: obturate. e. Ecce verbum domini factum est eis in obprobrium. quod est pessimum: quod peius est ipsum vituperare quam non audire: propter quod subdit propheta. f. Accirco furore domini. i. eius vindicta. g. Plenus sum. quia plene revelata est mihi super populum futura. b. u. Laboravi sustinens. i. populo meo operantem

Effunde. i. effundes dicta vindicta: et loquitur hieremias ad dñm. **a** **S**up puulū foris rē. q. d. nō parces alicui ratōne etatis. serus aut conditōis. **b** **E**t trāsibūt domus eoz ad alteros. i. bona de domib' eoz. **c** **A**gri. id ē bona agroꝝ. **c** **a**ldci em̄ nō remāserūt i terra ad possidēdum domos et agros i iudea.

d **A** minore. **D**ic pñr excludit reme diū quod possz ba beri per sacerdoti um. et primo ppter maliciā eoz. secun do ppter displicen tiā sacrificioꝝ: ibi. **E**t quid. **C**irca pri mū dī.

d **A** minore q̄ppe id est a leuita q̄ mi strabat sacerdoti.

e **E**t q̄ ad maio rē. i. summū sacer dotem.

f **O**m̄s auaricie student. varijs cau telis et tolis subtra hēdo bona laicoꝝ.

g **E**t cura. cōtri h. po. mei. i. destru ctione hierlm p p pberas dñi nuncia tā. **b** **E**t igno minia. i. cuz falsita te. **i** **D**icentes. par par. s. p̄lo et ci uitati. **k** **C**on fusi sunt. i. pfundē tur in destructione ciuitatis. qz tūc eo rum falsitas appa rebat et ipsi ignomi niose occiduntur et captiuabuntur.

l **Q**ui pot' cōfu sione nō sunt con fusi. qz etiaz añ de structōis ciuitat' ap paruit eoz falsitas in multis: de q̄ nō erubescēbat s̄ ma gis errozē suū mē dacijs palliabat.

m **O**brē cadēt inter ruētes. qz in captoe hierlm fuerūt cū alijs partim occisi et ptim capti.

n **S**tate sup vias. i. varios viuēdi modos.

o **E**t videte. inspiciēdo sc̄pturas. **p** **E**t interrogate a p̄betis dñi qui sciūt intellectū sc̄pturarum p reuelati onē sp̄s sancti. **q** **D**e semitis antiq̄s. i. antiquoz. scz abrahā. ysaac et iacob et alioꝝ sac̄toꝝ patꝝ. **r** **E**t am bulate i ea. aliter etiā eius cognitio nō p̄iceret. **s** **E**t inueni. refri. aia. x. i sinu abrahe cū p̄ibus sac̄tis.

t **E**t dixerūt. factō. **v** **N**ō ambulabim'. qz viuēbat mō dño. **x** **E**t p̄stitui sup vos speculatores. s. p̄bas sac̄toꝝ s̄m q̄ dī **E**zech. iij. **F**ili bonis speculatores mēdi te domui israhel. **y** **A**udite vocem tube. i. sancti pro p̄bere q̄ dī tuba: eo q̄ sicut tuba materialis non potest emittere sonū nisi iusufflata: sic p̄bere sancti loquebant a deo inspirati. **ij. De. j.** Non voluntate humana allata ē aliquando p̄betia. sed sp̄s sancto inspirati locuti sunt sancti dei hoies. **z** **E**t dixerunt. **N**ō audiemus. quia p̄betis nō credebant: s̄ magis eis calūniā inferebant: vt b̄z. infra. xx. p̄ter qd̄ subdit' pena eozū cum dī. **E**cce ego adducam mala rē. **z** **F**ructū cogitationū eius. fructus est vltimū qd̄ de arbore expectatur: et sicut pena

sup parulū fortis: et super p̄ciliū iuuenū sil'. **U**ir ei cū muliere capiet senex cū ple no diez. **E**t trāsibūt dom' eoz adulteros: agri et vros res piter: qz extēdā manuz meā sup hitātes terrā dicit dñs. **A** minore q̄ppe vsqz ad maiore' oēs auaricie stu dent: et a p̄ba vsqz ad sacer dotē cūcti faciūt volū. **E**t curabāt p̄ritōz filie poplī mei' cū ignominia' dicētes par par: et nō erat par. **C**ō fusi sunt: qz aboiatioz fece rūt: q̄n potius p̄fusione nō sunt cōfusi: et erubescere ne sciunt. **O**brē cadent int̄ ruētes: in t̄p̄e visitatōis sue corruent dicit dñs. **N**ec di cit domin' **S**tate sup vias et videte' et interrogate' de semitis antiq̄s que sit via bona: et ambulate i ea' et in ueniet' refrigeriū aīab' v̄ris **E**t dixerūt. **N**ō ambula bim' **E**t constitui sup vos speculatores. **E**t dixi. **A**udite vocē tube. **E**t dixerūt. **N**ō audiem'. **J**ō audite gē tes et coḡscite congregatio

et premiū ē illud quod p opere malo vel bono vltimo recipitur. **a** **E**t quid. **D**ic excludit remediū per sacerdotes q̄tum ad sacrificia per ipsos oblata q̄ nō erant ire dei placatiua: p̄ter quod dicitur in persona dei. **E**t quid imbi tbus de saba affertis. in illa em̄ ter

quāta ego faciaz eis. **A**udi terra: ecce ego adducā ma la sup pplz iustū' fructū co gitationū ei': qz v̄ba mea nō audierūt: et legē meā pie cerūt. **E**t qd̄ mihi tbus de saba affertis' et calamū sua ue olentes de tra lōginqua. **N**olocauit omata v̄ia n̄ s̄ accepta: et victime v̄re non placuerūt mihi'. **P**ropt̄a h̄ dicit dñs' **E**cce ego dabo i pplm istū ruinas: et ruent i eis p̄res et filij sil': vicinus et p̄rim' p̄ibunt. **N**ec dicit dñs' **E**cce ppl's veit de tra a qui lonis: et gens magna cōsur get a finib' terre. **S**agittā et scutū arripiet' crudelis ē et non miserebit'. **G**lor ei' q̄si mare sonabit: et sup equos ascēdēt p̄pati quasi vir ad p̄liū aduersuz te filia syon. **A**udiuim' famā ei': disso lute sūt man' n̄re. **T**ribula tio app̄hēdit nos: dolores vt pturientē. **N**olite exire ad agros et i vineā ne abletz qm̄ gladi' inimici pauoz i cir cuitu. **F**ilia pplī mei' acci gere cilitio et p̄spere cinere

ra inuenit tbus lucidissimuz qd̄ ponebat in t̄by miamate cre mando i altari incesit. **E**ro. xxx. **E**t calamuz suauē olentē de terra lōginqua. id est india. est autez calam' ar bor' aromatica gracilis et nodo sa ad modū can ne vel arūdinis et ponebat i sa cra vnetōe qua v̄gebant vasa diuio cultui cō secta: **E**ro. xxx. **N**olocauit omata v̄ia. i. saci ficia totaliter in censa. **N**ō sunt ac cepta quia saci ficia veter' legē nō erāt accepta ex seip̄is sicut ē eucharistia q̄ ē sac̄m noue legē s̄ erāt t̄m̄mō ac cepta ex fide et deuotōe offeren tiuz. sacerdotē aut̄ isti erāt infi deles et in deuo ti vt p̄z ex predi ctis et ideo saci ficia et victie eo rū nō placebat deo.

e **P**ropterea. **D**ic consequenter excluso remedio et parte sacerdotū: iteratur denūciatio punitionis. et pri mo ponitur beciteratio. secundo infertur quedā con clusio: ibi. **P**robatorē. **C**irca primū dī.

e **P**ropterea. i. p̄ter mala supradicta. **f** **E**cce dabo i populū iustum ruinas. s. famis. gla dii et captiuitatis. **f** **E**cce populus venit de terra aquilonis. s. exercitus **N**abucho. qui intrauit iudeaz ex illa parte. **g** **G**ens magna rē. id est fortis et ad preliū docta. **b** **C**rudelis est. et sic non parceret ali cui pietate ducta.

i **G**lor eius quasi mare sonabit. i. terribiliter: sicut so nus maris ex v̄ndaz collisione est terribilis.

k **A**udiuimus famā eius. et loquitur **H**ieremias ex p̄ sona populi iude. **l** **D**issolute sunt manus nostre. p̄ timore. **A**imoz em̄ cordis causat tremorē in exterio ribus mēbris. **E**t cetera patēt vsqz ibi. **m** **F**ilia popu li mei. i. hierusalem que dī populū filia eo q̄ fuit ab eo edificata. vel ad literā. **F**ilia. i. filie accipiēdo singula re. p̄ plurali: sicut **E**ro. viij. **V**enit musca grauissima. id ē multitudo muscaꝝ. accingere cilitio rē. i. signū trī sticie et doloris. mulieres s̄m in talibus tribulatioibus

Jeremie

ostendunt maiora signa tristitie et doloris quam viri.
o **Luctu** vnigeniti fac tibi. i. similem luctui quem facit mater pro morte vnigeniti filij sui qui est maximus et amarissimus. p **Probatoz**. Dic ex p dicit inferi conclusio. f. q labor bieremie ad reuocandum sacerdotem et populu de malo ad bonu non habuit ali-

que effectum: si aut labor examinatori seu pba toris alicui? metalli qm metallu illud no purgatur: sed magis i scozia et cineres psumit. et hoc e qd dicit dominus bieremie.

p **Probatoz** .i. examinatore q **Decit**. Robustum. qz propter quascunqz minas et psecutiones non dimisit arguere eius malis. sed qz cor recto no fuit secuta. id sequitur.

r **Omnes illi principes** dedignant. a cultu dñi p idolatriam. s **Ambulantes** fraudulenter volo et calumnia alios bonis suis defraudates. t **Es et ferrus** vniuersi. i. incorrigibiles. id subdit. Corrupti se et non emedati.

v **Defecit sufflatoriu** in igne. i. no habuit effectum verbu tuu. r **Consumptu** e plumbu. loquitur de bieremia ad modu aurifabri qui fundes auru vel argentu in igne apponit simul plumbu vel stannu vt calor ignis aux vel argentu no consumat s magis tanu vel plumbu. et ideo qn stannu et totaliter consumptu ignis consumit aux vel argentu positu in fornace. et sic eo consumpto labor aurifabri non habet effectum optatus s magis perit. et sic bieremias in correctioe iudeoz id subditur.

v **Frustra** pflavit pflator. et pars se tertia ex dicitis.

v **In** vj. ca. vbi dicitur postilla. Ideo subditur. Ecce in circuitu aures eoz.

Additio.
In hebreo in hoc loco non dicitur aures obturate: sed proprie dicitur in circuitu aures. s quia auris in circuitu intelligitur habere pputiu quod aures videtur obturare. ideo p in circuitu aures aurium intelligitur eoz obturatio.

Capitulum. vij.

Verbu. Dic consequenter excludit tertiū remediū in quo confidebāt iudei. s. factitas templi vbi quis credebāt ab aduersariis defesari. et videtur in duas partes. qz primo ponit exclusio. secundo dicit confirmatio: ibi. Tu ergo. Prima in duas. qz pmo ponit exclusio remediū. secundo destructio templi ibi. Ste a. locu. Prā in duas: qz pmo excluditur fiducia i tēplo ex omissoe boni impositi. secundo ex pmissioe mali prohibiti: ibi. Ecce vos. Circa pmo dicit bieremie b **Sta** i porta domus dñi. vt oēs ingrediētes et

Luctu vnigeniti fac tibi plactū amoz: qz repete venit vastatoriu p vos. **Pro** batorē tedi te i p pto meo robustu: et scies et pbabis vias eoz. **Dēs** isti pncipes declinātes ambulātes fraudulenter. **Es** et ferru vniuersi corrupti s. **Defecit** sufflatoriu i igne: psumptu e plumbu frustra pflavit pflator malicie. n. eoz no se cōsumptu **Argentū** pprobu vocate eos qz dñs proiecit illos. vj.

Verbu qd factu e ad bieremias dño dicens. **Sta** i porta domus dñi: et p dicit ibi verbu istud et dic. Audite verbu dñi oīs iuda q ingrediēti p portas has vt adoretis dñm. **Dec** dicit dñs exercitū reus israhel. **Bonas** facite vias vras et studia vra et habitabo vobiscu in loco isto. **Nolite**

Defecit sufflatoriu in igne. i. no habuit effectum verbu tuu. **Consumptu** e plumbu. loquitur de bieremia ad modu aurifabri qui fundes auru vel argentu in igne apponit simul plumbu vel stannu vt calor ignis aux vel argentu no consumat s magis tanu vel plumbu. et ideo qn stannu et totaliter consumptu ignis consumit aux vel argentu positu in fornace. et sic eo consumpto labor aurifabri non habet effectum optatus s magis perit. et sic bieremias in correctioe iudeoz id subditur.

Frustra pflavit pflator. et pars se tertia ex dicitis.

In vj. ca. vbi dicitur postilla. Ideo subditur. Ecce in circuitu aures eoz.

Additio.
In hebreo in hoc loco non dicitur aures obturate: sed proprie dicitur in circuitu aures. s quia auris in circuitu intelligitur habere pputiu quod aures videtur obturare. ideo p in circuitu aures aurium intelligitur eoz obturatio.

Capitulum. vij.

Verbu. Dic consequenter excludit tertiū remediū in quo confidebāt iudei. s. factitas templi vbi quis credebāt ab aduersariis defesari. et videtur in duas partes. qz primo ponit exclusio. secundo dicit confirmatio: ibi. Tu ergo. Prima in duas. qz pmo ponit exclusio remediū. secundo destructio templi ibi. Ste a. locu. Prā in duas: qz pmo excluditur fiducia i tēplo ex omissoe boni impositi. secundo ex pmissioe mali prohibiti: ibi. Ecce vos. Circa pmo dicit bieremie b **Sta** i porta domus dñi. vt oēs ingrediētes et

egredientes possint te audire. **Cetera** patet vsqz ibi. **Bonas** facite vias vras. i. opa. **Et** studia vras. i. cogitationes. **Et** habitabo vobiscu in loco isto vt stras pces exaudiendo. quasi diceret: si ista omiseritis facere no exaudia. id subdit. **Nolite** confidere in ver-

bis mēdacū que dicebant a sacerdotibus ppter teporale lucz et que sunt illa subditur. **Templū** dñi est. **Qm** si bñ dixeritis vias vras et studia vras si feceritis iudiciū int vjz et primuz eius: aduene et pupillo: et vidue non feceritis calumniā nec sanguinē innocentē effuderitis i loco hoc et post teos alienos no ambulaueritis in malū vobismetipsis: habitabo vobiscu i loco isto i terra quā tedi patribz vris a seculo et vsqz i seculū. **Ecce** vos confiditis vobis in sermonibus mēdacū qui no pderūt vobis furari: occidere: adulterari iurare mēdaciter: libare baalim et ire post teos alienos quos ignorat. **Et** venistis et stetitis coraz me in vino hac in qua inuocatum est nomen meum: et dixistis liberati sumus: eo

Et pup. et vidue non fecer. calū. et istud tangit iudices vt in fauore ptes opposite no condēnet eos: et etiaz alios inferiores vt no moueāt contra eos causas iniustas. **Nec** sanguinē innocentē effuderitis. vos iudices innocentes condēnando: et vos inferiores falso accusando: et in hoc mouet eos q se habeant iuste erga pxiū. **Et** post teos alienos no ambulaueritis. colendo solū deū vjz vos bñ bñtes erga deū. ista imponit vobis faciēda. i. bñ se bñte in his que sunt ad deū: et i bis q ad pxiū. **Habitabo** vobiscu. exponat vt. s. p **Ecce** vos. Dic consequenter excludit dicta fiducia ex pmissioe in malū pbibiti cū dicit. **Ecce** vos pxi. vo. in ser. me. pseudo pbatz et sacerdotū. q **Qui** no pderūt vobis. s magis nocēbūt: min dēno dicēdo plus signat. r **Furari**. p quod nocetur pxiū in rebus possessis. s **Occidere**. nocendo ei in psona pxiā. t **Adulterari**. in psona sibi cōiuncta. v **Iurare** mēdaciter. ista sūt pta cōtra deū directe. et p b dēsignat q sacerdotes et pbe falsi in foza bāt populū q omne peccatū cōmissū contra deū vel pxiū remittebāt eis p solas oblationes in tēplo que cede bant in vsum sacerdotū in toto: cuiusmodi erāt oblationes p peccato: de oblationibus autē pacificis vna pars cedebat in vsum offerentiū: id subditur. **Et** venistis confidenter p m informationem p dicitam. **Et** dixistis factis oblationibus vstris. **Liberati** sumus. ab omibz pctis. a **Eo** q fecerim abominatōes istas. qd pōt exponi duplr. **Uno** mō sic eo q fecerim et. i. ab omni malo qd fecimus absqz alia satisfactione. **Alio** mō sic **Eo** q fecerim abominatōes istas. i. eo q fecimus oblationes in tēplo que p m veritatē erāt abominatōes ipi teo

confidere in vobis mēdacū dicētes tēplū dñi: tēplū dñi templū dñi est. **Qm** si bñ dixeritis vias vras et studia vras si feceritis iudiciū int vjz et primuz eius: aduene et pupillo: et vidue non feceritis calumniā nec sanguinē innocentē effuderitis i loco hoc et post teos alienos no ambulaueritis in malū vobismetipsis: habitabo vobiscu i loco isto i terra quā tedi patribz vris a seculo et vsqz i seculū. **Ecce** vos confiditis vobis in sermonibus mēdacū qui no pderūt vobis furari: occidere: adulterari iurare mēdaciter: libare baalim et ire post teos alienos quos ignorat. **Et** venistis et stetitis coraz me in vino hac in qua inuocatum est nomen meum: et dixistis liberati sumus: eo

Judiciū. i. rectū qd ad intraneos et etiā qd ad extraneos ideo dicit aduene. et qd ad impotentes se defere. ideo subdit.

Et pup. et vidue non fecer. calū. et istud tangit iudices vt in fauore ptes opposite no condēnet eos: et etiaz alios inferiores vt no moueāt contra eos causas iniustas. **Nec** sanguinē innocentē effuderitis. vos iudices innocentes condēnando: et vos inferiores falso accusando: et in hoc mouet eos q se habeant iuste erga pxiū. **Et** post teos alienos no ambulaueritis. colendo solū deū vjz vos bñ bñtes erga deū. ista imponit vobis faciēda. i. bñ se bñte in his que sunt ad deū: et i bis q ad pxiū. **Habitabo** vobiscu. exponat vt. s. p **Ecce** vos. Dic consequenter excludit dicta fiducia ex pmissioe in malū pbibiti cū dicit. **Ecce** vos pxi. vo. in ser. me. pseudo pbatz et sacerdotū. q **Qui** no pderūt vobis. s magis nocēbūt: min dēno dicēdo plus signat. r **Furari**. p quod nocetur pxiū in rebus possessis. s **Occidere**. nocendo ei in psona pxiā. t **Adulterari**. in psona sibi cōiuncta. v **Iurare** mēdaciter. ista sūt pta cōtra deū directe. et p b dēsignat q sacerdotes et pbe falsi in foza bāt populū q omne peccatū cōmissū contra deū vel pxiū remittebāt eis p solas oblationes in tēplo que cede bant in vsum sacerdotū in toto: cuiusmodi erāt oblationes p peccato: de oblationibus autē pacificis vna pars cedebat in vsum offerentiū: id subditur. **Et** venistis confidenter p m informationem p dicitam. **Et** dixistis factis oblationibus vstris. **Liberati** sumus. ab omibz pctis. a **Eo** q fecerim abominatōes istas. qd pōt exponi duplr. **Uno** mō sic eo q fecerim et. i. ab omni malo qd fecimus absqz alia satisfactione. **Alio** mō sic **Eo** q fecerim abominatōes istas. i. eo q fecimus oblationes in tēplo que p m veritatē erāt abominatōes ipi teo

qz de alieno erat facter mala intetiohe. ideo subditur. **A** Nūquid ergo spelūca latronū zc. q. d. sic. Spelunca em latronū ē eis ad refugiu z ad repositōz suoz furtoz. z sic ad templū recurrebant p salute pleqnda: z ibi offe rebāt pdas z latrocinia. **B** **U**te. **U**te ex pdicānūciat templi destructio: cum dī. **I**te ad lo- cum meuz. id ē cul- tui meo deputatū.

C In sylo. q est ci- uitas i forte ebra- in.

D **A**bi habitauit nomen meū a prin- cipio qz tabernacu- lū Moysi z archa testamēti pmo ba- buerūt ibi stabilez mansionē: vt babe- tur Josue. xviij.

E **T** videte que fecerz ei. qz locus iā erat destructus. et cultus dñi iude sublatu. **F** **E**t nunc qz se. oia opa bec. i. mala pdicta que sunt tanta vel maiora q̄ illa. pp̄ que destructa fuit sylo. **G** **E**t lo- cut⁹ sū ad vos p. p. pbetas. vos reuo- cādo. **H** **M**ane psurgēs. i. dilige- ter hoc faciens.

I **E**t nō audistis. vos corrigēdo.

K **F**aciā domui huic. i. templo p sa- lomōnē edificato.

L **S**icut feci sylo. quod supletū fuit p Nabuchos. q̄ de- struxit hierlm z tē- plū: vt habetur. j.

M **E**t pñciāz vos a facie mea. euicē- do de terra uestra i babilonicaz capti- uitate.

N **S**icut pieci oēs frēs vros. i. decē tribus que iā erāt in captiuitate inf assyrios. **O** **U**niuersū semē ebra- im. hoc dī. qz illa tribus fuit principalior inter decē. z qz hieroboā prim⁹ rex eoz fuit de tribu ephraim.

P **T**u ergo excluso predicto remedio. bic p̄nter pon- tur dicte exclusiois p̄firmatio. z hoc ex tribus que bic ex- cludūtur. s. hieremie oio: z holocaustoz oblatio: bi. bec dicit. z adhesio populi cum deo: bi. Conde capillū. Cir- ca primū dicit dñs hieremie. Tu ergo noli orare p popu- lo. z subdit post. **Q** **E**t nō oblitas mibi. rogando q nō inferā ei pdicta mala. **R** **Q**uia non exaudia te. cu- ius cā subditur. **S** **M**ōne vides quid isti faciunt. i. q̄ horribile. quasi diceret. dignus est q puniatur. z quid sit istud ostēditur. **T** **F**ilij colligūt ligna. ad coquenduz idolatrie sacrificia. ad hoc em pueri inducebant a parē- tibus vt nutriti i talibus i senectute nō recederēt ab eis fm q dī. puer. xviij. Adolecēs iuxta viam suam: etiam cum senuerit nō recedet ab ea. **V** **E**t patres succēdūt ignē vantes filijs exemplū sic faciendū cū venerit ad eta- tem adultā. **X** **E**t mulieres conspergunt adipē. i. fa- ginā tritici delicatissimā. fm illud psalmi. cxlvij. Ex adipe frumētū satiat te. i. qua miscbant aquā faciēdo inde pa-

q fecerimus om̄s aboiatio- nes istas. **A** Nūquid ḡ spelū- ca latronūz facta ē tomus ista i qua inuocatū ē nomē meū i ocul⁹ vris. **E**go ego sū ego vidi dicit dñs. **I**te ad locū meuz in sylo vbi hita- uit nomen meū a pncipio: z videte que fecerim ei p- pter maliciā popli mei isrl **E**t nūc qz fecistis oia opa h̄ dicit dñs z locut⁹ suz ad vos in mane psurgēs z loqns z nō audistis: z vocani vos z nō rñdistis faciaz tomui huic in qua inuocatū ē no- mē meū: z i qua vos hēt fi- duciā: z loco quē tedi vob̄ z p̄ribus vris sicut feci sylo z p̄nciāz vos a facie mea si- cut pieci omnes fratres ve- stros vniuersū semē ephraī **T**u ergo noli orare p po- pulo hoc: nec assumes p eis laudē z orōnez z nō obli- stas mibi qz nō exaudia te. **N**onne vides quid isti fa- ciunt i ciuitatibz iuda: z in plateis hierusalē: **F**ilij col- ligūt ligna z p̄res succēdūt ignē z mulieres pspergunt

stam. **Y** **E**t faciāt placentas. i. panes rotundos et tenues. **E** **R**egine celi. i. lune. z sic patet q omnes psone tomus intrinsece. s. vir. vxoz z proles erant in illa idolatria occupate. **A** **E**t libent dñs alienis. li- bamina sunt oblationes de liquidis vt de vino. oleo z

similibus.

B **E**t me ad iracūdiam puo- cent. i. ad inferē dum vindictaz qz ira z alie pas- siones non sunt in deo: sed eius punitio dicitur ira eo q ad mo- dum homis ira- ti se babz q̄ pu- nit. **C** **M**ōne semetipos. sup- ple puocant.

D **I**n cōfusio. nēvultus sui. q̄ diceret sic: eo q procurāt p ma- la sua per me cō- fusibiliter puni- ri. p̄ter q̄ sub- dit. **E** **E**cce furor me⁹. i. vi- dicta mea.

F **C**ōflāz super locū istū. ad de- struendū ciuita- tē z templū.

G **S**up viros puniēdo eos in psoneis p̄rijs.

H **E**t super iu- mēta zc. puniē- to eos in bonis possessis.

I **D**ec dī. **E**o seq̄nter bic p̄fir- mať pposituz p- exclusioē holo- causti deo obla- ti: ita q non va- leat iplo ad ali- qd remediū cū- di. **K** **D**olo- caustomata v-

adipē vt faciāt placetas re- gine celi z libēt dñs aliēis: z me ad iracūdiā puo- cent. **Q**uoniam me ad ira- cūdiā puocant dicit dñs: **M**ōne semetipos in p̄su- sione vult⁹ sui: **I**te hoc di- cit dñs de. **E**cce furor me- us z indignatō mea cōflāz sup locū istū sup viros: et sup iumenta: z sup lignū re- gionis: z sup fruges terre: z succēdet z nō extingnet **D**ec dī dñs exercitūz deus isrl **D**olocaustomata vza ad dite victimis vris z come- dite carnes qz nō sū locut⁹ cū p̄ribus vris: z non p̄cepi eis in die q̄ eduxi eos d̄ ter- ra egypti de vbo holocau- stomatū z victimaz h̄ hoc verbū p̄cepi eis dicēs. **A**u- dite vocē meā z ero vob̄ te- us z vos erit mibi popul⁹. z ambulate i omni via quā mandau i vobis: vt bene sit vobis **E**t nō audierūt nec inclinauerunt aurē suaz h̄ abierunt i voluptatibus z prauitate cordis sui mali- factiqz s̄t retrorsū z nō i aū-

stra. ista erant sacrificia digniora eo q totaliter incen- debantur ad diuinū honorem. **L** **A**ddite victimis vestris. i. hostijs pacificis quaz vna ps cedebat i vss̄ offerentiū: ideo subdit. **M** **E**t comedite carnes. s. holocaustoz. quasi diceret. non incendite pro me. q̄a in nullo placēt mibi. ideo subdit. **N** **Q**uia nō sum locutus. de ipis mibi offerendis. **O** **I**n die q̄ eduxi eos de terra egypti: sicut patet **E**ro. x. vbi dicit p- cepta decalogi populo: z de holocaustis nō fit ibi ser- mo. **P** **S**ed hoc verbū p̄cepi eis dicēs. **A**udite vo- cē zc. **E**t hoc p̄z **E**ro. xix. vbi dicit. **S**i audieritis vocē meā: z custodieritis pactū meū critis mibi in peculū **M**elior est enim obediētia q̄ victimē: p̄mo **R**eg. xv. **S**ciendum tamē q̄ postea domin⁹ per moysen p̄cepit holocausta et victimas sibi offerri a populo: ne talia offerrent idolis ad quod erant proni: z ad experien- dum obediētiā populi: z ad p̄figurandū futuram immolationē christi: z propter hoc dictū est bic. **N**on p̄cepi eis in die qua eduxi zc. p quod nō excludit p̄ce- ptū. postea datū. **Q** **E**t nō audi. obediēdo. **R** **S** abie. i. volup. q̄tū a d̄ delicias carnis. **S** **E**t i p̄za. cor. sui. na. s̄uicēdo idol. **T** **F**actiqz s̄t re. a me recedēt

Jeremie

V die qua egressi sunt etc. i. a tpe illius egressiois. qz tñ fecerunt adorauerunt vitulum pstatilē: Exo. xxxij.

Usq; ad diē hāc. nō qz p̄tinue fuerint ydolatre. s̄ p̄ maiori p̄ceptis: vt p̄z ex libris Iudicū Regū 7 p̄ lypo. **Y** Et misi ad vos. s̄. reuocandos: sic est in be- bico 7 mutatur modus loque- di de tercia p̄so- na in secundam cetera patent ex supradictis vsq; ibi. 311. Et voca bis eos. ad peni tentiā.

Et nō r̄nde- bunt tibi. p̄ cor- rectiones: p̄pter qd̄ post sequitur **P**erijt fides i. fidelitas p̄li ez ga deū 7 primū

Ablata ē de ore eorū. qz tñ modo loquunt̄ dolos 7 mendaciū. **V** Conde. **P**ictercō cō firmat̄ posituz excludēdo diu- tionē 7 amicitia am popli cū deo **A**d cuius inrel- lectū sciendum: qz p̄he dñi non solum p̄habāt verbis: s̄ etiā ali qñ sensibilib; si- gnis: sicut hieremias posuit in collo suo cathēas ad si- gnificandū qz sic ducerent̄ p̄catenati in captiuitatē. j. lxxvij. 7 sic in p̄posito dñs p̄cepit hieremie vt tonderet capillos suos capiti suo adberētes 7 ei valde amabi- les: eo qz erat nazareus ex vtero m̄ris sue: vt dictū ē c̄ ca. j. 7 sic nouacula nō debebat sup caput suū ascende- re: vt d̄r de sanone Iudic. iij. 7 s̄ fuit ad significanduz qz dñs pplm regni iuda sibi prius adberentē 7 amica- bilē separet 7 p̄iceret a se: 7 hoc est qd̄ dicit̄.

Vnde capillū tuū. i. capillos accipiēdo singulare p̄ plurali. **E**t p̄ice. a te. **E**t sume in dire- ctū. i. directe accipiens capillos. **B**lancitū. cui? si- gnificatio subdit̄. **Q**uia piccit dñs 7 reli. gene- su. sui. i. pplm iuda que dilexit p̄z. qz p̄ mala sua p̄uo- cavit p̄ se ira dei: 7 iō d̄r hic generatio furoris dei: sicut homo dignus morte d̄r filius mortis. ii. Reg. xij. **C**on- sequenter ponit duplex cā hui; piccitōis. **P**ria cū d̄r. **P**osuerunt offendicula sua. i. ydola.

In domo in qua etc. s̄. in tēplo diuino cultui depu- tato: vt habet̄. iij. Reg. xij. 7 hoc fuit valde detestādū sicut cū mulier introducit adulterū in eodē lecto cum marito suo: scdā ponit̄ ibi. **E**t edificauerunt excel- sa. i. altaria alta: qz locus ille erat in valle: vt p̄z ex l̄sa sequenti. **T**ophet. i. ydolo moloch. 7 s̄m qz di- cit̄ hic. Ra. sa. sonat tympanū seu tympanizationē: eo qz in ritu illius ydoli fiebat tympanizatio. **E**rat enim illud ydolū erēū 7 interius cōcauū: 7 intra p̄cauitatez illam fiebat ignis fortis: 7 qñ ydolū erat ignitū poneba- tur puer q̄ offerebat̄ in manibus eius: 7 tunc sacerdo- tes pcutiebant fortiter tympana ne p̄entes pueri au- dirent clamorē pueri 7 compaterent̄: 7 vt crederent si- ne dolore corpis aiām euolasse: 7 istud erat valde hor- ribile. s̄. innocenti ad venerationē ydoli sic interficere. **F**iliū ennon. nomē erat p̄riū hominis cui? fili? erat dominus loci illius. **E**t incenderent filios suos

Va die qua egressi sunt p̄zes eorū de tra egypti vsq; ad diē hāc. **E**t misi ad vos om- nes seruos meos p̄phetas p̄ diē: consurgens diluculo: et mittēs: 7 nō audierūt me: nec inclinauerūt aurē suā: s̄ in- durauerūt cervicē suā: 7 pe- ius opari sunt q̄ p̄zes eoruz **E**t loqueris ad eos oīa ver- ba h̄ 7 nō audiet te: 7 voca- bis eos: 7 nō r̄ndebūt tibi. **E**t dices ad eos. **H**ec ē gēs q̄ nō audiuit voces dñi dei sui nec recepit disciplinam. **P**erijt fides 7 ablata ē de ore eorū. **T**ōde capillū tuū 7 p̄ice: 7 sume in directuz p̄lactū: qz piccit dñs 7 re- liquit generationē furoris sui: qz fecerūt filij iuda ma-

modo predicto. **Q**ue nō precepi etc. hoc bicif qz sa- cerdotes illi ydoli asserbant talē oblationē esse t̄o val- de acceptā: eo qz dñs dixit Abrae. **T**olle filiū tuū vnige- nitū quē diligis ysaac 7 offer illū in holo caustū etc. **S**eneb̄ xxij. quod est falsum: qz illud nō fuit p̄dictuz abrae vt ysaac moreret̄: s̄ vt obia- pbaret̄: p̄t qd̄ ibi dē subdit̄. **N**e extē- das manū tuā sup puerū: neq; facias illi d̄cā: nūc cogno- uī qz timeas dñs etc. **E**t nō dicit̄ ay- plius tophet 7 val- si. ennon. s̄ em̄ en- non sit nomen p̄ri- um vt dictuz est: tñ alio modo est appel- latū et signat̄ p̄so- lationē. q. d. nō vo- cabit̄ amplius loc̄ p̄solationis: s̄ maḡ d̄r. s̄. vall̄ infecti- onis: qz mlti iudei ibi fuerūt postea in- terfecti a chaldeis.

In oculis meis dicit dñs. **P**osuerūt offendicula sua **I**n domo i q̄ inocatū ē nomē meū: vt polluerēt ea. 7 edi- ficauerūt excelsa **T**ophet q̄ est i valle filij ennon: vt in- cenderet filios suos 7 filias suas igni: qz nō p̄cepi nec co- gitavi i corde meo. **E**cce dies veniēt dicit dñs: 7 nō di- cet̄ ampli; tophet: 7 vallis filij ennon: s̄ vallis infecti- onis: 7 sepelient̄ in tophet: eo qz non sit locus. **E**t erit morticinū p̄li huius in ci- bos volucris celi 7 bestijs terre: 7 non erit qui abigat **E**t quiescere faciam de vr- bibo iuda et de plateis hie- rusalem vocē gaudij 7 vocē leticie: vocem sponsi et vo-

Et sepeliētur in tophet. s̄. sepultura asini: sicut dicit̄ in- fra. xxij. ca. de iechō- nia. **S**epultura asi- ni sepeliet̄. 7 hoc p̄z p̄ hoc quod subdit̄ **E**rit morticinū p̄li hui; in cibis vo- lucris etc. **C**etera

In. vij. ca. vbi d̄r in postilla. **E**t replicat̄ ter. **A**dditio. j. **E**cū d̄r translationē chaldaicā replicat̄ bic ter: tē- plū dñi: eo qz ter in anno debebant apparere in tē- plo coram dño: vt patet **D**euf. xvj. ca. p̄ quā trīna apparitionem credebant expiari a suis delictis: qd̄ tamē erat falsum: nisi corrigerēt vias suas vt cōiter dicit̄.

In eodem ca. vbi dicit̄ in postilla. **R**egine celi. i. lune. **A**dditio. ij.

Vbi nos batemus: **R**egine celi: in hebreo h̄ quedā dicitio que vno modo significat reginaz: 7 alio mō significat opus: et sic nō designat vnū certū plane- taz sed totū opus celeste qd̄ obseruat̄ ab astronomia s̄m- certas p̄stellationes: 7 quomodo cūq; sit irrōnabile vide- tur dici qz luna sit regina celi cum sol sit maioris efficacie luminis 7 virtutis.

In eodem ca. vbi dicit̄ in postilla. **Q**uia nō sum locus? de ipse mibi offerendis.

Additio. iij.

Ecet in p̄ceptis decalogi nō fiat mentio de holo- caustis: nec de sacrificijs: tñ antea: 7 sp̄aliter qñ de? **E**durit pplm de egypto p̄cepit eis de agno pascha li immolando: quod fuit celebratū in die p̄ria seu tempo- re educationis de egypto: vt habet̄ **E**xo. xij. quod quidem sacrificium vt habet̄ ibidem vocat̄ victima: 7 hoc fuit p̄- mū p̄ceptū 7 de principalib; datis filiis israel a deo p̄ moy- sen. **A**nde ratō postillatoris qua dicit̄ qz in hoc qd̄ d̄r bic. **N**on p̄cepi eis in die qua eduri etc. nō excludit̄ p̄ceptum postea datū. s̄. de sacrificijs: sed p̄ceptum antea non vi- detur sufficere vt patet: 7 iō aliter videt̄ bic dicit̄ d̄r. **P**ro- quo sciendū est qz in p̄cedēti ca. iam dixerat p̄beta qz ho- locaustomata 7 victime nō placebant deo: eo qz lege nō seruabant: nunc autem arguit eos ex hoc qz immolationes suas seu sacrificia non p̄ cultu dei: sed magis pro vocaci- tate sua faciebant. **A**nde glosa interlinearis sup istud ver- bum. **E**t comedite carnes. sic dicit̄: quia non veneratione

RR

fui sed epularum desiderio immolauerunt. hec in glo. vñ cū dicitur hic bologo caustomata vñ addite victimis vñ rē. sensus est. Ex quo ad appetitū vñm fatiādū immolatis cō uentius est vt nō offeratis holocausta que totaliter in cendunt: et sic pñr videntur pluri totaliter in honorē meū s addatis ea victi-
 nis vñs vt sature mīm carnib⁹. nā vi ctime p maiori pte cedebant in vñs of ferentibus: et sequitur. Quia nō sum locu tus cū pñibus vñs et nō pcepi eis i die q̄ eduxi eos de ter- ra egypti de vbo lo caustomatū et vi ctimarū. qz tūc nō pcepit eis facere ho locausta et victimas s solū victimas. nāz agnus paschalis vi ctima erat vt p3 in p̄dicto ca. Exo. xij. nō autē holocaustus postea vō cuz lapsi fuerunt in ydolatri am deus precepit eis holocausta et victimas sibi offerri a populo ne talia offerrent ydolis. put in postilla. Et sequi tur. Sed hoc verbū pcepi eis: Audite vocē meaz. q. d. hoc mandatum de obediendo deo in quo verus dei cultus p̄- siste sp̄ fuit p se intētū a deo nō autē holocausta et victimas rē
 In eodem ca. vbi dicit in postilla. Derūt fides. i. fideli tas populi.

cem sponse: In desolatione em̄ erit terra. viij.

In tpe illo ait dñs eij ciet ossa regū iuda: et ossa principū e⁹: et ossa sacer dotū et ossa p̄p̄az et ossa eo rū q̄ habitauerūt i ierlm̄ et se pulcris suis: et expandet ea ad solē et lunā et omnē mili tiā celi que dilexerūt: et qui bus seruiērūt et post que am bulauerunt: et que quesierūt et adorauerunt. Non col-

Ad ditio. iij.

Hoc quod dicitur hic. Derūt fides. p̄p̄ie pōt intelli gi de fide iustificante: qz qui ydola colūt: sicut verū deū manifeste deficiūt in fide credentes ydolu3 ba bere potentā seu autētem diuinā. Et qz duplex est actus fidei. s. intrinsecus in corde quo credit ad iusticiā. et extri secus in ore quo fit p̄fessio ad salutem: ad Roma. x. ido de primo dicit. Derūt fides. s. in corde: de secūdo vō. Et abla ta est de corde eoz. et istū sensus vñ tenere glo.
 In eodem cap. vbi dicit in postilla. Tonde. Vñ tercio p̄firmatur p̄positum rē.

Ad ditio. v.

Hoc quod dicitur hic. Tonde capillū et p̄nce et sume nō sunt verba dñi directā ad hieremiam: qz vt dicitur fuit esa. xl. ca. sup illud verbū. Sup montē excelsū ascendit. verba hebraica et p̄nomina distinguunt s̄m sexū quia aliqua sunt masculina et aliqua feminina: et q̄ dī hic Tonde et p̄nce et sume. sunt feminini generis in hebraico in hoc loco sic q̄ dirigunt ad feminam: et ideo hec vba in telligenda sunt tanq̄ dicta p̄ p̄betaz in p̄sona domini ad ciuitatem hierusalem: vt. s. in signū meroris tonderet ca pillos: quia vt dicit in glosa: apud veteres cōsuetudo fu it lugentium tondere cesariem: sicut nūc ecōtra comā di mittere luctus indicium est. hec in glo. rē.
 In eodē cap. vbi dicit in postilla. Et nō dicit amplius topbet et vallis filij ennon.

Ad ditio. vij.

Vbi nos habem⁹: vallis filij ennon. in hebreo bate tur. Geben bynnon. vñ ex hoc noie fuit assumptū in hebreo gebenna. ad significandū locū infernalē vbi cruciantur damnati: et sic habet in catholicon. et rō est qz in hoc loco crudelissime et irremediabilē cruciabant boies p̄ demonū administrationē quodammodo sicut in inferno. Sicut et topbet nomen est inferni: iuxta illd esa. xxx. ca. Preparata est ab heri topbet rē.

Replia.

In capitulo. vij. extraneū videt Burg. q̄ postilla. reginā celi vocat lunā: eo q̄ sol sit maioris effica cie: quod argumētū Burg. modicum p̄cludit: sed

vñ loquentiū p̄boz et poetaz p̄cludit illa rō p̄ possit latoze: nā sol dicit p̄: qz generat boicm: et nō boim tū s̄ et deoz. i. alioz planetaz: et a multis poetz vt sol rex rōne maioris efficaie: luna vñ regina et mī et bona cō gruentia. qz sol et luna sunt duo magna luminaria: sol

liger et nō sepelient i ster qliniū sup facie terre erūt. Et eligent magis mortē q̄ vitā om̄s q̄ residui fuerint de cognatione hac pessima in vniuersis locis q̄ dereli cta sunt: ad que eieci eos di cit dñs exercituum. Et di ces ad eos. Hec dicit omi nus. Nunq̄d q̄ cadit nō re surget: et qui auersus est nō reuertet. Quare q̄ auersus est populus iste i hierusalem

et nō maius et luna minus: vt patet Sc̄. i. ita in re gno magne p̄sone sunt rex et re gina: maior tam rex q̄ regina rē. In eodē cap. vbi dī. Nō p̄ce pi eis in die qua eduxi rē. dicit p̄ still. p̄ hoc nō ex cludunt p̄cepta post data. Abi burg. accipit oc casione p̄ postill. cū tñ et hic et ille volunt idē vñ. In eodē cap. vbi dī. Tonde capillū. Burg. b et s. esaie. iij. fan

tasia de generibus vboz: q̄ vñz verba sunt masculi ni generis et feminini generis in grāmatica hebraica: sicut nomina in grāmatica latina. Ad si ita ē puto be atū hiero. et alios nō latuisse: sed glo. quā adducit non facit p̄ eo: s̄ stat cū expositione postill. q̄ tōnsio capis hieremie hic p̄cepta p̄notice designauit merorē cui tatis et populi: sicut in ipsius collo cathena fuit p̄noti cum signū captiuitatis: de quo. j. xx. vij.

Capit. vij.

In tpe illo. Hic excludit quartū remediū. s. sapientia de toz si in esset: p̄ quā p̄plus posset ab errore et ydolatria reduci et a punitione diuina liberari: sed hoc excludit in hoc ca. qd̄ diuidit in duas ptes. qz primo predicat p̄pli exterminatiō: sc̄do excludit dictū remediū. ibi. Nilius in celo. Prima ad huc in duas. qz p̄mo ponit p̄pli exterminatiō: sc̄do exterminatiōnis rō. ibi. Et dices. Circa primū primo ponit exter minatiō q̄tū ad defunctos quoz inter homines nō re manent nisi ossa sepulta: et q̄tū ad hoc dicit.

A In tpe illo. s. destructio ierlm̄ p̄ apud iudeos se pelire mortuos sumptuose: vt b̄r Job. xix. et maxime p̄sonas regū et pontificū et alioz notabilium: ita q̄ in capitibus regum ponebant coronas aureas cum lapi dibus p̄ciosis et annos in digitis: et circa alias p̄sonas ponebant alia p̄ciosa s̄m p̄uenientiam sui status. p̄ pter qd̄ baldei in destructione hierlm̄ sepulcra talium effoderūt ossa p̄ciantes: et iocalia accipientes.

Et expandent ea ad solem et lunam rē. q. d. sicut sa crificauerunt soli et lune et ceteris stellis sic iustū est q̄ ossa eoz p̄ciant ad solem et lunā extracta de sepulch ideo subditur. Non colli. et nō sepe. de cetero. q̄a habitatores terte in captiuitatem ducent.

In sterquilinum erūt. i. putrescent super terras p̄ pluuiam et niuem desuper cadentem. Consequenter ponit exterminatiō q̄tum ad viuos cum dicit.

Eligent magis mortē. p̄ nimia anxietate et miseria. quā sustinebūt. s. In vniuers. lo. q̄ tere. sunt ad que eieci eos i captiuitatē ductos: vbi dicent mortuos suis se beatos. b. Et dices. Hic p̄nter ponit hui⁹ exter minū rō que est obstinatio p̄pli in peccato cum dicit.

Nunq̄d q̄ cadit nō resurget rē. q. d. ille q̄ cadit ad terrā libenter resurget: et q̄ auersus est a recta via libe ter reuertit ad eā. k. Quare ergo auersus est p̄pls iste in hierlm̄. a via moz.

Jeremie

I Querfione contentiofa. i. obftinata nolens reuerti
z fubdit huius ca. **II** Appbenderunt mendacium.
pseudopphetaz. **III** Et noluerunt reuerti. ad meum
obfequium. **IV** Attendi z aufcultauit. loq̄t̄ de ad mo
dum uois emendatione fui filij defideratis: z q̄ nō fuit fe
cunda fubdit.

P Nullus ē q̄
agat penitentiā. de
peccatis p̄terit:
s̄ sunt obftinati
ad futura p̄pe
tranda: ideo feq̄
tur. **Q** Dēs
puerū fē ad cur
fum fūū zc. in q̄
notat libido pec
candi z obftina
tio maxima.

R Milu. **H**ic
confequenter ex
cludit remediū
q̄d poffet habe
ri per fapiam do
ctoꝝ: z p̄mo b̄
remediū excludi
tur: fēdo extimi
niū ppli futurū
repetit: ibi. **C**on
gregas. **C**irca p̄
mūz p̄mittit ig
rancia ppli p̄ exē
plū auū intelle
ctu carentiū cuz
of. **M**il. i
ce. co. t̄ps fūū. f.
nificandi z pul
lificandi.

Turtur z by
rundo z cico. cu
sto. zc. aduentus
fui. q̄ t̄pe dēmi
nato recedunt z
reuertunt.

Do. aut me
nō cognouit iu
diciū dñi. i. eius
mandata p̄ q̄rū
tra: f̄greffioe to
mi? iudicabit po
pulū z odemua
bit: z q̄ ignoran
tia ppli puenit ex defectu doctoꝝ: ideo p̄fequenter ar
guit infipientiā eoz dicens.

Quomodo dicitis. uos scribe z doctores. **S**a
pientes nos sumus. cognofcetes diuina: de quib? pro
prie est fapientia. **E**t lex dñi nobiscum est. i. ap̄
nos est eius intellectus: q̄d excludit eū fubdit.

Cre menda. opa. est fti. men. fcribarū. q̄ falfer ex
torte legem interpretabant: ficut dicitur est ca. p̄cedēti.
de relaxatione rapinaz p̄ oblationes. **C**onfusi
sunt fapientes zc. i. p̄fundent q̄n cū ciuitate capient.
fēz cuius p̄trariū afferēbat: cuius caufa fubditur.

Verbu cū dñi. p̄phas dicitū. **P**roiecerunt
tanq̄ falsum. **E**t fapientia eius. f. dñi.

Nulla est in eis. fēd t̄m fapientia que terrena est aia
lis z dyabolica: **J**aco. iij. p̄ter q̄d fubdit pena cū of.
Propterea zc. exteris. i. chaldeis q̄ eas violabunt z
poftea ducēt captiuas. **A**gros eoz. i. bona agro
rum. **H**eredibus. id est extraneis: nō ad modi
cū t̄ps f̄ ad longuz quali hereditario iure. **D**imifit em̄
ibi rex babilonis de pauperib? terre q̄ colerent terras
nō ficut domini fēd magis ferui reddendo tributū regi
z pofit reditū de babilone iudea fuit fub feruitute: pu

auerfione p̄tentiofa? **A**p
p̄bēdēt mēdaciū: z nolue
rūt reuerti. **A**tteni z au
fcultauit: nemo q̄d bonū est
loq̄tur. **N**ull? est q̄ agat pe
nitentiā fup p̄ctō fūo dicēs
Quid feci: **O**mnēs puerū
funt ad curfuz fūū: q̄li equ?
impetu vadēs in plū. **M**il
uus in celo cognouit t̄ps fū
um: **T**urtur z byrundo z ci
conia cuftodierūt t̄pus ad
uētus fui: p̄pls aut me? nō
cognuit iudiciū dñi. **Q**uō
dicitis fapientes nos fūm?
z lex dñi nobiscū est? **C**re
mendaciū opatus est fti
lus mendax fcribarū. **C**ō
fufi fūnt fapientes: p̄teriti
z capti fūnt. **V**erbu eī dñi
p̄iecerūt: z fapia nulla ē i
eis. **P**ropterea dabo muli
eres eoz exteris agros eoz
hēditū. **Q**uia a minimo
ufq̄ ad maxim oēs auarici
az fequūt a p̄pha ufq̄ ad fa
cerdotē cūcti faciūt mēda
ciū. **E**t fanabāt p̄tridēs fi
lie ppli mei ad ignominiaz
dicētes: par: par. cū nō effet
par. **C**ōfufi fē q̄ abomina

mo perfarū. fēdo grecoꝝ. et tercio romanoꝝ: vt patet ex
libris **E**fdre: neemie. machabeoꝝ: z etiā ex euāgelij q̄tū
ad feruitutem fub romanis. **Q**uia a minimo zc. vj.
q̄ ad locū illū. **C**ongregans. **E**xpofitū est fupra. vj. ca. cir
ca mediū. **C**ongregans. **P**ofitq̄ excludum est docto
rum remediū: hic

p̄fequenter repetit
p̄pli extermiū cuz
of. **C**ongregans cō
gregabo eos. q̄ ti
more exercit? chal
deoz de uillis cam
peftribus fugerunt
hierufalem.

Nō est uia i vi
tibus zc. i. non erit
aduementib? chal
deis q̄ totuz come
dent: ideo fubditur

Et tedi eis. f. iu
deis terrenafcētia i
abundantia.

Que p̄tergres
fa fūnt. f. ab eis: oc
cupata a chaldeis.

Quare fedem?
verbu est habitan
tiū ex hierufalez. q.
d. f. i. tardenus fuge
re in irim: que est ci
uitas fortis z muni
ta a chaldeis capie
mur.

Et fīleamus ibi
modus est em̄ ob
fessoruz filere de die
vt au. aiant fonū tu
ber z currāt ad locū
vbi fit infultus bo
ftrum.

Quia dñs no
fiter filere nos fecit.
id est ad banc neces
firateū nos addu
xit.

Et potuz tedi
nobis aquaz fellis

id est anxietatem amarā tedi uobis. cuius cā fubdit.

Proiecerunt tanq̄ falsum. **E**t fapientia eius. f. dñi.

Nulla est in eis. fēd t̄m fapientia que terrena est aia
lis z dyabolica: **J**aco. iij. p̄ter q̄d fubdit pena cū of.

Propterea zc. exteris. i. chaldeis q̄ eas violabunt z
poftea ducēt captiuas. **A**gros eoz. i. bona agro
rum. **H**eredibus. id est extraneis: nō ad modi
cū t̄ps f̄ ad longuz quali hereditario iure. **D**imifit em̄
ibi rex babilonis de pauperib? terre q̄ colerent terras
nō ficut domini fēd magis ferui reddendo tributū regi
z pofit reditū de babilone iudea fuit fub feruitute: pu

Et fapientia eius. f. dñi.

Nulla est in eis. fēd t̄m fapientia que terrena est aia
lis z dyabolica: **J**aco. iij. p̄ter q̄d fubdit pena cū of.

Propterea zc. exteris. i. chaldeis q̄ eas violabunt z
poftea ducēt captiuas. **A**gros eoz. i. bona agro
rum. **H**eredibus. id est extraneis: nō ad modi
cū t̄ps f̄ ad longuz quali hereditario iure. **D**imifit em̄
ibi rex babilonis de pauperib? terre q̄ colerent terras
nō ficut domini fēd magis ferui reddendo tributū regi
z pofit reditū de babilone iudea fuit fub feruitute: pu

Et fapientia eius. f. dñi.

Nulla est in eis. fēd t̄m fapientia que terrena est aia
lis z dyabolica: **J**aco. iij. p̄ter q̄d fubdit pena cū of.

Propterea zc. exteris. i. chaldeis q̄ eas violabunt z
poftea ducēt captiuas. **A**gros eoz. i. bona agro
rum. **H**eredibus. id est extraneis: nō ad modi
cū t̄ps f̄ ad longuz quali hereditario iure. **D**imifit em̄
ibi rex babilonis de pauperib? terre q̄ colerent terras
nō ficut domini fēd magis ferui reddendo tributū regi
z pofit reditū de babilone iudea fuit fub feruitute: pu

Et fapientia eius. f. dñi.

Nulla est in eis. fēd t̄m fapientia que terrena est aia
lis z dyabolica: **J**aco. iij. p̄ter q̄d fubdit pena cū of.

Propterea zc. exteris. i. chaldeis q̄ eas violabunt z
poftea ducēt captiuas. **A**gros eoz. i. bona agro
rum. **H**eredibus. id est extraneis: nō ad modi
cū t̄ps f̄ ad longuz quali hereditario iure. **D**imifit em̄
ibi rex babilonis de pauperib? terre q̄ colerent terras
nō ficut domini fēd magis ferui reddendo tributū regi
z pofit reditū de babilone iudea fuit fub feruitute: pu

Quare & me ad iracundiam dicitur. q. d. ista e dicte destructi
onis ca. Consequenter ponit verba hieremie lamentatis
e. Transijt messis etc. i. tps quo rex egypti debbat nob
auxiliari. q. guerre fuit in estate. f. Et nos saluati non
sumus. i. destructi sumus. min. em dicens plus significat.

ex pudentia em re-
gis egypti rebella-
uit Sedechias regi
babilonis z ex hoc
secuta est destructio
ciuitatis z ppli: vt
br. j. ca. xxxv. z id
subdit hieremias.

Sup pitione
h. po. mci pti. sum
i. afflicus corpe.

Et pstrat me
te. i. Stupor. i.
stupefactio mebro-
ru. k. Obtinuit
me p horrore tan-
ti mali. l. Nun-
qd refina no est in
galaad. p. refina in-
telligit gutta aro-
matica z medicina
lis p quam vt dicit
rabi sal. hic intelli-
git sapientia: z per
medicu sapiens qui
curat vulnera pec-
catoz: z talis erat
hieremias z etiam
daniel: z alij pbe-
te sancti: id subdit.

Quare igit no
e obducta. i. pfecte
surata.

Cicatrix. i. vul-
nus. o. Filie po-
puli mei. ex q. bi me-
dicus z medicina z
tacet rnsio: q. loq. e
ad modu hominis
turbati q. tricat v-
bu z no coplet. Re-
sponso tn est q. po-
pulus nolbat audire
medicu necius recipere
medicina
vt patet ex supradictis.

In ca. viij. vbi dicit
in postilla: Nunqd
refina no est in
galaad.

Additio.
Binos habemus: Refina
in hebreo bi. z ori. qd
significat in hebreo
vbicunq. ponit tyriaca
que e medicina ad
salute hoim ordinata
specialiter contra
venena z toxicationes:
z est significatio li-
tere magis ppta in
posito.

Quis dabit. Postq. hieremias
descripsit maliciam
populi z exclusionem
remedij: hic consequenter
pre dolore incipit lamen-
tari: z diuidit in duas
ptes. qz primo ponit
hieremie lamentatio. scdo
ppli iude reuocatio:
sicut pius pater post
inreparatione filij z
abiectionem frudet eum
reuocare ad bonu. scdo
incipit sequenti caplo
Prima ad huc in duas:
qz primo hieremias
lamentat: scdo ceteros
ad ide hortat. ibi. Dec
dicit. Prima ad huc
in duas. qz primo ponit
lamentatio: scdo lamen-
tationis ro ibi. qz oes.
Circa primu dicit hieremias.
a. Quis dabit etc. q. d.
vell. tot. resolu in
lachrymas. b. Et plo-
rabo die ac nocte. i. p-
tinue qntu pt fieri.
c. Interfect. filie
populi mei. i. hieremias
vt dictu est d. c. Quis
dabit etc. lugentes em
querunt loca solitaria.
d. Et derelin-
qua populū meū. hoc em
desiderabat. ppter mala
culpe q videbat inesse
pplō de pnti: z mala
penē de futuro: vt dī
postea: s. de pcepto dñi
cogebat ibidē remanere
ad argu-

aut rex ei no e in ea? Quā
re g me ad iracundiam p-
citrauerūt in sculptilibus suis
z in vanitatibus alienis? Trās-
ijt messis: finita est estas
et nos saluati no sum? Sup
pitione filie ppli mei p-
tritus suz? z pstrat? stupor
obtinuit me. Nunqd resi-
na no e in galaad: aut medi-
cus n̄ est ibi? Quare igit
no est obducta? cicatrix fi-
lie ppli mei. ix.

Quis dabit capiti meo
aquā: z oculis meis fon-
tē lachrymarū. Et plorabo
die ac nocte in defectos filie
ppli mei. Quis dabit me in
solitudine diuersoz viatoz
z derelinquā pplm meū
z recedā ab eis: quia omnes
adulteri sunt: z cetus pua-
ricatoz: z extenderunt lin-
guā suā q̄si arcū mēdaciū
z no veritatis. z confortati sūt
in ira: qz de malo ad maluz
egressi sunt: z me no cogno-
uerūt dicit dñs. z Anulq. s. qz

endum populū. e. Quia omnes. Hic psequen-
ter ponit ratio lamentationis: et est duplex: prima p-
pter malū culpe pntis. scdo ppter malū pnc imminen-
tis: scdo ibi. Propterea. Circa primū dicit.

Quia oēs adulteri sunt. q. d. ex hoc habeo cām la-
mētādī z fugiēdi.

se a primo suo custodiāt: et
in oi fratri suo no heat fidu-
ciā: qz ois fr̄ supplātās sup-
plantabit: z ois amīc̄ frau-
dulēt̄ cedet: z vir frēm su-
um deridebit: z veritatē no
loquent. Docuerūt em lin-
guā suā loq̄ mēdaciū: vt in-
ique agerēt laborauerunt.
Oratio tua in medio toli: in
tolo renuerūt scire me: dicit
dñs. Propterea h̄ dicit dñs ex-
ercitū. Ecce ego pflabo z
pbabo eos. Quid em aliud
faciā a facie ppli mei. Sa-
gitta vulnerās linguā eoz:
tolū locuta est. In ore suo
pacē cū amico suo loquit: z
occulte ponit ei insidias.

Quia ois fra-
ter sup. supplan-
tabit. Duplicat
aut supplantio-
nis verbuz: quia
multi studebat
ad hoc q. vnus
alium deciperet
supplantaret.

Quia ois fra-
ter sup. supplan-
tabit. Duplicat
aut supplantio-
nis verbuz: quia
multi studebat
ad hoc q. vnus
alium deciperet
supplantaret.

Quia ois fra-
ter sup. supplan-
tabit. Duplicat
aut supplantio-
nis verbuz: quia
multi studebat
ad hoc q. vnus
alium deciperet
supplantaret.

Quia ois fra-
ter sup. supplan-
tabit. Duplicat
aut supplantio-
nis verbuz: quia
multi studebat
ad hoc q. vnus
alium deciperet
supplantaret.

Quia ois fra-
ter sup. supplan-
tabit. Duplicat
aut supplantio-
nis verbuz: quia
multi studebat
ad hoc q. vnus
alium deciperet
supplantaret.

Quia ois fra-
ter sup. supplan-
tabit. Duplicat
aut supplantio-
nis verbuz: quia
multi studebat
ad hoc q. vnus
alium deciperet
supplantaret.

Habitatio tua in me. toli. qz qescetes in suis domi-
bus dolos s̄ alios cogitabant. m. In tolo renu-
erunt scire me. i. mandata mea: vt licentius peccarent.

Propterea. Hic ponit secunda ratio lamentatio-
nis: z diuiditur in duas partes. quia primo ponit hec
ratio. scdo querit huius rōnis consideratō: ibi. Quis
est. Circa primū dicit. n. Propterea. i. ppter pec-
cata populi predicta. o. Ecce ego pflabo. i. puniaz
eos debita pena. p. Quid em aliud faciā etc. q. d.
tantū dedecus culpe no debet dimitti sine decore iusti-
cie. q. Sagitta vulnerans lingua eozuz. quia babe-
bant verba nociua valde: idō subditur. r. In ore
suo pacē etc. nulla em pestis grauior ad nocendum q̄
familiaris inimicus. Et iste est amicus fictus.

Nunquid sup bis no visitabo. debita pena z in-
ferendo. quasi diceret sic. t. Super montes assu-
mam sctum. id est assumi faciā. z p montem intelli-
gitur iudea que est terra montuosa.

Et sup speciosa deserti planctū: qm incensa sunt. lo-
q̄tur de futuro p modū p̄citi. ppter certitudinē.

Eo q no sit vir p̄transiens. qz sunt occisi vel capti-
uati. y. Et no audierunt vocē possidētis. id est ipi
us dei qui est dominus totius terre: et specialiter ter-
re promissionis. z. A volucre celi vsq. ad pecora.
id est a maioribus vsq. ad minores. a. Transmi-
grauerūt. in babilouem. vel a volucre celi etc. quia cū

Propterea. Hic ponit
secunda ratio lamentatio-
nis: z diuiditur in duas
partes. quia primo ponit
hec ratio. scdo querit
huius rōnis consideratō:
ibi. Quis est. Circa
primū dicit. n. Propterea.
i. ppter peccata populi
predicta. o. Ecce ego
pflabo. i. puniaz eos
debita pena. p. Quid
em aliud faciā etc. q. d.
tantū dedecus culpe
no debet dimitti sine
decore iusticie. q. Sa-
gitta vulnerans lingua
eozuz. quia habebant
verba nociua valde: idō
subditur. r. In ore suo
pacē etc. nulla em
pestis grauior ad
nocendum q̄ familiaris
inimicus. Et iste est
amicus fictus.

Nunquid sup bis no
visitabo. debita pena z
inferendo. quasi diceret
sic. t. Super montes
assumam sctum. id est
assumi faciā. z p
montem intelligitur
iudea que est terra
montuosa.

Et sup speciosa
deserti planctū: qm
incensa sunt. loq̄tur
de futuro p modū
p̄citi. ppter certitudinē.

Eo q no sit vir
p̄transiens. qz sunt
occisi vel capti-
uati. y. Et no audierunt
vocē possidētis. id est
ipi us dei qui est
dominus totius terre:
et specialiter terre
promissionis. z. A
volucre celi vsq. ad
pecora. id est a
maioribus vsq. ad
minores. a. Transmi-
grauerūt. in babilouem.
vel a volucre celi etc.
quia cū

Nunquid sup bis no
visitabo. debita pena z
inferendo. quasi diceret
sic. t. Super montes
assumam sctum. id est
assumi faciā. z p
montem intelligitur
iudea que est terra
montuosa.

Et sup speciosa
deserti planctū: qm
incensa sunt. loq̄tur
de futuro p modū
p̄citi. ppter certitudinē.

Eo q no sit vir
p̄transiens. qz sunt
occisi vel capti-
uati. y. Et no audierunt
vocē possidētis. id est
ipi us dei qui est
dominus totius terre:
et specialiter terre
promissionis. z. A
volucre celi vsq. ad
pecora. id est a
maioribus vsq. ad
minores. a. Transmi-
grauerūt. in babilouem.
vel a volucre celi etc.
quia cū

Nunquid sup bis no
visitabo. debita pena z
inferendo. quasi diceret
sic. t. Super montes
assumam sctum. id est
assumi faciā. z p
montem intelligitur
iudea que est terra
montuosa.

Et sup speciosa
deserti planctū: qm
incensa sunt. loq̄tur
de futuro p modū
p̄citi. ppter certitudinē.

Eo q no sit vir
p̄transiens. qz sunt
occisi vel capti-
uati. y. Et no audierunt
vocē possidētis. id est
ipi us dei qui est
dominus totius terre:
et specialiter terre
promissionis. z. A
volucre celi vsq. ad
pecora. id est a
maioribus vsq. ad
minores. a. Transmi-
grauerūt. in babilouem.
vel a volucre celi etc.
quia cū

Nunquid sup bis no
visitabo. debita pena z
inferendo. quasi diceret
sic. t. Super montes
assumam sctum. id est
assumi faciā. z p
montem intelligitur
iudea que est terra
montuosa.

Et sup speciosa
deserti planctū: qm
incensa sunt. loq̄tur
de futuro p modū
p̄citi. ppter certitudinē.

Eo q no sit vir
p̄transiens. qz sunt
occisi vel capti-
uati. y. Et no audierunt
vocē possidētis. id est
ipi us dei qui est
dominus totius terre:
et specialiter terre
promissionis. z. A
volucre celi vsq. ad
pecora. id est a
maioribus vsq. ad
minores. a. Transmi-
grauerūt. in babilouem.
vel a volucre celi etc.
quia cū

Hieremie

dominibus capta sunt pecora: et ad recessum aialium et pecora remanet terra deserta: et sic inde fugiunt aues in trimentum ibi pueniens non habentes. **b** Et dabo irim in acervos harenarum: pro destructione muro et domorum. **c** Et cubilia draconum: aialia enim venenosa habitant in ruinis.

d Quis est? Dic inter querit? destructionis consideratio cum dicitur. Quis est vir sapiens qui intelligat hoc? i. consideret dictam destructionem. **e** Et annunciet istud querendo: quare perierit terra: et subdit nuncio dñi.

f Quia dereliquerunt legem meam: et patet li terra ex s. dicitur. **g** Ecce ego cibabo et i. mittam eis tribulationes amaras.

h Et dispergam eos in gentibus extraneis. **i** Et mittam pro eos gladium: quia multi de iudeis in via captiuitatis babilonicæ et in termino fuerunt mortui: et si militer de illis qui hieremie consilium post destructionem ciuitatis fugerunt in egyptum.

k Decidit dñs. Dic se querit hieremias alios inducit ad lamentum dicitur. **l** Contemplamini. i. considerate mala s. dicta. **m** Et vocate lamentatrices. Antiquus ei in lamentationibus vocabantur mulieres carne lugubres precipientes ad commouendum alios ad fletum: eo quod mulieres magis sunt compassive quam viri: et adhuc sit in aliquibus terris. **n** Et ad eas qui sapiunt se in hac arte.

o Mittite et perent. q. d. tempus lamentationis instat. cetera patent in litera vsq; ibi. **p** Quia ascendit mors et c. q. d. nihil valebitcludere ostia vel portas contra chaldeos: quia ascendet et intrabunt per fenestras ad interficiendum iuuenes et paruulos. **q** Et cadet morticinum hominis. q. d. non erit qui sepeliat. id subdit.

r Non gloriabitur sapiens et c. hoc dicitur quia illi de regno iude iactabant se posse chaldeis resistere: partim per sapientiam docto: partim per fortitudinem bellatorum: partim per munitiones et diuitias in iherusalem congregatas. q. d. ista non valent vobis.

s Sed in hoc glo. et vere. **t** Scire et nosse me. cauendo offensa: scilicet meam et recurrendo ad auxilium meum: et non humanum.

ad pecora transmigraverunt et recesserunt. Et dabo irim in acervos harenarum cubilia draconum: et ciuitates in desolationem eo quod non sit habitator. Quis est vir sapiens qui intelligat hoc: et ad quem verbum oris domini fiat: ut annunciet istud quod perierit terra: et exusta sit quasi desertum eo quod non sit qui pertranseat. Et dixit dominus. Quia dereliquerunt legem meam quam dedi eis: et non audierunt vocem meam: et non ambulauerunt in ea: et abierunt pro pernitentia cordis sui et post babiloniam quod didicerunt a patribus suis. idcirco hoc dicit dominus exercituum rex israel. Ecce ego cibabo populum istum absinthio et potum dabo eis aquam fellis: et dispergam eos in gentibus quas non nouerunt ipsi et patres eorum: et mittam pro eos gladium donec consumantur. **Decidit dominus exercituum. Contemplamini et vocate lamentatrices ut veniant et ad eas qui sapientes se putant mittere: perent: festinent et assumant super nos lamentum. Beducant oculi nostri lachrymas et palpebre nostre defluant aquas. Quia vox lamentationis audita est de syon. Quomodo vastati sumus et confusi vehementer: Quia de**

e Ecce dies veniunt de pinguo. **v** Et visitabo. per punitionem. **r** Sup om. q. incircum. habet prepuccium siue sit prepuccium carnis siue prepuccium cordis.

y Sup egyptum et sup iudam. cum punitione populi iude exprimit hic punitionem aliquorum populorum qui erant eis propinquus et in quibus habuerant fiduciam de adiutorio et ipsi magis fuerunt eis in nocentium propter quod hic exprimit punitionem eorum.

reliquam terram: quam deiecta sunt tabernacula nostra. Audite ergo mulieres verbum domini: et assumat aures vestre sermonem oris eius: et vocete filias vestras lamentum: et vnaqueque pro prima suorum planctum. Quia ascendit mors per fenestras nostras: ingressa est domos nostras dispersit paruulos deforis: iuuenes de plateis.

Loquere hoc dicit dominus. Et cadet morticinum hominis quasi steres super faciem regionis: et quasi fenus protergum metentis: et non est qui colligat. Decidit dominus. Non gloriabitur sapiens in sapientia sua: et non gloriabitur fortis in fortitudine sua: et non gloriabitur diues in diuitiis suis: sicut in hoc gloriabitur qui gloriatur: sciret nosse me: quia ego sum dominus qui facio misericordias et iudicium et iusticiam in terra. Decidit dominus. Ecce dies veniunt dicit dominus: et visitabo super omnem qui incircumcissus est super egyptum et super iudam et super edom: et super filios ammon: et super moab: et super omnes qui attulerunt se in comam habitant in deserto: quia omnes gentes habent prepuccium: omnes autem domus israel incircumcisi sunt corde.

Capitulum x. **A**udite verbum quod locutus est dominus super descenderunt: fuerunt circumcisi: et sic quantum ad circumcisionem carnis filii israel non precelebant istos populos. est ergo sententia. quod sicut circumcisio carnis non valebat extraneis: eo quod erant incircumcisi mente per idolatriam: sicut non valebat filii israel qui hoc modo erant incircumcisi corde: et hinc hoc litera que sequitur exponitur.

3 Quia omnes gentes habent prepuccium. sic est exponenda quod habent prepuccium cordis quantum ad circumcisionem carnis: vel prepuccium carnis et cordis quantum ad alios. **Capitulum x.**

Audite verbum. Postquam hieremias deplorauit populi maliciam hic prius reuocat eos ad penitentiam. et primo reuocat eos a seruitute ydolatrie. secundo a transgressione legis diuine. c. sequenti. Prima in duas. quia primo ponitur dicta reuocatio: secundo obstinatorum punitione. Congregata. Prima adhuc in duas: quia primo ponitur reuocatio populi: secundo declaratio victi. Quia lignus. **Ad intelligi**

R R ij

gentiam prime partis sciendū q̄ gentiles crediderūt cor-
pora celestia eē aiata: 7 nō solū aiata sed habere aliqd̄ di-
uinitatis: 7 sic ex libero arbitrio influere in ista inferiora
ad causandū effectus p̄sp̄eros vel aduersos hoibus: 7 iō
statuerunt ea placare sacrificijs 7 oblationibus: 7 istud ē
falsum: q̄a vt dicit
Damasce. celi inani

inani sunt et insensi-
biles: 7 sic agunt in
hec inferiora ex ne-
cessitate nāer sic of-
ferre eis miera ad
placationē ex timo-
re effectū est erro-
neū 7 sup̄sticiosum
ad ydolatriam p̄ti-
nens: 7 q̄ iudei in
bunc errozē incide-
rant: vt patet ex su-
pradictis. vij. ca. q̄
faciebāt placetas
regine celi: ideo ab
hoc erroze reuocat
eos hieremias di.
b Iuxta vias gē-
tium. i. leges 7 statuta
eaz. c Molite
discere. s. ydolatriā
d Et a signis celi.
i. a planetis 7 stel-
lationibus diuersis
e Molite metue-
re. s. metu sup̄sticio-
so mō p̄dicto.
f Quia leges po-
vane sunt. q̄b̄ sta-
tuerūt signa celi pla-
care muneribus vt
dictum est: per hoc

tamen non excludit̄ metus rationalis: licet enim corpo-
ra celestia sint agentia de necessitate: habent tamen virtu-
tem immutandi elementa 7 composita ex eis ad diuer-
sas qualitates. ex quibus disponunt̄ hūana corpora ad va-
rias infirmitates: sicut ex dñio martis colera 7 occidit̄. ex
qua accensioe nō solūmodo corpora disponūt̄ ad infirmita-
tem aliquā: s̄ etiā appetit̄ sensitiuū ad irā: ex q̄ sequunt̄ vl-
terius lites 7 dissensiones: eo q̄ hoies in pluribus sequun-
tur suas passiones: soli aut̄ sapientes eaz dñant̄ p̄ rōnez
timor aut̄ hoies cōsiliatiuos efficit̄: vt dicit̄ p̄hs. ij. rheto-
ric. ad p̄cauendū de malis futuris: 7 ideo timere a celi cō-
stellationibus ad hoc q̄ homo p̄sulat de habendo reme-
dio 7 dispositioes ad infirmitates corporis 7 malas passioes
7 alia b̄mōi que p̄nt̄ ex influentia celi causari: non est ma-
lū sed licitū 7 bonum: 7 p̄m hoc dicit̄ ptolomeus in centi-
logio suo q̄ sapiens dominabit̄ astris. in quātū. p̄uidebit
sibi de remedio 7 effectus eoz.

g Quia lignū. hic ponit̄ declaratio dicti. et diuidit̄ in
duas p̄tes: q̄ primo ponit̄ ista declaratio: sc̄do infert̄ q̄dā
p̄clusio. ibi. Sic ḡ. Dixit̄ em̄ hieremias p̄te p̄cedenti q̄ le-
ges p̄p̄oz vane s̄t q̄ s̄t de ydolatria: 7 hoc declarat̄ h̄ dif-
fuse ostendens q̄ ydola nullam habent virtutē iuuandi vel
nocendi hominib̄: s̄ magis econuerso: q̄ homies faciūt̄
ydola p̄ artē 7 possunt ea dissipare 7 hoc est q̄ d̄i. Quia
lignū de saltu p̄cidit. 7 patet l̄ra vsq̄ ibi. b In simili-
tudinem palme fabricata sunt: q̄d̄ exponit̄ vno modo. q̄
sicut arbor palme celata p̄ artē nō habet aliquā virtutē
faciendi fructū: sic nec ydola habent aliquā virtutē faci-
endi bonū vel malū. Alio mō q̄ sicut palma crescit in altum
virtute nature: sic ydolū metallicū erigit̄ in altū virtute
artis 7 nō p̄pria vtute: et ideo subdit̄.

i Nō est sillis tui dñi. q̄ oia agis p̄pria virtute a nullo de-
pendēs. 7 iō subditur. k Quis nō timebit te. q. d. nul-
lus est qui nō debeat te timere.

vos tomus israel. Hec dicit
dñs. Iuxta vias gētū nō
lite discē 7 a signis celi nō
lite metuere q̄ timent gen-
tes: q̄ leges p̄p̄oz vane s̄t
Quia lignū d̄ saltu p̄cidit
op̄ man̄ artificis in ascia.
Argēto 7 auro decorauit il-
lud: clauis 7 malleis p̄pegit
vt nō dissoluat̄. In silitu-
dinē palme fabricata s̄t: 7 nō
loquent̄: portata tollent̄ q̄
incedere nō valent. Nolite
ḡ timē ea: q̄a nec male p̄nt̄
facē nec bene. Non est sillis
tui dñe: magn̄ es tu et ma-
gnū nomē tuū i fortitudine
Quis nō timebit te o rex
gentiū. Tuū est em̄ decus.
In̄ cunctos sapiētes gē-
tū: 7 in vniūsis regnis eoz:
nullus est similis tui. Pari

1 Tuū est em̄ decus. i. honoz tibi debet̄ ab hoib̄. In
hebreo habet̄. Quia tibi venit. 7 subintelligit̄: q̄ cum
q̄ sapiens ad te honozandū. Et sic est eadē snia: s̄ trās-
lator posuit d̄arius sensum ex sensu 7 nō verbū de vbo
in Inter cunctos sapientes gentiū 7c. apud em̄ om-

ter insipietes 7 fatui p̄babūt
Doctria vanitatis eoz p̄li-
gnū ē. Argētū inuolutū
7 tharsis afferē: 7 aurū de
ophaz op̄ artificis 7 man̄
erarij: hyacīth̄ 7 purpura
indumentū eoz. Opus ar-
tificū vniuersa hec: dñs at̄
teus verus ē. Ipe te vi-
uēs 7 rex sempit̄n̄. Ab in-
dignatiōe ei 7 mouebit̄ ter-
ra: 7 nō sustinebūt̄ gētes cō-
minationē ei. Sic ḡ dice-
tis eis. Dñi q̄ celos 7 trā nō
fecerūt pereat̄ te terra: 7 de
his q̄ sub celo sunt. Qui fa-
cit̄ trā in fortitudine sua: p̄-
pat̄ orbē i sapia sua 7 prudē-
tia sua extēdit̄ celos: ad vo-
cē suam dat̄ multitudine
a q̄z in celo: 7 eleuat̄ nebu-
las ab extremitatib̄ terre:

nes gentes sapi-
entes seu philo-
sophi posuerūt
vnā cam p̄maz
hoibus p̄siden-
tē et illā dixerūt
eē deū deoz. 7 il-
luz p̄ ceteris ho-
norauerunt. De-
runtamen cum
vulgarib̄ hoib̄
vt cōiter adora-
bant ydola in tē-
plis: ideo subdi-
tur. n Pari-
ter insipientes 7
fatui p̄babūt.
dicunt̄ autē hic
insipientes ydo-
loz factores: et
fatui eoz cultor-
es. 7 vtriq̄ pro-
babunt̄. i. repro-
babunt̄.
o Doctria va-
nitatis eoz. i. do-
ctrina qua asse-
runt ydolū eē de-
um vana est: iō
subdit̄.
p Lignū est. s.
ydolū interius.
s̄ ornātū auro 7
argento exteri⁹

ideo subdit̄. q Argentū inuolutū. in hebreo habe-
tur. Argentū ductile de tharsis afferē: q̄ ibi inuenitur
argentum ductilius. r Et aurū de ophaz. ij. Reg.
ix. nominat̄ locus iste opp̄id. 7 ibi inuenit̄ aurū valde
bonū. s Opus artificis. supple est ydolū ex istis fa-
ctum. t Hyacinthus 7 purpura indumentū eoz.
ydolis em̄ aliqñ faciebāt vestes de tali materia.
v Dominus aut̄. celi 7 terre. r Deus verus est.
isti aut̄ falsi. y Ipe te viuēs. isti aut̄ carētes vita.
3 Et rex sempiternus. isti t̄p̄aliter facti.
a Ab indignatione eius 7 mouebit̄ terra. aliqñ indu-
cit̄ a deo terremotus p̄pter hominū peccata.
b Et nō sustinebunt gentes. que in terremotu aliqñ
subito moriunt̄. c Sic ergo. hic ex predictis in-
fertur conclusio. s. q̄ ydola nō sunt veneranda: s̄ magis
vituperanda: et hoc est quod dicit̄. Sic ergo dicetis
7c. Ra. sa. dicit̄ q̄ hoc est principium litere misse a die-
remia ioachi regi iuda: 7 illis q̄ cum eo iā erant in ba-
bylone. quia de p̄silio hieremie se tradiderāt regi baby-
lonis: vt habet̄. iij. Regū. xxiij. vnde chaldaice scribit̄
ab hoc loco. Sic ergo dicetis 7c. vsq̄ ibi. que sub celo
sunt in d̄sue. Et est sensus p̄m Ra. sal. cū babylonij in-
ducent̄ vos ad ydolatriam sic dicetis.
d Dñi qui celos 7c. et patet litera vsq̄ ibi.
e Ad vocem suam dat̄ multitudinē aquaz in celo. s.
aereo vbi vapores humidī p̄censantur in nubes: 7 nu-
bes in pluuias resoluuntur.
f Et eleuat̄ nebulas ab extremitatibus terre. id est
a mari oceano quod terminat terram habitabilez: in
de enim eleuant̄ nebule p̄ maiori parte.
g Fulgura in pluuiam facit. quia resolutis in pluui-
am nubibus fulgura cessent̄ que procedebant ex eis.
h Et educit̄ ventum de thesauris suis. id est de locis
occultis. i Stultus factus est 7c. a scientia fa-

no p̄p̄oz s̄m h̄m

Jeremie

ciendi ydola et colendi. **K**ana sunt. et op^o eorum
risu digni. i. derisione. **I**n tpe visitationis sue. a
deo. **M**eribunt. ydola et ydolatre. **N**on est bna
scz ydolis. **O** Similis ps iacob. i. ipe deus que solu
coluit. **P** Qui est formavit oia ipe est. i. de^o iacob
Q Et israel. i. po
pulus israel.

R Virga here
ditatis eius. id e
ps vel mensura
ingituz degit eu
spaliter ad cul
tum suum.

S Dns exerci
tuu. i. angeloz.

T Momen illi.
et no alteri. wies
em bn dominan
tur boibus: s no
angelis.

V Congrega.
Dic psequenter
describit obsti
natoz punitio: et
primo qstum ad
iudeos. scdo q
tum ad extrane
os: ibi. Effunde.
Circa primu di
cit. **V** Congre
grega d terra co
fusione tua. q. d.
veniet tibi cofu
sio ex vniuersis
ptibus.

U Que habi
tas in obsidioe.
id est tu ierlm q
obsidetur a chal
deis. et loquit de
futuro p modu
presentis ppter
certitudinem pphetie.

Y Ecce ego longe pnciam re
ante em captiuitate babilonis aliqui de regno iude
erunt captiuati in pncipis regionibus: vt in egypto
et syria et similibus: s babilonia valde longe distat a
iudea. **Z** Itaqz no inueniant. s. ab amicis suis. In
bebreo h. Ita vt inueniat. s. penam debitam p pec
catia suis: vt dicit glo. hebraica. ideo subdit:

A Me mibi sup pntione mea. loqit sub psona ierlm
seu populi habitatis in ea. **B** Ego aut dixi. veratio
ne mibi intellectu dante. **C** Plane bec infirmitas
mea est. i. pena ista pcessit ex culpa mea. **P** Et por
tabo illam. mibi a deo iuste inflctam. **E** Taberna
culum meum vastatum est. i. templu de quo loquitur
ad modu tabernaculi moysi qd funibus extendebat
et pelibus coopiebat. **F** Filij mei exierunt a me. i. ba
bitatores mei in captiuitatem ducti. **G** Quia stul
te egerunt pastores. i. pncipes et sacerdotes.

H Et dnm no quesierunt. p debitum cultum. **I** Pro
pterea no intellexerunt. verba pphetaru. **K** Et ois
grex eoz. i. populus. **L** Dispersus est. partim occisio
ne: partim captiuitate.

M Vox auditionis etc. qz a pte aqlonis intravit ex
ercitus chaldeoz. iudea ad devastandu eam.

N Scio dne qz no est bois via ei^o etc. i. no est in pte
bois recte ambulare in via iusticie nisi p te dirigat. qz
tn deus no deficit alicui directione istam debite peten
ti. sed multi p sua pctā demerent a deo dimitti: et sic er
rant iudei. ideo subdit. **O** Corripe me dne. de meo
errore. **P** Uertm in iudicio. tua misericordia tpatio.

Q Et non in furore. i. in rigore iusticie.
R Ne for. ad nihilum redigas me. ita q nullus de po
pulo meo remaneat.

Fulgura in pluuiā facit^o et
educit vetū d thesaur^o suis
Sculpt^o scūs ē oīs hō a scia
sua: p̄fusus est artifex oīs in
sculptili: qm̄ falsū est qd cō
flauit: et non est spūs in eis.
Kana sē et op^o risu dignuz
In tpe visitatiōis sue^m pi
būt. **N**ō ē his siliis^o ps ia
cob. **Q**ui ei formauit oia:
ipe ē: et isrl^o virga heredita
tis ei^o. **D**ns exercitū^o nom̄
illi. **C**ongrega te tra p̄fusi
onē tuā q̄ hitas i obsidiōe:
qz h̄ dicit dñs. **E**cce ego lon
ge p̄nciā hitatores t̄re i hac
vice: et tribulabo eos^o ita vt
nō inueniāt. **V**e mibi sup
p̄ritōe mea pessima plaga
mea. **E**go autē dixi. **P**la
ne h̄ infirmitas mea est: et
portabo illā. **T**abernacu
lum meū vastatū est oēs fu
niculi mei dirupti sunt. **I**fi

S Effunde. Dic psequenter petif punitio qm̄ ad extra
nes q iudea vastauerūt. qz i hoc fuerint executores di
uine iusticie: tñ hoc fecerūt mala voluntate. s. ex odio et sic
virtuti p̄sumptuose attribuendo qd fiebat a deo: id dicit.
S Effunde indignationē. i. punitiōnem.

Lij mei exierūt a me: et nō s̄
sistunt. **N**ō est q̄ extēdat vl
tra tentoriū meuz: et erigat
pelles meas^o qz stulte egerūt
pastores: et dñm nō q̄sierūt:
pterea nō intellexerūt^o et
ois grex eorum dispersus est.
Vox auditionis ecce veit
et cōmotio magna de terra
a qlonis: vt ponat ciuitates
iuda solitudinē habitacu
la draconū. **S**cio dne qz n̄
est hoīs via ei^o: nec viri ē vt
ambulet et dirigat gressus
suos. **C**orripe me dne^o ve
runtū i iudicio^o et nō i furo
re tuo^o ne forte ad nihilū re
digas me. **E**ffunde indigti
onē tuā sup gētes q̄ nō co
gnouerūt te: et sup p̄uincias
q̄ nomē tuū nō inuocauē
rūt^o qz comederūt iacob et te
norauerūt eū et p̄sūperūt il
lum: et tec^o ei^o dissipauerūt

T Sup gentes q
no coguerunt te. p fi
den verā.

V Que nomē tu.
nō inuocauerūt. s
magl noia ydolorz

E Quia comede
rūt iacob. plim isrl
crudeliter occiden
do. **Y** Et decus
eius dissipauerūt. i.
templū i quo iudei
maxime gloriaban
tur.

In ca. x. vbi dicit
tur in postilla: Ad
intelligentiaz p̄me
partis sciendum q
gentiles.

Additio.

Non solum
gentiles vt
platonici po
suerunt corpa cele
stia esse aiata s etiā
doctores nostri ali
qui hoc sentire vi
dent: vt Origenes
et hieronymus: au
gustinus vō super
Gen. ad literaz hoc
relinq̄t sub dubio:
nō declinās ad ali
quam ptem. Dicit
etiā in enchiridion
qz si corpa cele

stia sunt animata: anime eorum ad angeloz societatem
ptinent. **S**anctus **T**homas vō in parte p̄ma quest. lxx.
articulo. iij. in decisione questionis in fine dicit q interpo
nentes corpa celestia esse animata: et ponentes ea non
animata: parua vel nulla differentia inuenit in re: s in vo
ce tm̄. vnde nō debet censeri erroneū dicere q corpa cele
stia sint animata. **I**te supsticio ydolatraz nō solū se extē
dit ad colendū res animatas: sed etiā res inanimatas et
corruptibiles: vt z. esa. xliij. et in multis alijs locis. **E**t t̄do
motiū ydolatrādi cū planetis nō pendet ex hoc q cre
dant esse animata seu inanimata: p̄sertim cū s̄m vtranz
opi. moueant a suba apprehendente etc.

Replica.

In ca. x. vbi in principio postill. ponit notabile ver
bum. s. q gentiles crediderūt corpa celestia aiata.
et nō solum aiata: sed habere aliquid diuinitatis et
sic ex libero arbitrio influere in ista inferiora ad causandū
in hominibus p̄speritatē et aduersitatē: et ideo statue
runt ea placare sacrificijs et oblationibus. hoc aut ē erro
neum: et supsticiosum ad ydolatriam ptinēs. **E**t quis bur
gen. in q̄tum vult esse catholicus hoc totum notabile nō
audet negare: truncatum tñ postillatoz factum interpre
tatus: dicit q postillatoz non bene dicit eē errozē q corpa
ra celestia sint animata: quia vt inquit burgen. hoc di
cunt Origenes et hieronymus: et beatus Augustinus re
linquit sub opinione. **A**llegat etiam sanctum **T**homa iu
prima pte qōnis. lxx. dicentē q inter ponentes corpa ce
lestia fore esse animata: et ponentes p̄trariū parua vel nul
la differentia est in re: sed in voce tm̄. **Q**uicquid sit de opi
nionē sanctorum circa illas propositiones: tamen vt pla
to et alij pbilosophi posuerunt ex huiusmodi animatione
mundum fore animal. hoc dicit beatus Augustinus p̄mo

R R uij

V. r. n. d. y

retract. c. x. nec haberi posse ex rōne: nec scripture aucte. Unde patet qd essi opinabile sit sic dici celū vel mundum aiatū nō est tñ pbabile: qd ergo sit aial: qd talis aia celi si po natur: nō tñ est vt ps essentialis cū celo cōstituens vnuz p se. hoc dicit cōiter doctores moderni exponentes. dicunt

illas corporū celesti um aias pūngi so- lū vt motores: 2 cō iungunt illis corpi bus fm opari non fm ee. Pdo dicit te atus augustinus in enchiridion. Si cō- pa celestia sunt aia- ta anūne corū ad angeloz societates pūnt. Unde patz esse falsum qd modi ca sit dūtia tñ vo cis 2 nō rei inter ta les positōes: qz po sitio gentiliū vult tales aias cōiungi corpibus vt cōsti tuant vnū p se tan- qd ptes essentielles. positio aut christia noz est fm rē ptra- ria: qz talcs aie si sē: nō cōstituūt vnū: nisi sic motor 2 mo bile qd non ē vnuz p se s p accidens.

Prē modernos au- tem fortassis veruz est: qd non sit dūtia in re inter positio- nem affirmatiuam vel negatiuam. qui enim negant celuz aiatum intelligunt fm ee 2 proprie: qd aut ponūt itelligūt fm opari tñ 2 im- proprie. Scdm em- ppriam rōnem aie: quā ponit aristot. q. de aia. ipa ē act⁹ corpis organici ha- bentis vitā in po- tentia: qd rō nō pue- nit motoribus celi pprie. igit nō dicuntur aie corporū celestū que nō sunt organizata: qz nō mī- xta sed simplicia: nec habentia vitam in potentia: qz sunt ingērabilia 2 incorruptibilia. patet ex bis qd utiliter bur- gen. mouet 2 postillatozem.

Caplin. xj.

Urbum. Dic pñr reuocat pplis a legis transgressi- one. 2 diuidit in tres ptes. qz pmo ponit reuocatō dñi. scdo rebellio ppliabi. Et dixit dñs. tercio insu- ctio supplicij. ibi. Obriem. Circa primū dicit. **A**udite vba pacti huius. i. legis que fuit quasi quod- dā pactū inter deū 2 pplū. **M**aledict⁹ vir q nō au- dierit. nō solū aie corpis s etia cordis 2 impletioe opis. **Q**uod pcepi 2c. in die 2c. i. in tpe educationis de egypto. quia quingesima die a principio egressionis data fuit lex in monte synai. **D**e fornace ferrea. i. valde dura. eo q afflicti fuerūt ibi filij isrl laboribus duris in compositi- one laterū 2 recoctione. **E**t suscitem iuramentū. ef- fectu adimplendo. **Q**uod iuravi patrib⁹ vsis abra- he: Gen. xxij. 2 ysaac. xxvj. 2 iacob. xxvij. **D**aturuz me eis ter. fuen. lac. 2 melle. in q nota ē bonitas terre.

No Junii

Sicut est dies h. i. sicut hec dies oñdit qd filij israd erant in terra pmissionis quā obtinuerat a tpe iosue. **R**udi 2c. verbū est hieremie. **A**men dñe. i. sit maledictus q legem nō obseruauerit. **E**t dixit. **H**ic pñter ponit ppli rebellio: qz mandato dñi de ob-

seruatione legis nō obediunt qd uis sp admonū fuerint ad hoc qd pbetas p moy- sentiosue: samue- lem 2 alios sequ- res vsqz ad capti- uitate babiloni- cam: 2 p3 litera- bui? p3is hoc ex- cepto.

Inuenta est pcuratio in vir- iuda 2c. in heb. habet. Inuenta est colligatio. 2 ē eadē snia. illi em- q colligit se ad aliqd malū agē- dū solēt se astrin- gere ad hoc p in- ramentū: 2 in h- designat obstina- tio ppli in malo quod videbatur vnanimiter opa- ri ac si esset iura- mento pstrict⁹.

O briem. **D**ic psequenter ponitur insictō supplicij cū dicitur.

Ecce indu- sup eos mala. f. famis: gladij et captiuitatis.

De quibus eare nō poterūt p se nec p adiu- tores de qb⁹ cō- fidit.

Et clamabūt ad me. necessita- te compulsi.

Et nō exau- diam eos. quia nō pmēruerunt. **E**t clamabunt ad eos qb⁹ libant. offerēdo sacrificia liquida. f. ydolis.

Et non saluabunt eos. qz nullā habent virtutem saluandi.

Scdm numerū em- ciuitatum tuarū 2c. ex quo pa- tet multiplicatio ydolatrie in terra iuda.

Et fm numerū viarū tuarū hierusalem 2c. qd in singulis vicis 2 plateis erant altaria pstricta ydo- lis: 2 maxime tempore manasses regis qui ydolatriaz 2 alia mala supra modū multiplicauit in hierusalem: vt habet. iij. Reg. xxj. Et subditur.

Tu ergo. hieremie. **N**oli orare pro populo hoc. quasi diceret non est dignus vt preces tue pro eis exaudiantur: 2 specialis ratio ad hoc subditur. **Q**uid est q dilec. me⁹. i. pplis isrl a me specialiter electus. **I**n domo mea. id est in templo meo nomini psecrato.

Fecit scelera multa: ponendo ibi ydola tempore manasse regis. iij. Reg. xxj. capitulo: et in hoc fuit no- ximus dei pemptus: qz sim ille ē ac si pcor introducat

quod pcepi vt facerēt 2 nō fecerūt. Et dixit dñs ad me Inuenta est pcuratio in vi- ris iuda 2 i hitatozib⁹ isrlm. Reuersi sunt ad iniquitates patrū suoz priores qui no- luerūt audire vba mea. Et hi ergo abierūt p⁹ teos alie- nos vt furerēt eis. Irritū fe- cerūt tm⁹ isrl: 2 tm⁹ iuda pactū meū: qd pepegi cum pūbo eoz. **O** briem h dicit dñs. **E**cce ego inducay sup eos mala 2 de quib⁹ exire nō poterūt: 2 clamabūt ad me 2 nō exaudiā eos. Et ibūt ciuitates iuda 2 habitato- res isrlm: 2 clamabunt ad eos quib⁹ libant: et nō sal- uabūt eos in tpe afflictōis eoz. **S**cdm numerū em- ciuitatū tuaz erant dij tui iuda: 2 fm numerū viarū tuaz hierlm posuisti aras pfuliōis aras ad libādū ba- alim. **T**u ergo noli orare p pple h: 2 ne assumas p eis laudē 2 orationē: quia non exaudiā in tpe clamoris eo- rū ad me: in tpe afflictionis eorum. **Q**uid est quod di- lectus meus in domo mea fecit scelera multa: **M**un-

diam eos. quia nō pmēruerunt. **E**t clamabunt ad eos qb⁹ libant. offerēdo sacrificia liquida. f. ydolis. **E**t non saluabunt eos. qz nullā habent virtutem saluandi. **S**cdm numerū em- ciuitatum tuarū 2c. ex quo pa- tet multiplicatio ydolatrie in terra iuda. **E**t fm numerū viarū tuarū hierusalem 2c. qd in singulis vicis 2 plateis erant altaria pstricta ydo- lis: 2 maxime tempore manasses regis qui ydolatriaz 2 alia mala supra modū multiplicauit in hierusalem: vt habet. iij. Reg. xxj. Et subditur. **T**u ergo. hieremie. **N**oli orare pro populo hoc. quasi diceret non est dignus vt preces tue pro eis exaudiantur: 2 specialis ratio ad hoc subditur. **Q**uid est q dilec. me⁹. i. pplis isrl a me specialiter electus. **I**n domo mea. id est in templo meo nomini psecrato. **F**ecit scelera multa: ponendo ibi ydola tempore manasse regis. iij. Reg. xxj. capitulo: et in hoc fuit no- ximus dei pemptus: qz sim ille ē ac si pcor introducat

Hieremie

adulterū in eodē lecto cū marito. e **M**unqd carnes sancte. i. sacrificioz mibi oblatoy. f **A**uferet a te malicias tuas. q. d. q. talia nō placent nisi ex deuotione z bonitate offerentiū: ppter hoc dī Gen. iij. ca. Resperit dñs ad abel z ad munera eius. prin cipaliter

resperit ad bonitatem offerentis: z ex dñi ad eius oblationē. ra. fa. exponit. **N**ūqd carnes scē zc. i. circūcisio. q. d. circūcisio nō liberabit tenisi cum ea assint opa iusticie. **O**liuas vberē zc. in principio em exitus de egypto vsq; ad pñationē vituli aurei fuit graciosus status ppli: vel istud potest referri ad statū ipsius tpe dōz salomonis eo q; dauid augmentauit cultu diuinum z de pcepto ei? salomon edificauit templuz vt babeť. j. Daualy. z subdit deterioratio cuz dī.

Ad vocē loquele grandis. i. ipsius dei cuius magnitudinis nō est finis: vel ipsi nabucho. q; fuit instrumentū dei in destructione templi. **E**xarsit ig. in ea. na buchodono. em precepit incen

di ciuitatem z templum: z hoc pñgit ppter populi recata. **L**etra patent in litera. **T**u autē dñe. Superius a principio tractat huius libri hieremias increpauit populi iude maliciā: bīc psequenter plangit iminentē ei hoc sibi iniuriā. quia sicut dicit Johannes os aurei. **I**ncurrit odiū q; arguit criminuosos: z diuiditur in duas: q; primo plangit suam aduersitatem: z scdo aduersantiū sibi pspicitate ca. sc. Circa primū dicit.

Tu autē dñe demonstraſti mibi z cogno. certitudinaliter p tuam reuelationē z qd sit illud subditur.

Tu oñdi. mibi studia eoz. q; p vias occultas querant interficere eū. ideo subdit. **E**t ego quasi agnus mansuetus. **E**t nō cognoui. añ reuelatōnem tuam faciam mihi. Quia cogitauerunt sup me pñlia. qd subdit. **N** dicentes. nō est de textu s; subintelligit. **M**ittamus lignum in panē eius zc. est em in terra illa arbor: nomine taxus venenata z inde dicitur tori. i. venenū: et toxico toxicas. i. venenare: a mutata in o: z de ligno illi? arboris minutatim inciso volebāt ponere in cibo hieremie: q; abus nomie panis intelligit: vt sic moreret et amplius eos nō argueret

Tu autē dñe sabaoth. i. exercitū p qd angeli designant. **V**ideā vltionē tuā ex eis. hoc non dicebat zelo vindicte s; amore iusticie: z maxime q; volebant verbū diuinū impedire. **P**ropterea hec dicit dñs. ad viros anathot. isti em erant q; principaliter eum occidere volebant: erat em hieremias de eadē ciuitate: et sic frequentius z acius eos arguebat ppter qd magis odiebāt eū: z q; ppter donū pphetie sibi magis inuidebāt q; aliū: eo q; inuidia magis est inf compatriotas et simul habitantes q; inter extraneos z longinquos: fm q; dicit pbs. q. r. betoize: cuius rō est: q; inuidia est tristitia de bono alterius inq̄tum estimat p pñ boni diminutiū. bonū autē seu excellentia alicui? multū longinquū nō apprehendit sic diminutiū boni. pñij sicut excellentia propinq; ideo subdit. **E**t dicit. ex inuidia moti.

Nō ppheta bis in nomine dñi zc. i. si tu cesses a pphetia sicut z nos nō inficiemur te.

Propterea zc. ego visitabo super eos. pñam debitā inferendo p malicia sua: z patet lra.

uitate: et sic frequentius z acius eos arguebat ppter qd magis odiebāt eū: z q; ppter donū pphetie sibi magis inuidebāt q; aliū: eo q; inuidia magis est inf compatriotas et simul habitantes q; inter extraneos z longinquos: fm q; dicit pbs. q. r. betoize: cuius rō est: q; inuidia est tristitia de bono alterius inq̄tum estimat p pñ boni diminutiū. bonū autē seu excellentia alicui? multū longinquū nō apprehendit sic diminutiū boni. pñij sicut excellentia propinq; ideo subdit. **E**t dicit. ex inuidia moti.

Nō ppheta bis in nomine dñi zc. i. si tu cesses a pphetia sicut z nos nō inficiemur te.

Propterea zc. ego visitabo super eos. pñam debitā inferendo p malicia sua: z patet lra.

Nō ppheta bis in nomine dñi zc. i. si tu cesses a pphetia sicut z nos nō inficiemur te.

Propterea zc. ego visitabo super eos. pñam debitā inferendo p malicia sua: z patet lra.

Nō ppheta bis in nomine dñi zc. i. si tu cesses a pphetia sicut z nos nō inficiemur te.

Propterea zc. ego visitabo super eos. pñam debitā inferendo p malicia sua: z patet lra.

Nō ppheta bis in nomine dñi zc. i. si tu cesses a pphetia sicut z nos nō inficiemur te.

Propterea zc. ego visitabo super eos. pñam debitā inferendo p malicia sua: z patet lra.

Nō ppheta bis in nomine dñi zc. i. si tu cesses a pphetia sicut z nos nō inficiemur te.

Propterea zc. ego visitabo super eos. pñam debitā inferendo p malicia sua: z patet lra.

Nō ppheta bis in nomine dñi zc. i. si tu cesses a pphetia sicut z nos nō inficiemur te.

Propterea zc. ego visitabo super eos. pñam debitā inferendo p malicia sua: z patet lra.

Nō ppheta bis in nomine dñi zc. i. si tu cesses a pphetia sicut z nos nō inficiemur te.

Propterea zc. ego visitabo super eos. pñam debitā inferendo p malicia sua: z patet lra.

Capitulū. xij.

Iustus qdē. **I**dic confitebor tibi dñe. **I**nter hieremias plāgit sibi aduersantiū pspicitatem aliqui tamē expositores dicunt q; plangit hic pspicitatem chaldeoz q; erāt infideles: s; lra precedens z subsequens magis consonat q; loquat de viros anathot psequētib; hieremiā: vt dicitur est: et diuidit

in duas: q; primo p modum querimonie ponit hieremie questio: scdo dñi rñsio. ibi. **S**i cū pedib; **C**irca primū dicit. **I**ustus qdē tu es dñe. hoc em pñmittit hieremias ne videat loqui temere de diuinis iudiciis bonibus occultis. **A**eruntamen iusta loquar ad te. nō p modū contentioſiss seu disputationis. s; p modū hūilis qdōnis sicut discipulus querit a magistro volens tōceri ab eo.

Quare via impioy. i. viroz anathot me psequentiuz. **P**rospat. i. tpalia bona veniūt eis ad votū id subdit. **P**lantasti eos z radicem miserūt. i. firmati sunt in terra filiis et amicis.

Proficiunt. in bonis temporalibus. **E**t faciunt fructū. prolem multiplicando. **P**rope es tu ori eoz. erant em sacerdotes. vt babeť supra. j. ca. erat em anathot vna de ciuitatibus sacerdotū: et sic diuinis laudibus laudabāt deū.

Et longe a renibus eoz. q; erant adulteri fm q; dicit supra. v. ca. vnusq; ad vrozem. primi sui biniēbat. **E**t tu domine nosti me. quia nihil eis nocui: sed magis proficere volui. **C**on. eos zc. hoc dicit zelo diuine iusticie. **E**t sanctifica eos. **I**n bebreo babeť. **E**t prepara eos in die occisionis. vt tua iusticia impleat let ne ppter eoz maliciam terra vltorius sterilis reddatur. ideo subditur **A**sq; lugebit terra zc. iam enim vt videtur dominus induxerat siccitatē de qua habetur infra xij. capitulo.

Consumptum est animal z volucres. victum in capis

nō inuententia. 7 causa huius ficitatis subdit cū dicit.
 p. **Q**uasi dixerunt. viri anathot 7 alij mali. q. **N**ō videbit. f. dñs. r. **N**ouissima. nostra ad puniendū. Er q̄ videt q̄ ceciderant in errore quo negat anime humane immortalitas: 7 sic post mortē nō remanet punitio aliq̄. vel in illū errore q̄ negat diuinā pudentiā se extendere ad actus hūanos: eo q̄ pcedunt ex libero arbitrio: 7 sic nō puniunt a deo. s. **S**i cū peditib⁹ **D**ic psequēnt ponitur dñi mō: q̄ tuz ad duo. scda ponit ibi. Reliqui. Conq̄ rebat aut hieremias de viris anathot euz psequētib⁹: et dñs rñdet sibi q̄ sit grauiora passurus dicēs. s. **S**i cū peditib⁹ currēs laborastiz. metapthorica est locutio: 7 ē sensus. Si cū difficultate sustines psecutionē viroz anathot q̄ sunt quasi pedites 7 pui momentū: quō sustinebis psecutionē reg⁹ 7 pncipū q̄ sunt q̄li eq̄tes respectu eoz 7 tñ oportebit te illā sustinere: vt habet **LXXXV.**

Tum aut in ter. pa. secu. sue. i. in ciuitate anathot in q̄ natus 7 nutrit⁹ fuit: et sic babes ibi parentes 7 amicos q̄ aliquā securitatē pnt dare tibi. 7 tamen ibi times. **Q**uid facies in supbia iordanis. id ē in hierlm vbi oportebit te sustinē psecutionē vt bñ. j. rrvf **V**ocat aut ierlm hic supbia iordanis. qz iordanis flui⁹ frequenter intumescit intantū q̄ erit ripas suas. sic ierlm ppter potentiā 7 diuitias supbiat 7 metas suas circa diuinum cultū supra modū exierat ad ydolatriā declinādo vt p3 ex dictis pcedent ca. r. **M**a 7 frēs tui. i. viri anathot q̄ sūt sacerdotes sicut 7 tu. **E**t dom⁹ p̄ris tui. id est aliqui tibi p̄ sanguinei. **E**tia ipsi pugnauerūt aduersum te. cū alijs querentes te intoxicare. **C**lama uerūt post te. dicētes tibi verba pungitiua vel potius verba retractiua que nō dicunt ante faciem s̄ p̄. i. occulte. **N**e credas eis cū locuti tibi fuerint bona aliqñ em loquebant ei pacifice fingentes amicitia vt magis eū deciperēt. **R**eliqui. **D**ic ponit scdm de quo rñdet dñs hieremie. f. de populi iude destructione. **E**t primo denunciat h̄ destructio. et secundo ipsi repatio. ibi. **E**t euz euulsero. **E**t ex istis duobus apparebit q̄nis hieremie solutio. Circa p̄mū dicit dñs. **R**eliqui domū meaz. i. tēplū meo nomini dedicatū. **D**imisi hereditatē meam. i. ierlm et iudeā. **D**edi dilect. aiaz meā. i. ita mibi dilectā sicut est aia mea: 7 dī hoc ad exp̄mēdū amicitiam dei erga locū 7 gentē: sicut aliq̄s de amico speciali dicit: talis est cor meū 7 aia mea. **I**n manū inimicoy eius. i. nabuchodo. 7 exercitū eius. **F**acta est mibi hereditas mea. i. gēs iudaica s̄m q̄ dī eia. xix. **H**ereditas mea

sumptum ē animal 7 volucre: qm̄ dixerūt: nō videbit nouissima nostra. **S**i cū peditib⁹ currēs laborasti: quō p̄tendere poteris cū eq̄s. **C**ū aut in terra pacis securā fueris: qd̄ facies i supbia iordanis. **N**az frēs tui 7 dom⁹ patris tui: etiam ipsi pugnauerūt aduersum te: et clamauerūt post te plena voce. **N**e credas eis cū locuti fuerint tibi bona. **R**eliq̄ domū meā: dimisi hereditatē meā. **D**edi dilectā aiam meā in manu inimicoy eius: facta est mibi hereditas mea: quasi leo in silua. **D**edit p̄tra me vocem: ideo odiui eam. **M**ū qd̄ auis discolor hereditas mea mibi. **M**unqd̄ auis tincta p̄ totum. **V**enite cōgregamini omnes bestie terre p̄perate ad deuorandaz. **P**astores multi p̄temoliti sūt vineā meā: p̄culcauerunt partē meam. **D**ederunt por

tionem meam desiderabile in desertū solitudinis: posuerūt eā in dissipationē: lupitq̄ super me. **D**esolātōne desolata est omnis terra: qz nullus est q̄ recogitet corde. **S**up omnes vias deserti uenerūt omēs vastatores terre: quia gladius dñi deuorauit ab extremo terre vsq̄ ad extremū eius. **N**on est par vniverse carni. **S**eminauerunt triticum 7 spinas mesuerunt: hereditatē acceperunt 7 nō eis proderit. **C**ōfundemini a fructib⁹ v̄ris: p̄pter iram furoris domini. **D**ec dicit dñs aduersū omnes vicinos meos pessimos qui t̄gūt hereditatē quā distribuī pp̄lo meo isrl. **E**cce ego euellā eos de terra sua: 7 domū iuda euellē de medio eoz. **E**t cum euulsero eos: conuertar 7 miserebor eoz: 7 reducam eos virū ad hereditatem suam: 7 virum in terram suam. **E**t erit: si

tis iudei fecerūt aliqua bona: s̄ nō valuerūt eis: eo q̄ nō fecerāt debitā p̄niam de malis p̄teritis s̄m monitōnem hieremie supra positā. iij. cap. **M**ouate vobis no uale 7 nolite serere sup spinas. **P**otest etiā hoc exponi qz dñs ante aduentū nabucho. immiserat sterilitates p̄ quā nō fuit reuersus ppl̄s ad p̄niam. s. **C**onfundemini in captiuitatē ducti. s. **A** fructib⁹ vestris. p̄pter demerita vestra. **D**ec dicit. **D**ic p̄n̄r ponit populi iude repatio: 7 hoc ad p̄solationē bonozum sicut p̄missa est destructō ad p̄solationē maloz: p̄mittit tñ destructio aduersarioz cū dī: **D**ec dicit dñs aduersum omēs vicinos meos pessimos. isti erāt idu mei descēdētes ab esau fratre iacob: 7 moabite 7 ammonite q̄ descenderant de Loth nepote abrae: p̄ qd̄ debebāt iudeos diligere: 7 ecōtrario aduersabant eis 7 incitauerūt nabucho. 7 eos: 7 in eius exercitū uenerūt 7 iudeā ideo subdit. **Q**ui tangūt hereditatē rē. **E**cce ego euellā eos de terra sua: qz post captiuitatem iudeoz: ipsi fuerunt satis cito captiuati. **E**t domū iuda euellam de medio eoz. qz ipsi habitabant circa terrā iuda. **E**t cū euulsero eos. i. iudeos. **C**onuertar 7 miserebor eoz rē. 7 hoc fuit impletū tempore tyri regis p̄sarum qui remisit captiuitatem iudeoz. vt habetur. j. Esdre primo. **E**t quia plures de babilōnijs conuersi ad iudaismū uenerūt cū eis: id s̄ dicitur. **E**t erit si eruditi. a iudeis. aliqui libri habent: **E**ruditi 7 male.

fuerat afflictum partialit ab egyptijs 7 assyrijs. **M**un. auis tincta p̄ totū. id est tota sanguio lenta. q. d. sic. p nabucho. q̄ totā terrā destruxit: occidendo 7 captuando: id sub dicitur. **V**eniterē. p̄perate ad deuorandum. carnes occisor. **P**astores multi. i. p̄ncipes exercitus nabuchodono. s̄m q̄ expositū ē s̄. ca. vj. in principio: ad eā ueniet pastores rē.

Demoliti sūt vineā meā. i. populū isrl. sicut dicit eia. v. **V**inea dñi exercitū tu mus isrl est. **L**u. su. me. afflictione dante eis intellectu cetera patet vsq̄ ibi. **S**eminauerūt triticum 7 spi. mesuerūt. qd̄ exponit ra. sa. dicens qz imminētē destructōne ciuitatis iudei fecerūt aliqua bona: s̄ nō valuerūt eis: eo qz nō fecerāt debitā p̄niam de malis p̄teritis s̄m monitōnem hieremie supra positā. iij. cap. **M**ouate vobis no uale 7 nolite serere sup spinas. **P**otest etiā hoc exponi qz dñs ante aduentū nabucho. immiserat sterilitates p̄ quā nō fuit reuersus ppl̄s ad p̄niam. s. **C**onfundemini in captiuitatē ducti. s. **A** fructib⁹ vestris. p̄pter demerita vestra. **D**ec dicit. **D**ic p̄n̄r ponit populi iude repatio: 7 hoc ad p̄solationē bonozum sicut p̄missa est destructō ad p̄solationē maloz: p̄mittit tñ destructio aduersarioz cū dī: **D**ec dicit dñs aduersum omēs vicinos meos pessimos. isti erāt idu mei descēdētes ab esau fratre iacob: 7 moabite 7 ammonite q̄ descenderant de Loth nepote abrae: p̄ qd̄ debebāt iudeos diligere: 7 ecōtrario aduersabant eis 7 incitauerūt nabucho. 7 eos: 7 in eius exercitū uenerūt 7 iudeā ideo subdit. **Q**ui tangūt hereditatē rē. **E**cce ego euellā eos de terra sua: qz post captiuitatem iudeoz: ipsi fuerunt satis cito captiuati. **E**t domū iuda euellam de medio eoz. qz ipsi habitabant circa terrā iuda. **E**t cū euulsero eos. i. iudeos. **C**onuertar 7 miserebor eoz rē. 7 hoc fuit impletū tempore tyri regis p̄sarum qui remisit captiuitatem iudeoz. vt habetur. j. Esdre primo. **E**t quia plures de babilōnijs conuersi ad iudaismū uenerūt cū eis: id s̄ dicitur. **E**t erit si eruditi. a iudeis. aliqui libri habent: **E**ruditi 7 male.

Hieremie

B didicerint vias ppli mei. ydolatriam dimittedo et vnu deu colendo. **c** Et iurent in noie meo. iuramentu em tale qu habet circumstantias debitas fit in reuerentia dei. **d** Sicut vocue. po. meū iurare i baal. qz ante puerfione inducebant iudeos ad ritum gentilem. **e** Edificabunt in medio ppli mei. fide z moribz z te poralibz bonis.

Ca. xiiij.

Rec dicit dñs. Supercrio tractatus hui libri descripta est circa pplm regni iude mali cie grauitas. bic psequeter describit ipm incozigibilitas seu irreparabilitas. Et diuidit in septem pres fm septem modos onden di. ppositu. pres patebit pscquedo. Primū autē modus ptingit i hoc ca. vici p pabolam lumbarū putrefacti ad nihil vltra valentis: z diuiditur i duas pres. qz pmo pabola ponitur ad ppositum scdo ad hoc ad ducit exemplū: ibi. Si mutare pot. Puma in duas. qz pmo pabola ponit: z secūdo exponit ibi. Et factum ē. Circa pmo dñ. b Posside tibi lumbarē lineuz. id est de lino cōtextum. i Et pones il. sup lum. tuos. te accingendo. d In aquam ne inferes illd ne ex madefactione citius putrefiat sed magis aliunde. Cetera patent in litera.

eruditi didicerint vias ppli mei vt iuret i noie meo vivit dñs: sicut dixerunt pplm meū iurare i baal: edificabunt i medio ppli mei. **d** si nō audierint: euellam gentē illā euulsione z pditione ait dñs. **Ca. xij.**

Rec dicit dñs ad me: Gaude et posside tibi lūbare lineū: z pones illud sup lumbos tuos: z i aquā nō inferes illud. Et posside lūbare iux vbu dñi et posui circa lūbos meos. et scñs ē sermo dñi ad me scdo dices Tolle lūbare qd possidisti qd est circa lumbos tuos: z surges vade ad euphratē: et absconde ibi illud i foramine petre. Et abij z ascodi illd i euphratē: sic pcepit mibi dñs. Et factū ē p dies plurios dixit dñs ad me. Surge z vade ad euphratē: z tolle inde lūbare qd pcepi tibi vt absconderes illud ibi: Et abij ad euphratē: z fodi: z tuli lumbarē de loco vbi absconderā illud. Et ecce cōputruerat lūbare: ita vt nulli vsui aptū esset. Et factū ē vbu dñi ad me dices. Dec dicit dñs. Sic putrescēt faciā supbiā iuda z supbiam

supra. v. ca. vnuqzqz ad vrorē pxtimi sui bñniebat. **k** Hierūtqz post deos alienos. p ydolatriam. **l** Et erunt sicut lumbarē istud. destructi z annihilati. **m** Sicut em adberet zc. sic agglutinaui mibi. i. adiuncti mibi. **n** Domū isrl. qz ad. x. tribus. **o** Et omnē romū iuda qz ad duas.

isrlm multā: pplm istū pessimū: q nolunt audire verba mea: z ambulāt in prauitate cordis sui: abierūtqz p teos alienos vt seruiret eis vt adoraret eos. Et erūt sic lūbare istud qd nulli vsui aptū est. Sic em adberet lūbare ad lūbos viri sic agglutinaui mibi oēs romū israel et oēm romū iuda dicit dñs vt eēt mibi i pplm qz i nom z i laudē z i gliaz z nō audierunt. Dices g ad eos fimonē istū: h dicit dñs teus isrl. Dis laguncula implebit vino z dicet ad te. Nun qd ignoram: qz oīs laguncula implebit vino. Et dices ad eos: Dec dicit dñs. Ecce ego implebo oēs hitatores terre h z reges q sedent de stirpe dauid sup thronū ei z sacerdotes z pphas z omnes hitatores isrlm ebrietate et dispagam eos vix a frē suo z ptes et filios piter ait dñs. Nō parcāz nō pcedā: neqz miserebor vt nō dispgā eos. Audite z auribz percipite nōlite eleuari: qz dominus locutus est. Pate domino deo vestro gloriāz anteqz contenebrescat: et anteqz offendant pedes vestri ad

p Et est. mibi in populū. dādo eis legē in mote synai p ceteris pplis. **q** Et in nomē. vt nominarent specialiter pplis dei. **r** In laudē z gloriā: id est vt eēt famosi p totū orbem supple si audiret vba mea debite obediendo. **s** Et nō audierūt in dñi reuelādo. **t** Dices ergo. bic consequenter subditur debita pena z diuidit in duas pres: qz primo ponitur denunciatio pncipū qz ad oēs generaliter: scdo qz ad pncipes specialiter ibi. Dic regi. Circa primū pmittit pabola cum dicitur.

v Omnis laguncula implebit vino. Est tamen laguncula vas terrenū ad reponendum vinum

et quia acceperunt verba pphete ad literam: ideo exponit pabalā di. **x** Dec dicit dñs. ecce ego implebo zc. i. sicut laguncula materialis implet vino: sic totū pplis regni iude qz ad maiores z minores z mediocres replebitur spūali ebrietate. i. defectu mentis z corpis ad resistendūz aduersarijs. sicut ebrietas aufert sensum z mēbroz vsuz. **y** Et dispagam eos. in captiuitatem ad diuersas ciuitates z loca. **z** Neqz miserebor. vt nō dispgam eos. q. d. bene tñ miserebor in alio: scilicet postea reuocando ipos sicut dictū est ca. pcedenti. **a** Audite z auribus percipite. verba sunt hieremie reuocantis pplm ab erro zc. **b** Nolite eleuari contemnendo verbū dñi. **c** Pate domino deo vestro gloriāz. confitendo humiliter culpam vestram z eius iusticiam. sicuciosue dixit achor: Josue. vij. Fili da gloriā deo zc. **d** Anteqz tenebrescat. id est anteqz tribulatio importabilis sup vos veniat.

a Expectabitis lucem. i. solatione a rege egypti a quo tpe sedechie sperauerunt p nabuch. auxiliari. **b** Et po. ea in ym. mortis. qz illa fiducia fuit eis occasio destructio- nis vt dictu est supra frequenter. **c** Qz si hoc no audi- critis. in malo pseuerando. **d** In abscondito plo. aia mea. vobis copari- ens. **e** A facie supbie. i. de mal vo- bis supuenientibz. ppter supbiam ve- stram.

f Dic regi. Post- qz posita e pena. su- per totu pplm ge- neraliter: hic pnter ponit qtu ad prin- cipes specialiter cu- dr: Dic regi z dña- trici huiusiamini zc. qd exponit ra. fa. de ioachim filio Josie z matre eius: q red- diderut se nabuch. z duxit eos in ba- bylonē. vt habet. j. xxix. ca. lra tñ sequit magis pcordat q intelligat de Sede- chia roge z eius vr- ore: q captus fuit a nabucho. z exocu- latus.

g Cui. au. clausa sunt. p timore na- bucho. venientis p sedechiam. z dicunt B ciuitates rgni iu- de ciuitates austrī: qz regnū iuda respe- ctu regni israel ē in pte australi.

h Et no est q ape- riat. i. exire audeat. **i** Translata est ois iuda. qd fuit sb sedechia. translatio em que fuit sub ioachim fuit tñ ptia- lis. **k** Lenate zc. ab aqlone. exercit? em nabucho. ve- nit ab illa pte. **l** Ubi est grex. i. ppls. q. d. no compare- bit in terra tua. s. trāsseret ad alienā. **m** Quid dices cū visitauerit te. s. nabucho. te captiuando. q. d. no habe- bis excusationē: qz redisti ei occasione: ideo subdit. **n** Tu em ducisti eos. i. babilonios. **o** Aduersum te. z hoc primo fuit qn ezechias oia que in tomo sua erāt nūcīs regis babilonis ostendit: ppter qd elaias eū rep- bendens dixit qz de filiis eius ducendi essent eunuchi in babilonē: z qz ibi transportaret bona irim Esa. xxix. c. Secdo hoc fuit qn illi de regno iude miserūt nuncios i ba- bylonē ad apportandū inde ydola: sicut habet Ezechiel. xxix. et sic babilonij straterūt cū eis familiaritatē: z cōsi- derauerūt infirma terre p q possent eā obtinere z habere p̄ciosa q ibi viderant tpe ezechie: z postea alijs t̄pibus. **p** Nunqd no dolores apprehendent te. q. d. sic nabuch. te captiuante: z subdit cā cū dr. **q** Propter multitu- dinē iniquitatis tue. in primū et in deū. **r** Revelata sē verecundiora tua. i. spoliata es bonis tuis: z loq̄ de irim ad modū meretricis: que cū spoliat ad vituperiū incipit a pte inferiori. **s** Pollute sunt plante tue. i. gressus tui p q̄s opa designant. in hebreo habet. Precise sunt plante tue. q. d. no poteris vltra in malis tuis pcedere. **t** Si mutare. hic adducit exemplū ad ppositū: et diui- dit in duas. qz primo ad ppositū ponuntur duo exempla secundo subdit debita pena. ibi. Et disseminabo. Primū exemplum est de ethiope qui no potest suā nigredinē im- mutare: scdm de pardo q no p̄t mutare varietates pellis

mōtes caligiosos. **Expecta- bitis lucē? z ponet eā i ym- brā mortis z i caliginē. Qz si hoc nō audieritis: in ab- scōdito plorabit aia mea a facie supbie. Plorās plora- bit z reducet ocul? meus la- chrymā: qz capt? ē grex dñi. Dic regi z dñatrici. Humi- liamini sedete i terra: qm te scēdet de capite v̄ro corona glorie v̄re. Ciuitates au- stri clausa sūt: z nō ē q ape- riat. Translata est ois iu- da transmigratione pfecta. Lenate oculos v̄ros z vide- te qvenit ab aqlone. Ubi est grex q dat? ē tibi: pec? in- clytū tuū. Quid dices cū visitauerit te. Tu em tocū isti eos? aduersuz te: z erudi- sti in caput tuū. Nunqd n̄ dolores apphendent te qsi mlierē pturientē. Qz si dixe- ris in corde tuo qre venerit**

sue: qz vtrūqz istoz est a natura. z sic dicit de iudeis q no poterant reuerti ad bonū ppter p̄suetudinē ad ma- lum: qz p̄suetudo est quedaz natura vt dicit p̄bali. de memoria z reminiscētia: et fm hoc ptz lra. Scienduz tñ qz bec similitudo non tenet simpliciter s̄ tñ fm qd.

mibi h: Propter multitudi- nez iniquitatis tue? revelata sē verecundiora tua: pollute sunt plāte tue. Si muta- re p̄t ethiops pellē suā: aut pardus varietates suas: et vos poteritis hñfacē cū di- diceritis malū? Et dissemi- nabo eos qsi stipulā q ven- to raptat i deserto. Nec fors tua p̄sq̄ mēsure tue a me di- cit dñs: qz oblita es mei? et p̄fisa es in mēdacio. Qñ z ego nudavi femora tua p̄ fa- ciē tuā z apparuit ignomi- nia tua: adulteria tua: et hñnitus tu? scel? fornicati- onis tue. Sup colles in a- gro vidi aboiationes tuas. Ne tibi irim. Nō mūda- beris post me. vsq̄quo ad- huc. Ca. xiiij.

Quod factum est ver- bum tomini ad hie- mia z sermonibz siccitatis

Illa em natura que est cā nigre- dinis ethiopsis nullo sbiacer im- perio ratōnis: z iō ethiops non potest illā immu- tare quantūcū- qz conet ad hoc sed habet? et cō- suctudine peccā- di generatus: et p modū nature indinās ad ma- lū: causat? ex in- clinatione appe- titus sensitui: q natus est obedire rōni: ideo per conatū liberar- bitriū ad opposi- tum p̄t reuerti ad bonū tñ cum difficultate p̄t habitū inclinā- tē ad opposituz Et hoc dicit im- possibile fm qd put dr. v. meta- phisice: vno mō- dicā impossibi- le: qd vir p̄t fie- ri aut cū difficul- tate: i exemplis aut de ethiope z pardo est im- possibile simpliciter fm naturam ea.

men: qz deo nō est impossibile. v Et disseminabo. **Hic p̄sequenter ponit debita pe- na cum dicit. Et disseminabo eos zc. efficiendo in ca- ptiuitate ad diuersa loca. x** Nec fors tua p̄sq̄ mēsure tue. i. pena correspondens p̄ctis tuis. **y** Quia oblita es mei. dimittendo cultū diuinū. **z** Et p̄fisa es in mēdacio. i. in ydolo. **a** Qñ z ego nudavi femora tua zc. i. inferēdo tibi ve- nā debitam ostendi peccatorū tuoz turpitudinē: ideo subditur. **b** Adulteria tua zc. i. adulteriū spūale p ydolatriam: z corporale p luxuriam. **c** Et hñnitus tuus. i. vtriusqz adulteriū patēs libido. **d** Sup col. zc. ibi em colebant ydola: iō cōcludit. **Ne tibi irim. et cā subdit. e** Nō mūda p? me. i. mibi obediendo. **f** vsq̄quo ad huc. i. ita cito. z sic legit de p̄ssine. alij aut legit interrogatiue. q. d. nō. z est ea dem sententia. **In ca. xiiij. vbi dicit. In abscondito plorabit aia mea.**

Dicit in abscondito se plorare vt oñdat q tan- ta esset supbia inimicorū q non auderet libere plorare seu gemere: ne offenderent inimici qui erāt maxime supbi: ideo subdit. **A facie supbi.**

Caplm. xiiij. **Q**uod factum est verbū dñi. **Hic ponit scdm p qd oñdit peccati iude irrepabilitas. s. p siccita- tem inductā ad designandū q humor grē z ve- uotionis totaliter defecerat in eis sicut terrenascentia totalit? deficcata vltra nō virescit. circa qd prio ponit siccit aq̄ reuelat o. scdo. p̄be de p̄catō ibi. Si iniquitates.**

Hieremie

terdo dñi rñsio. ibi. **Hec dicit. 7 quarto de pcatōis ite-**
ratio: ibi. **Munqd. Circa primū pmittit destructio bie-**
rusalem: cū dicit. **Lurit iudea. i. Inet ppter ma-**
la sibi futura. Loquit em̄ de futuro p modū pteriti. p-

pter certitudinē p̄betie. **Et porte eius corruct.**
i. corruct p chal-
deos deiecte.
Et obscura-
te sunt in terra.
i. obscurabunt
terra et luto: eo
q̄ nō reuelabūt
s̄ putrefient. ne-
emias effi ciuica
tē reedificans fe-
cit ibi portas no-
uas: q̄a p̄iores
erāt totalit̄ pu-
trefacte p longi-
tudinē t̄pis: 7 s̄
ditur de siccitate
p̄uicia dicte de-
structioni cū d̄f.
Maiores
miserūt rē. 7 p̄
s̄a vsq̄ ibi.

Ma et cerua
in agro pepit et
reliq̄t. vt irct ad
querendū passū
vt possit nutrire
fētū. Et q̄ nō in-
uenit mortua ē
fame ex pte vna
7 fetus ex altera
g. **Et onagri**
steterūt in rupi-
bus. i. hebreo b̄r
In ripis. s. flui-
oz 7 torrentiuz
desiccatoruz. Et
traxerūt ventuz
id est attraxerūt
aerē ad sū refrigerationē: eo q̄
nō inueniebant
aquam.

Quasi dra-
cones. habet em̄ draco multuz de calore intrinseco: et
sō ad eius refrigeriū nō solū vtr̄ potu aque sed etiam
geris attractione. **Defecerūt oculi eoz. i. onagro**
rum. **Quia nō erat herba. 7 sic mouebant̄ ex de-**
fectu potus 7 pastus. **Si iniqtates. Dic p̄sequē-**
ter ponit̄ p̄bete de pcatō: eo q̄ cōpariebāt p̄plo suo:
et primo cōstet̄ peccata p̄pli dicens.

Si iniqtates nostre responderint nobis. et ponit̄ s̄
si p̄ q̄. d. ex peccatis nostris sumus p̄sc̄i q̄ merui-
mus a te puniri: 7 quis esset iustus cōnumerat se tam̄
peccatoribus eo q̄ erat de eodem populo.
Dñe fac p̄pter nomen tuū. i. p̄ tuā misericordiam
nō p̄pter nostram iusticiam.

Quare quasi co. futu. es in terra. Dicit̄ aut̄ colo-
nus qui nō est de terra natus: 7 iō de facili recedet inde
7 p̄ talē modū loquit̄ de deo q̄ erat recessurus a iudea
p̄ subtractionē auxiliū sui p̄tra chaldeos.

Et quasi via. decli. ad manendū. i. quare ita parum
stabis nobiscū quasi viator q̄ t̄m̄ p̄vna noctē manet in
domo in qua hospitat̄. **Quare futurus es velut**
vir vagus. nos dimittēs et ad alios transiens. **In be-**
breo habetur. **Velut vir pauidus 7 fortis rē. q. d. q̄-**
nis sis potens ad nos saluandum: tamē chaldei dicēt
te pauidum 7 impotentem nos saluare: 7 ita dixerunt
chaldei postea attribuentes victoriā suē virtuti p̄o-

phie. ppter quod p̄ p̄sas fuerit destructi. **Qua aut̄ in**
nobis es dñe. hoc dicit: q̄ in templo erat p̄p̄atoruz q̄ si
sedes ipsius dei: vt dictū fuit plen̄. **Et rē. rē.**
Et no. tu. inuoca. ē sup nos. q̄z lit̄ deus oim̄ t̄m̄ voca-
bat sp̄aliter de bebreoz: ydola nō dicebant̄ d̄i gentium
7 ideo subdit̄ p̄ba.

Ne deridēs
nos in manib̄ ad-
uersarioz nostroz
Alio mō exponit̄ s̄
lra. **Quare q̄si colo-**
nus rē. de x̄po q̄ ba-
bitauit inter homi-
nes quasi alicuius
Job. s. **In p̄p̄a ve-**
nit 7 sui eū nō rece-
perūt. Et quasi via
tor declinās rē. q̄a
x̄ps nō habuit p̄ri-
um domiciliū: **Ma-**
tbei. viij. **Filius ho-**
minis nō b̄z vbi ca-
put suū reclinet: et
sō declinabat ad te-
mū mart̄be 7 alioz
deuotoz ad hospi-
randū. Et velut vir
vagus. q̄z discurre-
bat p̄ iudeā ad pre-
dicandū. Et vir for-
tis q̄ nō p̄t salua-
re. in passiōe enim
sua nō fuit vsus sua
fortitudine: p̄ter
quod deridebat̄ eū
dicentes. **Alios sal-**
uos fecit seipm̄ nō
p̄t saluum facere:
Matb. xxvij. 7 hec
expositio magis cō-
sonat huic literē p̄-
cise: 7 fm̄ hoc dicit̄
ab aliquibus expo-
sitiō literalis: 7 p̄ce-
dens figuratiua: q̄z
prophete nuncian-
do populi captiui-
tate futurā: p̄ x̄pm̄

redemptionem intermiscabant vt patet in pluribus loc̄
Considerando nō literam p̄cedentem 7 subsequentes di-
cit̄ ab alijs p̄ior expositio literalis et ista mystica.

Hec dicit. Dic p̄sequēter ponit̄ dñi responsio. 7 scdo
circa hoc p̄bete admiratio: ibi. 7 d̄xi. **Circa primū dicit̄**
hieremias explicās dñi responsionē.

Hec dicit̄ to. po. huic hieremias em̄ rogauerat p̄ p̄plo
7 iō p̄plo sit rñsio. **Qui dilexit mouere pe. suos. ad**
querendū aliūde ydola: sicut dictū fuit s̄. ca. p̄cedenti.

Et nō quieuit. in cultu diuino. y. Et to. nō placuit
i. displicuit. **3. Nunc recordabit̄ iniq̄ta. eoz. inferen-**
do penam absq̄ retractione. 7 ideo p̄hibet̄ p̄beta p̄ eis
orare cū d̄r: **Et dixit rē. a. Cū ieiunauerint rē. q. d. p̄**
afflictione sua corpali 7 p̄ precib̄ 7 sacrificijs nō dimittā
p̄uicionē. ideo subdit̄. **Qm̄ gladio rē.**

Et dixi. Dic ponit̄ p̄bete admiratio de tanta p̄pli sui
destructione cū subdit̄. **Ma a dñe rē. dicit̄ aliq̄ q̄ s̄**
ponit̄ ter a: s̄ tria reposita **Ezech. xxij. in sili materia: s̄**
hoc p̄cedit ex ignorantia bebraici sermonis: sicut dictum
fuit plen̄. s̄. ca. j. q̄z hic 7 ibi ē vna dictio q̄ sic sonat aba: 7
est aduerbiū admirandi. cuius causa subditur.

Prophete dicit̄ eis. Non videbitis gladium rē. Et
s̄dit̄ responsio domini: cum dicitur. **Et dixit domin̄ ad**
me. Et primo q̄tum ad prophetas populum decipietes:
cum dicitur. **Falso prophete vaticinānt̄ rē. 7 patz litera**

scdo q̄tam ad pplm a falsis p̄betis deceptum cū dicitur a Et populi rē. erunt p̄iecti mortui: et p̄z l̄ra. tercio q̄ tū ad hieremiā p̄ plo orate cū d̄r. b Et dices ad eos. verbū istud. Deducāt oculi mei lachrymā. q. d. p̄beta. ex quo nō possuz p̄ vobis exaudiri: nō restat mibi nisi lachry mari. Cetera patet in l̄ra.

c **N**unquid p̄ficiens. Dic ponit ipsi us hieremie de p̄ca tio iterata: q̄uis ei dictū est sibi q̄ nō exaudiret q̄n ppls captiuaret: tamen in aliquo sperabat penā differri vel di minui. z h̄ simile. ij. Reguz de dauid qui licet audiuisset a nathan p̄beta q̄ puer natus de ber sabee moreret tam ipso egrotante icui nabat z orabat p̄ eius sanatione. Si militer samuel post q̄ cognouit saulez abiectum esse a do mino. tamen luge bat eum. j. Regum xv. Dicit iḡ hieremias lamentando c **N**unquid p̄ficiens abiicisti iudaz z duplicatur verbū abiicendi ad desi gnandū abiectiōis magnitudinem. d **E**xpectauim⁹ pacem. p̄ auxiliū re gis egypti.

e **E**t nō est bonū. quia magis fuit in nocumentū: vt fre quenter dictum est supra. f **C**ognoui. dñe impie. nostras rē. hoc dixit hieremias in p̄sona sua z alio rum bonoz pecca ta ppli p̄nitentium. g **M**e res nos in obprobriū p̄p̄ no men tuuz. qd̄ inuo catū est sup nos: vt predictū est. q. d. quodammodo redundaret in te.

b **S**olū gl̄ie tue. i. tēpli vbi ē p̄ciatorū tāq̄ sedile tuū. i **R**ecordare. t̄pando rigore iusticie tue. k **M**eritum facias fedus tuū nobiscū. quo in mōte synai elegisti nos in specialē pplm. Et vt impetret aliquā misericordiā cōfitef dei magnificētia dices. l **N**unquid sunt in scul ptili. gen. q̄ pluāt. q. d. nō: s̄ tu das pluuiā. m **A**ut ce li possunt dare hymbres. q. d. nullo mō sine te. n **N**ō ne tu es dñs deus noster. q. d. sic. o **Q**uē expectauim⁹ saluatore in nostris tribulatiōib⁹. p u **T**u em̄ fecisti oia bec. f. celos z hymbres: z oia alia q̄ sunt in celo z in terra. Capitulū. xv.

g **E**t dixit dñs. hic ponit terciū ad ostendendū pec catū iude irremediabile q̄tum ad penā t̄palem. f. p̄ exclusionē orōnis moysi z samuelis: quoz tamē orationes fuerūt val. le efficaces. Et diuidit in tres p̄tes.

p̄betant in noie meo quos ego nō misi: dicētes: gladi⁹ z fames nō erit in t̄ra hac: i gladio z fame p̄sumēt p̄o phete illi: et ppli q̄b p̄be rant erūt p̄iecti in v̄ijs ir̄lm p̄ fame z gladio: z nō erit q̄ sepeliat eos: ip̄z vxores eo rū: filij z filie eoz z effundā sup eos malū suū. b Et dices ad eos verbū istud. Deducant oculi mei lachrymaz p noctē z diē z nō taceāt: qm̄ p̄tritione magna p̄trita est virgo filia ppli mei: plaga pessima vehementer. Si gressus fuero ad agros ecce occisi gladio: et si introiero i ciuitatē ecce attenuati fa me. Prop̄beta q̄z sacerdos abierūt in t̄rā quā ignora bant. Nunquid p̄ficiens ab iecisti iudam: aut syon ab ominata est aia tua: Quare ḡ p̄cussisti nos ita vt nul la sit sanitas? Expectaui mus pacē z nō est bonū: et t̄ps curatiōis z ecce turba tio. f Cognouimus dñe im pietates n̄ras iniq̄tates pa trū n̄roz qz peccauim⁹ tibi g **M**e res nos in obprobriū p̄pter nomē tuū neq̄ facias nobis otumeliā. h **S**olū gl̄ie tue recordare. ne irritū facias fedus tuū nobiscuz.

qz primo ponit populi reprobatio. scdo reprobatiōis rō. ibi. Tu reliquisti. tercio hieremie lamentatio: ibi. ve mibi. Circa primū dicit in p̄sona dñi. b **S**i steterint moyses z samuel. q̄ sunt valde amici mei. c **C**oram me. i. ad me t̄pandū p̄ populo isto.

l **N**unquid sunt in sculptilib⁹ gētū q̄ pluāt. aut celi p̄nt dare hymbres nisi tu volueris. Monne tu es dñs de⁹ n̄r que expectauim⁹. Tu em̄ fecisti oia h. Ca. xv **E**t dixit dñs ad me. Si steterint moyses z samuel corā me: nō ē aia mea ad pplm istū. Ejce illos a facie mea z egrediant̄. Si dixerint ad te: q̄ egrediemur. Dices ad eos. Dec dicit dñs. Qui ad mortez ad mortē: z q̄ ad gladiū ad gladiū. z qui ad famē ad famē: z q̄ ad captiuitatē ad captiuitatē. Et visitabo sup eos q̄tuō spēs dicit dñs. Gladiū ad occisionē z canes ad lacerandū: z volatilis celiz bestias terre ad tenorandū z dissipandū: z dabo eos i feruorē vniuersis regnis terre p̄pter manassen filiū ezechie regis iuda sup omnib⁹ que fecit in hierlm. h **Q**uis em̄ miserebit̄ tui hierusalē: aut quis p̄tristabitur p̄ te. Aut q̄s ibit ad roganduz p̄ pace tua? Tu reliquisti me dicit dñs: retrosum abiisti. Et extendā manū meā sup te: z interficiā te. Laboraui rogans. Et disp̄gam eos ventilabro in portis terre.

d **N**on est aia mea. i. voluntas mea ad parcedū ei. ideo subditur. e **E**jce illos rē. i. tu hieremia denuncia eos. denuncias de terra sua. z q̄ ista eiectio sit du ra subditur. f **Q**ui ad mortem rē. qz in ob sione ir̄lm ali qui fuerūt mor tui infirmitate et peste: aliqui gladio z aliq̄ fa me z reliqui ca ptiuitatē ducti. g **E**t visitabo sup eos quatuō species. i. q̄tuor m odos p̄sumē di eos q̄ patent in l̄ra. b **E**t da. eos. in feruorem vni uersis regnis. in bebreo habetur In cōmotionez qz vbiuncq̄ au diebat̄ eoz de structo fiebat in hominibus cor diū cōmotio si ue cōcussio que vocat̄ hic feruor

i **P**ropter ma nassen. q̄ supra moduz irritauit dñm ydolatriā multiplicando. z sanguinē inno xium effunden do. iij. Reg. xij.

k **Q**uis enim miserebitur tui hierlm. quasi diceret. nullus post tanta mala in te perpetrata. l **A**ut q̄s p̄tristabit̄ p̄ te. q. d. q̄libet iustus magis le tabitur de impletionē diuine iusticie. m **A**ut quis ibit ad rogandū p̄ pace tua. q. d. null⁹: ex quo oratio moysi z samuelis est exclusa. n **T**u reliquisti. hic p̄sequenter ponitur dicte repro bationis ratio cum dicit. Tu reliquisti me rē. Et patz litera vsq̄ ibi. o **L**aboraui rogās. In bebreo h̄. Laboraui recogitans. pluries punitionē differendo tuā emendationē expectando. et ad eundē sensum p̄tinet l̄ra ista. o **L**aboraui rogans. i. laborare feci. p̄betas reuocā do pplm dulciter p̄ deprecationis modū. p **E**t disp̄gam eos ventilabro. iusticie mee. q **I**n por. terre. eniciēdo eos ad diuersas p̄tes z longinquas

Jeremie

Interfeci et dispendi populum per flagella multiplicia eos castigando: et tamen non sunt emendati. **M**ultiplicati sunt mihi vidue maritis earum interfectis.

Super barenam maris: hyperbole est ad denotandum magnam multitudinem viros interfectorum.

Induxi eis super irrem adolescentis. id est adolescentium accipiendo singulare pro plurali et bec nir dicitur irrem que erat matris terre.

Vastatores meridie. id est palam et manifeste.

Misi super civitates alias.

Repte terrore. audita destructione irrem.

Infir. id est septem. aliquid libri habent additum filios: sed non est iudaeo nec in libris correctis. pro istam infirmam intelligit fra decem tribuum que iam erat captiva et pro regem assyriorum: et pro septem quos pergit intelligunt septem cognationes regum malorum qui ibi regnauerunt: ut dicitur bicra. sa. f. hierobdam et domus sua: baasa et domus sua. amri: ichu: manaben: phacee et osee cum domibus suis.

Occidit ei sol cum adhuc esset dies. quia regnum israel fuit captivatum cum adhuc regum iude stabat in prosperitate sub ezechia rege.

Residuos eius. id est illos de regno iuda qui dicuntur ei residui: quia vtrumque regnum erat eiusdem populi. scilicet hebraici.

In gladium dabo. pro chaldeos.

Mibi. hic dicitur ponit hieremie lamentatio: et dividit in duas partes. quia primo ponit ei lamentatio: secundo domini consolatio ibi dicit dominus. Circa primum dicit hieremias.

Mibi miferere mea. hoc dicit pro peccatione viros anathematis. id est ipsum. ut dicitur ezech. ca. xij. id est ibidem.

Quarege me virum rixae. quia ipsum persequerentur verbis et factis.

In vni terra. scilicet illa. quia non intelligit generaliter: et dicitur ostendit quod non erat ex culpa sua dicitur.

Non feneramini. id est non commodaui. quia dicitur nullum tractatum de re temporalis cum eis habui vni posent me odire et persequi.

Maledicunt mihi. hoc erat: quia vicia eorum arguebat. incurrit enim odium qui arguit criminosos ut dicitur Job. os aureum.

Dominus hic ponit primo domini consolatio: et secundo prophete petitio ibi. Tu scis. et tercio domini responsio ibi. Propter hoc. Circa primum dicit in persona domini consolantis hieremiam.

Si non reliquit tui in bonum. id est nisi finis huius negocii veniat ad bonum tuum. supple non credat mihi. et est modus loquendi qui apud hebreos dicitur truncatus ubi oportet aliquid suppleri: et eodem modo etiam cum dicitur.

Si non occurrit tibi. id est occurrat. in tempore afflictionis. in hebreo habet. Si non feci tibi occurrere etc. et est eadem sententia. quia dominus potest occurrere pro se vel pro alium.

Exponit istud ra. sa. dupliciter: vno modo de sedechia rege iuda qui tempore sue afflictionis misit nuncios ad hieremiam rogans ut oraret deum pro ipso et populo suo: ut dicitur infra. xxj. ca. qui sedechias dicitur bic inimicus chaldeorum: ipsum obsequium vel hieremie. quia

ipsum permisit in carcerari: ut haberetur infra curiam tamen ex officio regis debuisset eum defendere. Alio modo de nabu zardan qui destructa civitate et populo captivato occurrit hieremie dando ei munera et libertatem eundi vel manendi ubi vellet: ut dicitur infra. xl. quoniam sedechias: sacerdotes et falsi prophete inimici hieremie in angustia et afflictione erant.

afflictionis: et in tempore tribulationis adversum inimicum.

Nunquid federabit ferrum ferro ab aquilone et ex? Divitias tuas et thesauros tuos in direptionem dabo gratia in omnibus peccatis tuis: et in omnibus terminis tuis. Et adducam inimicos tuos de terra quam nescis: quia ignis succensus est in furore meo et super vos ardebit. Tu scis domine: recordare mei et visita me: et tu es me ab his qui persequuntur me. Non li in patria tua suscipere me.

Scito quoniam sustinui pro te obprobrium. Inveniti sunt sermones tui et comedi eos. Et factus est mihi verbum tuum in gaudium et leticiam cordis mei

Nunquid se. ferrum etc. ferrum hic accipitur primo pro rege egypti et iterum pro rege babilonis: quia uterque rex erat fortis.

Es vero pro sedechia rege qui erat debilior.

Est igitur sensus: nunquid rex egypti et sedechias facient pacem cum nabucho. qui dicitur ferrum ab aquilone.

Eo quod venit contra hierusalem ex illa parte. quia dicitur non pacificabunt: quia sic prophetia tua inveniret falsa et magis te persequerentur tanquam propheetam falsum convictum.

Ra. salomon dicit quod bec est litera vera: Nunquid pereret ferrum ferrum ab aquilone et ex.

Ratio huius diversitatis est. quia verbum hebraicum hic possumus a hieronymo equivoce est et signat associationem et profractionem. primum significationem sequitur translatio nostra: secundam vero Ra. sa. et hinc cum pro ferrum primo possumus intelligitur rex egypti: de cuius auxilio sperabat sedechias: per ferrum secundo positum rex babilonis: et per eos ipse hieremias qui in fine huius captivi vocatur murus ereus: et sic est sensus. Nunquid rex egypti pro suam fortitudinem conteret regem babilonis et te qui prophetizas pro rege babilonis contra sedechiam et regem egypti. quia dicitur: immo accidit contrarium: ideo subditur convertendo sermonem ad regnum iuda.

Divi. tu. et tibi. tu. in diva. gra. i. pro nullo. Sedechias enim vna parte misit regi egypti ut auxiliaret sibi et nihil ei valuit: ut habebit infra. alia vero parte rapuerunt chaldei.

In om. pec. tu. i. pro peccatis tuis accident tibi bec.

Et in om. ter. tu. sicut in omnibus terminis tuis statuisti ydola: ut dicitur ezech. ca. xij. Ignis succensus est in furore meo. id est zelus vindicte mee.

Et super vos ardebit. id est vindictam meam non evadetis.

Tu scis. hic dicitur ponit prophete petitio quia dixerat sibi dominus quod finis suus esset bonum ipsum consolando ideo petit huius consolationis accelerationem dicitur.

Tu scis domine. innocentiam meam: supple. v. Recordare mei. me cito consolando et de adversariis liberando.

Mo. in patria tua. id est diu supportando adversarios meos: vni in hebreo dicitur: Moli in ploratione tua suscipere me. id est meam petitionem exaudire in longinquo.

Scito quia propter te suscipi. ob. q. d. cito debes adhibere remedium.

Inveniti sunt sermones tui. scilicet veritate pleni.

Et co. cos. id est suscepi tanquam cibum suavitatis.

Et factus est mihi verbum tuum in gaudium. scilicet a principio quoniam misisti me ad arguendum populum: cuius correctionem sperabam eo quod dixerat sibi. Tu autem fornicata es cum amatoribus multum revertere ad me: et sic exponit ra. sa. aliter exponit sic: et factus est mihi etc. quia magis gaudium dicitur esse bonum quoniam illustrat revelat deum et marie in iuventute sua: sicut fuit de hieremia: ut dicitur s. j. c. et hinc

expositioni concordat litera sequens cum subdit. **A** **Q**uoniam inuocatum est nomen tuum. **E**t quod propheta se abstraheret a vanitatibus mundi ut essent magis apti ad percipiendum illuminationes diuinas: ideo subdit. **N**on sedi in throno et gloriosus sum. in te non in mundana vanitate: **u**erum quod processu temporis reuelata est hieremie destructio ciuitatis et templi diffinitive: ita quod scivit illa prophetiam esse predestinationis: de qua tamen in principio nesciebat verum esset predestinationis vel tamen comminationis: quod sicut in cognitione naturali est processus de cognitione minus de terminata ad magis determinata: ut habet. **I** psalms. sic frequenter fit in cognitione supernaturali: quod processus est per reuelationem diuinam ideo sequitur. **C** **A** facie manus tue. **I** propter cognitionem vindicte tue future **D** **S**olus sedebat tanquam tristis et merens.

Quoniam amaritudine replesti me. reuelando destructionem ciuitatis et templi diffinitive: et subditur.

Quare factus est dolor meus. **P**ropter. **I** abscisio solatione temporibus meis: quod videbat quod ciuitas et templum non reedificarentur tempore suo. **F**acta est mihi quasi medacium aquarum infidelium: dicitur aquae infideles torrentes quod ad tempus fluunt aquae quod adueniente siccitate deficiunt: et per hanc similitudinem insinuat propheta quod solatio temporalis sibi deficiebat quoniam ea indigebat: sicut aqua torrentis magis esset necessaria in estate quam in hyeme. **P**ropter hoc. **D**icit dominus ponis dominus in manu tua. **P**rophetia supra consolatio que est summe appetenda cum dicitur. **S**i puerteris. **I** aliquos de maio ad bonum per tuam exhortationem. **C**onuertatur te. **I** ad me dando tibi internam consolationem. **E**t ante faciem meam stabis. **E**ternaliter videndo clare faciem meam cum angelis. **E**t si sepa. **P**reci. a vili. **I** predestinatos a prescitis. **Q**uasi os meum eris. **Q**uod dicitur in hoc loqueris per me quod predestinatos ab eterno ad gratiam voco in tempore. **I**lle enim qui loquitur per regem dicit os regis. **C**onuertentur ipsi ad te. **M**alum dimittendo et te imitando. **E**t tu non puerteris ad eos. **I** ad eorum malicia predecens. **Q**uod dicitur dominus non debes dimittere predicationem ex hoc quod pauci tibi credunt. **E**t multi propter hoc te odiant: et quod ero tecum contra eos: ideo subditur. **E**t dabo te populo huic. **I**ntantum quod non batis eos timere: cuius causa subditur. **Q**uia ego tecum sum. **Q**ui sum virtutis infinite.

Et liberabo te de manu pessimorum. **I** sacerdotum et pseudopphetarum qui sub specie sanctitatis decipiebant populum: et dicebant hieremiam esse prophetam falsum: et hoc est pessimum. **S**cilicet sub specie sanctitatis agere malum. **A**nde dicit hieronymus. **S**imulata sanctitas duplex est iniquitas. **E**t redimam te de manu fortium. **I** regis et principum qui persequuntur hieremiam ad instinctum sa-

cerdotum et falso prophetarum. **I**n ca. xv. vbi dicitur in postilla. **P**ropter manassen etc. **A**dditio.

R **Q**uod dicitur hic. **P**ropter manassen etc. videtur esse illud quod dicitur Deut. xxiii. ca. **N**on occident filium patris sui.

ad me dices: **N**on accipies uxorem: et non erunt tibi filii et filie in loco isto. **Q**uia hoc dicit dominus super filios: et filias que generantur in loco isto: et super matres eorum que genuerunt eos: et super patres eorum et super stirpem se nati in terra hac. **M**ortibus egrotationum morientur. **N**on plangent et non sepelient: in sterquilinum super faciem terrae erunt. **E**t gladio et fame percussuri erunt et erit cadaver eorum in escam volatilibus celi et bestis terre. **H**ec enim dicit dominus. **N**e ingrediaris domum conuiuii neque vadis ad plangendum neque soleris eos: quod abstuli pacem meam a populo isto dicit dominus: misericordias et miserationes. **E**t morientur grandes et parui in terra ista non sepelient neque plangent: et non se incident: neque calicius fiet per eis. **E**t non frangent inter eos

quod dicitur in postilla. **P**ropter manassen etc. **A**dditio. **N**on occident filium patris sui. **A**d quod dicitur in postilla. **P**ropter manassen etc. **A**dditio. **N**on occident filium patris sui. **A**d quod dicitur in postilla. **P**ropter manassen etc. **A**dditio. **N**on occident filium patris sui.

Capitulum xvj. **F**actum est. **D**icitur ponitur quod ostendit peccatum iuda irremediabile quantum ad euersionem penae. **M**ortalitas hominum futura sine retractione: et diuiditur in duas partes: quod primo ponitur huius mortalitatis denunciatio: scilicet deo ipsius causa vel ratione. **E**t cum annunciat. **C**irca primum dicit dominus hieremie.

Non accipies uxorem etc. **E**t

hoc loco dicunt doctores quod hieremias mortuus fuit virgo: quia non est aliquo modo verisimile quod cognouit mulierem fornicarie cum fuit sanctificatus in utero matris: ut habet supra primo capitulo. **E**t illustratus dono prophetie a iuuentute usque ad mortem. **S**ed hoc possit obijci quod subditur.

In loco isto. **E**t quod videtur quod alibi accepit uxorem. **A**d quod dicitur. **Q**uod dicitur. **Q**uod argumentum est magis ad oppositum quam ad propositum: quia cum dicitur. **I**n loco isto intelligitur tota iudea que per nabuchodonosor fuit vastata: et multo magis excluduntur ab eo nuptie in terra aliena scilicet in egypto vbi descendit cum populo iude fugituo: ut habetur infra quadragesimo tertio capitulo: nec habuit ibi materiam leticie seu nuptiarum sed magis tristitie et miserie pro culpa populi quam arguebat: et pro pena sequente quas preuidebat. **E**t cetera patent usque ibi.

Ne ingrediaris domum conuiuii. **I** gaudiosi. **Q**uod dicitur non imminet tempus gaudij sed doloris.

Neque vadis ad plangendum. **I** mortuos: tunc quod non vacabat alicui plangere amicum mortuum propter continuum insultum chaldeorum: tunc quod per nimiam angustiam melioris conditionis reputabant mortui quam viuentes. **E**t cetera patent usque ibi. **E**t non se incident. **I**n hebreo habet: **L**acerabunt unguibus. **Q**uod dicitur calicius fiet per eis. **I**eradicatio seu tonsio capillorum: talia enim fiebant tunc in luctu mortuorum. **E**t non frangent inter eos lument panes etc. **C**onueniebant enim amici defuncti ad manducandum et bibendum cum filio eius vel alio representante personam defuncti ad consolationem per morte eius:

Jeremie

2 ad hunc sit in pluribus terris. p hoc aut qd hic dicit q
ralia no sicut: designat q no vacabit alicui flere mor
tuos: nec flentes solari ronibus predictis. b Et
cu annuncian eris. Sic consequenter ponit dicit mor
talitatis ro. 7 diuidit in duas. qz pmo explicat causa.
scdo replicat pe
na. ibi. Etiam.

Prima ps patz
vsqz ibi.

Quia dereli
querunt me pres
vii. negligendo
diuini cultu.

Et abierunt
p' deos alienos.
pydolatriaz hoc
ps. Ero. xxxij. in
adoratione vitu
li. p' statilis 7 in li
bro Judic. qua
si p totum.

Et vos pe
ius opati estis.

q no solu colui
stis ydola: s etia
ea posuistis in te
plo dñi: vt babe
tur. iij. Reg. xxi
qd no fecerit pa
tres vestri: 7 in h
etiaz estis obsti
nati: ideo subdi
tur. Ecce enim
vnus qz zc.

Et etiam zc
hic p' replica
tur pena: 7 diui
dit in duas par
tes. qz primo co
nit iudeoz re
probatio: secun
do gentiu voca
tio. ibi. Dne for
titud. Circa pu
mū dicit.

Et etiam
vos de terra hac
zc. hoc fuit im
pletus qn habu
chodono. in ba
bylonia translu
lit p' p'lin: vt bate
tur. i. li.

Et seruietis
ibi dñs alicis. qz
multi iudeozum
adbecerunt ydolatrie babylonioz.

o Qui no da
vo. requiem. q. d. ibi affligemini valde dura seruiete.
ideo seqtur. p Ecce dies veniet zc. p hoc innuit ser
uitute babylonica fore duriore egyptiaca. qz faciet ob
liscia seruitutis egyptiaca. 7 liberatio de babylone libe
ratione de egypto. motus em maiores depellat mino
res. li. de somno 7 vigi. q Ecce ego mittā piscato
res multos. i. chaldeos q ceperunt bitatores bierlm tā
qz pisces concludos intra rbete. r Et post hec eis
mittā mul. ve. qz rex sedebias 7 vsqz bellatores 7 plu
res aliq de bierlm fugerunt p viam occultam: s chaldei
ad modū venatoz insecuti sunt eos 7 ceperunt: vt bate
tur. iij. Reg. vlti. s Et ve. eos de oi monte zc. i. de
oib' latibulis vbi refugient. t Quia oculi mei sup
oēs vias eoz. i. sup oia mala opa sua ad puniendū.
v Et reddā primū dupli. iniq. 7 pecc. eoz. i. peccata
cordis 7 opis ipsoz: vel pctā p' deum 7 p' tra primum.

lucenti panē ad solanduz
sup mortuo: 7 nō dabūt eis
potū calicis ad solādū su
per p'ze suo 7 matre. Et w
mū puiuij nō ingrediaris: vt
sedeas cuz eis 7 comedas et
bibas: qz h dicit dñs exerci
tuū deus isrl. Ecce ego au
ferā te loco isto in oculis ve
stris 7 i dieb' v'is vocē gau
dij 7 vocē leticie: vocē spon
si 7 vocē sponse. b Et cū an
nuncianeris p' p'lo huic oia
vba h 7 dixerint tibi: qre lo
cut' est dñs sup nos oē ma
lū grāde istud: Que nra in
iq'tas: aut qd pctm nrm qd
peccauim' dño deo nro: di
ces ad eos. Quia dereliq'rt
me p'ies v'ii ait dñs: 7 abie
rūt p' deos alienos 7 fuiert
eis: 7 adorauerūt eos et me
dereliquerūt: 7 legē meā nō
custodierūt. Sed 7 vos pe
ius opati estis qz p'ces vestri
m' Ecce em ambulat vnus
qz qz p' prauitate cordis sui
mali: vt me nō audiat. Et
eijciā vos de terra hac in ter
rā quā ignoratis vos 7 pa
tres v'ii: 7 seruietis ibi dñs
alienis die ac nocte q non
dabunt vobis reqem. Pro
pterea ecce dies veniet dñs
7 nō dicet vltra: viuūt

puniam debite ante q reuocem eos de babylone.
1 Quia p' taminauerūt terrā meā. i. iudeā q erat diuino
cultui deputata ratione templi quod erat in ea.

2 In morticiis ydoloz. i. in aialib' ydolis immolatis.
3 Dñe. Dicitur deiectione iudeoz ponit vocatio gentili

dñs q eduxit filios isrl d ter
ra egypti: s' viuūt dñs q edu
xit filios isrl de tra adlonis
7 de vniūsis tris ad q's cieci
eos 7 reducā eos i trā suam
quaz v'edi p'ib' eoz. q Ecce
ego mittā piscatores multos
dñs: 7 piscabūt eos. Et
post hec mittāz eis multos
venatores: et venabūt eos
de oi mōre 7 de oi colle 7 de
cauernis petrarū: qz oculi
mei sup omnes vias eorum
nō sunt abscondite a facie
mea: 7 nō fuit occulta iniq
tas eoz ab oculis meis. Et
reddā primū duplices iniq
tates 7 pctā eoz: qz p' tami
nauerūt terrā meā in mor
ticinis ydoloz suoz 7 abo
miatiōib' suis ipluerūt he
reditatē meā. Dne fortitu
do mea et robur meū 7 re
fugium meū in die tribula
tionis. Ad te gentes veni
ebant ab extremis terre 7
dicēt. Vere mēda ciū pos
sederūt patres nostri: vani
tatē q eis nō pfuit. Nūqd
faciet sibi homo deos: 7 ipi
non sunt dñi: Adcirco ecce
ego ostendam eis p vicem
hanc ostendam eis manū
meam 7 virtutē meā: et sci
ent qz nomē mibi dominū.

um ad fidē: sicut fit
in plurib' locis in p
p'betis: 7 qz istd fu
it ex maxima dei mi
seratiōe 7 potentia
iō p'beta dei potē
tia p'fice. d.

3 Dne fortitudo
mea. i. aggrediēdo
mag' p'fides de vir
tute tua. a Et
robur meū. i. mero
borans in sustinen
do aduersa. b Et
refugiū meū. i. imi
nētia p'cula.

Ad te gentes. i.
gentiles. d Ge
nient. p' fidē ad apo
stoloz p'dicationes

Ab extremis t
re. qz in oēm terraz
exiuit son' eoz. ps.
xviii. f Et dicēt
tuam veritatē p'fite
do. g Vere mē
daciū. in cultu ydo
loz. b Possede
runt patres nostri.
sic em dicebant gē
tiles p'uersi p' aplo
rum p'dicationē de
ydolis que patres
eoz coluerāt: ideo
subdit.

i Nunqd faciet si
bi homo deos. q. di.
nō. s magis econ
uerfo deus facit ho
mies: iō p'cludit de
ydolis. Et ipsi non
sunt dñi: 7 subdit in
p'sona dñi. k Ad
circo ecce ego, ostē
dam eis. id ē genti
libus ad fides veni
entibus.

l Per vicē hāc. i.
apostolos: 7 qd oñ
dicitur subdit.

m Ostendam eis manū meā. i. potentia in opibus mi
raculosis ad p'firmationē veritatis predicate p apostolos
fm q dicit Marci vlti. c. At illi p'fecti p'dicauerūt vbiqz
dño coopante 7 sermonem p'firmante sequentib' signis.

n Et scient quia nomen mibi dominus. in hebreo habe
tur hic. Nomen domini tetragrammaton: quod ē appo
p'uatum summo creatori. Gentiles em videntes miracu
la que non poterant fieri nisi virtute diuina: statim confi
tebant diuinitatem christi in cuius nomine hec fiebant.
Totū aut istud ab illo loco: Ad te gentes erponit ab ali
quibus cōmuniter ad literā p'cedentē de iudeis rauer
tentibus de babylone cum quibus plures gentiles puer
si ad iudaismū redierunt: 7 vtriqz p'fitebant p'ies suos in
ydolatria errasse: 7 p'z applicatio l're ad banc sniam.

In ca. xvj. vbi dicit in postilla. Nō ingrediaris domū
conuiuij.

Adgitio.

Utilitas nostra habet. Coniuii. in hebreo h̄ quedā dicitio q̄ significat coniuii nō simpliciter sed coniuium lugentiu t̄m. vñ glo. in hoc loco. Nos ē lugentib⁹ ferre cibos ⁊ pare coniuii. vnde alibi. Date vinuz bis qui sunt in luctu vt obliuiscant dolozis. bec in glo.

In eo. ca. vbi d̄r in postil. Ecce dies venient dicit dñs. Ad d̄tio. ij.

Liberatō ab egyptiaca captiuitate q̄si incōpabiliter excedit liberationē a captiuitate babylo nica. illa em̄ fuit cū maximis miraculis ⁊ portēz ⁊ cū vera libertate ⁊ triūpho sine aliquo iugo gē tū: cū oppositum p̄tigit in babylo nica captiuitate. vñ de in templo secun do celebrabat festū pasche in memori am liberationis egyptiace: vnde Luce xxi. c. Appropinq̄ bat aut̄ pascha dies festus iudeoz. vñ de illo templo non verif. carē illud qd̄ hic d̄r: nō dicef̄ vlt̄ra viuit dñs q̄ edu xit filios isrl̄ de ter ra egypti. cū in illo tpe vigeat memoriā liberationis egyptiace sicut in primo tēplo: ⁊ iō bec p̄betia de tpe redem p̄tionis xp̄i intelligenda est. que q̄dē redēptio incōpabili ter excedit redēptionē egyptiaca. vñ in glo. hoc qd̄ d̄r nō sub cyro sed sub chusio completum est.

Replica.

In ca. xvj. vbi d̄r: Nō ingrediaris domū coniuii. p̄st̄il. dicit gaudiosus: burg. l̄ gentiu t̄m. qz mos est in q̄t ferre cibos ⁊ pare coniuii lugētibus: qz alibi dicitur: date vinū bis qui sunt in luctu vt obliuiscant dolo r̄is: bec burg. s̄ bec expositio videt̄ s̄ l̄ram que dicit. nō ingrediaris ad coniuii. Burg. aut̄ precipit in suo sensu pa rari coniuii: ⁊ sic glo. burgen. precipit qd̄ l̄ra p̄hibet ⁊ iud̄ dicit. **In eodem ca. vbi d̄r. Ecce dies venient ⁊c. expo nit postilla. p̄ue l̄ra sonat q̄ seruit̄ babylo nica fuit durior egyptiaca ⁊ liberatō ab illa fuit gliosior ⁊ p̄p̄d̄iosior q̄ ab ista: s̄ sane intelligēdo de liberatione p̄plet̄a: que p̄ xp̄m tē pore sc̄di tēpli fuit p̄summata. Ista sup̄pletione ponit p̄stilla. j. xxiij. ca. ⁊ p̄ eā tollit̄ obiectio burgen. in hoc loco. Ea que ab hoc loco vsq̄ ad. xli. ca. burgen. facit sunt mo dice speculationis.**

Capitulum. xvij.

Decatur iuda. Dic ponit̄ quintū ad oñdendū pec catū ppli iude insanabile p̄ hoc qd̄ d̄r. Scriptū stilo ferreo in adamante que scriptura est indelibilis: ⁊ diuidit̄ hoc ca. in duas p̄tes. qz p̄mo ponit̄ populi iude re probatio. sc̄do hieremie d̄p̄catio. ibi. Sana me dñe. Pri ma in duas. qz p̄mo ponit̄ reprobatio ppli. p̄pter ei⁹ ydo latriā. sc̄do p̄pter ipsius falsam p̄sidentiam. ibi. bec dicit. Circa primū dicit̄. **a** **Decca. in. scri. est stilo ferreo. id est p̄ sculpturā. b** **In vngue adamantino. i. in lapide adamantino ad moduz vnguis polito: ⁊ in hoc designat̄ indelibilitas hu⁹ p̄cti ⁊ eius manifestatio corā deo. c** **Exaratū. i. scriptū. d** **Sup̄ latitudinē. in hebreo h̄ Sup̄ tabulā cordis eoz. ex hoc p̄z qd̄ in vngue adamantino significauit cor populi iude: quod sic noiat̄ p̄pter ob-**

stinationem in peccato. In hebreo habet. In vngue samir. ⁊ dicunt hebrei qd̄ samir est nomē vermis cui⁹ sanguis habet vim cauādi ⁊ incidendi lapidem ⁊ s̄m hoc vnguis nō accipit̄ hic pro politione s̄ p̄ virtute illius sanguinis: et s̄m eos sic fuerūt sc̄ssi lapides q̄ po nebant in tem plo salomōis si cut dicit̄ fuit. s̄q̄ Regū. vj. sup̄ il lud. **Malleus ⁊ securis nō sunt audita in domo dñi cū edificare tur. e** **Et in cornibus ararū eoz. qz ibi erant sculpta noia ydo loz. f** **Cum recordati fuerit filij eoz ⁊c. imi tantes ydolatri am patrū in om nibus locis vbi patres eoz sacri ficabant ydolis g** **Fortitudinē tuā. i. bellatores tuos. b** **Et omnes thesauros tuos. i. omnes diuiti as. i** **In di reptionē dabo. ip̄sis chaldeis q̄ diripiēt sibi oia. k** **Propter pec cata in vni. si. tu.**

mo qd̄ p̄fidit in hoīe: ⁊ ponit carnē brachiū suū: ⁊ a dño recedit cor ei⁹. **E**rit em̄ q̄si myrice in deserto: ⁊ nō vide bit cū venerit bonū: s̄ habi ta bit in siccitate in deserto in terra saluginis ⁊ inha bitabili. **B**enedict⁹ vir qui p̄fidit i dño: ⁊ erit dñs fidu cia eius. **E**t erit q̄si lignum qd̄ trāsplātāt sup̄ aq̄s: qd̄ ad humores mittit radices suas: ⁊ nō timebit cū vene rit est⁹. **E**t erit foliū ei⁹ viri de: ⁊ in tpe siccitatis nō erit sollicituz: nec aliqñ desinet facere fructū. **P**rauum est cor hominis ⁊ inscrutabi le. **Q**uis cognoscet illud: **E**go dominus scrutās cor

is. quia nō solum in hierusalē s̄ in oibus ciuitatibus in dec vigeat ydolatria vt habet̄ s̄. xj. **E**t reliqueri sola. id ē puata. **m** **Ab hereditate tua. i. a fra iudee nō em̄ ignē succēdisti. i. occasione te puniendi mibi p̄buiisti. o** **Uscq̄ in eternū ardebit. hoc dicit̄ q̄stū ad illos qui in peccatis suis mortui sunt: ⁊ sic non tū temporali ter sed eternaliter puniti sunt.**

Pec dicit. **H**ic p̄sequenter ponit̄ reprobatio populi iude p̄pter falsam p̄sidentiam. ⁊ p̄mo p̄pter confidentiam in egyptiis. sc̄do p̄pter p̄sidentiam in diuitijs ip̄ris. ibi. **P**rauum est. **C**irca primū dicit̄.

Quod dicitur homo qd̄ p̄fidit in homine. sicut fuit sedechias cū populo sibi assentiēte qui p̄tra nabucho denosor p̄sidentat de auxilio regis egypti ⁊ de dei auxilio p̄sidentat: ideo subditur.

Recedit a dño recedit cor eius. quia p̄sidere de homine dum tū p̄sidentia principaliter sit in deo non est malū s̄.

Erit em̄ quasi myrice in deserto. i. sine fructu bono. sicut myrica que alio noie vocat̄ genesta. est em̄ frute ctuz inutile ad edificatōnem: nec facit fructum q̄ est conueniens ad nutritionē.

Et nō videbit cū venerit bonū. quia sedechias fuit exoculatus ⁊ in babylo nē dux⁹ ⁊ ibi in amaritudine mortuus: ideo subdit̄. **V** In terra salugis. i. amaritudinis. **E**t qz in p̄plo iude erant aliqui boni: vt bie remias: baruth. ⁊ adramelech in domino p̄sidentes: iō de talibus subditur. **B**enedictus vir ⁊c. ⁊ p̄z senten tia vsq̄ ibi. **E**t nō timebit cū venerit est⁹. scilicet tribulationis. sicut em̄ lignum super aquas plantatuz non perdit viriditatem adueniente estu. sic homo bo nus non relinquit iusticiam adueniente tribulationis tempore. **y** **P**rauum. **H**ic consequenter ponitur reprobatio populi propter confidentiam in suis diuitijs cum dicitur. **y** **P**rauum est cor hominis. id est prouum ad auariciam. **z** **E**t inscrutabile. ab homi ne qui t̄m videt ea que patent: primo **Reg. xvj. capi.**

... in glo. ... hoc qd̄ d̄r ... nō sub cyro ... sed sub chusio ... completum est. ... Replica. ... In ca. xvj. vbi d̄r: ... In eodem ca. vbi d̄r. ... Circa primū dicit̄. ... Decca. in. scri. est stilo ferreo. ... Exaratū. i. scriptū. ... Sup̄ latitudinē. in hebreo h̄ ...

Hieremie

nō tñ a deo. iō seqt̄. **A** Ego dñs scrutās cor. i. cogitationes. **B** Et probās renes. i. examinās affectio- nes. **C** Qui dō vnicuiqz iuz viā suā. pñās eū diui- tijs male acq̄sitis: iō seqtur. **D** Perdit̄ fouit. f. oua que nō peperit: furat̄ em̄ aliena oua z fouet ea. s̄ pulli inde nati audiē- tes vocem ip̄rie- tris quada in- dustria naturali currūt ad eā ali- enā dimittētes z tñc papit se fa- tue egisse in fur- to z totū alieno- rū ouoz. z h̄ pa- rabolā applica- tur ad ip̄m iuz- de q̄ bona aliena male aggregaue- rat cū subdit̄.

E Fecit diuiti- as z nō in iudi- cio. i. nō in iō licito. **F** In dimidio diez suoz tere- liquet eas. male gratis suis chal- deis eas rapien- tibus. **G** Et i nouissimo suo erit insipiens. i. tunc papiet insi- pientia suā ali- ena bona illicite si- bi aggregando. **H** Sed qz in ip̄o il- lo erat aliq̄ boni vt p̄dictū est qui nō ponebat spes suā in bonis tpa- libus s̄ in spuali- bus et c̄nis. iō subdit̄ q̄tuz ad eos. **I** Solū glorie altitu- dinis a p̄ncipio. id est celū empy- reū qd̄ est altissi- mū. qd̄ dicit̄ so- lū glorie: qz de- p̄siciens om̄i cre- ature ibi clarevi- det et laudat̄ a- beat̄is a p̄ncipi- o p̄firmatiōis sanctorū angelo- rum z deictōis malozum nec po- test hoc pueniē-

J ter intelligi de templo salomonis: qz non fuit factum a p̄ncipio temporis: s̄ extunc celum empyreum fuit fa- ctum angelis repletum. **K** Locus sanctificationis vōstre. quia nullus potest ingredi nisi sanctus. **L** Expectatio israel. supple est iste locus glorie: z ac- cipit̄ hic isrl̄ p̄ bonis de populo israel: z iste locus fuit p̄missus abrae z semini eius: Gen. xv. vt plenius d̄m̄ fuit ibidem: z ex hoc p̄ oppositū p̄cludit̄ hieremias dā- nationē malozum dicens. **M** Dñe om̄es qui te derelinquūt. p̄ ydolatriam z alia- opa mala. **N** Confundentur. qz p̄fusibiliter puni- entur z modus punitionis subditur. **O** Receden- tes a te in terra scribentur. i. in inferno. q̄ a doctoibus

esse terra d̄. **P** Quis dicit̄. vt. a q̄z vi. dñm. a quo flu- unt om̄s gratie: q̄ dicit̄ aq̄ viuere qz deducunt ad vitam eternā: Job. iij. Qui biberit ex aqua quā ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitā eternā: p̄ Sana me. **Q** Dic p̄n̄r ponit̄ ip̄m hieremie de p̄caro. z sc̄do dñi r̄sio: ibi. **R**ec dicit̄. Cir- ca p̄mū dicit̄ hieremias. p̄ Sana me dñe ab intir- mitate culpe. **S** Et sanabor. q. d. de hac infirmitate nō possuz sanari nisi p̄ te: lz em̄ esset iust̄: tñ nō fuit im- munis ab om̄i cul- pa saltē veniali. **T** Saluuz me fac. ab insidiantib̄ mu- bi iudeis. **U** Et saluus ero. qz nihil p̄n̄t̄ de te. **V** Quis laus mea tu es. sc̄z obiectiue z finaliē. **W** Ecce ipsi dicūt. ad me derisioe. **X** Tui est verbum dñi. i. vbi e pena ca- p̄tūū at̄is quā ino- mine tui denuncia- sti nobis. **Y** Veniat. q. d. certi sumus qz non veniet qz tu es falsus p̄p̄- ta. **Z** Et ego nō sum turbat̄. turba- tionē rōnē subuer- tentē: p̄ter verba eoz. **A** Te pas- torē sequens. man- data tua crequēdo. **B** Et diez bois. i. vitā carnalē z deli- tiosam. **C** Non desiderauit. tu scis q̄ secreta cordiū cog- scis. **D** Quod egressum est de ia- bīs meis. peccato- res arguendo. **E** Rectū in p̄spe- ctu tuo fuit. hoc em̄ feci de mādato tuo. **F** Non sis mihi tu- formidini. id est pena quā sup̄ pplm̄ indu- cere disposuisti: nō veniat sup̄ me: iō subdit̄. **G** Spes mea tu in die afflic- tionez habitatores ierlm̄. q̄ ingredimini p̄ portas istas. **H** Custodite ai- mas v̄ias: et nolite portare pōdera i die sabbati: nec in- feratis p̄ portas ierlm̄: z no- lite eijcere onera de v̄m̄ibz v̄ris in die sabbati: z om̄e opus nō facietis. Sanctifi- cate diē sabbati sicut prece- pi patribz v̄ris. Et nō audi- erunt nec inclinauerūt au- rem suaz: s̄ indurauerūt cer- uicē suā ne audirēt me et ne accipent disciplinā. Et erit si audierit̄ me dicit̄ dñs vt nō iferatis onera p̄ portas ciuitatis huius die sabbati z si scrificauerit̄ diē sabbati ne faciatis in eo om̄e op̄ ingrediet̄ p̄ portas ciuitat̄ huius: reges z principes sedē- tes sup̄ solū dō: z ascēdetes in curribz z equis ip̄i z prin- cipes eoz viri iuda z hita- tores ierlm̄: et habitabūt ci- uitas hec in sempiternum. Et venient de ciuitatibz iu- da in circuitu ierlm̄: z te tra- beniamin z te cāpestris et te montosis ab austro por- tantes holocaustū z victi- mā z sacrificiū z thus: z in- ferent oblationē in domuz domini. Si autem nō audi- eritis me vt scrificet̄ diem sabbati: ne portet̄ on̄ z ne inferatis p̄ portas hierlm̄:

future p̄ chaldeos quā o t̄spero euadere: s̄ sup̄ malos ve- niet: iō subdit̄. **B** Confundant̄ r̄. i. p̄fundēt. ita qz nō loq̄tur opratiue s̄ magis denūciatiue de malo futuro. p̄t̄ etiā dici qz loq̄tur opratiue nō sitis ppli penaz s̄ ap- probans diuinā iusticiā p̄ illud ps̄. lvij. Letabit̄ iust̄ cū viderit vindictā. **I** Et du. p̄tri. f. mox z captiuitatē. qz aliq̄ fuerūt infecti z aliq̄ captiuati. **K** Ed. eos. i. p̄tes: vt oprādo diuinā iusticiā vt dcm̄ ē. **L** Rec di. Dic ponit̄ dñi r̄sio in q̄ p̄cepit hieremie qz timore h̄im nō dimittat mala arguē: z spaliē de sabbi violatiōe z h̄ p̄cipiēdo asse- curat eū: z p̄ lra vsqz ibi. **N** Et oē op̄ nō fa. qd̄ int̄ cili- giē de ope seruili seu cozpali ipediēte reuerentiā sabbi: tñ opa cozpali nō p̄bibet̄ q̄ nō poterat̄ bono mō differri.

P Quis dicit̄. vt. a q̄z vi. dñm. a quo flu- unt om̄s gratie: q̄ dicit̄ aq̄ viuere qz deducunt ad vitam eternā: Job. iij. Qui biberit ex aqua quā ego dabo ei fiet in eo fons aque salientis in vitā eternā: p̄ Sana me. **Q** Dic p̄n̄r ponit̄ ip̄m hieremie de p̄caro. z sc̄do dñi r̄sio: ibi. **R**ec dicit̄. Cir- ca p̄mū dicit̄ hieremias. p̄ Sana me dñe ab intir- mitate culpe. **S** Et sanabor. q. d. de hac infirmitate nō possuz sanari nisi p̄ te: lz em̄ esset iust̄: tñ nō fuit im- munis ab om̄i cul- pa saltē veniali. **T** Saluuz me fac. ab insidiantib̄ mu- bi iudeis. **U** Et saluus ero. qz nihil p̄n̄t̄ de te. **V** Quis laus mea tu es. sc̄z obiectiue z finaliē. **W** Ecce ipsi dicūt. ad me derisioe. **X** Tui est verbum dñi. i. vbi e pena ca- p̄tūū at̄is quā ino- mine tui denuncia- sti nobis. **Y** Veniat. q. d. certi sumus qz non veniet qz tu es falsus p̄p̄- ta. **Z** Et ego nō sum turbat̄. turba- tionē rōnē subuer- tentē: p̄ter verba eoz. **A** Te pas- torē sequens. man- data tua crequēdo. **B** Et diez bois. i. vitā carnalē z deli- tiosam. **C** Non desiderauit. tu scis q̄ secreta cordiū cog- scis. **D** Quod egressum est de ia- bīs meis. peccato- res arguendo. **E** Rectū in p̄spe- ctu tuo fuit. hoc em̄ feci de mādato tuo. **F** Non sis mihi tu- formidini. id est pena quā sup̄ pplm̄ indu- cere disposuisti: nō veniat sup̄ me: iō subdit̄. **G** Spes mea tu in die afflic-

J ter intelligi de templo salomonis: qz non fuit factum a p̄ncipio temporis: s̄ extunc celum empyreum fuit fa- ctum angelis repletum. **K** Locus sanctificationis vōstre. quia nullus potest ingredi nisi sanctus. **L** Expectatio israel. supple est iste locus glorie: z ac- cipit̄ hic isrl̄ p̄ bonis de populo israel: z iste locus fuit p̄missus abrae z semini eius: Gen. xv. vt plenius d̄m̄ fuit ibidem: z ex hoc p̄ oppositū p̄cludit̄ hieremias dā- nationē malozum dicens. **M** Dñe om̄es qui te derelinquūt. p̄ ydolatriam z alia- opa mala. **N** Confundentur. qz p̄fusibiliter puni- entur z modus punitionis subditur. **O** Receden- tes a te in terra scribentur. i. in inferno. q̄ a doctoibus

future p̄ chaldeos quā o t̄spero euadere: s̄ sup̄ malos ve- niet: iō subdit̄. **B** Confundant̄ r̄. i. p̄fundēt. ita qz nō loq̄tur opratiue s̄ magis denūciatiue de malo futuro. p̄t̄ etiā dici qz loq̄tur opratiue nō sitis ppli penaz s̄ ap- probans diuinā iusticiā p̄ illud ps̄. lvij. Letabit̄ iust̄ cū viderit vindictā. **I** Et du. p̄tri. f. mox z captiuitatē. qz aliq̄ fuerūt infecti z aliq̄ captiuati. **K** Ed. eos. i. p̄tes: vt oprādo diuinā iusticiā vt dcm̄ ē. **L** Rec di. Dic ponit̄ dñi r̄sio in q̄ p̄cepit hieremie qz timore h̄im nō dimittat mala arguē: z spaliē de sabbi violatiōe z h̄ p̄cipiēdo asse- curat eū: z p̄ lra vsqz ibi. **N** Et oē op̄ nō fa. qd̄ int̄ cili- giē de ope seruili seu cozpali ipediēte reuerentiā sabbi: tñ opa cozpali nō p̄bibet̄ q̄ nō poterat̄ bono mō differri.

nec anticipari: sicut aut malia ad aquare: et pabulum eis prebere: et in casualibus remedium adhibere quoniam periculum erat in mora: sicut boue lapsum in foueam inde leuare: et silia poterant fieri licite. Item quod dicit saluator **Luce. xii. 7. xiiij.** et hoc modo machabei pugnaverunt in uadentes eos die sabbati. **1. Macha. ij.**

Cetera patent in littera usque ibi.

Succeda ignes in portis eius: hoc fuit impletum quoniam nabuzardan idcirco dicitur domus domini: et domus regis et domus hieremii per circuitum. **Reg. vltimo.** **o** Et non extinguetur. **1. p. humanu officium:** tunc per materiam combustionis defectum. **chaldei enim qui eum accederant non extinguerunt: nec populus iudei: qui perierat mortuus: par tunc captiuatus.**

Capitulum xvij.

Urbem quod facit est. **Dic ponit fere modum dedit peccatum iude irremediabile per similitudinem figuli vas dissipatum reformatis: eo quod luto non resistebat ei: sed populus iude in peccato obstinatus resistebat diuine gratie. propter quod iusto dei iudicio permissus est perire: et hinc hoc periculum in duas partes diuidit. quia primo ponit miserato dei benigna. secundo obstinatio populi maligna. ibi. **Qui dixerunt. Circa primum exemplum de figulo et luto primo ponitur cum dicitur. Surge et descende in domum figuli. et preter littera. secundo ad propositum applicat cum dicitur. Nunquid sicut figulus etc. quod placuerit mihi. quod dicitur. sic: tunc ex parte materie est similitudo: quia lutum non habet aliquid unde possit se subtrahere a figuli ordinatione: sed homo habet liberum arbitrium per quod potest declinare a diuina lege per peccatum. Teruntiam hoc modo eriens dei ordinatione ex parte una: reuincit in eam ex parte altera. scilicet in ordine diuine iusticie punientis de decus culpe. Teruntiam quia deus semper paratus est misereri et parcere penitentibus. ideo subditur.****

Repente loquar aduersus gentem etc. iminendo ei pena propter culpam suam. **e** Si penam egerit gens illa. de peccatis suis vere penitendo. **f** Agam et ego penitentiam. non inferendo penam commatam: et ideo inducit populum iude ad penam per hieremiam dicens: **Nunc ergo etc.** **g** Ecce ego fingo. id est inferre dispono. dicit tamen fingo. persequendo pabolam de figulo.

Contra vos malum. scilicet pene vobis inferendo. **h** Reuertat unusquisque mala relinquendo. **k** Et dirigite vias vestras in bonis vos exercendo.

Et studia vestra. de talibus meditatio: et suppleendum est: et ego penam commatam retractabo. Circa predicta sciendum quod penam in deo non habet locuta quod velit aliquid: et postea nolit illud: quia voluntas eius est immutabilis: sed sicut noster intellectus immaterialiter intelligit materialia: ita voluntas diuina immutabiliter vult mutabilia. Sciendum tamen quod comminationes penarum et promissiones honorum aliquando denunciant prout sunt in di-

in die sabbati succeda igne in portis eius: et deuorabit terminos iherusalem: et non extinguetur.

Urbem quod facit. **1. xvij.** **U**rbem est ad hieremiam a termino dices. **Surge et descende in domum figuli: et ibi audies verba mea. Et descendi in terminum figuli: et ecce ipse faciebat opus super rotam: et dissipatum est vas quod ipse faciebat eluto manibus suis. Conuersusque fecit illud vas alterum: sicut placuerat in oculis eius ut faceret. Et factum est verbum domini ad me dicens. Nunquid sicut figulus iste: non potero vobis facere domus iherusalem dicit dominus: Ecce sicut lutum in manu figuli: sic vos domus iherusalem in manu mea. Repente loquar aduersus gentem et aduersus regnum: ut eradicet et destruat et dissipet illud. Si penam egerit gens illa a malo suo quod locutus sum aduersus eam: agam et ego penam super**

positione mentis diuine. et sic dicitur in effectum immutabiliter. et hoc modo dicit samuel de abiectioe saulis **1. Reg. xv.** Porro triumphator in iherusalem non parcat et penitentiam non sestet: neque enim homo est qui agat penitentiam. Aliquando denunciant et ceteris. putant sunt in casis secundis

per malo quod cogitavi ut faceret ei et subito loquitur de gente et regno ut edificet et plantet illud. Si fecerit malum in locum meis ut non audiat vocem meam penam agam super bono quod locutus sum ut faceret ei. **Nunc ergo dic viro iude habitator iherusalem dicens. Dec dicit dominus. Ecce ego fingo super vos malum et cogito super vos cogitationem. Reuertat unusquisque a via sua mala: et dirigite vias vestras et studia vestra. Qui dixerit. Desperauimus. Post cogitationes enim nostras ibimus: et unusquisque prauitatem cordis sui mali faciemus. Ideo hec dicit dominus. Interrogate gentes. Quis audiuit talia horribilia que fecit nimis virgo iherusalem? Nunquid deficiet de petra agri nix libani: aut euelli possunt aque erumpentes frigide et defluentes**

videlicet in bonum meritorum: propter que per legem diuinam aliqui meruerunt per mari vel puniri et talia non semper eueniunt: sicut se nunciata: quia cause iste sunt mutabiles. prout enim homines mutari de malo in bonum et econuerso: et sic dicitur **Bone iij. Adhuc. cl. dices et niniue subuertere.** sic enim de meruerat peccata niniue: sed quia niniuite egerunt penitentiam subuersio non fuit subsequuta: ut dicitur ibi deus: sic ergo dicitur hic in alijs locis scripture dominus penitere eo quod ad modum bonis penitentem se habet in quantum non facit quod predixit sicut homo penitens: de hoc quod posuit illud non facit: voluntas tamen hominis in hoc mutat: non de diuina.

Qui dixerunt. Dic consequenter ponitur iudeorum obstinatio maligna. Et primo contra dominum: secundo contra eius nuncium: ibi. Et dixerunt. Circa primum dicitur.

Qui dixerunt. scilicet iudei in malo obstinati. Desperauimus. scilicet de dei auxilio et eius promissionibus. propter hoc enim recurrerant ad humanum remedium: ut dictum est ca. precedenti. **o** Post cogitationes enim nostras ibimus. absque freno et retinaculo: ideo admiratiue sequitur. **Interrogate gentes. id est gentes leges a deo non habentes.**

Quis audiuit talia horribilia. a gentibus facta. Que fecit nimis. reiterando et continuando. **ergo israel. id est populus iude. quasi diceret. inter gentes non inuenientur talia: quia sicut habetur supra secundo capitulo quolibet alia gens coluit pro deo illud quod primo recepit et non mutauit: populus autem israel frequenter mutauit: et in ydola multa. et in admiratione huius subditur.**

Nunquid de petra agri deficiet nix libani. In monte libani descenderant nives: ut dicunt aliqui expositores in tanta abundantia: quod ex earum resolutione continuabatur riuus descendens ad agros petrosos.

Aut euelli possunt aque erumpentes frigide. de fontibus abundantibus. Per istas similitudines arguitur malicia iudeorum: quia quasi aque riuales et fontales cognitionem non habeant. tamen: cursum suum debitum tenent. Iudei autem ad imaginem dei et lege

Hieremie

diuina directi a deo totali retrocedebant p ydolatriā iō sequit. **1** Quia oblitus est mei pls me? dimittēdo cultū meū. **2** Frustra libātes. ydol impotētibus ad eos adiūandū. **3** Et impingentes in vijs suis. cadēdo de peccatis in pctā. **4** In semitis seculi. i. in ydolatrijs qbus tnc sedm erat ifectā

B In itinē nō trito. via em re-
gia dicit trita: z
illa ē p decalogi
pcepta quā iu-
dei dimiserāt et
p aliam incede-
bāt. In bebreo
aut sic habetur.
Nūqd derelin-
quet de pē agri
niuem libani qd
sic exponit. Nū-
qd derelinquet
bomo sitiēs. Ni-
uē libani. i. aquā
frigidā ad mo-
dū niuis de liba-
no: z psequēter
De petra agri.
i. de agro petro-
so: qz i alueo aq-
rū curretiū so-
lent esse lapilli.
q. d. nō derelin-
quet imo cū ma-
gno desiderio ac-
cipiet eā ad po-
tādū. Aut auct-
li possunt. i. defa-
cili ab boie sitiē-
te. **A**que erūpē-

tes de lybano. **F**rigide z defluentes. q. d. nō. z sūt eedē
aque que primo designāt sub noie niuis cū dicit liba-
ni. **D**e monte. n. libani fluūt aque abundantes z opti-
me: de quibus dicit **C**anticor. iiii. Fons hortorū puteus
aquare viuentiū que fluunt impetu de libano. **I**tem
sensus huius litere est q homo sitiēs nō dimittit aq̄s
istas volūtate ppria: z si aliquis velit eas ab eo aufer-
re resistit q̄cum potest violentie: z p hoc designāt ma-
licia populi iude qui volūtatrie reliquerat dñm qui ē
vena aquarū viuentiū: vt dicitur est ca. pcedenti: iō sub-
ditur: **O**blitus est mei populus meus: z exponatur
vt prius vsq̄ ibi. **C** Et fieret terra eorū in desolatio-
nem. vbi ponit pena sequens maliciā pdictam: ppter
quā terra iude fuit p chaldeos vastata. **D** Et in sibi-
lū. i. in derisionē. **E** Omnis qui pterierit p eā obstu-
pescet. de tanta destructione. **F** Et mouebit caput
suū. notando q hoc ptigerit ppter magnā maliciam
habitatorū: iō subdit. **G** Sicut vctus vrens. q̄ disp-
git z psumit. **H** Dorsum z nō faciē oñdā eis. i. nō
inuabo eos: sicut homo vertit dorsum illi cui nō vult
p̄stare auxiliū. **I** Et dixerūt. **H**ic psequēter ponit
obstinatio iudeorū ptra dñi nunciū: z t̄uidit̄ in duas
qz pmo hec obstinatio ponit z secūdo hieremie de p̄ca-
tio. ibi. **A**ttēde dñe. **C**irca p̄mū sciendū q dñs in filijs
israel instituit sacerdotiū: vt habet **E**ro. xxi. z hoc ad
colendū dñm z docendū de lege dñi populū. Similit̄
instituit. lxx. viros de senioribus israel q̄ cū moyse susti-
nerēt onus regiminis ppli: **N**ume. xj. z extunc vsq̄ ad
destructionē ciuitatis z templi fuerūt sic statuti. lxx. vi-
ri qui cum rege z summo sacerdote determinabāt cās
arduas. Similit̄ p̄misit p̄lo dare p̄betas p succes-
sionē ep̄is. **E**t quia ista tria a deo fuerant instituta cre-
debant aliqui z maxime illi de anathot q̄ semp dura-

rent: ppter qd verba hieremie p̄trariū afferētis p̄dein-
bant z eū p̄sequēbant. **E**t hoc est qd dicit. **I** Et dixerūt
adinuicē p̄ferendo. **K** Venite z cogite. cō. hieremi.
cogi. i. vias pueniētes ad eū occidendū tanq̄ p̄betā fal-
sum. **C**uius causa subdit. **L** Non em̄ peribit lex a sa-
cerdote. quin pos-
sit de ea pplm docē.

Recordare q̄ steteri in cō-
spectu tuo vt loq̄rer p eis
bonū z auerterē indigētēz
tuā ab eis. **P**ropterea da fili-
os eorū i famē: z t̄duc eos i
manus gladij. **F**iat vxores
eorū absq̄ liberū: z vidue: z vi-
ri eorū interficiāt morte. **J**u-
venes eorū fodiat̄ gladio i
p̄lio: auidiat̄ clamor de v-
milij eorū. **A**dduces. n. sup
eos latronē repēte: qz fode-
rūt foueā vt caperēt me: et
laqueos absconderūt pedibz
meis. **T**u at̄ dñe scis oē p̄si-
liū eorū aduersū me in mor-
tē. **N**e p̄piciet̄ iniquitati eo-
rū z pctm̄ eorū a facie tua n̄
telet̄. **F**iat corruētes in cō-
spectu tuo: in tpe furoris
tui abutere eis.

Rec dicit dñs. **G**ade z
accipe lagūculā sigulī

cit suo p̄trario equipollere: quia ois nō z nullus eq̄pol-
lent: z sic est sensus: **A**d nullos p̄mones ei attendamus
cum sint friuoli z nullius momenti. **Q** Attēde dñe
Hic consequenter ponit hieremie de p̄catio dicentis. **A**t-
tēde dñe ad me. liberandū de meis inimicis.
R Et audi vo. aduer. meorū. ad eā puniendam.
S Nūqd reddidit. s. mibi. **T** Pro bono malū. q. d. sic
v. **Q**uia foderūt foueā aie mee. q̄rentes eā educere de
corpe maliciose. **R**ecordare. q. laborauerim p
bono eorū. **P**ropterea da filios eorū in famē. qd
dupliciter exponit. **E**no mō denunciatiue tm̄ sic.
3 Da. i. dabis. **A**lio modo de p̄catioe nō sitiendo popu-
li penā: sed magis diuinā iusticiā: sicut dictum est capitu-
lo p̄cedenti. **A**udiatur clamor de v̄mibus eorū
familie ibidem fame z gladio morientis. **B** Adduces
em̄ sup eos latronē. i. nabuch. cum suo exercitu pplm de-
p̄cautē occidentem z captiuantē. **C**etera patent vsq̄ ibi
C Me p̄piciet̄ iniquitati eorū. i. nō dimittas tātū de dec-
culpe sine decore iusticie. **P** In tpe furoris tui. i. vin-
dicte a te inferende. **E** Abutere eis. **C**irca qd sciendū
q̄ abusus pprie est vt aliqua re ad aliud q̄ sit ordinata:
natura vō hūana eo q̄ est ad imaginē dei facta ē ad glāz
dei ordinata: ista tñ ordinatio est longinqua qz disponit̄
de pp̄inquo p gratiā: z ad penā disponit̄ p culpam: z sic
in dānatione hoim malorū si p̄sideret̄ natura tm̄ est ab-
usus in hoc q̄ natura applicat̄ ad penā q̄ erat ordinata
ad glām: si tñ p̄siderat̄ natura obstinatione in malo de-
posita: nō est abusus: sed debitus vsus iusticie. **S**ciendū
tñ q̄ in bebreo sic habet̄. **I**n tpe furoris tui fac eis. s. qd
debet fieri p̄m ordinē tue iusticie: z sic est littera plana.

Rec dicit dñs. **H**ic ponit̄ septimū ad ostendendū
irremediabile ppli pctm̄. s. per factionē lagene ter

112

Mec p̄siliū
a sapiente. i. a sapiē-
tibus ponendo sin-
gulare p̄ plurali: si-
cut **E**rod. viij. **T**e-
nit musca grauissi-
ma. i. multitudo mu-
scarū: z dicunt̄ **H**-
sapiētes. lxx. senes
p̄dicti. **N**ec
sermo a p̄beta. qz
dñs instituit ista: z
isti male arguebāt
quia sicut de dat
beneficia p̄seuerā-
tibz in bono ita da-
ta subtrahit obsti-
natis in malo.
O Percutiamus
eum lingua. accu-
sando eum esse p̄-
phetā falsum z sic
moriatur.

P Et nō attē. ad
vni. ser. eius. beclī-
tra ē trāsp̄sita z
sic ē cōstruēda: **E**t
vniuersos sermo-
nes eius nō atten-
damus. s. vt sic ne-
gatio sequat̄ signū
vniuersale que fa-

Libet

ree cuius fractura e irrepabilis. Et diuidit in duas ptes qz pmo ponit dñi pceptu: secudo ondit ipm adimpletu ibi. Venit aut. Sententia pme ptis pz in littera excepq aliquibus que exponit. b **A** senioribus po. 2 a senio. sacer. qz isti p ceteris tenebant verba dei recipere 2 ad pplm inducere.

c **D**orte fictilis. sic noiabat. qz ibi manebant figuli facientes vasa fictilia: vt dicit aliqui. Ra. sa. dicit qz ex ciuitate ppe portā illam pnciebatur fragmēta vasoz fictiliū: ppter qd sic noiabatur.

d **E**t alienū fecerūt locum istū. i. a me cui? cā subdit.

e **E**t libauerūt in eo dñs alienis. idē est locus nō puenit cultui demouū in ydolis: 2 cultui diuio: sicut nec idē lect? marito 2 adultero.

f **E**t reges iuda reple. lo. istuz san. inocetū. qd pz d manasse rege. iij. Reg. xxi. 2 de ioas qui interfecit zacharias in templo. ij. Paralip. xxiij.

f **A**d cōbu. fi. suos igni in holo. baalim dicetes se imitari in hoc abraam sed b est falsum: qz dñs pbibuit interfectionē innocentū: vñ 2 abrae volenti ysaac imolare dictū fuit a dño Me extendas manū tuā sup pueruz 2c. Gen. xxiij. Illud enī pceptū fuit datū abrae ad declarationē sue obedientie tñi. ideo ibidem dī. Nunc cognouit qz timeas dñm 2c. i. cognoscere feci.

g **S**ed vallis occisionis dī ab occisione iudeoz ibi fuit. b **E**t dissipabo consiliū iude quo rebellauit regi babilonis ptra cōsiliū hieremie.

i **E**t ponam ciui. hāc in stup. 2 in sibilū exponat sicut caplo pcedenti. k **E**t ababo eos car. fili. suoz. qz pualuit nimis fames in hierlm obfessa a chaldeis. iij. Reg. vlti. l **E**t pterea la. in ocul. viroz. vt ostendas sensibili signo qd dixisti vbo. m **E**t ponam ciuitatez istam sicut topbet. i. absqz domibus 2 habitatoribus. n **I**n quarum domatibus. i. tectis.

o **S**acrif. omni militie celi. erant aut tecta domoz plana: 2 ibi constituerūt bomines altaria ad sacrificandum militie celi. i. soli 2 lune 2 ceteris planetis in aspectu eoz.

p **V**enit aut. Dic enī dicitur mandatu dñi adimpletu p

testeā a senioribus ppli 2 a senioribus sacerdotū: 2 egredere ad vallem filij ennō q est iux introitu porte fictil 2 pdicab ibi vba q ego loqr ad te: 2 dices. Audite vbu dñi reges iuda: 2 hitatores hierlm. Dec dic dñs exercituū te? isrl. Ecce ego inducā afflictioz sī locū istū ita vt oīs q audierit illam: tinriat aures ei? eo q dereliqrint me: 2 alienū fecerūt locū istū: 2 libauerūt i eo dñs alienis qd nescierunt ipsi 2 ptes eoz. 2 reges iuda: 2 repleuerūt locū istū sanguie innocentū: 2 edificauerūt excelsa baalim ad pburedos filios suos igni in holocaustū baalim q n pcepti: nec locut? sū nec ascenderūt in cor meū. Propterea ecce dies veniēt dic dñs: 2 n vocabit apli? loc? iste thophet 2 vallis filij ennō: b vallis occisionis. Et dissipabo psiliū iuda 2 hierlm i loco isto 2 subuertā eos gladio i ppectu inimicoz suoz: 2 in manu q rentiū aias eo p: 2 dabo cadauera eoz escā volatilibz celi 2 bestijs tē: 2 ponā ciuitatē hāc in stuporē 2 i sibilū. Dis q pterierit p eam obstupescet 2 sibilabit sup vniūsa plaga ei? Et ababo eos carnis filioz suoz 2 carnis filiaz suaz: 2 vnus qsqz carnes amici sui come

hoc qd hieremias expleto mandato dñi in topbet: venit inde ad atrium templi dñi ad pphetandū illud qd topbet pphetauerat: vt qd dixerat corā paucis: reitaret coram multis in atrio templi dñi: vbi conueniebat populus ad orandum 2 verbum legis audienduz 2 patz littera ex dictis.

det in obsidione 2 in angustia in q pcludēt eos inimici eoz: 2 q qrit aias eoz? Et pterea laguculā i ocul viro rū qui ibūt tecū: 2 dices ad eos. Dec dic dñs exercituū Sic pterā pplz istū 2 ciuitatē istā sic coterit vas figuli qd nō pōt vlt instaurari. Et i topbet sepeliēt eo q nō sit ali? loc? ad sepeliendū. Sic faciā loco huic aiat dñm: 2 hitatoz ei? vt ponā ciuitatez istā sic topbet. Et erūt dñm hierlm 2 dñm regū iuda sic loc? topbet imū te: oēs dñm in qz dñm matibus? sacrificauerūt oi militie celi: 2 libauerūt libamina dñs alienis. Venit aut hieremias de topbet q miserat eū dñs ad pphetanduz 2 stetit in atrio dom? dñi et dixit ad oēm pplm. Dec dic dñs exercituū te? israhel. Ecce ego inducā sup ciuitatez hāc 2 sup oēs vrbes ei? vniuersa mala q locutus sū aduersū eā: qm idurauerūt ceruicē suā vt nō audirent sermones meos. Ca. xx.

Audiuīt phassur filius emmer sacerdos q pstitut? erat pnceps i domo dñi hieremiā pphetā tez pñdēs istos. Et percussit phassur hieremiā prophetam 2 misit euz in neruum qd erat in porta bēiamin supiori in domo dñi. Cūqz

iste phassur 2 ali sacerdotes afferbant. c **E**t percussit phassur hieremiā. actu loquentē in noie dñi exq grauior fuit iniuria. d **E**t misit eum in neruū. i. in cippum ne possit exire ad pphetandum. e **Q**uod erat in porta bēiamin superiori. erat enim duplex porta sic noiata: sed vna erat in loco superiori in qua erat cippus ille. f **I**n domo domini. i. intra septa ad templū pertinentia. g **C**ūqz illuxisset. hic consequenter ostenditur hieremie constantia: qz timore carceris non dimisit arguere in aliciam pontificis: etiā eius paciētia: qz percussus 2 incerceratus ta

Caplm. xx.

Audiuīt. Super? hieremias respēdit populi maliciam b cōsequēter ex hoc patit iniuriam: quia sicut dicit iohannes os aureum Odium incurrit qui arguit criminosos. Et diuidit in duas ptes. qz pmo patitur iniuriam a pōntifice. secudo a multitudine. caplo. xxvj. Da ma in duas: qz primo patitur iniuriā. secundo resumit pphetiā ca. sequēti. Dum adhuc in duas: qz primo hieremias iniurias patitur. secudo de hoc conqueritur. ibi. Seduxisti. Dia adhuc in duas: quia pmo infertur hieremie iniuria: secundo declarat eius constantia ibi. Cūqz. Circa pñm dicitur. a **E**t audiuit phassur 2c. pñm ceptus in domo domini. i. summus sacerdos siue pōtifer. b **H**ieremias pphetā. ser. istos de destructioe ciuitatis 2 tēpli: cuius cōtrariuz

Hieremie

cuic liberatus aut pontifice pstanter arguit: vt ostēde
ret se loqui nō ex impetu passionis: sed ex instinctu di
uine reuelatiōis. **G** Non phassur vocauit dñs no
men tuū. phassur. n. in hebreo sonat os nigri vel os ni
grum 7 p os intelligit auctoitas picipiēdi rōne pon
tificatus: 7 p ni
gredinem illius
potestatis abu
sus: est ḡ sensus
G Non phassur
vocauit dñs no
men tuū. i. ex or
dinatione dei ci
to puaberj pore
state q abuteris

b **S** pauore
in hebreo habe
tur: **S** magur
7 sic e queda al
lusio aliō nomē
in sono. Signat
tñ magur pauo
re seu pauidū in
quo designat q
erat capiendus
a chaldeis 7 in
captiuitate du
cendus. q autē
subditur.

i **Q**uidiqz. desi
gnat q nō solus
ipe s etiā omēs
eius amici eēt
occidendi: vt ca
ptiuandi s m q
hieremias expo
nit cōiter: et p r
litera vsqz ibi.

k **Q**uibus p
phetasti menda
ciis. i. q ciuitas
nō sit tradenda
in manibʹ chal
deor.

l **S**educisti.

Hic pnter hieremias p illata iniuria pquerit: 7 pmo
dirigendo sermonē ad deum. secundo ad ortum suū:
ibi. **Maledicta.** Diuina ad huc in duas ptes: quia p
mo ponit hieremie querulatio: secundo eius consola
tio. ibi. **Dñs autem.** Circa primū dicit.

l **S**educisti me dñe. Circa qd sciendū q cū deus sit
veritas p essentiā nō pōt aliquem seducere vel fallere
s m veritatē: s tñ s m estimatiōne falsam. 7 ideo h sra
pōt dupliciter exponi. **Q**uo mō vt sit verbū hieremie
expōntis horrozē sensualitatis respectu psecutiōis
q sibi inferebat in verbis 7 factis. licz illam psecutio
nē acceptauerit s m deliberatiōne rōnis quā accepta
bat penam tpalem p dño sustinere: sicut xps dicebat
Zuc. xxi. **P**ater si vis transfer a me calicē istū indicās
sensualitatis horrozem. 7 p hoc se ostēdens vez hoiez
naturā sensitiuam habentem: tñ s m rationem delibe
ratiuam acceptabat passionis calicem: ideo subdebat
Quāntamen non mea voluntas fiat sed tua. 7 sic loq
tur hieremias dicens.

l **S**educisti me dñe 7 seductus sum. i. p hoc q misisti
me ad pphetandū incurri tantū malū q s m pte sensi
tiuam horreo supra modū. **A**liā mō pōt exponi vt sit
verbū hieremie expōntis illud qd de ipso dicebat sa
cerdotes 7 falsi pphete: qui reputabant eū ppham fal
sum: 7 sic est sensus. **S**i sum seductʹ vt dicit sacerdo
tes 7 pseudo pphete: sum seductus a te: qd tñ ē impossi
bile. aliq em ppositio p ditiōnalis bñ est vera cuiʹ ytraqz

pars est falsa. **S**i homo volat homo habet alas.
m **F**ortior me fuisti. quia me horrentem pphetare p
malum iminens: pphetare me fecisti: non per violentiaz
que libero arbitrio nō potest inferri: sed per eius inclina
tionē que vertitur ad voluntatem diuinā. **P**rouerb. xxi.

sū i **terisū** tota die. **D**ēs s
sānat me qz iā oliz loqr vo
ciferās: iniquitatē 7 vastita
tē clamito. **E**t factʹ ē mihi
sermo dñi i obprobriū 7 in
terisū tota die 7 dixit. **N**ō
recordabor ei: neqz loqr vl
tra i noie illi. **E**t factʹ ē i
corde meo qsi ignis estuas:
claususqz in ossibʹ meis 7 et
defeci ferre non sustinens.
Audiui. n. ptuēlias multo
rū 7 terrozē in circuitu pseq
mini 7 pseqmur eū ab oibʹ
viris q erāt pacifici mei: 7
custodiētes latus meū: si q
mō decipiat: 7 puaeamus
adūsus eū 7 pseqmur vltōz
ex eo. **D**ñs aut meū est tā
q bellator fortis: id circo q
psequūt me cadēt: 7 ifirmi
erūt 7 pfūdēt vehemēt qz
nō intellexerūt obprobriū sē
piēnū qd nūqz telebit. **E**t
tu dñe exercitū pphator iu
sti q vides renes 7 cor: vi
teā queso vltiōez tuā ex eis

ri quin exterius pdeat. **y** **E**t defeci. a. pposito quo ta
cere pposuerā. **z** **F**erre nō sustinens. i. impulsū to
mū ad pphetandū quin exquerer: quis viderem inde
psecutiōne mihi iminentem: ideo subditur.

a **A**udiui em ptuēlias. in vobis. **b** **E**t terrozē i scis
c **D**ersequimini 7 psequamur. verba erant aduersario
rū hieremie mutuo se exhorrantū ad eius psecutionem.

d **A**b oibus viris q erant pacifici mei. 7 hoc erat gra
uissimū: qz nulla pestis grauior ad nocendū qz familiar
inimicus. **e** **E**t custodiētes latus meū. i. mihi insidiā
tes ex omī latere ad me subuertendū p verba receptoria
ideo subditur. **f** **S**i quo mō decipiatur. i. ad nostram
sententiam pphatur: vt dicit **Ra. sa.**

g **E**t puaeamus aduersus eū. ita q dictum nostrū ap
probetur 7 suū reprobetur.

b **E**t psequamur vltionē ex eo. p eius mortē: qz si p mā
pphetiam retractasset dicendo pphariū: reputaret cōui
ctus de falsitate pphete: 7 sic interficeret s m legem.

i **D**ñs aut. **H**ic psequenter ponit hieremie p solatio: qz
sentiebat diuinū adiutorū sibi assistēs: ideo dicit. **D**ñs
autem meū est 7c. 7 patet littera vsqz ibi.

k **Q**uia nō intellexerūt obprobriū sempiternū. i. penā
geberne q eterna est p oculis nō huerūt. **l** **E**t tu dñe
erer. i. angeloz.

m **P**roba. iusti. i. eius approbator.

n **Q**ui vides renes 7 cor. corpus 7 aiā: vel affectio
nes 7 cogitationes. **o** **A**udeam que. vlt. tuam ex eis.
hoc em dicit nō sitiens penam sed dei iusticiam.

Propheti tibi esse reuelavi causam meam. non tibi aliquid manifestando quod ignores: quia hoc est impossibile sed auxiliu a te postulando: et quia intellexit se exauditu: ideo inuitat alios ad laudandu deum secum dicens. Cantate domino etc.

Quia maledicta. Dic hieremias querula dirigens sermo ne ad ortu suu: et sermo ad tempus sui ortu bicens. Maledicta dies etc. non sunt impatiens et desperantis verba: sed in hoc exprimit horrore sensualitatis respectu mali iminentis: quod tamen patienter tolerabat sicut sanctus Job exemplar patientie dixit: Dereat dies in qua natus sum etc. et sic est sensus.

Quia maledicta dies etc. si sequer sensualitatis horrore tempore natiuitatis mee maledicerem sicut etiam aliqui se interficiunt pro honore mali presentis iminentis. Potest etiam hec littera exponi ut sit verbum hieremie recitantis verba aduersariorum suorum natiuitati hieremie maledicentiu. Secundo dirigit verbum ad principia sui ortus. scilicet ad patrem et matrem dicens.

Maledictus vir etc. et exponatur dupliciter sicut littera precedens. Uno modo referendo ad sensualitatem. Alio modo ad aduersarios hieremie. **S**ic homo ille ut sunt ciuitates. scilicet sodomia et gomorra et alie de quibus habetur Gen. xix. Et non penituit eum. quia illas non repauit: et sic ad modum penitentis non se habuit.

Audiat clamore etc. et continue audiat terrore fremitus belli: et aduersarioz. **Q**uia non me interfecit a vulua. quia me non interfecit ante natiuitatem.

Et vulua eius conceptus sempiternus. ita quod nunquam cessasset ad ortu. Cetera patet. Et illa que dicuntur hic ex parte matris presentem exponi dupliciter sicut predicta ex parte patris. Aliqui autem verba predicta hieremie exponunt tanquam dicta ab eo ex subita mentis turbatione: scripsit tamen ea ex deliberatione: ut non de venia desperemus si aliquando ex mentis turbatione verba in debita preferamus. Alii vero dicunt quod hieremias hic loquitur in persona populi in destructione ciuitatis sic affligendi quod maledicent natiuitati sue et conceptui. Sed due expositiones prime videtur magis rationabiliter: et magis persone alius locis similibus sacre scripture.

Capitulum xxxi. **V**erbum etc. Dic hieremias post sibi iniuriam illatam resumit sua prophetiam: et diuidit in duas: quia primo resumit prophetiam: secundo statum ad preteritum ostenditur implere capitulum xxxiij. Prima adhuc diuiditur in duas partes: quia primo prophetat contra habitatores hierusalem generaliter: secundo contra maiores specialiter: capitulo sequenti.

Tibi. n. reuelavi causas meas. Cantate domino laudate dominus quia liberavit animas pauperum de manu malorum. Maledicta dies in qua natus sum: dies in qua peperit me mater mea: non sit benedicta. Maledictus vir qui annunciat pueri meo dicens: natus est tibi puer masculus: et quasi gaudio letificauit eum. Sit homo ille ut sunt ciuitates que subuertit dominus et non penituit eum. Audiat clamorem mane et ululatum in tempore meridiano quia non me interfecit a vulua ut fieret mihi mater mea sepulchrum: et vulua eius conceptus eternus. Quare de vulua egressus sum ut viderem laborem et dolorem: et consumerem in confusione dies mei.

Verbum quod factum est ad hieremiam a domino: quando misit ad eum rex sedechus. phasur filium belchier sophonias filium maasie sacerdotem dicens. Interroga pro nobis dominum quia nabuchodonosor rex babilonis prelat aduersum nos si forte faciat dominus nobiscum

ti. Prima in duas: quia primo ponit sedechie regis petitionem: secundo hieremie responsio. ibi. Et dixit. Circa prima verba. **V**erbum etc. quando misit ad eum rex sedechias. Et hoc patet quod liber iste non precedit secundum ordinem temporis: quia sequenti capitulo: et pluribus alijs scribuntur plura que antea

secundum omnia mirabilia sua: et recedat a nobis. Et dixit hieremias ad eos. Sic dicitur sedechie: Dec dicit dominus deus israhel. Ecce ego conuertam vasa belli que in manibus vestris sunt et quibus vos pugnatistis aduersum regem babilonis et chaldeos qui obsident vos in circuitu murorum: et congregabo ea in medio ciuitatis huius: et rebellabo ego vos in manu exercitus et in brachio forti et in furore et in indignatione et in ira gradus: et percussio hitatores ciuitatis huius. Homines et bestie pestilentia magna moriantur. Et post haec ait dominus: dabo sedechiam regem iuda et suos eius et populum eius et quod derelicti sunt in ciuitate hac a peste et gladio et fame in manu nabuchodonosor regis babilonis et in manu inimicorum eorum et in manu querentium animam eorum et percussio eos in ore gladii: et non flectet neque precet nec miserebitur. Et ad populum hunc dices: Dec dicit dominus deus. Ecce ego conuertam vobis viam vite et viam

regneret sedechias fuerit facta: ut videbitur infra. **B**astur filium belchier. ex hoc patet quod iste est alius ab illo phasur qui ponitur capitulo precedenti. quia ille dicitur filius emmer. **I**nterrogatio pro nobis dominum. in obsequio et angustia positi recurrerunt ad hieremiam cuius antea prepererat prophetiam: sicut dominus predicterat sibi super capitulo xxv. Conuerterent ipsi ad te etc.

Et dixit. hic ponit hieremie responsio: et diuidit in duas partes: quia primo de nuntiatio futurorum exterminium. scilicet quando dicitur consilium. ibi. Et ad populum. Circa primum dicit.

Ecce ego conuertam vasa bellica: quia modo loquendi hebraico instrumenta cuiuslibet artis dicuntur eius vasa

et dicit. Conuertam. scilicet in nocuentia vestrum: ex hoc enim quod iudei resisterunt quantum potuerunt chaldei fuerunt eis magis duri: et idem significatur pro hoc quod sequitur.

Congregabo ea. instrumenta bellica. **I**n medio ciuitatis huius. in nocentia eius modo victo. **E**t rebellabo vos. ex quo patet quod nabuchodonosor non debellauit iudeos virtute propria sed diuina: quia in hoc erat instrumentum dei: sicut atthila rex bunon dixit sancto lupo trecenti se esse flagellum dei. Cetera patet vsque ibi.

Et post hec ait dominus: dabo sedechiam. quia capta ciuitate fugit cum viris bellatoribus sed captus fuit a chaldeis cum insequetibus: et ad regem babilonis adductus: qui in conspectu eius interfecit filios eius et nobiles: et post hec cum exoculatu duxit in babilonem captiuum. Reg. vlti. 2. h. Paral. vlti. ideo in fine predictum. Et non flectet neque parcat neque miserebitur.

Et ad populum. Dic sequenter hieremias dat populo et primo offibus generaliter dicens.

Qui habitauerint in urbe hac. continuando rebellionem contra regem babilonis.

Non flectet gladio et fame et peste. quia aliqui fuerunt occisi: et alii fame consumpti: et alii corruptore acris mortui.

Qui autem egressus fuerit. de ciuitate voluntarie.

Maledictus vir etc.

Marginal notes on the right edge of the page, including references to other parts of the text and commentary.

Jeremie

D Et transfugerit ad chaldeos. se eis reddendo.
P Et tunc. quia recipient eum salva vita.
Q Et erit ei aia sua quasi spoliū. q. d. sufficiat ei vitaz suam saluare. cetera patent vsq; ibi.
R Et domui regis. vbi dat p̄siliū domui regie spaliē dicens.

Judicate mane iudiciū. i. celeriter crequimini qd iustum ē nō differēdo p̄ fauore v̄l potentia p̄tis iniuste: iō subdit: Et eruite vi opp̄suz rē.

Prop̄ maliciam studioꝝ v̄stroꝝ. peccabat em̄ ex certa scia v̄. Ecce ego ad te. f. destruendā.

Habi. vallis solide atq; campestris. i. ad te gētem iudaicam q̄ habitas in hierusalem: que dicitur hic vallis solida r̄ campestris quia p̄tim erat sita in valle r̄ p̄tim in monte et erat clausa tribus muris.

Qui dicitis q̄s percutiet nos. p̄fidentes de fortitudine r̄ pluralitate muroꝝ: s̄ qz hoc nihil valet p̄tra dñm: iō subditur.

Et visita. super vos. scz ad malum v̄strū.

Iuxta fructum. i. opus.

Studioꝝ v̄stroꝝ. quia studiose r̄ scienter operati estis malum.

Et succendā ignē in sal. eius. i. in domo saltus libani quā edificauit salomon ad reponendū arma r̄ q̄cūq; p̄iosa. **E**t deuo. oia in circuitu eius quia nabuzardan incendit domū regis r̄ domū domini r̄ domos hierusalem. iij. Regum vltimo.

Capitulū. xxiij.

Hec dicit dñs. **H**ic hieremias p̄betat p̄tra maiores specialiter: r̄ p̄mo contra reges. secūdo p̄tra pseudo p̄betas r̄ sacerdotes capitulo sequenti. **P**rima adhuc in duas: quia p̄mo p̄betat p̄tra domū regiaz in generali. secūdo p̄tra aliq̄s reges in spali. ibi. Nolite flere. Circa p̄mū dicit de mandato dñi. **A**udi verbū dñi. nō solum aure corporis: s̄ etiā mentis r̄ cū effectu opis. **R**ex iuda rē. q. d. sic tu es successor dō in honore ita debes esse in valore. **F**acite iusticiam r̄ iudiciū. iusticia est sententia iusta: iudiciū v̄o executio illius iusticie q̄ debet celerit fieri iō subdit. **E**t liberate vi opp̄suz rē. r̄ ad

uenā r̄ pupillū rē. nolite p̄ristare rē. p̄ h̄ inuit q̄ ibi fiebant talia mala. **S**i enī facientes feceritis verbū istud. i. iusticiam exequendo r̄ iniusticiam redinando. **I**ngredient̄ p̄ por. v̄. hui⁹ regis rē. i. p̄seuerabūt in bonore regio. **S**i nō audieritis verbū hoc. f. dimittēdo iusticiā.

In memetipso iuravi dicit dñs. hō mines em̄ p̄ maiorem sui iuram: ad hebreos. vj. ceus aut nō h̄z maiores se: iō per semetipm iurauit. **Q**uia in solitudine erit domus h̄. i. domus regia: ad illā. n. venerat hieremias: vt p̄i p̄ncipio huius capli.

Salaad tu mihi caput libani. galaad est monticul⁹ in summitate montis libani existens: r̄ sic ad iudā capi tis ibidem se h̄s: r̄ p̄ hoc intelligit̄ domus regia vel solium p̄ modū capitis se habēs ad aliās regni p̄tes: r̄ nō accipit̄ hic galaad p̄ illa terra q̄ est v̄tra iordanem.

Si nō posuero te solitudinem. r̄ subintelligit̄ non credatur mihi. **A**rbes inhabitabiles. hoc. n. impleuit deus p̄ chaldeos: hierlm que erat caput regni succēdēs r̄ vrbes in circuitu destruetes.

Et sanctificatio hebrei dicit: **E**t p̄parabo. verbū em̄ hebraicum dicitur situm est equivo cū ad sanctificāre r̄ p̄parare: hebrei tamen videntur melius hic dicere: quia chaldei qui hoc fecerūt nō fuerūt sancti sed infideles: tñ fm̄ translationem nostram possunt dici sancti vel sanctificati: nō formaliter s̄ effective tñ in quā tum erant instrumenta diuine iusticie q̄ est sancta.

Interficiendū virum r̄ arma eius. i. chaldeos ad interficiendū paratos r̄ arma eoz.

Et succidēt electas cedros tuas. i. p̄ncipes r̄ nobiles q̄ vocant̄ hic cedri. p̄sequendo similitudinem: quia regnū iuda signatū est noie libani in quo crescunt cedri.

Precipitabūt in ignē. qz chaldei succēderūt ciuitatē. **E**t p̄transibūt gentes multe. p̄ destructionē ciuitatē. **E**t dicit vnusq; p̄rio suo q̄ re fecit dñs sic ciuitati huic grādi. **E**t r̄ndebūt. **E**o q̄ tereliq̄runt pactum dñi tui: r̄ adorauerunt deos alienos r̄ fuerint eis. **N**olite

ad sanctificāre r̄ p̄parare: hebrei tamen videntur melius hic dicere: quia chaldei qui hoc fecerūt nō fuerūt sancti sed infideles: tñ fm̄ translationem nostram possunt dici sancti vel sanctificati: nō formaliter s̄ effective tñ in quā tum erant instrumenta diuine iusticie q̄ est sancta.

Interficiendū virum r̄ arma eius. i. chaldeos ad interficiendū paratos r̄ arma eoz.

Et succidēt electas cedros tuas. i. p̄ncipes r̄ nobiles q̄ vocant̄ hic cedri. p̄sequendo similitudinem: quia regnū iuda signatū est noie libani in quo crescunt cedri.

Precipitabūt in ignē. qz chaldei succēderūt ciuitatē. **E**t p̄transibūt gentes multe. p̄ destructionē ciuitatē. **E**t dicit vnusq; p̄rio suo q̄ re fecit dñs sic ciuitati huic grādi. **E**t r̄ndebūt. **E**o q̄ tereliq̄runt pactum dñi tui: r̄ adorauerunt deos alienos r̄ fuerint eis. **N**olite

ad sanctificāre r̄ p̄parare: hebrei tamen videntur melius hic dicere: quia chaldei qui hoc fecerūt nō fuerūt sancti sed infideles: tñ fm̄ translationem nostram possunt dici sancti vel sanctificati: nō formaliter s̄ effective tñ in quā tum erant instrumenta diuine iusticie q̄ est sancta.

Interficiendū virum r̄ arma eius. i. chaldeos ad interficiendū paratos r̄ arma eoz.

scriptum p m in fine: quarto Reg. xiiij. extra istu venit na buchodonosor cu exercitibus suis et fecit eum sibi tributariu tribus annis: quarto vero anno papiens eius rebellionem in fauore regis egypti q fecerat eu regem fecit eu capi et interfectu extra portas hierlm inburnatu pnc: constituens p eo eius filium ioachim scripcum p n in fine: post tres menses cogitans q no fideliter ei seruiret p interfectioe pns tauli: venit contra eu qui p silio hieremie tradidit se regi babilonis a quo cu matre sua: et multu nobilibus regni iude ductus e in babilon: ubi fuit vsq ad die mortis sue et loco ei constituit regē sedechia eius patrum et filium iosie: qui postea rebellans regi babilonis captus a caldeis eroculatus fuit et in babilonem ductus. iij. Reg. vii. igit de istis quoz loquitur hic hieremias: et primo de ioachaz: scdo de sedechia. ibi. **Plāgite.** tercio de ioachi filio iosie. ibi. **De q edificat:** qto de ioachim nepote iosie ibi. **viuo ego Circa pmu die hiemas.**

r Nolite flere mortuu. ioachaz filiu iosie mortuum in egypto: vt dictu est: q. d. mors eius. no est sic lamentabilis vob sicut alioz triu sequentiu: qz rex egypti no legitur aliud malu fecisse ipso iude nisi q duxit euz vincu et imposuit regno iude tributū. piora autē satis pgerunt in tpius alioz vt videbit. **y** **Plangite.** Dic pnter loquitur de sedechia q inter istos vltio regnauit: no em in scribendo tenet ordinē tpius vt dictu e capto. pcedēti. dicit g. **y** **Plangite eu q egrediet. i. egrediet.** Loquit em de futuro p modū pntis d sedechia: q eroculatus ductus fuit postea in babilonem ibiq mortuus: et tpe sue captiōis fuit templū cōbustum et ciuitas: et populus ptim occisus et ptim captiuatus: que erant occasio magni luctus. **3** **Quia hec dicit dñs ad selluz. i. ad sedechiam q noiat sellum. j. Paral. iij. vt dictu fuit ibidem q regnauit p iosia patre suo no imediate sed in quarto loco: qz ante euz regnauerūt duo frēs sui et eius nepos: vt dictu est.** **a** **Qui egredietur de loco isto. loquit de futuro p modū pntis ppter certitudinē pphetie. Cetera patent.** **b** **De q edificat.** Dic loquitur de ioachim filio iosie: cuius primo describit maliciā: secūdo debita penā. ibi. **Propterea.** Circa pmu dicit. **b** **De q edificat domū suā in iniusticia. erat em iste ioachim cupidus et supbus: ppter qd ad faciendū sibi edificia excessiua in magnitudine et curiositate rapiebat bona aliena. c** **Amicū suū opprimet frustra. i. sine causa legitima: et si faciebat h ioachim amicis multo fortis alijs d** **Qui dicit edifi. mi. do. latam. i. excessiua in latitudine e** **Et cenacula. i. solaria in quo notat excessus in latitudine. f** **Et facit laquearia cedrina. et sic est excessus in materia. g** **Dingitq sinopide. in quo notatur ex-**

cessus in curiositate. **b** **Quid regnabis. i. pfeueranter. i. Quis pferes te cedro. i. te eleuas vltra debitū: vel pferes te cedro. i. salomoi potētissimo ad edifi candū. k** **Pater tuus. i. iosias q deuor et scis fuit l** **Quid nō comedit et bibit. i. pacifice vixit.**

m **Et fecit iudi. et iusti. tūc cū bene erat ei. q. d. ex statu pspere potuisset alit fecisse: id sequit. n** **Quid nō ideo. i. imple vixit bene iuste.**

o **Quia cognouit me dicit dñs q. d. sic. p** **Qui vno oculi et cor ad auariciā et ad sanguinē innocētem fundēdū et ad calūniā: et ad cursū mali opis. Propterea h dicit dñs ad ioachi filiu iosie regē iuda. Non plāget eu ve fr et ve soroz n pcrepabūt ei ve dñe et ve in clyte. Sepultura asini. Sepeliet: putrefact et pietas extra portas hierlm. Ascēde libanū et clama: et in basan davoce tuā et clama ad trāseūtes: qz pnti sūt oēs amatores tui: locutus sū ad te in abundantia tua: dixisti non audiam. Hec est via tua ab adolesecētia tua quia nō audisti vocem meam. Omnes pastores tuos**

s **Propterea. Dic pnter pba denunciat debita penā: et hmo respectu regis dicens. t** **Non plāget eu ve frater et. i. frēs eius et sorozes nō plāget eu mortuu dicētes: ve nob de morte fris. v** **Non pcrepabūt ei. i. fratres nō dicent carmen lugubre: sic tūc fiebat in solēmb sepultura ppe qd subdit r** **Sepultura asini. cuius cadauer pūctur in campū vel fossatū. y** **Sepeliet: putrefactus et. Contra h videt illud qd dicit. iij. Regū. xiiij. De isto ioachim. Et dormiuit ioachim cum patribus suis. Ad hoc dicunt aliqui q quia cadauer regis sic pietum redūda bat nimis in verecundiā iudeoz: impetrauerūt a nabuch. q sepeliretur. Vel potest dici q quarto regū nō dicitur q sepultus fuerit: s q dormiuit cum patribus suis: q dormitatio nō importat nisi mortē. Consequēter ponit penā populi iude cū dī.** **3** **Ascende libanū et clama et in basan et. i. denuncia vsq ad extremitates regni: qz libanus est in extrema pte versus aquilonem: et basan versus orientem.** **a** **Et clama. ad trāseūtes ita q oēs etiam extranei p terram tuā transēntes papiant dolorē tuū.** **b** **Quia pnti sūt oēs amatores tui. i. egypti et qz auxilio psidebas qs nabuch. rebellauit. iij. Re. xiiij.** **c** **Locutus sum ad te. p pbas meos.** **d** **In abundantia tua. i. tpe pspertatis. in bebito h In pace tua. sine qua nō pōt esse pspertitas.** **e** **Dixisti nō audiam. qz rebellis fuisti verbis pbari.** **f** **Hec est via tua. i. pfectudo tua. g** **Ab adolef. tua. i. ab exitu de egypto. extunc em fuerat frequenter rebelles moysi et deo. h** **Omnes pastores tuos. i. reges et sacerdotes. i** **Pascet ventus. i. inanis fiducia quā habent de egyptis: de quibus subdit.**

Hieremie

Ret amatores sui in captiuitate ibunt. p nabuch. ca-
ptiuandi. **I** Et tunc confunderis. ppter frustratione
tue spei. **M** Que sedes in libano. i. in hierlm de li-
guis libani edificata. **N** Et nidificas diuitias ma-
le pgregando. **O** Quo p genuisti. i. p gemisces: qz

loquit de futuro
p modu pteriti.
P Qu venisset
tibi dolores zc. i.
cu veniet in de-
structione tēpli
z ciuitatis.

Quino ego.
Dic ultimo loq
tur de ioachi ne-
pote iose dices
in psona dñi.
R Si fuerit ier-
chonias in be-
breo bñ chonias
est tñ ides nomē
ioachin iechoni-
as z chonias va-
riatum tñ in be-
breo sicut in lati-
no idē nomē est
nicolaus colet
z colipus.

Anul? i ma-
nu dextera mea
z. antiquit? em
anul? erat signū
dilectionis z etiā
firmitatis: litte-
re em signabat-
tur anulo regis:
vt bñ in libro be-

ster z in pluribus alijs locis. Est igitur sensus. Si ap-
paruerint signa dilectionis mee erga iechoniam z sue
stabilitatis in regno nihilominus eijciam eū.

Et dabo te. mutatur modus loquendi de tertia p-
sona ad secundā. Cetera patēt ex dictis supravsqz ibi.
Et in terrā ad quā ipsi leuant aiam suā. i. in iudeā
ad quā cū magno desiderio anhelabant reuerti.

Non reuertentē. z in hoc ptz qd dictū est supra de
ioachaz q erat minus lugendus qz iste: qz cū isto mul-
ti nobiles fuerūt captiuati absqz reuersione.

Nunquid vas fictile atqz ptritū. i. nullū? momēti.
Cir iste chonias. q. d. sic. **N**unquid vas absqz
offi bonitate. i. nullā bonitatē hñs in se: id sequit.

Quare abiecti sunt zc. q. d. p maliciā suā.
Terra terra terra. ter replicat ad maiore ei? affer-
tionē. qd subdit. **S**cribe virū istū sterile. p. i. iaz
dei diffinitivā: cui? sterilitas explicat cū dñ.

Cirū q in die. suis nō p. ipe. in regimine regni: nec
etlā in posteris: id sequit. **N**ec em erit d semie ei?
z. qz sibi successit sedechias ei? patruus: vt dictū ē d.

Caplm. xliiij.

Pastoribus. Dic psequenter hieremias. p. bte
tat ptra sacerdotes z falsos. p. bteas quos vo-
cat pastores: eo q tenebantur pascere pplm ex-
emplo bone vite z verbo sane doctrine: ipsi aut facie-
bant p. rariū: z iō pñs capitulū in tres ptes diuiditur:
quia primo hieremias maliciā eoz breuiter arguit. se-
cundo aduentū boni pastoris. i. xpi p. dicit. ibi. **E**t ego.
tercio nequiciā z maloz pastorū diffusius resumit. ibi.
Ad p. bteas. vt sic opposita iuxta se posita magis elu-
cescant. Circa primum dicit. **A** De pastoribus. i.
p. bteis falsis z sacerdotibus. **Q**ui dispunt z
dilacerant gregē. exemplo male vite z verbo false do-

ctrine: iō subdit pena cū dñ. **E**cce ego visitabo sup
vos. acriter puniendo. **M**aliciā studioz vroz ex
quo ptz qz ex certa scientia faciebant talia.

Ecce ego. Dic p. nter nunciat aduentus boni pastoris
i. xpi de q est pncipalis intentio huius. p. bte z alioz: i.
cut dictū fuit in pñ
apio hui? libri: tñ
aliqui expositores
nostri totā istam p-
tem vsqz ibi. **A**d p-
p. bteas. exponunt
de reditu captiui-
tatis babilonice:
z qd subditur. **E**t
suscitabo super pa-
stores zc. exponit.
Et iesu filio iose-
dech esdra: nec
miazageo: z zach-
aria: z qd postea
subdit. **S**uscitabo
dauid germen tu-
stum exponunt de
zozobabel qui fuit
de semie dauid: vt
ptz **D**atb. j. z fu-
it dux populi de ca-
ptiuitate redeūtis
qd aut postea sub-
ditur. **E**t hoc ē no-
men qd vocabunt
eum dñs iustus nñ.
quia sicut dicit isti
expositores iudei
imponerant anti-
q. tus filijs suis no-
mina dei. **S**ed ista
expositio nō videt
vera. pmo qz dñs.

fictile atqz ptritū? vir iste ie-
chonias? **N**ūqd vas absqz
omni voluptate? **Q**uare ab-
iecti sunt ipse z semē eius z
piecti in trā quā ignorane-
rūt? **T**erra trā trā audi ser-
monem dñi. **D**ec dicit dñs.
Scribe virū istū sterile? **V**i-
rū q in dieb suis nō p. spabi-
tur? **N**ec. n. erit de semie ei?
vir q sedeat sup solū dñ: et
ptatem hēat vñ in iuda.

Pastoribus. **C**liij.
Qui dispunt z dilace-
rāt gregē pascue mee dicit
dñs. **I**ō h dicit dñs rex isrl
ad pastores q pascūt pplm
meū. **V**os dispistis gregē
meū z eiecistis eos: z nō vi-
sistis eos. **E**cce ego visi-
tabo s. v. vos? maliciā studio-
rum vroz ait dñs. **E**t ego

Non formidabunt vltra z non pauebunt. reuersi autē
de captiuitate babilonica fuerunt frequenter in afflictio-
ne magna z abiectio: vt dicitur **H**iermie pmo. z in ma-
gno timore a gentibus circūstantib? intantū q vna ma-
nu faciebant opera z altera tenebant gladiū. secundo qz
subditur: z nullus queretur ex numero. i. deficiet. qz non
omnes iudei reuersi fuerūt de babilone. se multi reman-
serunt amore vroz quas ibi ceperant z prolis quā ge-
nerant: vt dictum fuit esdre pmo. **I**tem quod exponit
de zozobabel. **S**uscitabo dauid germen iustum zc. nō est
verū quia ibi subdit. z regnabit rex zc. qz zozobabel non
fuit rex. **I**tem quia de illo eodem rege subditur. **E**t h est
nomen qd vocabunt eum dñs iustus nosser. vbi enim
translatio nostra habet. dominus: in bebreo habetur no-
men domini tetragāmaton: quod fm doctores bebreo-
rum est appropriatum summo creatori: z ideo non potest
conuenire alicui puro homini. quod aut dicitur vterius
q iudei nomina dei imponebant filijs suis est ficticiuz: z
maxime de nomine domini tetragāmaton. quod ppter sui
sanctitatē nullus audebat nominare nisi soli sacerdotes
nec tamen vbiqz sed tñ in templo. **P**ropterea exposito-
res isti magis iudaizant qz iudei qui passim istum intelli-
gendū dicunt ad litterā de xpo. **A**nde est translatio chal-
daica que apud bebreos est autentica. z dñ targū apud
eos: vbi nos habemus. **S**uscitabo dauid germen iustus
habet: **S**tatuā dauid messiam iustū. ppter qd litera ista
de xpo est exponenda. z diuidit in tres ptes. qz primo p-
dicitur fidelium congregatio. secundo subditur pgregā-
tis p. ditio. ibi. **E**cce dies. **T**ercio tanti beneficii recogni-
tio. ibi. **P**ropter. **C**irca primum dicit in psona dñi.
Et ego congregabo reliquias gregis mei. que congre-
gatio non est intelligenda p localem motum: sed p vni-
tatem fidei z caritatis nexū fm q dñ **I**o. xj. q xps mo-
riturus erat p gente z vt filios dei qui dispersi erant con-

gregaret in unum. i. in unum ritum fidei christiane de varijs
secus gentium et iudeorum in quibus erant dispersi.

F Et convertit eos ad rura sua. ager autem dominicus est ecclesia
et sicut dicitur ager vinus propter unitatem universalis ecclesie: ita
potest dici plures agri: propter diversas provincias in quibus vi-

get cultus christi: et propter
diversa loca huic
cultui consecrata ad
quod conveniunt fideles.
et dicitur hic rura. in
hebreo autem habetur:
Ad maneria sua. pro
quod clarius signantur
loca deo dicata.

G Et crescet et mul-
tiplicabitur. sicut
propter impletum pro mul-
tiplicatione fidelium
H Et suscitabo super
eos pastores. scilicet
christum qui est princeps
pastorum et apostolos et
successores eorum.

Non formida-
bunt ultra istud re-
ferre ad statum trium-

phantis ecclesie quod sicut currat cum statu ecclesie militantis a tempore
passionis christi pro qua aperta fuit ianua celestis. in illo vero sta-
tu formido non habet locum: sed firma securitas et eterna.

Et nullus quereat ex numero. scilicet predestinato. de quo nul-
lus deficiet ab affectione celestis patrie.

Ecce dies. dicitur propter describitur conditio congregationis. scilicet
christi dei veri et hominis: cuius vera humanitas ostendit ibi.

Suscitabo david germen iustum. quia factus est rex
ex semine david secundum carnem. ad Romanos. i.

Regnabit rex. propter quod dicitur Mattheo. vlti. Data est
mihi omnis potestas in celo et in terra. o. Et sapiens

erit. sapientia increata et creata. propter Et faciet iudicium discre-
tionis in presenti discernendo fideles ab infidelibus vocan-
do aliquos ad fidem et alios dimittendo suo iusto iudicio:
licet nobis occulto: et iudicium discussionis in fine mundi.

Et iusticia. dando legem evangelicam quod continet perfectam
iusticiam: et in fine mundi. proferendo iustam suam de retri-
butione bonorum: et punitione malorum: ut dicitur Mattheo. xxv.

In diebus illis salvabitur iuda. i. quicumque vere confitens
corde et ore nomen domini: et quod iste sit intellectus propter non
solum per expositores latinos sed etiam hebreos. quia

Genesis. xli. dicitur quedam glossa hebraica. Doterit ne dici
quod redemptor sit levans facies. i. acceptor pro sonare. et sub-
ditur ibi. absit. sed omnes confitentes ei corde suo et ore et opi-
bus salvabit. sicut scriptum est hieremie. xlii. In diebus il-
lis salvabitur iuda. ac si dicat confitentes ei. hoc glo.

Et israel habitabit confidenter. istud refertur ad statum
ecclesie triumphantis ubi est summa securitas.

Et hoc est nomen quod dicitur deo. In hebreo habetur nomen domini
tetragrammaton. quod non potest dici nisi de deo vero. Dicitur. n.

Ra. moy. li. directionis propler quod hoc est nomen imposi-
tum a deo ad significandum essentiam divinam secundum se absolute
quo respectu ad creaturam: propter hoc est omnino incommunicabile. Alia vero nomina aliquo modo communicabilia sunt: sicut
hoc nomen domini conicitur magnis personis humanis subie-
ctos: et quod promouit aliquem de eius creator: sicut conicitur deo quod
promotus est creatura eius. similiter hoc nomen deus: quod
iudices dicunt deo. Exo. xxii. A triusque. n. causa ad deos pro-
ueniet. Et propter hoc propter divinitas vera ipsius christi. hoc autem no-
men apud hebreos dicitur ineffabile: et ideo translator loco ipsi-
us posuit nomen commune: et hoc modo transferret dictum
nomen ubi dicitur in veteri testamento invenit. Aliqui di-
cunt quod hoc nomen domini tetragrammaton non dicitur de deo in modo: sed
etiam de alijs: ubi gratia Ezechiel. vi. dicitur: Et nomen civitatis domini
et ubi habemus domini: in hebreo habetur tetragrammaton: sed hoc no-
men tetragrammaton quod stat hic pro civitate: non dicitur
de deo. Item Gen. xxii. vocavit abraham nomen loci illius domini

congregabo reliquas gregis
mei de omnibus terris ad quos eiece-
ro eos illuc: et convertam eos
ad rura sua: et crescet et mul-
tiplicabitur: et suscitabo super
eos pastores et pascet eos.
Non formidabunt ultra: et
non pauebunt: et nullus que-
ret ex numero dicitur domini. Ecce
dies veniunt dicitur domini: et sus-
citabo domini germen iustum: et
regnabit rex: et sapiens erit

videt. et ubi habemus domini in hebreo habetur nomen domini
tetragrammaton. Item Iud. vi. legitur. Edificavit ergo
altare domini vocavitque illud domini par. ubi in hebreo ha-
bet nomen domini tetragrammaton. Item Exo. xxv. Edi-
ficavit moyses altare domini et vocavit nomen eius domini ex-

et faciet iudicium et iusticiam
intra diebus illis salvabitur iu-
da: et israel habitabit confi-
denter. Et hoc est nomen quod
vocabunt eum domini iustus noster.
Propter hoc ecce dies veni-
unt dicitur domini: et non dicitur ultra
vixit domini quod educit filios is-
rael de terra egypti: sed vixit
domini quod educit et adduxit sem-
in domus israel de terra a qui-
lonis et de cunctis terris ad

altatio mea ubi
habemus domini:
in hebreo habetur no-
men domini tetragra-
maton: sed ista non
derogant dictis
Ra. moy. quod nul-
lum predictorum no-
minat nomine dei
proprio et absolu-
te: sed quodam esse
actu dei: ergo nul-
lus homo proprie
et absolute voca-
tur deus: sed cum
quodammodo nota-
ne tab aliquo effe-
ctu dei: sicut mul-
ti sunt vocati deo
datus dominus:
dedit: et similiter

et pluribus tam hominibus quam locis: sicut est in locis
allegatis supra: ut propter intuitu. Veritatem in prima au-
toritate dicente. Et nomen civitatis. domini debet addi
ibi dem. unde translatio chaldaica habet nomen civitatis:
exponit a die a qua faciet domini descendere divinitatem
suam ibidem. et sic patet ad alia: quid sit dicendum: quia
semper cum aliqua connotatione ponitur dictum nomen
quod ponitur pro alio quam pro vero deo.

Iustus noster. id est iustificans nos: propter quod etiam
ostenditur eius divinitas cuius proprium est iustificare im-
pium. Sciendum autem quod hebrei ne ex hac auctoritate coge-
rent christi divinitatem confiteri que expectant futurum
hominem purum: moyses tamen sanctorum dicitur quod lit-
tera hebraica talis est. Et hoc est nomen eius qui vo-
cabat eum domini iustus noster: quod nomen domini tetragrama-
ton quod soli deo convenit: non dicitur hic de messia secundum
eos: sed de deo qui vocabat eum ad redemptionem
indeorum: et ipsi possunt sic mutare litteram defacili:
quia dictio hebraica que hic ponitur. scilicet esser in disse-
renter accipitur pro qui et pro quod. Item vocabunt eum et
vocabit eum eisdem literis hebraicis penitus scribunt:
sed varie punctant. que punctatio potest valde defacili fie-
ri: et quod iudei talem falsitatem fecerint in hoc loco propter
lxx. interpretes qui fuerunt iudei valde litterati: et in hoc lo-
co sic transulerunt. Et hoc est nomen quod vocabunt eum
domini Iustus noster. nec tamen propter hoc revelaverunt divi-
nitatem christi proleto regi quam intendebant ei
celare secundum quod dicit biero. in pluribus locis: quod propter nomen domini
tetragrammaton transulerunt nomen grecum signans
domini: sicut hoc nomen domini ponitur in translatione la-
tina: quod nomen non solum dicitur de deo sed de quoli-
bet homine magno. Falsitas etiam predicta propter trans-
lationem chaldaicam que sic habetur in hoc loco: Et hoc
est nomen quod vocabunt ei etc.

Propter hoc. dicitur prosequenter ponitur tanti bene-
fici recognitio cum dicitur.

Et non dicent ultra vixit domini etc. quia sicut ad pre-
sentiam maioris luminis minus obfuscatur: sic ad ve-
niente beneficio incarnationis iesu christi et redemptionis
nostrae propter eum facte obfuscata sunt omnia beneficia et
quasi oblivioni data que fuerunt in veteri lege tamquam mo-
dica aut nulla respectue. Sed vixit domini quod edu-
xit et adduxit etc. quod non potest intelligi de ritu capti-
vitatibus babilonicis: quod illud beneficium quasi incompati-
biliter minus fuit quam educio filiorum israel de egypto in
tot signis et mirabilibus divinis: et in tanta multitudi-
ne quam erant sexcenta milia absque mulieribus et pueris:

Hieremie

z ideo ista adductio intelligit de uocatione ad fidem
 ppi: qz de omnibus terre pibus sunt aliqui uocati: z ista
 uocatio maior est z excellentior quasi incomparabiliter
 omnibus beneficijs ueteris testamenti.

a Et habitabunt in terra sua. i. in ecclesia militante: et
 postea in triumphante q est ter
 ra uiuentiu pzo
 missa fidelibus
 in pmiu ut fre
 qnter supius de
 clarauit.

b Ad pphetas
 Dic pnt neqcia
 maloz pastoru
 diffusi? refumit
 z p arguit eoru
 uita. secudo to
 crina. ibi. **Ec**
 dicat. Prima ad
 huc in duas: qz
 p arguitur eoru
 mala uita. scdo
 subdit pena. ibi
Idcirco. Circa
 pmiu dicit hier
 emias.

c Contritum est
 cor meum: quia
 uolebat de mala
 uita sacerdotu
 z falsoz ppheta
 ru: copatiebat
 etia eoz nature
 ppter mala que
 uidebat eis im
 minere: licz eoz
 culpam odiret.

d Factus suz
 quasi uir ebrius
 i. attonitus pze
 eoz malicia z se
 quenti pena: id
 subditur.

e A facie dñi.
 uindicta pparā
 tis. **f** Quia
 adulteris reple
 ta est terra sicut
 dictum est s. v.

g Quia a facie maledictionis. i. ppter
 blasphemias ptra deum z alia mala.

h Curit terra. p siccitate nimia: sicut diffusius expli
 catur supra. iiii. Sicut em pratum dicitur ridere ine
 taphozice qñ uiret: sic terra lugere qñ aret.

i Factus est cursus eoz malus. ad mala em curre
 bant sine freno rationis z diuine legis.

k Et fortitudo eoz dissimilis. patribus antiquis.

l Propha nāqz z sacerdos tolluti sē. luxuria z auari
 cia. **m** Et i domo mea. i. in tēplo meo noi uedicato.

n Inueni malū eoz. i. ydola q colebant. iiii. **Re. xxj.**

o Idcirco. Dic subiungit pena ei dñi.

p Idcirco uia eoz erit qñ silu. zc. hoc est dictum in se
 ram eis plura mala sup aliud.

q Et in pphis samarie. q iam erant in captiuitatem
 ducti a setto anno ezechie. iiii. **Reg. xviii.** ubi habem?
 fatuitate: in hebreo habet blasphemiam. ideo subdit.

r Et pphabant in baal. querēdo rñsum ab ydolo uel
 potius a demone in ipso: z non a deo: z sic erat quedā
 blasphemiam: qz p hoc ostendebāt q reputabant baal
 plusq deum.

r Et in pphetis bierlm uidi similitudine

nem. ad pphetas samarie: adulteriu. i. ydolatriā.
s Et iter mendacij. qz decipiebant pplm iude. sicut illē
 populū samarie. In hebreo habetur sic: **Q**uid turpitudi
 nem adulterij z iter mendacij. turpitudō em adulterij ē
 qñ adultera in eode lecto sapit adulterē cū marito: z sic
 isti fecerunt: qz in
 templo dñi ydolu
 posuerūt.

babo eos absinthio: z pota
 bo eos felle? **z** pphif. n. hie
 rusalē egressa ē pollutio su
 p oēm trā. **h**ec dñs ex
 ercitū? **M**olite audire uer
 ba pphaz q pphetāt uob:
 z decipiūt uos: uisione cor
 dis sui loquūt: nō d ore dñi
Dicut his q blasphemant
 me: locut? est dñs: pax erit
 uob: z oibz q abulāt in pra
 uitate cordis sui dixerūt nō
 ueiet sup uos malū. **q**uis
 em affuit in psilio dñi: z ui
 dit z audiuit simonem eius
Quis psiderauit vbu illi?
 z audiuit? **E**cce turbo w
 mice indignatōis egrediet
 z tepestas erūpens sup ca
 put impioz ueiet? **N**on re
 uertet turoz dñi vsqz dñ fa
 ciat: z vsqz dñ cōpleat cogi
 tatōez cordis sui? **I**n nouis
 sumis dieb? intelligetis psi
 liū ei? **N**ō mittebā pphas
 z ipsi currebant: nō loqbar
 ad eos: z ipsi pphabāt. **S**i
 stetisset i psilio meo? z nō fe
 cissent vba mea pto meo:
 autisset vtiqz eos a uia sua
 mala z cogitatōibz suis pel
 limis. **q**uatsne de? e uicio

t Et confortau
 runt suo malo exē
 plo z vbo falso.

v Manus pesti
 moz. ad permanē
 dum in peccato.

r Facti sūt mibi
 oēs sodoma. i. ab
 ominabiles: ut so
 domite: ideo subdi
 tur infliccio pene.

y Ecce ego aba
 bo eos absinthio
 zc. i. repleto eos pe
 na amarissima.

z pphetis em
 bierlm egressa est
 pollutio. ydolatrie
 z alioz maloz.

a Sup oēm ter
 ram. f. iudee. qz po
 pulus eos imita
 batur.

b **h**ec dicit dñs
hic consequenter
 arguitur pphetaz
 falsoz z sacerdotū
 doctrina: z p qñuz
 ad denunciations
 falsitatis. secundo
 qñuz ad uersionē
 ueritat? ibi. **S**i igi
 tur. **P**rima ad huc
 in duas: quia pmo
 arguitur in eis de
 nunciatio falsi: secū
 do coloratio dicti.
 ibi. **A**udiui. Circa
 pmiu dicit.

c Molite audire uerba pphaz. qñi pphetant mendaciū
 ad uos decipiendū. **d** Uisionē cor. sui. i. fictā ab eis.

e Dicunt eis qui blasphemabāt me. ore z ope.

f Pax erit uobis. affecurādo z nutriēdo eos in malis.

g Quis em affuit in psilio dñi. de pphis sic loquētibus
 q. d. nullus: quia eueniet ptra rñū: ideo sequit.

h Ecce turbo dñice indignatōis. i. iperus diuie uindictē
 i. **S**up caput impioz. siue sint sacerdotes siue pphares.

k Non reuertet. i. nō impediēt s absqz dubio ueniet.

l In nouissimis diebus. i. tpe destructionis ciuitatē qd
 dñ: hie vltimū: quia tunc terminatū fuit regnū iudeoz.

m Intelligentis psilium meum. i. penam quam dispo
 sui inferre uidebitis p effectum.

n Si stetisset in psilio meo. vbi pphaz meoz credēdo
 o. **E**tno. se. uer. mea po. meo. sicut tenebant ex officio.

p Quertissem eos vtiqz a uia mala. spm vere pmitētie
 eis pferendo. **q** Quatsne deus e uicino ego sum. i. co
 gnoscens tm illa que sunt p me z nō ea que sunt longe
 hoc nō inducit ad excludendū doctrinā falsam aliquo
 rñ sacerdotū q dicebant dei pudentiaz attingere: tm ad

superiora et non ad ista inferiora: quod error incepit a tempore sancti Job. In persona sic errantium dicitur Job. xxii. Circa cardines celi gambulat nec nostra considerat. Sed quod dei providentia attingit ad omnia quantum ad occulta: ideo sequitur.

R Si occultabitur tibi. non occultabitur quod probat ex eius presentia ubique cum dicitur.

S Nunquid non celi et terram ego impleo. q. d. sic.

T Audiui. Sic contra arguitur in falsis prophetis coloratio sui dicti. ad hunc enim quod magis sibi crederet utebantur modo loquendi prophetarum et hoc est quod dicitur.

T Audiui que dixerunt prophetae. scilicet falsi: quod verba eorum non facta sunt mihi.

V Prophetates in nomine meo mendacium. permittentes sue falsae prophetie: hoc dicit dominus: sicut prophetae veri.

R Somnia. i. visiones a deo accepti in somno: et quod hoc faciebant ad faciendum capiendum populorum ut dicitur etiam sequitur.

Y Qui volunt facere ut obli. p. me. non mei. p. suas falsam doctrinam. id sequitur.

3 Prophetas qui habent somnia. scilicet vanum.

3 Harret somnium. i. referat tamen somnium et permittat: hoc dicit dominus.

a Et qui habent somnium meum. sicut hieremias et alii veri prophetae.

b Loquatur somnium meum vere. scilicet permittendo hoc dicit dominus.

c Quid paleis ad triticum. i. sicut paleae non sunt tritico commiscende vel econverso: sic nec nomen domini est adiungendum in falsae doctrine prophetarum.

d Nunquid non verba mea sunt quasi ignis. q. d. sic. propter quod dicit hieremias supra. xx. capitulo. Factus est homo dei quasi ignis exstinguens in corde meo. q. d. sicut ignis consumit paleas et malleus percutit petras: sic virtus nominis mei quod colorant falsitates suas erit occasio attritionis et presumptionis eorum. id sequitur.

e Ecce ego. supple paratus sum.

f Qui furantur verba mea. a veris prophetis. considerabatur enim attente modum loquendi ipsorum et illo utebantur in suis falsis prophetis: sicut ananias audiuit in principio regni sedechie hieremiam dicentem. Hec dicit dominus exercituum. Ecce ego perfringam arcum beliam infra. et ad similitudinem huius dicit quarto anno sedechie. Hec dicit dominus. Sic confringam iugum nabuchodonosor. et infra. xxviii. ideo sequitur.

g Qui assumunt linguas suas. i. modos loquendi prophetarum domini. i. Et aiunt dicit dominus. in suis falsis prophetis.

h Ecce ego ad prophetas. exponat ut supra.

i Somniantes mendacium. dicentes se habuisse a deo visionem in somno. **m** Et seduxerunt populum meum in mendacio suo. quod fuerunt. **n** Et miraculis suis.

ego sum dicit dominus: et non te longe. Si occultabitur vir in absconditis: et ego non videbo eum dicit dominus. Nunquid non celum et terram ego impleo dicit dominus.

Audiui qui dixerunt prophetae in nomine meo mendacium atque dicentes: Somnium somnium. Usque istud est in corde prophetarum vaticinatum mendacium: et prophetarum seductiones cordis sui. Qui volunt facere ut obliuiscatur populus meus nominis mei propter somnia eorum quae narrant unusquisque ad primum suum: sicut oblitum sunt praesentia eorum nominis mei propter haec.

Propheta qui habet somnium narret somnium: et qui habet somnium meum: loquitur somnium meum vere.

Quid paleis ad triticum dicit dominus. Nunquid non verba mea sunt quasi ignis ardens dicit dominus: et quasi malleus percutiens petram. Propterea ecce ego ad prophetas ait dominus qui furantur verba mea unusquisque a proprio suo. Ecce ego ad prophetas ait dominus qui assumunt linguas suas: et aiunt dicit dominus. Ecce ego ad pro-

phetas somniantes mendacium dicit dominus: qui narrauerunt ea et seduxerunt populum meum in mendacio suo: et in miraculis suis cum ego non misissem eos: nec mandasse eis: quod nihil profuerit populo huic dicit dominus. Si igitur interrogauerit te populus iste vel propheta aut sacerdos dicens: quod est onus domini dices ad eos: Vos estis onus. Prohinciam quae per vos dicit dominus. Et propheta et sacerdos et populus qui dicit onus domini: visitabo super virum illum et super domum eius. Hec dicetis unusquisque ad primum et ad fratres suum. Quid respondit dominus: et quod locutus est dominus. Et onus domini ultra non memorabitur: quod onus erat unicuique sermo suus. Et peruertisti verba dei viventis: domini exercituum dei nostri. Hec dices ad prophetam. Quid respondit tibi dominus et quod locutus est dominus. Si autem onus domini dixeritis prope hoc: hec dicit dominus. Quia dixistis somnium istum onus domini: et misisti ad vos dicens: nolite dicere onus domini propterea ecce ego

phetas somniantes mendacium dicit dominus: qui narrauerunt ea et seduxerunt populum meum in mendacio suo: et in miraculis suis cum ego non misissem eos: nec mandasse eis: quod nihil profuerit populo huic dicit dominus. Si igitur interrogauerit te populus iste vel propheta aut sacerdos dicens: quod est onus domini dices ad eos: Vos estis onus. Prohinciam quae per vos dicit dominus. Et propheta et sacerdos et populus qui dicit onus domini: visitabo super virum illum et super domum eius. Hec dicetis unusquisque ad primum et ad fratres suum. Quid respondit dominus: et quod locutus est dominus. Et onus domini ultra non memorabitur: quod onus erat unicuique sermo suus. Et peruertisti verba dei viventis: domini exercituum dei nostri. Hec dices ad prophetam. Quid respondit tibi dominus et quod locutus est dominus. Si autem onus domini dixeritis prope hoc: hec dicit dominus. Quia dixistis somnium istum onus domini: et misisti ad vos dicens: nolite dicere onus domini propterea ecce ego

tatis. Circa quod dendum quod sacerdotum et mali prophetarum derisorie noxiabant onus prophetiam hieremie et aliorum prophetarum domini: et populum inducebant ad talem modum loquendi duplici ratione. Una est quod propheta domini arguendo eorum vitia comminabatur eis penas graues: quas prophetae falsi vocabant onera. Alia est: quod iste pene diu aut euentum fuerunt prophetas domini nunciare: et id derisorie dicebant: onus pro hoc insinuando quod ille prophetie essent derisibiles tam frivole et effectum non habentes: et per talem derisionem dominus comminatur derisoribus penam: et ponitur ista sententia huiusmodi et intricata cum dicitur in persona domini hieremie.

O Si igitur interrogare te. quod est onus domini. prophetiam tuam onus noxians derisorie

p Dices ad eos. Vos estis onus. scilicet importabile pro peccatorum viorum pondus. ideo subditur.

q Prohinciam quippe vos. in captiuitatem.

r Dicit dominus. sicut percutitur importabile onus.

s Et propheta et sacerdos. et populus qui dicit onus domini. deridendo prophetiam veram. **t** Visitabo tibi. i. puniam eum in persona sua grauius et in personis sibi coniunctis. Consequente docet eos loqui reuerenter de prophetia domini cum dicitur.

v Hec dicetis. i. sic loquimini de prophetia domini.

x Quid respondit dominus. prophetae inquirenti ab eo.

y Et quid loquitur dominus. prophetas inspirando.

y Et onus domini ultra non memorabitur. i. prophetia domini amplius non noxiabitur a vobis de nomine oneris.

a Quia onus vni. erit sermo suus. i. si loquatur de prophetia domini noxiando eam onus: punietur grauius pro tali somnium.

b Et per. ver. dei vi. i. per se noxiatis nominando ea onera derisorie. in hebreo autem babetur. Et peruertistis verba deorum viventium. pro quod in diuinis ostenditur pluralitas personarum et unitas essentiae cum subditur in singulari. Domini exercituum dei nostri.

c Hec dices. Docet modum loquendi reuerentem cum propheta domini et per se inia ex dictis quod est replicatio eiusdem ad maiorem rem assertionem: et quia hanc dei monitionem pro tempore

Jeremie

ritio sequit pena ibi. **P**ropterea ecce ego tollā vos de ter. ve. portans. s. ad alienā: qđ impletu fuit in in trāsmigratione ioachim regi iude inchoatiue: 7 pñi matie in captiuitate babilonica tpe sedecbie.

In ca. xxiij. vbi dicit in postil. Sciendū aut qđ bebrei zc.

Ad dicitio. j.
Hebrei n̄ solū subterfuge renuntā a veritate bui auctoritatis que diuinitatez xpi satis manifestat p varietate licere p ut postillator dicit quā varietate recte cōfueat put in postilla: sed etiam dicit q licz nomē dñi tetragramaton nō pueniat eēntialr alicui creaturę: tñ qñq; in scriptura creatura denoiatur p̄dicto noie ad effectum ipsius dei. Ad qđ inducunt illud **Exo. xvij. vbi dicit. Edificauit moyses altare: 7 vocauit nomen eius dñs exaltatio mea. Et vbi nos habemus dñs. in bebreo ponit tetragramaton qđ nō conuenit ipsi altari s̄m essentialr sic ab effectu ipsius dñi exaltantis plm israel: vt ibidē exponit in postilla. vnde in pposito dicit q hoc nomen ppriū dei. s. dñs iustus noster: dicit de illo germine suscitādo de dauid nō essentialit: s̄ ab effectu ipsius dei iustificantis. Sed illa cauillatio nō valet. nam put babeť in thalmud in libro q dicit bababara als babalbatra in distinctione que incipit: q vidit nauē: babeť expresse q messias vocatur noie dei tatra gramaton: ad qđ allegat ista auctoritas hieremie. Hoc est nomen qđ vocabunt eum dñs iustus noster. Et sic p̄ q nomen dei essentialiter intelligitur in hac auctoritate. ibi em̄ de essentiali noia tione loquitur vt ibidem p̄ zc.**

In eodem ca. vbi dicit in postil. Circa qđ sciendū qđ sacerdotes 7 falsi ppbe terisone noiabant onus prophetiam.
Ad dicitio. ij.
Ubi nos habemus in hoc loco onus: in bebreo habetur hec dicitio: masca: q vno modo significat idem qđ onus: alio modo significat assumptionē. i. verbum assumptū a ppbeta: vnde Numeri xxiij. 7. xxiij. vbi dicitur de balaam assumpta pabola dixit in bebreo habetur ratio istius dictionis. s. masca put signat assumptionē vbi vel pabole dei: 7 sic in alijs locis similibus: vbi ergo graue erat seu p̄derosus qđ ppbetizabať irrisores vocabāt illam ppbetiā onus intelligendo in prima significatione. Quia igit ppbe solebant peccantibus tristitia enunciare: vt ad penitentiam eos reuocarent: que tñ deus sepe misericorditer differet a rigore pls plei dppbetaz fraude dece-

ptus putabat nō ventura q dñs minabať: vñ 7 ppbiatm verā 7 seriosam in ludū vertebat: 7 veris ppbis irridendo dicebat. **U**bi viri pondus seu onus dñi annunciant. **U**nde iam vltra ppbetia nō visio s̄ onus vel pondus dñi apud eos dicebat: 7 iō dñs ad hieremiā dicebat. **S**i in-

terrogauerit te populus zc. 7 hec sententia plenius habet in glosa.

Capitulum. xxiij.

Stendit. Superius posita est hieremie ppbetia s̄ p̄nter ostendit in preipecta: 7 diuiditur in duas: qz primo ostendit bec impletio: secūdo ponit ppbetie hieremie repetitio capitulo sequenti. Prima in duas: qz primo ponit quedaz imaginaria visio: 7 secūdo ponit eius expositio. ibi. Et factū est. aliter. n. nō fuisset vera ppbetia nisi hieremias intellexisset visiones sicut pbaraovides spicas nō fuit ppbeta: quia nō intellexit significationes ppter quod dicit **San. x. Intelligētia opus est in visione. Circa primū dicit.**

Ecce duo calathi zc. hoc vidit hieremias p̄mo visioe imaginaria. Et subdit huius visionis tps cum dicit.

Postq̄ transtulit nabuch. zc. de qua translatione plenius dictū est supra. xxiij. d. Et fabz. i. artificē subtilē.

Inclusorem. i. aurifabrum qui gemmas p̄ciosas ponit in auro vel argento: 7 in hoc patet ppbetiā hieremie impletam esse in pte: qui frequenter p̄dixerat regem populum in babilonem ducendum. Cetera patent in littera q̄tum ad visionem imaginariam.

Et factum est. Dic p̄sequenter ponitur expositio siue intellectus dicte visionis cum subditur.

Sicut ficus be bone sic cogno. trāsmi. iuda zc. i. trāsmigratis dabo gratiā meā: 7 erit eis multo melius qđ illis qui remanserūt in iudea: qz ioachim rex iuda p̄ filium nabuch. fuit repositus in magno statu valde: s̄m qđ habetur. iij. Reg. vltimo. 7 daniel 7 socij eius 7 mardocheus qđ fuerūt de trāsmigratis cū ioachim: fuerūt multū honorati a regibus: vt p̄ in libris hester 7 daniel. **Hec aut visio facta fuit hieremie: qz illi qđ erāt in hierlm cū sedecbia rege reputabant miseros ioachim regem 7 alios qđ cū eo educti fuerāt in babilone. **H** Et redu. eos in ter. hāc. licz em̄ ioachim daniel 7 socij eius 7 mardocheus nō redierunt in p̄sonis pprijs: redierūt tñ in posteris suis. plures etiam illoz qui cum eis trāsmigrauerūt completis lxx. annis etiā in iudeā redierunt. **I** Et edificabo eos zc. i. multiplicabo eos in ple 7 bonis sp̄alibz. **K** Et dabo eis cor vt sciāt me. multiplicabo eos in bonis sp̄alibz.**

Et sicut ficus pessime. que sunt abominabiles.

Sic dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

Et dabo sedecbiam regē. mibi 7 hominibus abominabile quia postea fuit captus 7 exoculatus: 7 filij eius 7 nobiles occisi: 7 pls p̄tim occisus: 7 partim captiuatus

7 civitas cōbusta: 7 ex hoc p3 buius lre sentētia vsq; ibi. n Et in maledictōe. qz post istam miserā q̄cūq; male dicebat alteri: sic dicebat: sic accidat tibi sicut sedechie regi 7 p̄p̄o eius. o Et mittā in eis gla. 7 fa. 7 pestem. qz aliqui eoz fuerūt gladio mortui: 7 aliqui fame: 7 aliq; cōz ruptione aeris seu mortalitate.

Capitulum xxv.

Urbū. Dic ponit replicatio p̄betie hieremie: 7 p̄ q̄ tū ad b q̄ rep̄benderat p̄p̄i malitiaz: secundo q̄tū ad b q̄ p̄nūciauerat penā. ibi. Propterea Circa p̄mū p̄ nota tur t̄ps cū d̄.

In anno. iij. ioachim filij iosie. ex hoc p3 q̄ becrevelatio facta hieremie fuit ante transmigrationē p̄cedēti ca. dictam: qz iechonias siue ioachim sub q̄ facta est illa transmigratione fuit filius istius ioachim sicut dictuz ē supra. xxij. Et iō subdit. Postq̄. i. post istā reuelatōz factā hiēmie trāslatus ē iechonias qz octavo anno p̄ includēdo hūc q̄tū annuz ioachim patris eius trāslatus fuit.

Ipse est p̄mus annus nabuch. qd p3 ex hoc q̄. xij. anno nabuch. destructa fuit hierlm. iij. Reg. vlf. 7 a q̄rto anno isti ioachim inclusiue vsq; ad. xj. annū sedechie q̄ destructa fuit ciuitas fluxerūt. xij. āni. s. viij. de regno ioachim q̄. xj. anis regnauit. 7. xj. de regno sedechie. Cetera patent vsq; ibi.

In xij. anno. vbi incipit ista replicatio: qz a. xij. anno iosie cepit hieremias p̄bare q̄ tpe fluxerūt anni. xij. vsq; ad quartū annū ioachim: ad subdit: iste annus. xij.

Et locutus sum ad vos de nocte p̄surgens. i. vigilans 7 p̄seueranter. e Et nō audistis. vos emendando.

Et misit d̄ns ad vos oēs suos suos p̄bas. ex q̄ p3 q̄ illo tpe fuerūt alij sancti. p̄be q̄ mouebat p̄p̄m ad bonū.

Consurgēs dilu. mittēsq; i. valde diligēt vos admonens b Et nō audistis. q. d. p̄seuerantia vestra in malo nō puenit ex defectu diuine misericordie: s̄ ex p̄te malicie vestre. Cetera patent in litera.

Propterea. Dic p̄nū ponitur replicatio p̄betie q̄tū ad penam: 7 p̄mo exprimit pena iudeoz. secundo pena suoz aduersarioz. ibi. Cūq; impleti. 7 hoc fuit ad consolationem aliquoz bonoz q̄ erant in populo iude: vt dictū est supra. xxij. Circa p̄mū d̄. k Pro eo q̄ nō au.

7 q̄ hitāt i terrā egypti. Et dabo eos in veratiōez afflictionēq; oībo regnis terre: i obprobriū 7 i parabolā 7 i puerbiū 7 i maledictōez in vniuersū locū ad q̄ eieci eos: 7 mittā in eis gladiū 7 famē 7 pestem t̄nec p̄sumāt de tra quā tedi eis 7 p̄ibus eoz.

Ca. xxv.

Urbū qd factuz ē ad hieremiā de omī p̄p̄o iude: i in anno q̄rto ioachi filij iosie regl iuda: ipse ē ān̄ p̄m̄ nabucho. regis babylonis.

Et locutus ē hieremias p̄pheta ad oēm p̄p̄m iuda 7 ad vniuersos hitatores hierusalē dicens. Et tercōdecimo anno iosie filij āmon regis iuda vsq; ad diē hāc: ipse est terci⁹ 7 vicesimus ānus sc̄m̄ ē v̄bū d̄ni ad me 7 locutus sū ad vos de nocte p̄surgens 7 loquēs 7 nō audistis 7 misit d̄ns ad vos omīs seruos suos p̄bas 7 p̄surgēs diluculo mittēsq; 7 nō audistis neq; inclinastis aures vestras vt audiret cū diceret Reuertimī vnusq; a via sua mala: 7 a pessimis cogitatōibz v̄ris: 7 hitabit i terra quā tedit d̄ns vob 7 p̄ibus v̄ris a seclor vsq; i seclz.

ver. mea. sed obstinati estis in malicia vestra. l Ecce ego mittam 7 assumā tē. Ex instinctu est diuino nabuch. 7 bellatores sui acceperūt audaciā 7 cōstantiā impugnan di iudeā 7 eius habitatores de suis malis multiplicibus: vt magis p̄m ordinē diuine iusticie punirent.

Seruū me. um. in q̄tum ex equebat diuinā iusticiam.

Et adducay eos sup ter. istā 7 sup omīs na. q̄ in arcu. illi⁹ sūt: qz idumei p̄bili strei 7 alij circa iudeā habitantes fuerūt p̄ nabuch. tēpdati 7 captiuati 7 eoz captiuitas hic denunciat cū pena iudeoz: qui sperabant eoz adiuutorio resistere regi babylōis. Cetera patent vsq; ibi.

Docē mo. 7 lumē lu. p̄b desinat captiuitas habitatoz. 7 sic nō erit op⁹ mole neq; lucerne p̄pter defectum habitatoz.

Cūq; Dic p̄nū p̄dicif pena aduersantiū iudeis ad bonoz p̄solationē: vt p̄ dictū est: 7 diuiditur in duas p̄tes: qz p̄mo p̄dicifur destructio babylonioz singulariter. secundo multoz generalit. ibi. Quia sic. Circa p̄mū notat t̄ps destructionis babylonie cū dicit.

Cūq; impleti fuerint. lxx. anni visita. sup regem baby. ipsum 7 regnum eius destruendo. quod fuit impletū in occasione Balthasar regis babylonis: qz tūc regnum suum datum est medis 7 persis: vt habetur Dan. v. numeratio tamen istorum septuaginta annorum varie inchoatur a diuersis. Expositores em̄ nostri cōmuniter incipiunt eam a destructione hierusalē vndecimo anno sedechie. Ra. sa. inchoat eam a q̄rto anno regni ioachi filij iosie: qui fuit annus p̄mus nabuchodonosor regis: vt dicit in p̄ncipio huius capli. Ab isto d̄o anno exclusiue vsq; ad vndecimū annū sedechie fluxerūt. xvij. anni. septem de regno ioachim q̄ regnauit vndecim annis. 7. xj. de regno sedechie. t̄ps aut iechonie q̄ regnauit inter istos duos includitur in istis. xvij. ānis 7 nō cōputat p̄ se: quia regnauit t̄m̄ tribus mēsis: 7 ista patent ex quarto Reg. xiiij. q̄ Et ponam illam in solitudines supieternas.

Hieremie

qz babilon nō fuit reedificata z inhabitabilis facta ē
fm qz babel. Esa. xiiij. Non habitabit vsqz in finem zc.
Licz aut babilonij in destructione iudeoz fuerint exē
cutores diuine iusticie vt pdictū est: tñ fecerūt hoc in
qua voluntate z attribuentes victoriā illā z alias ar
roganter sue po
teltati: z non di
uine virtuti: p
pter qd merue
rūt a deo puiri
a. Quia seruit
runt eis. scilicet
deis.

Cū essent gē
tes mlte. i. iudei
z alie natiōes sū
iugate chaldeis
c. Et reges ma
gni erāt in istis
gētibus. q. d. nō
fuerūt subiugati
virtute chaldeo
rū sed diuina: iō
debuerūt puniri
p sua supbia. p
pter qd subdit.
Et reddā eis zc.

Quia sic di
cit. Hic ponitur
punitio multoz
generaliter: z di
uidit in tres p
tes: qz pmo pdi
citur bec punitō
secūdo dicti con
firmatio. ibi. Cū
qz voluerint. ter
cio resumit iu
deoz destructio
ibi. Glulate. Cir
ca pmo dī hie
me a dño. e. Sume calicem. p. que intelligitur af
flicto seu punitio mittenda a deo.

Et ppinabis de illo cunctis gentibus zc. i. ppheta
bis hanc punitiōē sup eas venturam: z dicit ppi
nabis. psequendo metaphorā de calice.
Et turbabūt z insaniēt. i. fugiet ab eis mēs z p silū
b. a facie gladii. i. p timore gladioz sup eos venietū
i. Et accipe calicē de manu dñi. i. auctoritatē ppheta
di punitiōē venturā. Et dicit aliqui qz videbat ima
ginaria visione calicē a deo sibi tradi: z p ipm ppinari
regibus z gentibz infra scriptis: z intelligebat visōis
significatiōē: z pmo ponit punitio iudeoz cū dī.
k. Hierusalē zc. sicut est dies ista. loquit de futuro
p modū pntis ppter certitudinē euentus: qz dies acci
piē hic p die destructiōis ciuitatē z templi futura sub
sedecia. Secūdo ponit punitio egyptioz cū dī.
l. Obaradi regi egypti zc. qz dedit occasiōē sedecie
rebellandi nabuch. pmittens ei subsidium: ex qua re
bellione secuta est dicta destructio.

Cunctis regibus ēre ausidit: in heb. bz. Terre bus
de qua fuit iob est illa z vicina iudee a pte orientis.
n. Et cunctis regibus terre philistim. isti erant vici
ni iudeoz a parte occidentis.
o. Et reliqs idumee z moab. qz silr erāt. ppinā iudeis
p. Et cunctis regibus terre tyri zc. tyrus emī z sydon
erant vicine iudee a pte aquilonis.
q. Et regibus terre insulaz. que sunt trās mare. i. vl
tra aliqua ptem maris respectu pmissionis: sicut sunt
cypus rhodus z similes: si emī essent totaliter trans
mare iam non essent in sule.

Et vniuersi qui attonsi sunt in comam. i. agare
nis qui habebant capillos recisos ad modum pugilū.

In hebreo habetur: Et vniuersis angulatis. per quos in
telligitur illi qui habitabāt circa angulos terre. pmissio
nis: vt dicunt aliqui: z subduntur multa noia regū z ter
rarū z postea subditur.

Et omnibus regnis terre. est hyperbole ad designan
dum multitudinē
terraz z regnoz
que chaldei subie
cerūt sibi sic. Efdre
j. dicit cyrus rex p
saz: Omnia regna
ēre dedit mibi dñs
z tamen medietas
terre habitabilis non
erat sibi subiecta. z
p talem modū lo
quendi dī comuni
ter: tota ciuitas vz
dit ad tale specta
culū: licz maior ps
remaneat. Puni
tio aut illoz h po
nitur cuz nabuch.
qz fuerūt cū nabu
cho. in destructiōe
iudeoz: z tamē ml
ti eoz debuisse t
magis inuisse iude
os rōne vicinitatē
sicut philistei z ty
ri z sydonij z cōsi
miles: vel rōne cō
sanguinitatis: si
cut idumei qui de
scenderūt ab esau
fratre iacob z mo
abite z ammonite
qui descenderūt a
loth nepote abrae.
t. Et rex sesach
bibz post eos. i. pu
nietur. p. sesach intelligitur rex babilonis vt dicit hiero
nymus z hebrei. Ratio huius est: qz sesach z babel p qd
intelligitur rex babilonis in hebreo scribunt litteris sibi
correspondentibus. Ad cuius intellectū sciendū qz pueri apud
hebreos. z latinos addiscūt alphabetū pmo ordine recto. p
cedendo de prima litera ad vltimā. secūdo ordine retro
grado incipiendo ab vltima lra ad pma redeūdo: z si isti
duo ordines iurta se scribant vltima littera ordinis pri
mi. s. thau. est pma in ordine aleph q est pma in ordine
pmo z penultima lra. s. sin. corrdet ipi secūdo z corrdet
ipsi beth q est secūda: z sic pnr. pcedendo ex vtraqz pte
pms medij alphabeti vbi kaph z lamech sibi corrdet
dicto modo. Nunc aut sic est qz hoc nomen babel in he
breo scribit p tres lras tm. s. per duplicem beth z vnam
lamech: z similiter hoc nomen sesach p tres. s. g. duplicē
sin. z p vna kaph. Et quo pz q scribunt p lras sibi corrd
dentes mō pdicto. Qñ de iudei volūt aliqd velate scri
bere bñ faciūt talē cōmutatiōē lraz. z h modo scripsit
hic hieremias deiectionem chaldeoz velate z huic dicto
concordat quod infra ly babilon noiatu sesach vt dicit
hieronymus: ne forte puocaret insaniā chaldeoz cōtra
iudeos qui redigendi erant sub seruitute eoz. Sed quē
quid sit de veritate ista tamen ratio nō videtur valere: qz
hieremias in hoc capitulo z in pluribus alijs locis scri
bit deiectionē regis z regni chaldeoz valde lucide z aper
te: z iō posset breuius dici qz sesach est hic nomen egypti
regis: sicut emī imperatores romani omnes nominabā
tur cesares z cum hoc proprium nomen habentes: vt iū
lius augustus z huiusmodi. sic omnes reges egypti voca
bantur pharaones: z pter hoc habebant nomen ppinū
vt sesach. iij. Reg. xj. Fugit ad sesach regem egypti z ne
chao. iij. re. xij. z sic d alij: z sic pbabit p vici qz ille reg

nietur. p. sesach intelligitur rex babilonis vt dicit hiero
nymus z hebrei. Ratio huius est: qz sesach z babel p qd
intelligitur rex babilonis in hebreo scribunt litteris sibi
correspondentibus. Ad cuius intellectū sciendū qz pueri apud
hebreos. z latinos addiscūt alphabetū pmo ordine recto. p
cedendo de prima litera ad vltimā. secūdo ordine retro
grado incipiendo ab vltima lra ad pma redeūdo: z si isti
duo ordines iurta se scribant vltima littera ordinis pri
mi. s. thau. est pma in ordine aleph q est pma in ordine
pmo z penultima lra. s. sin. corrdet ipi secūdo z corrdet
ipsi beth q est secūda: z sic pnr. pcedendo ex vtraqz pte
pms medij alphabeti vbi kaph z lamech sibi corrdet
dicto modo. Nunc aut sic est qz hoc nomen babel in he
breo scribit p tres lras tm. s. per duplicem beth z vnam
lamech: z similiter hoc nomen sesach p tres. s. g. duplicē
sin. z p vna kaph. Et quo pz q scribunt p lras sibi corrd
dentes mō pdicto. Qñ de iudei volūt aliqd velate scri
bere bñ faciūt talē cōmutatiōē lraz. z h modo scripsit
hic hieremias deiectionem chaldeoz velate z huic dicto
concordat quod infra ly babilon noiatu sesach vt dicit
hieronymus: ne forte puocaret insaniā chaldeoz cōtra
iudeos qui redigendi erant sub seruitute eoz. Sed quē
quid sit de veritate ista tamen ratio nō videtur valere: qz
hieremias in hoc capitulo z in pluribus alijs locis scri
bit deiectionē regis z regni chaldeoz valde lucide z aper
te: z iō posset breuius dici qz sesach est hic nomen egypti
regis: sicut emī imperatores romani omnes nominabā
tur cesares z cum hoc proprium nomen habentes: vt iū
lius augustus z huiusmodi. sic omnes reges egypti voca
bantur pharaones: z pter hoc habebant nomen ppinū
vt sesach. iij. Reg. xj. Fugit ad sesach regem egypti z ne
chao. iij. re. xij. z sic d alij: z sic pbabit p vici qz ille reg

Egypti sub quo vastatus fuit regnum: in quo capitulo supra exprimitur noie cōi cū dī. Dbaroni regi egypti rē. 2 hic p pno noie cū dī. Et rex selach bibet rē. a Bibite 7 inebriamini rē. i. sicut hō multū ebrius nō hz sensum nec virtutē resistendi: sic nec vos poterit resistere vindicte dei.

b Cūq; dīc pñr ponit cōfirmatio dīcti cū dī. Cūq; noluerit accipere calicē. repellēdo p pbetiā tuaz tanq; falsum.

c Dices ad eos. pfirmādo eā.

d Dec dicit dñs exercitūū. cū? ver bñ nō pōt eē falsū.

e Bibentes bite tis. i. sustinebit pē nam velitis nolitis cuius rō subdit.

f Quia ecce in ciuitate rē. i. in hierusalē que ad cultuz dei erat electa.

g Ego incipio affligere. i. pccōres.

h Et vos qñ in nocentes: 7 imūes erit. q. d. nullo mō

Ecce patet vsq; ibi

i Dñs de excello rugiet rē. loquit d deo ad modum leonis q rugientes facit stare oēs bestias 7 deuorat illam quā vult: sic de p voluntate punit peccatores absq; resistētia.

k Rugiet sup de corē suū. i. sup hierusalē 7 templum.

l Celeuma qñ calcantiū pccinetur.

celeuma ē cantus vindemiatorū in fine vindemie qñ habet abundanter vinū: 7 in hoc designat exultatio bellatorū in effusione sanguis de victoria 7 multitudine spoliōrum

m Iudicat ipse. i. ostendit iustus in pccōrum punitione. in bebreo bñ. Iudiciū hoc. i. iusta dei punitiō. Et ad quos se extendat subdit. Impios tradidit gladio: sequitur.

n Ecce afflicte egre. de gente in gente: qz babiloniū afflicterunt iudeos 7 multa regna supra noiata: 7 iterū medi 7 perse destruxerūt babilonios.

o Et erūt interfecti dñi. i. a dño vel virtute eius.

p A summo terre vsq; ad summū eius. bypbole est ad significandū multitudinē interfectōrum: 7 ad idē facit qd subdit

q Non plangent neq; colligent rē. q Ululate. hic resumitur vastatio iudeōrum cū dicitur. Ululate pastores

r Et aspergite vos cinere. in signū humiliatiōis.

s Optimates gregis. i. maiores de populo.

t Quā cōpleti sunt dies vii. q. d. fminus vie destructōis instat.

v Et cadetis quasi vasa pcciosa. i. irrecupabiliter. vilia em̄ que cadunt bene recuperantur: quia inuentus parum aut nihil curant de eis.

x Vastauit dñs pascua eoz. i. bona vñ solebāt nutriri.

y Et pccuerūt arua pacis. in bebr. bñ: Speciosa pac. tpe em̄ pac. arua sūt speciosa: qz sūt bñ culta 7 fructificātia: 7 sic dicit metaphoyce cātare: 7 ecōtrario pccere qñ sunt destructa ab aduersarijs: sic patet vñ rē qñ viret: 7 plo r are qñ aret.

dñs exercituum deus israel
Bibite 7 inebriamini 7 vomite 7 cadite: neq; surgat a facie gladij quez ego mittā int̄ vos. Cūq; noluerit accipere calices de manu tua vt bibat dices ad eos. hec dicit dñs exercitūū Bibentes bibetis Quia ecce in ciuitate in q̄ inuocatū ē nom̄ meū ego incipio affligere: et vos q̄ innocētes 7 imunes eritis. Non eritis imunes. Gladiū. n. ego voco s̄ oēs hitatores t̄re: dicit dñs exercitūū. Et tu pphab̄ ad eos oia vba h̄: 7 dices ad illos. Dñs de excello rugiet: 7 de hitaculo scō suo dabit vocē suā. Rugies rugiet sup de corē suū Celeuma qñ calcantiū pccinet aduersus oēs hitatores t̄re. Peruenit sonit⁹ vsq; ad extrema t̄re: qz iudiciū dño cū gētib⁹ Iudicat ip̄e cū oī carne Impios tradidit gladio dicit dñs. Dec dicit dñs exercitūū Ec

3 A facie ire furoris dñi. i. ppter vindictam iohus. a Dereliquit qñ leo tabernaculū suū. i. templū qd a chaldeis fuit incensum. b A facie ire colūbe. i. nabuch. eo qz habebat in aliquo vexillo sui exercit⁹ imaginem columbe vt dicit aliqui. s hoc nō videt multū

ce afflictio egrediet de gēte i gente: 7 turbo magn⁹ egrediet a summatib⁹ t̄re 7 erūt infecti dñi in die illa a summo t̄re vsq; ad summū e⁹ Nō plāgēt: 7 nō colligent neq; sepeliēt: in sterq̄liniū s̄ faciem t̄re iacebūt. Ululate pastores 7 clamate: 7 aspergite vos cinē optiātes gregis qz cōpleti s̄ dies vii vt inficiami 7 dissipatiōes vestre 7 cadet qñ vasa pcciosa Et pibit fuga a pastorib⁹ 7 saluatio ab optiātib⁹ gregū Vox clamoris pastorum 7 ululat⁹ optiātū gregis: qz vastauit dñs pascua eozū 7 pccuerūt arua pac⁹ a facie ire furoris dñi Dereliquit qñ leo tabernaculū suū: qz scā est t̄ra eoz i desolatiōez a facie ire colūbe 7 a facie ire furoris dñi. xxvj.

In principio regni ioachi filij iosie regis iuda factū est verbum istud a dño dicens: Dec dicit dñs.

pbabiliter dñs qz supra q̄to capitulo dicitur sicut qz habebat in vexillo signū leonis. Ra. sa. dicit qz ē littera A facie ire vinose. i. a facie vindicte dei inebriantis: 7 sic psequitur metaphoyā supra positā de calice vini furoris: 7 de potatione eius 7 inebriatione. rō bur⁹ diuersitatis est: qz dicitur bebraica hic posita. scz iona est equiuoca ad columbas 7 vinositatem. Et a facie ire furoris dñi. in bebreo habet Ire furoris sui. 7 sic refertur ad eundem de quo p̄dicitur A facie ire colūbe.

In capitulo xxx. vbi dicit in postilla: numeratio tñ istorum lxx. annoz.

Additio. j.

Reboatio septuaginta annoz captiuitatis babilonice querēda est in nono cap.

Dañ. vbi de lxx. hebdomadibus danieli reuelatis agitur ibi. em̄ large de istis bñ in postilla 7 in additione.

In eodē ca. vbi dī in postilla A facie ire colūbe.

Additio. ij. Actio bebraica hic posita. Liona nō est equiuoca. nihil em̄ signat in bebreo nisi colūbam qz autem dicit Ra. sa. qz signat vinosam nō est vñ: nisi forte fm̄ etymologia quod nō p̄tinet ad sensum litteralem. Unde fm̄ glo. 7 est gregorij p hoc qd dī: A facie ire colūbe. intelligit ira dei. dicit em̄ sic: qz in illa nulla furoris inegalitas reperitur furore dñi iram colūbe noiāt. de quo latius in glo.

Capitulum. xxvj.

In principio. Superius hieremias ppter veritatem sue pphete passus est iniuriam a persona singulari. s. a summo p̄tifice: hic eadem de causa patitur iniuriam a multitudine: 7 primo a p̄suro pphētis 7 sacerdotibus: secūda a rege 7 p̄ncipibus xxx. ca. Dna in duas: qz p̄mo patit iniuriā. scdo cōstanter resumit suā p̄biam ca. se. Dna in duas: qz p̄ ponit hieremie p̄secutio. secūdo eiusdē liberatio ibi Et audierūt. Circa primū primo ponit t̄ps buius p̄secutionis cū dī. a In principio regni ioachi cūdo cā eius q̄ fuit p̄dicatio hieremie cum dī ei a dño

Hieremie

h **St**a in atrio domus domini. ubi cum orationis conveniebant in dei. **Et loqueris ad omnes civitates iuda. i. ad omnes boies venientes de omnibus civitatibus.**

d **N**oli subtrahere verbum. aliquid omittendo.

e **S**i forte audiat. hoc dicit pro libertate arbitrii quod potest homo penitere et obsequari.

f **E**t peniteat me mali. non inferendo eis penas comminatas: talia vero non arguunt in deo aliqua mutatione. sicut in creatura sicut dicitur est diffusius supra. xviii. cetera patet versus ibi.

g **D**abo vobis domum istam. i. templum a salomone edificatum.

h **S**icut sylo. in qua civitate profuit firmum tabernaculum moysi. Josue. xviii. et illa civitas erat destructa diu ante cultus divinus diu ablati.

i **E**t vobis habet scilicet hierolim.

k **D**abo in maledictionem. i. omnes maledictiones aliqui civitati dicitur sic contingat ei sicut hierolim. tunc ponit persecutionis modum dicitur. **Et audierunt sacerdotes et prophete. s. falsi. Cetera patet.**

m **E**t audierunt dicitur pro describitur hieremie liberatio. Circa quam ponit causam examinationis. secundum eius determinationem. ibi. **Et dixerunt. Circa quomodo ponit iudicium cum dicitur.**

n **E**t audierunt principes iuda. s. haec vices commotione sacerdotum et populi in hieremia.

o **E**t ascenderunt de domo regis. quod templum erat in summitate montis syon et domus regis in declivitate montis.

p **E**t sederunt: ut maturo examine narret negotium.

q **I**n introitu

Sta in atrio domus domini. et loqueris ad omnes civitates iuda de quibus veniunt ut adorarent in domo domini: universos sermones: quos ego mandavi tibi ut loqueris ad eos. **N**oli subtrahere verbum si forte audiat et revertatur unusquisque a via sua mala: et peniteat me mali quod cogitavi facere eis propter malitiam studiorum eorum. **E**t dices ad eos. **D**ec dicit dominus. **S**i non audieritis me ut ambuletis in lege mea quam dedi vobis: ut audiat sermones suorum meorum prophetarum quos ego misi ad vos de nocte sursum et dirigens: et non audistis. **D**abo vobis domum istam sicut sylo: et vobis habet dabo in maledictionem: et dabo in maledictionem cunctis gentibus terre.

Et audierunt sacerdotes et prophete et omnes populus hieremiam loquentem verba hec in domo domini. **C**umque compleisset hieremias loquens omnia quae preceperat ei dominus ut loqueretur ad universum populum. apprehenderunt eum sacerdotes et prophete et omnes populus dicens. **M**orte moriatur. **Q**uare propheta in nomine domini dicens: sicut sylo erit domus hec: et verba ista desolabitur eo quod non sit habitator. **E**t congregatus est omnis populus adversus hieremiam in domo domini. **E**t audierunt principes iuda verba hec: et ascenderunt de domo regis in domum domini et sederunt in introitu portae domus domini nove. **E**t locuti sunt sacerdotes et prophete ad principes et ad omnem populum dicens. **J**udicium mortis est viro huic: quis prophetauit adversus civitatem istam sicut audistis auribus vestris. **E**t ait hieremias ad omnes

porte domus domini nomine. illa erat porta de qua dicitur. **R**eg. xv. quod ioathan edificavit portam domus domini sublimissimam que dicitur hic nova: quia longe post tempus salomonis fuit edificata. **C**onsequenter ponit hieremie accusatio.

q **E**t locuti sunt sacerdotes etc. **T**ercio hieremie responsio cum patet.

r **E**t ait hieremias. **D**ominus misit me. quod non feci de proprio capite.

s **B**onas facite vias vestras. i. operatio nes.

t **E**t studia vestra. i. cogitationes. **C**etera patet.

v **E**t dixerunt. **S** ponit causam detestationis cum dicitur. **D**ixerunt principes. ubi ponit rationem pro liberatione cum dicitur.

r **N**on est viro huic iudicium mortis quia in nomine domini non interfecit. **E**t inducit ad hoc exemplum michae. **P**rophete qui ante. s. tempore ezechie regis. **P**ropheta tauerat destructio civitatis hierolim et templi dicens. **S**yon quasi ager arabum etc. **N**ec tamen ezechias propter hoc eum occidit: sed magis ipse et populus ad deum eius egerunt penitentiam et dominus distulit penam comminatum: et hinc hoc dicitur.

y **E**t penituit domini. non per aliquam mutationem in deo factam sed in effectu sicut dicitur deum est supra.

z **I**taque nos facimus gaudere malum supple si occidimus hieremiam.

a **F**uit quod dicitur hic commo sequenter ponit alio exemplum ad eandem conclusionem: ut dicitur expositores nisi contra de viis prophetarum qui prophetauit destructionem civitatis et templi: sic et hieremias tempore regis ioachi: et propter hoc fuit occisus ab eo ut hic dicitur et ponitur istud exemplum ad hanc conclusionem ac si dicatur. **E**zechias qui fuit bonus rex non interfecit michae sed salvavit

b **E**t ait hieremias ad omnes principes et ad universum populum dicens. **D**ominus misit me ut prophetarum ad domum istam et ad civitatem hanc omnia verba quae audivistis. **N**unc ergo bonas facite vias vestras: et studia vestra et audite vocem domini dei vestri: et penitebit dominus mali quod locutus est adversum vos. **E**go autem ecce in manibus vestris suis: facite mihi quod bonum et rectum est in oculis vestris. **C**ertum scitote et cognoscite: quia si occiderit me: sanguinem innocenti trahetis super vosmetipsos et super civitatem istam et habitatores eius.

In veritate. **N**on misit me dominus ad vos: ut loquerer in auribus vestris omnia verba haec. **E**t dixerunt principes et omnis populus ad sacerdotes et ad prophetas. **N**on est viro huic iudicium mortis: quia in nomine dei nostri locutus est ad nos. **S**urrexerunt ergo viri de senioribus terre: et dixerunt ad omnem civitatem populi loquentes. **D**icheas de moraschi fuit propheta in diebus ezechie regis iuda et ait ad omnem populum inde dicens. **D**ec dicit dominus exercituum **S**yon quasi ager arabum: et hierusalem in acervum lapidum erit et mons domus in excelsa silvarum. **N**unc quod morte condemnavit eum ezechias rex iuda et omnis iuda. **N**unc quid non timuerunt domini et deprecati sunt faciem domini: et penituit dominum mali quod locutus fuerat adversum eos. **I**taque nos facimus malum grande contra animas nostras.

Fuit quoque vir prophetans in nomine domini **A**rias filius Semei de cariathiarim: et prophetauit adversus

principes et ad universum populum dicens. **D**ominus misit me ut prophetarum ad domum istam et ad civitatem hanc omnia verba quae audivistis. **N**unc ergo bonas facite vias vestras: et studia vestra et audite vocem domini dei vestri: et penitebit dominus mali quod locutus est adversum vos. **E**go autem ecce in manibus vestris suis: facite mihi quod bonum et rectum est in oculis vestris. **C**ertum scitote et cognoscite: quia si occiderit me: sanguinem innocenti trahetis super vosmetipsos et super civitatem istam et habitatores eius. **I**n veritate. **N**on misit me dominus ad vos: ut loquerer in auribus vestris omnia verba haec. **E**t dixerunt principes et omnis populus ad sacerdotes et ad prophetas. **N**on est viro huic iudicium mortis: quia in nomine dei nostri locutus est ad nos. **S**urrexerunt ergo viri de senioribus terre: et dixerunt ad omnem civitatem populi loquentes. **D**icheas de moraschi fuit propheta in diebus ezechie regis iuda et ait ad omnem populum inde dicens. **D**ec dicit dominus exercituum **S**yon quasi ager arabum: et hierusalem in acervum lapidum erit et mons domus in excelsa silvarum. **N**unc quod morte condemnavit eum ezechias rex iuda et omnis iuda. **N**unc quid non timuerunt domini et deprecati sunt faciem domini: et penituit dominum mali quod locutus fuerat adversum eos. **I**taque nos facimus malum grande contra animas nostras. **F**uit quoque vir prophetans in nomine domini **A**rias filius Semei de cariathiarim: et prophetauit adversus

ioachim nō malus rex interfecit vriam: 7 nos nō debem⁹
imitari facta maloz sed bonoz: ppter qd debemus salua
re vitā hieremie: ideo pcludit in fine. **¶** **I**git manus
aichā 7c. iste em erat pncipalis in allegatoe 7 determi
tione ista. **Ra. fa.** hoc exponit ad ptranū dicens q inter
illos pncipes erāt
aliqui boni qui sta
bant p hieremiā:
z illi allegauerūt p
mū exemplum de
ezecbia rege 7 mi
chea ppha. Aliqui
aut erāt mali 7 illi
erāt Hieremic cō
trarij: sicut sacerdo
tes 7 pbe falsi: z
isti ad hoc allega
uerūt secundū exē
pluz de ioachim q
occidit vriam. q. d.
sic debem⁹ occidere
Hieremiā. tñ alia
ps fuit maior: 7 p
ualuit: 7 sic finalit
aychā sniam dedit
p hie. 7 ipm lte
rauit. **¶** **E**t h expo
sitiō secūda videtur
rōnabilior: q nō ē
versimile q pnci
pes regis actu re
gnantis ex ei⁹ ma
licia facerēt argu
mētū ad liberatio
nem hieremie.

Ca. xxvij.
In principio
Dicit pnter
Hieremias liberatus resumit suā pphetiā: 7 pmo
pphetat p pō aduersa. secūdo p pō. xxx. ca. **D**ūma ad
huc in tres ptes: q pmo pphetat p sedechiā: secūdo ptra
ananiā caplo sequeti. tēcio p iechoniā caplo. xxix. **D**ūia
ad huc in duas: q pmo pphetat ptra reges ad sedechiā 3
nuncios mittētes: secūdo ptra ipm sedechiā. ibi. **¶** **E**t ad
sedechiā. **C**irca p mū sciendum q illud qd ponit bic. **I**n
pncipio 7c. vsq; ibi. **D**ec dicit dñs. exclusiue est finis ca
pituli pcedentis fm expositores latinos cōiter: qz illa q
dicta sunt ca. xxvj. contigerūt in pncipio regni ioachim
filij iosie: vt ps in pncipio ca. illa aut que sequunt in isto
caplo fuerunt tpe sedechie. **I**n pncipio aut regni dicti ioa
chim vsq; ad pncipiū regni sedechie fluxerūt. 3. anni et
tres mēses: vt ps. iij. **R**eg. xxij. 7 io sic exponit qd dicit h
a **I**n pncipio regni ioachim 7c. dicens. f. ea que dicta
sunt in pncipio capituli pcedentis ita q hoc est quedam
re capitulatio capituli. xxvj. 7 quod sequit.

¶ **D**ec dicit dñs 7c. est pncipiū. xxvij. capituli 7 est alia
sententia q pntis tpe sedechie. **H**ebrei nō dicūt q hoc ē
de ca. xxvij. **E**t dicit **Ra. fa.** q a pncipio regni ioachim fi
lij iosie dñs dixit hieremie illud qd sequit in hoc caplo.

¶ **F**actibi vin. 7 ca. 7. po. eas in collo tuo: 7 q portauit
eas a pncipio regni ioachim filij iosie vsq; ad qrtum an
num sedechie in quo ananias abstulit eas de collo hie
mie 7 fregit: vt habetur ca. sequenti. **S**i aut dicat q hoc
videf denisibile q hieremias portaret catenas in collo
suo tanto tpe. s. quindecim annis: pōt dici q pbete dñi
talia grauiā 7 alqs denisibilia legunt fecisse de mandato
dñi: sicut ezeciel dormiuit sup latus suum sinistrz. ccc. 7
diebus 7 iterū. xl. diebus sup latus dexterū absq; conuer
sione d latere in latus: vt habet **Ez**eciel. iij. 7 silr esaias
iuit nudus 7 discalciatus tribus annis fm bebeos: fm
alios nō tribus diebus vt dictū fuit esai. xx. qd erat sa
tis grauel 7 denisibile tanto hōi qui erat de regio genere.
Igitur fm istam sententiam pñs capitulum sic diuidi

ciuitatē istā: 7 adūsus ter
rā hanc iux oia vba hie
mie. **E**t audiuit rex ioachi
7 oēs potētes 7 pncipes ei⁹
verba h: 7 qsiuit rex interfi
cere eū. **E**t audiuit vrias 7
timuit fugit qz ingressus ē
egyptū: 7 misit rex ioa chin
viros i egyptū helchanā fi
liū achobor 7 viros cū eo i
egyptū. **E**t eduxerunt vria
de egypto: 7 adduxerūt euz
ad regē ioachi: 7 percussit eū
gladio: 7 piccit cadauer ei⁹
in sepulcris vulgi ignobil.
Igitur manus aichā filij sa
phā fuit cū hieremia vt nō
traderet in manus ppli 7 in
terficerent eum. **¶** **C**xxvij.
In pncipio regni ioa
chim filij iosie regl in

tur. qz pmo ponit dei pceptum de catenis fiendis. se
cundo de ipsis mittendis. **¶** **E**t mittes eas. **C**irca p
mū ponitur tempus pcepti cum dicitur. **I**n pnci
pio regni ioachim. q regnavit vndecim annis. iij. **R**e
gum. xxij. **F**actibi vincula 7 catenas. iste catene

da scm est vbu istud ad hie
remia a dño dicens **D**ec di
cit dñs ad me **F**actibi vin
cla 7 catenas 7 pones eas
i collo tuo 7 mittes eas ad
regē edō 7 ad regē moab 7
ad regē filioz āmon 7 ad re
gē tyri ad regē sydois i ma
nu nūcioz q venerūt hierlm
ad sedechiam regem iuda:
7 et pncipies eis vt ad dños
suos loquant. **D**ec dicit dñs
exercituū teus isrl. **D**ec di
cetis ad dños vros **E**go se
ci terraz 7 hoies 7 iumenta
q sunt sup faciē terre in for
titudine mea mag: 7 in bra
chio meo extento: 7 tedi eā
ei q placuit in oculis meis
Et nunc itaq; ego tedi om
nes terras istas in manu

erāt lignee. fm
q habet capitū
lo sequenti: 7 io
partes earū qui
busdam vincu
lis adiuicem
adiungebant.

¶ **E**t mittes.
hic ponit pce
ptū de missione
catenaz: 7 p
mo papit h mis
sio: secūdo sub
dit missiois rō.
ibi. **E**t pncipies.
Circa p mū dī.
Et mittes eas

ad regem edō 7c. 7 sequit. e **I**n manu. i. p manu.
¶ **I**n nuncioz qui venerunt hierusalem ad sedechiam
De causa cuius aduentus dicunt expositores nostri
q venerunt ad sedechiam ad tractandum cū eo qua
liter possent rebellare regi babilonis 7 de eius tribu
to se expedire: 7 littera sequens ad hoc conco dat: in
q hieremias monet istos reges 7 sedechiam vt nō re
bellent regi babilonis sed magis ei seruiant sub tribu
to. **Ra. fa.** cum hoc addit aliam causam: 7 icens q sede
chias quarto anno regni sui iuit in babilonem: vt ba
betur infra. l. ad portandum crenia regi babilonis q
fecerat eū regem: vt habetur. iij. **R**egum. xxij. **E**t tūc
rex babilonis pfectat eum quinq; regibus hic noia
tis: vt ab illis acciperet tributum in babilonem cum
suo mittendum: 7 ideo quādo redijt sedechias in hie
rusalem miserūt isti quinq; reges nuncios ad eum cō
p erat institutus de nouo ad recipiendum eorum tri
butum: 7 tunc vt dicunt expositores nostri babuerūt
inuicem tractatum de rebellionē 7 tributū negatione:
eo q isti quinq; reges 7 etiam sedechias libertatem de
siderabant. verūtamen sedechias non rebellauit aper
te vsq; ad octauum annū regni sui vt dicit iosephus:
in talibus enim negociis ponitur magnus temporis
tractus: sed tunc confidens de auxilio regis egypti et
forte istoz quinq; regum aperte rebellauit 7 tributuz
regi babilonis negauit.

¶ **E**t pncipies. **D**ic consequenter ponitur dicte mis
sionis ratio que est vt propheta non solum vto: sed
etiam sensibili signo significaret eis q si rebellarent
male contingeret ipsis: 7 patet littera exceptis aliu
bus que exponitur.

¶ **E**go feci terram 7 homines 7c. in fortitudine mea
magna: qz ad opus creationis requirit vtu infinita.

¶ **E**t tedi eam ei qui placuit in oculis meis. non est
p hoc intelligendum q nabuch. haberet gram grati

Jehan of fmo

et dicitur hieremias

Jeremie

facientē sive sanctificatē cū esset infidelis et ydolatra sed hoc dicit quod deus indifferenter bonis et malis dat bona temporalia sicut sibi placet. a **S**erui mei. erat enim exercitiorum dominus iusticie: ut supra dictū est. xxv.

b **N**isus et bestias agri tedi ei. dicit **R**a. sa. q. hoc dicit eo quod nabuchodonosor rex babilonis. **l**eo dicit. iij. cap. q. est rex aialius. c **E**t serviet ei oēs gentes. bypbole est ad designandum multitudine sui imperij. d **E**t filio eius. scilicet merodach. e **E**t filio eius scilicet balthasar in quo dicitur regnum babilonie. **D**an. v. iō subditur. f **D**onec veniat tps scilicet punitionis omnis terre eius et ipsius. **C**etera patent vsq. ibi. g **N**os ergo nolite audire pphas vestros. q. fingebant se die visiones a deo in vngilia. h **E**t diuinos. q. picturabant p astra. i **E**t somnatores. q. dicebant se habere visiones in somno. k **E**t augures. q. diuinebant per garruciu et volatū auium. l **E**t maleficos. qui diuinebant in hostijs demonibus imolatis. m **E**t longe faciāt vos. scilicet istud vt dicitur psecutiue et non causaliter. ex hoc efficitur quod credebant talibus mendacijs rebellabant: ad quod sequebatur eorum destructio et captiuitas. **C**etera patent vsq. ibi. n **D**imittam eas in terra sua. tñ sub tributo regis babilonis. o **E**t ad sedechiam. **D**ic consequenter ponit pphetiam ptra sedechiam et eius ppham quā pdixerat hieremias: vt patet superius in pluribus locis: sed hic eam repetit loquendo nuncijs regij pdictorū huius quod dicit **R**a. sa. et patet sententia vsq. ibi. p **N**olite audire ppha pphaz. scilicet falsorū: vt p3 ex sequentibus q. **E**t eiciāt vos. scilicet vt teneat hic cōsecutiue et non causaliter: vt supra dictū est: et p3 litera vsq. ibi. r **E**t si propbere sunt. scilicet. s **O**ccurrant dño

nabuchodonosor regis babilonis: **F**ui mei. **I**nsup et bestias agri tedi ei: vt fuit ant illi. **E**t fuit ei oēs gentes: et filio eius et filio filij eius donec veniat tps tre eius et ipi. **E**t fuit ei gētes mltē et reges magni. **G**ens autē et regnū quōd nō fuerit nabu. regi babilonis et quicūq. non curauerit collū suū sub iugo regis babilonis: in gladio et in fame et in peste visitabo sup gentē illā ait dñs. **D**onec cōsumā eos in manu eius. **N**os ergo nolite audire pphas vestros et diuinos et somnatores: et augures et maleficos qui dicūt vob non fuetis regi babilonis: quia mendaciū pphetāt vob. **V**t longe faciāt vos de terra vīa et eiciāt vos et pereat. **P**orro gens quā subiecerit ceruicem suā sub iugo regis babilonis et fuerit ei dimittā eā in terra sua dicit dñs et habitabit in ea. **E**t ad sedechiā regē iuda locutus sum hm oīa verba huius dicens. **S**ubijcite colla vīa sub iugo regis babilonis: et fuite ei et ppho eius: et viuēt. **Q**uare mouemini tu et plus tuus gladio et fame et peste: sic locutus est dñs ad gentē quā fuitre noluerit regi babilonis. **N**olite audire vba pphaz dicentiu vobis: non fuetis regi babilonis: quia mendaciū ipsi loquūt vob

psces efficaces ei porrigendo: vñ in hebreo habet. **D**epcent dñm exercitū vt nō veniant etc. i. vt vasa que remāserūt in domo dñi nō portent in babilonē: sicut illa quā fuerūt portata in transmigracione iechonie: quā nō portabūt ideo subdit. **Q**uia hec dicit dñs exercitū ad colū

Quia non misit eos ait dñs et ipsi pphetāt i noie meo mē dicit: vt eiciāt vos et peatis tā vos quā pphete qui variānt vob. **E**t ad sacerdotes et ad pphm istū locutus sum dicens. **N**ec dic dñs. **N**olite audire vba pphaz vīoz qui pphetāt vob dicentes: ecce vasa dñi reuertent de babilone nūc cito. **M**endaciū ei pphetāt vob. **N**olite ergo audire eos sed fuite regi babilonis vt viuāt. **Q**uare datur hec ciuitas in solitudine. **E**t si pphesit et est vbus dñi i eis occurrāt dño exercitū: vt nō veniāt vasa quā relictā fuerūt in domo dñi et i domo regis iuda et i hierlm in babilonē. **Q**uia h dicit dñs exercitū ad colūnas: et ad mare et ad bases et ad reliqua vasoz qui remāserūt in ciuitate hac: qui non tulit nabuch. rex babilonis cū trāfferet iechoniā filiū ioachim regem iuda d hierusalem in babilonē et omnes oprimates iuda et hierlm. **Q**uia h dicit dñs exercitū de isrl: ad vasa quā relictā sūt in domo dñi et i domo regis iuda et hierlm. **I**n babilonem transferent: et ibi erūt vsq. ad diem visitatōis sue dicit dñs. **E**t afferri faciā ea et restitui in loco isto.

Capitulum xxvij. **Q**uia factū ē in āno illo in principio regni sedechie

Et factū est in anno illo. scilicet quarto anno sedechie quo venerunt nuncijs regum ad ipsum hm quod subdit post. **I**n anno quarto etc. **S**ed contra hoc videtur illud quod interponitur: in principio regni sedechie. quartus enim annus sui regni non potest dici conuenienter principium eius: propter quod **R**abi Salomō dicit quod principium regni hic accipitur pro illo tempore quo nabuchodonosor pfectit eum quinq. regibus: vt predictum est capitulo precedenti. **E**t hoc fuit quarto anno re

nas. scilicet duas magnas et valde notabiles quā erāt in porticu templi. **E**t ad mare. scilicet enēt in quā lauabāt sacerdotes. **E**t ad bases. scilicet lutez qui erāt valde curiosi: vt patz. iij. **R**eg. iō. nō ista hic exprimit in spēali quā erant valde notabilia cetera autē dicta sunt in generali cū subdit. **E**t reliqua vasoz etc. de omibus in fine cōcluditur. **I**n babilonem transferent. quod fuit impletū capto sedechia rege: vt bñ. iij. **R**eg. vlti. **E**t ibi erūt vsq. ad diē vi. iue. scilicet ad tps cyri qui in principio regni sui dedit licentiā iudeis redeundi et reedificādi templū: et vasa quā fuerūt in babilonē portata: fecit in hierusalē reportari: vt bñ. **E**sdre. i.

Capitulum xxvij.

Et factū est hic pnter hieremias pphetat ptra ananiam falsum pphetam: et diuiditur in duas: quā primo pphetia ananie ponit: secundo a dño reprobat. **I**bi. **E**t factū est. **P**rima in duas: quā primo ananias pphetat dño. secundo sensibili sig. **I**bi. **E**t tulit. **D**ia ad huc in duas: quā primo ponit pphetia ananie: secundo nō fio hieremie. **I**bi. **E**t dixit. **C**irca pimum notat tps cū dicitur.

Facientē sive sanctificatē cū esset infidelis et ydolatra sed hoc dicit quod deus indifferenter bonis et malis dat bona temporalia sicut sibi placet. a Serui mei. erat enim exercitiorum dominus iusticie: ut supra dictū est. xxv. b Nisus et bestias agri tedi ei. dicit Ra. sa. q. hoc dicit eo quod nabuchodonosor rex babilonis. l eo dicit. iij. cap. q. est rex aialius. c Et serviet ei oēs gentes. bypbole est ad designandum multitudine sui imperij. d Et filio eius. scilicet merodach. e Et filio eius scilicet balthasar in quo dicitur regnum babilonie. Dan. v. iō subditur. f Donec veniat tps scilicet punitionis omnis terre eius et ipsius. Cetera patent vsq. ibi. g Nos ergo nolite audire pphas vestros. q. fingebant se die visiones a deo in vngilia. h Et diuinos. q. picturabant p astra. i Et somnatores. q. dicebant se habere visiones in somno. k Et augures. q. diuinebant per garruciu et volatū auium. l Et maleficos. qui diuinebant in hostijs demonibus imolatis. m Et longe faciāt vos. scilicet istud vt dicitur psecutiue et non causaliter. ex hoc efficitur quod credebant talibus mendacijs rebellabant: ad quod sequebatur eorum destructio et captiuitas. Cetera patent vsq. ibi. n Dimittam eas in terra sua. tñ sub tributo regis babilonis. o Et ad sedechiam. Dic consequenter ponit pphetiam ptra sedechiam et eius ppham quā pdixerat hieremias: vt patet superius in pluribus locis: sed hic eam repetit loquendo nuncijs regij pdictorū huius quod dicit Ra. sa. et patet sententia vsq. ibi. p Nolite audire ppha pphaz. scilicet falsorū: vt p3 ex sequentibus q. Et eiciāt vos. scilicet vt teneat hic cōsecutiue et non causaliter: vt supra dictū est: et p3 litera vsq. ibi. r Et si propbere sunt. scilicet. s Occurrant dño

gnifedechie. **b** Dixit ad me ananias. i. dirigendo sermonē p̄trariū afferentē. **c** **Dec** dicit dñs exercitū de ns isrl. **Con**triu iugū regis babilōis. audiuerat. i. iste ananias p̄mo anno regni fedechie hieremiā dicentē. **Dec** dicit dñs exercitū. **Ecce** p̄frin zā arcū belā. et ad similitudinē hui⁹ dixit postea quarto anno se dechie illō qd̄ dicit **c**. **Dec** dicit dñs zc. qz falsi p̄be accipiebant modum loquendi p̄baruz dñi: sicut dictū est supra. xxiij. **Cetera** patient in ira.

d **Et** dixit hieremias. **Dic** p̄sequēter ponit r̄nsio hieremie dicentis.

e **Amen.** Sic faciet dñs. **re**siderabat em hieremias reditū transmigrationis r̄vasoz que cū iechonia trāsmigrante fuerunt deportata supposita tñ sup hoc volūtatē diuina: s̄ qz sciebat h̄ nō euenturū ideo subdit.

f **Uerū** tamē audi verbū hoc. p̄ qd̄ apparebit si p̄bia tua sit vera vel nō

g **Prop**heta qui vaticinatus est pacem. sup p̄lo futuram cū venerit h̄ b̄ eius in effectu.

b **Sciet** p̄ba. i. cognosceat de ipso q̄ est p̄beta ver⁹ a deo missus. **Et** h̄ loco acceperit iudei occasione errādi dicentes q̄ promissiones dei de bono futuro sūt absolute nec retractantur: se i. cōminationes d̄ malo sunt s̄ conditione. i. si nō egerint penitentiā illi q̄bus sunt: z iō

occedente penitentia retractant: sicut p̄betia ione de niniue subuersione p̄pter penitentiā z niniutarū: z sic exponunt quod dicit hic. **Prop**heta qui vaticinatus est pacem zc. q. d. hieremias anā nictu p̄betas populo bonū z ego p̄betō ei pene malū: z tunc scietur q̄ tu sis p̄beta dñi si impleta fuerit tuā p̄betia: qz talis p̄missio nō mutat: s̄ si nō eueniat malū pene qd̄ p̄betizo nō p̄pter hoc argui potero de falsitate: qz talis p̄betia aliqñ nō implet. p̄pter penitentiā p̄li supuenientē: s̄ istud dictū apparet falsum ex dictis hieremie supra. xvij. ubi p̄missio de bono ita dicit retractabilis p̄pter peccatū supueniēs: sicut z cōminatio de malo p̄pter penitentiā supuenientē. **Unde** ibidē dicitur in p̄sona dñi: **Repente** loquar aduersum gentē z aduersum regnū vt eradicez destrua z disperdam illud. **Si** penitentiā egerit gens illa a malo suo agam z ego penitentiā sup malo qd̄ cogitavi vt facerē ei. **Et** statim subdit ibidem de p̄missione boni. **Et** subito loquar de gente z de

regis iuda: in anno q̄rto: in mense quinto: dixit ad me ananias fili⁹ azur p̄ba de gabaon i tōmo dñi corā sacerdotibz z oī p̄lo dicens. **Dec** dicit dñs exercitū de ns isrl p̄triu iugū regis babilōis. **Adhuc** duo āni diez z ego referri faciā ad locuz istū oīa vasa dñi q̄ tulit nabuch. rex babilōis de loco isto: z trāstulit ea i babilōnē. **Et** iechoniā filiū ioachin regē iuda z oēm trāsmigratōz iude q̄ ingressi sūt in babilōnē ego p̄uertā ad locū istū ait dñs. **Con**teraz ei iugū regis babilōis. **Et** dixit hieremias p̄beta ad ananiā p̄baz in oculis sacerdotū z oculis oīs p̄li q̄ stabat in tōmo dñi: z ait hieremias p̄ba. **Amen.** Sic faciat dñs. **Suscit**et dñs verba tua q̄ p̄betasti: vt referāt vasa in tōmo dñi: z oīs trāsmigratio d̄ babilōne ad locū istū. **Uerū** tamē audi v̄bum s̄ qd̄ ego loqr̄ i auribz tuis: z i auribz vniuersi p̄li **Prop**he q̄ fuerit an̄ me z an̄ te ab initio z p̄p̄haueit sup t̄ras multas z sup regē maḡ d̄ p̄lio z d̄ afflictōe z d̄ fame p̄p̄ha q̄ vaticinat⁹ est pacē

regno vt edificem z plantē illud. **Si** fecerit malum in oculis meis penitentiā agā sup bono qd̄ locutus sum vt facerem ei. **Et** quo patz q̄ sicut malū cōminatū a deo p̄pter penitentiā nō infertur: sic bonū p̄missum p̄pter peccatū supueniēs aufertur. **D**issent autē ad h̄ adduci p̄sa alia de sacra scriptura veteris testamenti: s̄ p̄pter p̄licitatē omitto. **S**cienduz tñ q̄ deus p̄noz ē ad miserādū q̄ ad p̄dennādū: z p̄ cōsequens ad nō inferēdū malū cōminatū: q̄ ad auferēdū bonū p̄missum lz tā p̄missio q̄ cōminatio sūt sub cōditiōne: z s̄m h̄ intelligit v̄bū hieremie q̄ sciet vicas p̄be denūciantis bonū cū venerit in effectu: inquit dñs non habet p̄nitatē ad auferēdū.

cū venerit v̄bū ei⁹ tūc sciet p̄p̄ha que misit dñs i v̄itate. **Et** tulit ananias p̄p̄ha cathenā de collo hieremie p̄p̄he: z p̄fregit eam. **Et** ait ananias in p̄spectu oīs p̄li dicēs. **Dec** dicit dñs. **Sic** cōfringam iugum nabucho. regis babilōis post duos annos dierum de collo oīm gētū. **Et** abijt hieremias p̄p̄ha in viā suā. **Et** factū est v̄bū dñi ad hieremiā post q̄ p̄fregit ananias p̄p̄beta cathenā de collo hieremie p̄p̄he dicēs. **Vade** z dices ananie. **Dec** dicit dñs. **C**athenas ligneas p̄triuisti z facies p̄ eis cathenas ferreas: qz hec dicit dñs exercitū de ns isrl. **Iugū** ferreū posui sup collū cūctaz gētū istarū vt seruiant nabuch. regi babilōis: z seruient ei: in sup z bestias t̄re tedi ei. **Et** dixit hieremias p̄p̄beta ad ananiā p̄p̄beta. **Audi** anania. **Non** misit te dñs: z tu cōfidere fecisti p̄lm istū in mendatio. **I**dcirco hec dicit dñs. **Ecce** ego mittam te a facie terre. **D**oc anno morieris. **A**duersū. n. dñm locut⁹ es. **Et** mortu⁹ ē ananias p̄p̄ha i āno illo: mense vij.

i **Et** tulit. **D**ic p̄sequenter ananias confirmat dictū suū sensibili siḡ auferēdo cathenā d̄ collo hieremie z frāgendo vt ostenderet z verbo z sensibili signo dñm regis babilōis totalis auferēdū.

k **Et** abijt hieremias p̄beta in viam suā. n. lens cōtendere cōtra ananiā.

l **Et** factū est. **D**ic cōsequenter ponitur reprobatio ananie. z primo q̄tum ad suam p̄betiam falsam cui dicitur in persona domini.

m **C**athenas ligneas p̄triuisti. falsum p̄sumptuose signando. **n** **Et** facies p̄ eis cathenas ferreas. q̄si diceret. ex mēdacijs tuis facies illos rebellare regi babilōis ex quo incurrent maius malū quasi incompabiliter q̄ ante: z patet littera vsqz ibi.

o **Et** dixit hieremias. ubi ponitur reprobatio ananie q̄tum ad personam cum dicitur.

p **Ecce** ego mittam te a facie terre. p̄ mortē in q̄ boies tollunt de sup facie terre z intra terrā sepeliunt.

q **Et** mortuus est ananias p̄beta in illo anno: vt hieremie veritas p̄baretur.

r **Mense** septio. z sic a dicto hieremie vsqz ad mortem eius fluxerūt tñ duo menses. quoniam hec p̄dixit mense quinto: vt patz in p̄ncipio huius capituli.

Hieremie

Etec sunt verba libri. **Dic** **Capitulum** xix. **P**rophetat contra iechoniam qui iam cum matre et nobilibus regni et sacerdotibus et prophetis pluribus ductus fuerat in babilonem: sed sperabat et habebat spem redire in iudeam et illi qui cum eo translatus fuerat decepti a falsis prophetis erant inter eos sed hieremias scribendo eis nititur auferre istam confidentiam falsam. **Et** diuisit in duas partes: quia primo epistola hieremie proponitur profatio. secundo narratio. ibi. **hec** dicit dominus. **In** profatione exprimitur primo persona mittens epistolam cui dicitur. **Que** misit hieremias propheta. et locus ubi misit cum subdit. **De** hieremio secundo persone ad quam misit cui subditur.

Ad reliquas seniores etc. et per litteram usque ibi. **Et** dicitur id est mater regis. **Et** eunuchi. **I** regis et regine ministri qui sic nominantur non a membris sed a castitatis honestate: tunc enim ponebantur antiquitus in regibus domibus et maxime circa obsequium dominarum et secundum talem modum loquendi dicit saluator matthei. xix. **S**unt eunuchi qui se castrauerunt propter regnum celorum. **Et** faber et inclusor. **hec** nota exponitur supra. xxiiij. **tercio** exponitur persona portans litteras epistolam cui dicitur. **In** manu elasa filii saphan etc. quos misit sedechias rex iuda ad portandum tributum quod debebat regi babilonis vel aliquod exenium. **I** **hec** dicit. **D**ic consequenter ponitur epistola narratio in qua hieremias auferit primo transmigratis falsam confidentiam. secundo subiungit decipientium penam. ibi. **hec** dicit dominus. **P**rimo in duas. quia primo auferit confidentiam falsam. secundo denunciat veram. ibi. **quia** **hec**. **C**irca primum dicitur persona domini. **K** **E**dificate domos etc. id est disponite vos ad manendum diu in babilone. **p** **uidendo** vobis de domibus. terre fructibus: et multiplicatio plenis: et cito redire falso non speretis. ideo subditur. **N**on seducant vos prophete vestri. **i**. falsi reditu pro-

Etec sunt verba **Capitulum** xix. **L**ibri que misit hieremias propheta de hieremio ad reliquias seniores et ad sacerdotes et prophetas et ad omnem populum quem transduxerat nabuchodonosor rex hieremio in babilonem: postquam egressus est iechonias rex et dicitur et eunuchi et principes iuda et hieremio: et faber et inclusor de hieremio in manu elasa filii saphan et gamalie filii helchie quos misit sedechias rex iuda ad nabuchodonosor regem babilonis in babilonem dicens. **hec** dicit dominus exercituum deus israel omni transmigratioi quam transuli de hieremio in babilonem. **E**dificate domos et habitate et plantate hortos et comedite fructum eorum. **A**ccipite uxores et generate filios et filias: et date filijs vestris uxores et filias vestras date viris et pariant filios et filias: et multiplicabimini ibi et nolite esse pauci numero et querite pacem civitati ad quam transmigrare vos feci et orate pro ea ad dominum quia in pace illius erit pax vobis. **hec** dicit dominus exercituum deus israel. **N**on vos seducant prophete vestri qui sunt in medio vestrum et diuini viri: et ne attendatis ad somnia vestra que vos somnatis quia falso ipsi prophete

pinquum denunciano. **M** **Quia** **hec** dicit. **D**ic consequenter denunciat eis veram fiduciam: et primo denunciat eam translatis in babilonem. secundo contrarium nunciat habitantibus in hieremio. ibi. **quia** **hec**. **C**irca primum dicit. **M** **Quia** **hec** dicit dominus. **q**. **v**. nolite credere falsis prophetis. quia **hec** est sententia domini de vestro reditu.

tant vobis in nomine meo: et non nisi eos dicit dominus. **Quia** **hec** dicit dominus. **C**um ceperint impleri in babilone septuaginta anni: visitabo vos et suscitabo super vos verbum meum bonum: ut reducam vos ad locum istum. **ego**. **n**. scio cogitationes quas cogitatis super vos dicit dominus: cogitationes pacis et non afflictionis: ut tem vobis finem et pacem et iuocabitis me et viuetis: et orabitis me et ego exaudiam vos: quaretem me et inuenietis. **C**um quaesieritis me in toto corde vestro inueniar a vobis ait dominus. **E**t reducam captiuitatem vestram: et congregabo vos de vniuersis gentibus et de cunctis locis ad quem expuli vos dicit dominus. **E**t reuertam faciam de loco ad quem transmigrare vos feci: quia dixistis. **S**uscitabit nobis dominus prophetas in babilone. **Q**uia **hec** dicit dominus ad regem qui sedet super solium dabo et ad omnem populum habitantem orbis huius: ad fratres vestros qui non sunt egressi vobiscum in transmigratioem. **hec** dicit dominus exercituum. **E**cce mittam in eos gladium et famem et pestem: et ponam eos quasi ficus malae que comedi non possunt eo quod pessime sint: et persequar eos in gladio et in fame et in pestilentia. **E**t dabo eos in vexationem

Cum ceperint impleri in babilone. lxx. anni. tot. n. anni superunt super bebreos et transmigracione ioachin usque ad primum annum cyn. **fm** alios vero computato istorum annorum incipit tardus scilicet a destructione civitatis sedechia ut dicitur est supra xxx. **o** **V**isitabo vos. sicut miser: coram patre usque ibi. **p** **E**t reducam vos ad locum istum. **i**. in hieremio non quod omnes redierunt in personis prophetis: quia in tanto tempore multi fuerunt mortui maxime illi qui erant in a pueretate etatis. **q** **E**t tem vobis finem. captiuitatis vestre. **r** **E**t patientiam interim usque ad terminum predictum. **s** **E**t iuocabitis me et ibitis ad terram vestram. **C**etera patent usque ibi. **t** **D**e vniuersis gentibus etc. quia in regno babilonis erant gentes varie ad quas iudei fuerunt translati tempore ioachin et sedechie: et inde redierunt cum zoroabel duce.

v **Quia** **dixistis** suscitabit nobis dominus prophetas. **i**. quia credidistis prophetis falsis vos decipientibus et dicentibus se loqui in nomine domini. ideo annunciaui vobis terminum vestre reuersionis in iudeam: ut non credatis eis dicentibus vobis quod cito delectis reuertamini. **r** **Quia** **hec** dicit. **D**ic consequenter hanc fiduciam remouet a sedechia rege et eius populo qui non transmigraverant in babilonem: denunciano quod passuri sint multo grauiora. id est subdit. **y** **hec** dicit dominus exercituum. **i**. angelorum. **z** **E**cce mittam in eos gladium et famem et pestem. omnia enim ista venerunt super eos obsessos in hierusalem: ut habetur quarto Regum ultimo. **a** **E**t ponam eos quasi ficus malas. **i**. abominabiles deo et hominibus sicut dicitur est supra. xxiiij. in parabola de ficibus. **b** **E**t dabo

eos in veratione. p. seruisia opa & graua. a. Anuer-
sis regnis terre. hoc dicit qz sub rege babylonis erat plura
regna. b. In maledictione. qtu ad verba dura q eis
inferebat. c. Et in stupore. p admiratioe eoz miserie
d. Et in sibilu. i. in derisum. Cetera patent in lra.

Dec dicit. Dic
psequenter ponit
pena falsoz pbe-
tar q decipiebant
iplm de babylone
transmigratum: et
primo ponit pena
duoz simul q non
solum erat pbert
falsi: sed etia adul-
teri. secundo p ena
tercij qui no soluz
erat assertor falsita-
tis: sed etia psecu-
tor veritatis. ibi. Et
ad semeiam. Noia
aut duoz ponunt
cu dicit.

Ad achab filiu
ebulie & ad sedechi-
am filiu maasie. et
subditur eoz pena
cum dicit. Ecce tra-
dam eos in manu
nabuchodonosoz.
dicunt expositores
nostri coiter q isti
fuerunt duo scnes
quos comit dani-
el de falso testimo-
nio d susanna. ppe
qd fuerut pdenati
ad mortem: vt ba-
bet Danielis. xij.
Teruntam q: iu-
dei in babylone erat
serui no habebant
aliqua iusticia nec
psequens prate
pdenandi aliquez
ad morte. id subdi-
tur h q fuerut tra-
diti in manu nabu-
chodo. qz d sua fal-
sitate fuerunt accu-
sati p iudeos cora
rege vt locu ei? te-
nente: qui sententia
mortis in eos de-
dit: & executionem
iudeis comisit: & id cu dicit Dan. xij. plos eos interfecisse:
intelligendu est tñ executione: cetera patent vsqz ibi.

Quos frigit rex babylonis in igne. S. d. Dan. xij. di-
citur q fuerut lapidati. qd dicendu q quelibet pena
mortis aliqu in scriptura significat noie ignis. Vel quia
primo fuerunt lapidati postea cobusti: sicut de achob vi-
ctum fuit Josue. vij. Et hic exprimit pena ignis: in dan.
vero pena lapidationis: illud tñ qd de eis dicit in danielo no
est autenticu: qz no est de scriptura canonica: cetera pa-
tent vsqz ibi. b. Ego sum iudex & testis dicit dñs. q. d.
nullus pot effugere iusticia mea. i. Et semeiam. Dic co-
sequenter ponit pena tercij qui no solum erat pbeta fal-
sus illis qui erant in babylone sed etia psecutor hieremie
scribens de babylone sumo pontifici qui erat in hierlm
vt incarceraret hieremia: eo q scripserat transmigratis:
ne falso speraret cito reuerti: & hoc e qd dicit. k. Pro eo
q misisti libros. i. litteras. l. Noie tuo tanq noie ve-
ri pbert dicens sophonie. m. Dñs dedit te sacer-

vnuerf regnis tre: in ma-
ledictoz & i stupore & i sibi-
lu & i obprobriu cuctis gen-
tibz ad qs ego eieci eos: eo
q no audierit vba mea dic-
t dñs: q misi ad eos p seruos
meos pphas de nocte p sur-
ges & mittes: & no audistis
dic dñs. Vos g audite ver-
bu dñi ois trālmigro qua
emisit d hierlm i babylonē
Dec dicit dñs exercituū de
isrl ad achab filiu chulie &
ad sedechia filiu maasie q
pphant vobis in noie meo
medacit. Ecce ego tradam
eos i manu nabuchodono-
soz regis babylōis: & pcuti-
et eos in ocul vris. Et assu-
met ex eis maledictō oī trās-
migro iude q ē in babylōe
dicentiū. Donat te dñs sic
sedechia & sic achab quos
frigit rex babylōis i igne: p
eo q fecerit stulticia i isrl &
mechari s i yrozel amicoz
suoz: & locuti s vbu i noie
meo medacit: qd no mada-
ui eis. Ego sum iudex & te-
stis dicit dñs. Et ad semeiaz
neclamite dices. Dec dicit
dñs exercituū de isrl. Pro
eo q misisti in noie meo li-
bros ad oēs pps q ē i hierl

totē. i. sumū. n. Pro ioiada sacerdote. hie iste ioia-
da fuisse diu anteq ipm noiat eo q fuerat bō sancti-
tatis magne & auctoritatis in hoc adulādo isti sopbo-
nie. q. d. tu es tante sanctitatis sicut ille.
o. Et sis dux. i. pnceps sacerdotū.

7 ad sophoniam filiu maasie
sacerdotem & ad vnuerfos
sacerdotes dices: dñs de-
dit te sacerdotem p ioiade
sacdotē vt sis dux in vmo
dñi sup oēs viz arrepticū
& pphetantē vt mittas eū i
neruū & i carcerē. Et nūc q
reū increpasti hieremiam
anathorite q pphat vobis
Qz sup h misit i babylonē
ad nos dices. Longū ē edi-
ficate vmos & habitate et
plantate hortos & comedi-
te fructus eoz. Legit g so-
phōias sacerdos libru istū
i auribz hieremie pphē. Et
scm ē vbu dñi ad hieremia
dices. Mitte ad oēs trāsmi-
gratoz dices. Dec dicit dñs
ad semeiam neclamites. Pro
eo q pphauit vob semeias
& ego n misi eū: & fec vob pfi-
dere i medacio: idcirco hec
dicit dñs. Ecce ego visitabo
sup semeiam neclamite & sup
semen ei. No erit ei vir se-
dens in medio ppli hui? et
no videbit bonū qd ego fa-
ciā pps meo ait dñs. qz p-
uaricationē locutus est ad
uersus dñm. Ca. xxx.

De verbū qd scm est
ad hieremiam a dño

Sup oem
virū arrepticū
& pphetantē. i.
q pphetat ex vir-
tute demōis ei?
fantasia como-
uentis.
q. Et mittas
eum in neruum
.i. in cipum ita
q no possit talia
semitare in plo.
r. Et nunc qre
no increpas bie-
remia. taliter p-
pbetantē in hier-
usalē & no solum
in hierusa-
lem verbis: sed
etia in babylōe
scriptis iō s dicit
s. Quia super
h misit ad nos
scz eplam: vt di-
cū e in pncipio
buius capli.

Dices. in ea-
dem epla.
v. Longum ē.
scz tempus mo-
re vestre in ba-
bylone.
r. Edificate tē
.i. disponite vos
ad diuinā man-
sionem sicut ex-
positū est supra
y. Legit g so-
phōias sacer-
dos. ad arguen-
dum hieremias
de epistola quas
miserat. cetera
patent vsqz ibi.
3. Ecce ego. vbi
ponit pena se-
mie cu dicitur.

Visitabo sup semeiam neclamites in psona eius.
b. Et sup semen eius. i. in psonis sibi diuicis.
c. No erit ei vir sedens. i. habitās. d. In medio
pplī buius. i. reuertentis in hierlm. e. Et non vide-
bo. qd ego faciā pps meo. ipm d captiuitate liberādo
f. Quia puaricationes locutus est aduersus dñm. no
tando hieremia de falsitate q ex ore dñi loquebatur.

Capitulum. xxx.

Hoc verbum. Superius hieremias propheta
uit populo aspera. hic consequenter pphetat p
spera: istud autem quod erat summe prosperum erat
aduentus christi ad salutem mundi: cuius figura fue-
rat saluatio populi de captiuitate babylonica de qua
fecerat mentionē capitulo pcedenti iuxta aspera que
nūciauerat: vt opposita iuxta se posita magis elucesce-
rent: & id pueniēter post figurā hic psequenter denūciat

Jeremie

rem figuratas. s. p. r. p. m. salutem generalem qd facit in hoc ca. 7 sequenti. nec pnt puenire alr exponi nisi referē. to ad tps xpi. vt in psequito magi apparebit. Ad intel lectū tñ sequentiū sciendū q. p. p. b. e. s. c. r. i. b. e. n. d. o. n. o. f. u. a. t. s. p. o. r. d. i. n. e. t. p. i. s. s. f. r. e. q. u. e. n. t. p. r. i. u. s. f. a. c. t. a. s. c. r. i. b. u. t. p. o. s. t. e. r. 7 r. e. c. o. u. r. s. o. v. n. d. i. c. u. n. t. d. o. c. t. o. r. e. s. h. e. b. r. e. i. n. o. e. s. t. p. u. 7 p. o. s. t. e. r. i. i. n. l. e. g. e. p. e. r. q. u. a. z. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. v. e. t. e. s. t. a. i. n. q. n. o. e. s. t. a. t. t. e. d. e. n. d. u. s. o. r. d. o. t. p. i. s. s. i. m. o. z. d. i. n. e. d. e. s. c. r. i. p. t. o. r. i. s. 7 i. d. e. m. d. i. c. i. t. t. o. t. o. l. a. t. i. n. i. q. f. r. e. q. u. e. n. t. e. r. s. a. c. r. a. s. c. r. i. p. t. u. r. a. l. o. q. u. e. p. a. n. t. i. c. i. p. a. t. o. r. e. s. s. p. o. s. t. e. r. i. o. r. a. p. o. n. e. n. t. d. o. 7 p. r. e. c. a. p. i. t. u. l. a. t. i. o. n. e. m. p. r. i. o. r. a. p. o. s. t. p. o. n. e. n. d. o. i. 7 h. o. c. m. o. d. o. p. r. e. c. e. d. i. t. b. i. e. r. e. i. h. o. c. l. i. i. n. p. l. u. r. i. b. l. o. c. i. s. v. t. z. i. n. p. r. e. c. e. d. e. t. i. b. 7 i. n. s. e. q. u. e. n. t. i. b. 7 a. p. p. e. b. i. t. 7 i. n. h. o. c. l. o. c. o. s. i. c. p. e. c. e. d. i. t. q. z. p. r. i. m. o. d. e. n. u. n. c. i. a. t. r. p. i. r. e. g. n. u. s. e. s. c. d. o. e. 7 a. d. u. e. n. t. u. c. a. s. e. q. u. e. n. t. i. C. i. r. c. a. p. r. i. m. u. s. c. i. e. n. d. u. q. h. o. m. o. r. p. e. a. b.

dicēs. **Hec dicit dñs de isrl** dicēs. **Scribe tibi oia vba q locut sum ad te in libro.** **Ecce em dies veniūt dicit dñs 7 puertaz pñsionē ppli mei isrl 7 iuda ait dñs: 7 cōuertā eos ad terras quā tēdi pñsio eoz 7 possidebūt eā** **Et h vba q locut ē dñs ad isrl 7 ad iudaz.** **Qm h dicit dñs. Vocem terroris audiui: formido 7 non est pax** **Interrogate 7 videte si generat masculus.** **Quare g vidi ois viri manū sup lūbum suū qsi pturientis: et puerse sēvniūse facies in auruginem.** **Ne qz magna dies illa: nec est filis ei 7 tpus qz tribulatiōis est iacob 7**

instanti incarnationis habuerit dominū sup oia creata auctoritate non tñ executive: s. hoc mō accepit in sua resurrectione: s. m. q. dicit Mat. vi. Data est mihi ois ptas in celo 7 in tra. 7 pfecti bēbit in iudicio finali tñc em oia erūt ei simplr subiecta. vñ dicit apo. ad Heb. ii. Nunc autē necdū videm oia subiecta ei. iudiciū aut finale pcedit antixpi psecutio. Et iō pmo nūciat h psecutio antixpi. scdo regnū xpi. ibi. Et erit. Ecio rñdet tacite qd. ibi. Te at. Circa primū dī hieremie. **Scribe tibi rē. q. d. ista futura sunt in longinquis 7 sunt digna memoria: iō sunt scribenda.** **Ecce dies ve. di. dñs 7 puer. puer. ppli mei isrl 7 iuda.** Istud nō pōt intelligi de reditione captiuitatis babilonice. nec de aliq alia seqnti saluatione tpali. qz s. m. doctores heb. 7 s. m. veritatem plus isrl put diuidit p plus iuda. sicut est hic nō est reuersus de captiuitate nec a iudeis expectat reuersus vsq ad tps messie que iudei expectant ventur: 7 iō s. m. nos q pfitemur eius aduentu pterisse. oportet q lra ista aliter intelligat. et dicant aliq q intelligit de puerfione spūali iudeoz ad p dicatorz xpi 7 aploz. quoz aliq fuerunt de regno isrl qz salmanasar captiuāte illud regnū aliq fugitiui euaferunt q postea habitauerūt in regno iudege ezechie 7 cū illis de regno iuda in babilonē ducti fuerūt. 7 cū redierūt redierunt. sicut dictū fuit pleni. iij. Reg. qd aut subdit. **Et puertam eos ad terram rē. intelligit de terraviuentium que sub pmissione facta abrae fuit principa liter intellecta. sicut dictum fuit pleni. Bēn. xv. Et in plurib alijs locis. s. quia iudei qui crediderunt ad p dicatorz xpi 7 aploz fuerūt pauci respectiue: iō melius intelligit qd dī hic. Et puertam puerfione ppli mei rē. de generali puerfione iudeoz ad xpm detecta falsitate antixpi p belyā 7 enoch: iō de psecutioe antixpi ibidē. **Qm hec dicit dñs. Vocem terroris audiui 7 rē.****

7 numerat se dñs rē fidelib? suis tunc passuris: eo mō q dixit Act. ix. Saule saule qd me psequis. **Interrogate 7 videte si generat masculus. h accipit generare p parere. vñ in heb. Si parit masculus. 7 p hoc innuit anxietas 7 angustia tūc futura xpifidelib? iō subdit.**

ex ipso saluabit. Et erit i die illa ait dñs exercituum pterā iugū ei 7 de collo tuo 7 vicula ei 7 dirūpas. Et nō dñabūt ei apli alieni: h p uient dño deo suo: 7 dō regi suo quem suscitabo eis. **Tu g ne timeas sue meus iacob ait dñs: neqz pau eas isrl: qz ecce ego saluabo te de terra longinq: 7 semē tuū de terra captiuitatis eoz.** **Et reuter iacob 7 qescet: 7 cūctis affluet bonis 7 nō erit quē formidet: qm tecū ego sum ait dñs vt saluē te.** **Faciaz ei psumatōz in cūctis gentib in quib dispstere: te aut non faciam in cō summationez: h castigabo**

g. Quare g vidi ois viri. i. cuiuslibz xpiani qtum cūqz fortis 7 firmi. **Manū sup lūbum suū qsi pturientis. modus em mulieris pturientis est imponere manū suas ad lūbos suos.** **Et puerse sunt vniuerse facies in auruginē. i. in colorem deformē p angustia 7 timore.** **Ne qz magna dies illa. i. tps illud erit magnū qtum ad intentōz tribulationis.** **Hec est similis ei. pter qd dicit Mat. xxiii. erit ei tribulatio mag qlis nunqz fuit ab initō mūdi vsq mō neqz fiet.** **Et ex ipso saluabit. ois pdestiatu ad vitā beatā q noie iacob intelli**

g. eo q supplantatoz interpretat. **Et erit. hic pñr ponit dominū xpi q spū oris sui inficiet antichristū. vt dī. u. ad Tessa. ii. 7 magnaz ptem ad herentium sibi: iō subdit.** **Conteraz iugū ei 7 de collo tuo. s. militantis eccle.** **Et vicula ei 7 dirūpas. i. machinatōes eoz 7 deceptōes.** **Et non dñabūt ei apli alieni. s. a deo.** **Sed fuent dño deo suo. s. deo patri.** **Et dauid regi suo. i. dei filio incarnato. vñ in translatione chaldaica q apud hebreos est autentica vt frequē dictū est: sic bī. Et obedient messie filio dauid regi suo. vñ s. m. oēs doctores heb. istud intelligit de xpo ad lrāz.** **Quem suscitabo eis. i. faciam apparere ad eoz salutē. 7 etiam qz ad lrām de pī suscitabit ihm a morte.** **Tu g ne timeas. pfortatō est p tribulatiōz antichristi futuram.** **Saluabo te de terra longinq rē. iudei em tñc saluadi dispsti sunt in longinqs ptib mundi 7 ibi captiui.** **Reuter iacob. s. ad xpm qd nō solū intelligit de iudeis tñc puerendis s. etiam de xpianis ab antichristo deceptis q postea penitebunt.** **Et qescet a tribulatiōe antixpi infecto.** **Et cūctis affluet bonis rē. h referē ad statū eccle triumphantis. vt bī bonū infinitū 7 securitas pfecta.** **Faciam em psum. in cūctis gen. qz oēs gentes sectas suas varias dimittent p fide xpi.** **Te aut. Dic rñdet qm tacite duplici. scda ponit. ibi. Propterea. Circa primū possēt fieri qd qrc dñs pmitteret fideles suos sic tribulari tpe antixpi 7 rñdet hic q hoc fi et vt purgenē a pctis q circa tpa illa abūdabūt. s. m. q. dī. Mat. xiii. Et qm abūdabit inqtras rē. 7 hoc est qd dī. **Ne autem non faciam in psum. q. d. qtum cūqz futura sit acerba psecutio antichristi. non tñ deficiet ecclia s. purgabit. iō subdit. S. castigabo te in iudicio. vt nō tibi videaris innocuus.****

D In sanabilis fractura tua. qz psecutio antichristi erit irremediabilis via humana. **E** Non est qz iudicet iudicium tuum. qz tunc nullus audebit stare. p iust ad eos liberanda f. Omnes amatores tui obliti sunt tui. qz principes freni qz mo descendunt ecclesia no audebit ei ondere nisi amicitia

Plaga inimici percussit te. q. d. tunc videbor aduersari ecclesie sicut p dore castigas filium. vti ei inimicari iudicio exteriori.

Prope multitudinem iniquitatum tue qz tunc abundabit supra modum deum e.

Dura facta sunt peccata tua. i. dura cor rectore indigentia.

Quid clamas super peccato tuo. q. d. iuste tibi inferet.

Insanabiles e dolores tui. s. via humana. pp qd rpe apponet remediuz inefficacoz antixpm vt pdictum est.

Prophea. Dic saluificanda qd qz posset aliqs qzere qd faciet rpe de antixpo psecutore z sibi adberetibz z rñ. def q n euadet diuina vindicta. z h est qd d.

Prophea om. qz come. te deuo. non solu morte tpali s eterna.

Et vniuers. bofes tui. in cap. du. a demonibz.

Obducam em cicatricem tibi. d. vto spm pnie deceptis ab antixpo z eius satellitibz.

Quia eiectaz vocauerunt te syon. i. o tu ecclesia noie syo vocata Esa. q. c. r. beb. xij. Que vocabit eiecta durante antichristi psecutione. p conuertat puer. tabernaculoz iacob. i. societates fidelium ab antixpo deceptoz. qz dabit eis tps pnie.

Et edificabit ciuitas. i. ecclesia qz est ciuius xpi vnitas. r In excelso suo. i. i honore magno. qz tunc oes pfugiet ad eam. s Et templuz iux oz. su. fundabit. i. cultus xpi ab antixpo deiectus in statum suum reformabit.

Et egrediet de eis laus. s. diuina. v Torqz ludentiu. no p dissolutoz s p deuotoz. sicut dicebat d. de seipso. ii. Reg. vj. Ludam ante dnm.

Et erunt filij ei sic a principio. i. sic an psecutoz antixpi y Et erit dux ei ex eo. i. xpc verus homo.

Et applicabo eum z accedet ad me. qz xpc homo p oibus accessum ad patrem. id subdit.

Quis em iste est. i. qz excellencie. b Qui applicet cor suu. qz voluntas xpi boie in oibz pformis est voluntati diuine. c Et appropinquet mibi p sua voluntate. sicut fili patri.

Et eritis mibi in pplm. s. deo patri p filium. z subdit de pena impioz. e Ecce turbo dnm. s. in die iudicij. f In capite impioz qd fescet. i. in antixpo qz erit caput impioz qn fulminabit. vel in capite impioz generalit p finalem suam cu dicet eis. Ite maledicti in ignem eternum zc. Mat. xxv.

te i iudicio: vt no tibi videaris innox: qz h dicit dñs.

Insanabil fracta tua: pessima plaga tua. Non est qz iudicet iudicium tuum: ad alliganda curatoz tua: vtilitas no est tibi. Oes amatores tui obliti s tui: teqz n qret.

Plaga ei inimici percussit te castigatoe crudeli: pp mlitudinē iniquitatis tue dura facta s peccata tua. Quid clamas super peccato tuo: Insanabil e dolor tuus. Prope multitudinē iniquitatum tue z pp dura peccata tua feci tibi.

Prope oes qz comedunt te deuorabunt z vniuersi hostes tui i captiuitate ducet. Et oes qz te vastat vastabunt cu ctosqz pda tores tuos dabo in pda. Obducā ei cicatricē tibi: z a vulneribz tuis sanabo te dicit dñs. Quia eiectaz vocauerunt te syon: h est qz n hēbat reqretes. Dec dicit dñs. Ecce ego puerā puerionē tabnaculoz iacob: z

In nouissimo diez intelligetis ea. p hoc satis innuit qz bieremias loquit de futuris in nouissimo tps Et qz tunc oes querent ad vnu deum: vt pdictum est. id subdit. b In tpe illo dicit dñs ero de vniuers. congnatoibz isrl. qd est vey: siue accipiat isrl fm carnem.

qz tunc oes iudei puerit ad xpm vt dictū est: siue accipiat fm spm s. p oibz fidelibz qz noie israel nominat Esa. xliij

In ca. xxx. vbi dicit in postilla. Et applicabo eum z accedet ad me.

Additio.

Hoc qd dicitur b. applicabo eum z accedet ad me. pzie intelligit de xpo boie qz ad deum bz duplices applicatoem seu accessum. vnuz s. p gram z aliū p vnionē psona sem. z qz nullus alius bz similes accessum duplicem: id subdit.

Quis em iste e qz applicet cor suum: vt appropinquet mibi. q. d. nullus. s. qz beat duplicē accessum: seu adberentiaz ad deum mo pdicto. qz aut vti in postil. qz voluntas xpi boie in omibz pfor-

mis est voluntati diuine vey est. s etiaz hoc posset verificari de voluntate beatoz. z id respectu huius no pnie dicere. Quis em iste est. vnde pdicta expositio videt magis pparat.

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Et dicit dñs. In tpe illo dicit dñs: ero de vniuersis congnatoibz isrl: z rpi erunt mibi in pplm

Hieremie

b¹ Num. xiiij. Et p magna pte mortui fuerunt gladio vtz in li. Eto. 7 Hu. 8 ppls q iuuenit gram fuerit coz filij q ingressi fuerit terram pmissionis: id subdit.

c¹ Vadet ad regem suaz isrl. 7 dicit hieremias vadet de futuro ad designadu q ille ingressus terre pmissio- nis q pterierat erat figura igref sus in regem ce- lestem. q erat su- tur? fm q dicit se declarat apls ad heb. iij. 7. iij. ca.

d¹ Longe. Dic pnr declaraf ref figurata. f. salus p xpm ptunc fi- enda q facta est p ecclie edifica- tos. 7 qz illud te- pus adhuc erat loquinu: id dic hieremias.

e¹ Longe dñs apparuit mi. rlb dit in psona dei rudentis p mo- du dyalogi.

f¹ In charitate ppetua dilexi te. lz ab eño dilex- erit ocs electos eos pdestinado tñ spali mó dile- xit electos de po- pulo isrl: in qntu erat de eo carne assumptus? ppe qd isti ppo spalia pti- lit dona: id subdit.

g¹ Rursumq edificabo te. qd expones Ra. fa. dicit q edificatōes ciuitatis birlm 7 templi p salomonem 7 zorobabel 7 neemias: id corruert qz fuerit facte p hoies s ista de q loquitur hic bier. fiet p manu diuinaz: id sta- bit in eternu. 7 in hoc dicit vtz. s qd subdit est falsum .s. q in aduentu messie quem iudei expectant de? edifi- cabit birlm nouam: qsi incopabilr nobilitate qz fuerit pcedens in q messias tpaliter regbit: 7 ocs gētes erūt sbdite dño iudeoz. s q falso dicit iplēdu iaz ē ipletu: qz xpc ver? de? edificauit eccliaz q birlm dñi. Efa. ij. 7 ad heb. xij. 7 Apoc. xxi. Quid ciuitate sanctam birlm 7c. in q regnat xpc: cui? regnū stabit in eternum.

h¹ Et edificaber? ego isrl. i. plebs fidelium q isrl noiaf Efa. xliij. Et noie isrl pnomiabit. sic est in heb. s tñsla- tio nra bz assimilat. i. Adhuc ornaber? tympanis tuis. qz ad lrāz in ecclia pueniūt fideles ad sonitū cāpanaz ad deū laudandū id subdit. k¹ Et egredieris in choro ludentium. nō dissolute s deuote. sic cū vn? chor? cātat alacrie p aliū. l¹ Adhuc plan. vi. in monte samarie. qd nō pōt intel- ligi de redeuntib? a babilonica captiuitate. qz nunqz recuperat terram illam. s illam occupabant gentes aliunde adducte q dicebāt samaritani: 7 id intelligit de samaritanis credētib? ad pdicatōz xpi vt bz Job. iij. Et ad pdicatōz aploz vt bz Act. viij. Fideles autē noie vineaz designant vtz in pluribus locis sacre scri- ptur. 7 licet tota ecclia dicat vna vinea ppe fidei vni- tatem. dicit etiam aliqñ plures ppter gentiū 7 locoz 7 psonaz diuersitatem.

m¹ Et donec v. rps nō vindc. vindemiare est fructū

vinee colligere. fructus aut vltim? hui? vinee est beatitu- do pfecta: q non bz in pnti vita s futura. n¹ Quia erit dies in q clama. custodes. i. pdicatores. o¹ In monte ephraim. i. in ecclia. ephraim em cresces vel frugifer inf- ptaf: 7 etiam ad lrām in ptib? illis pdicauit xpc 7 etiam apostoli.

p¹ Surgite ascen- dam? pficiento d bono in meli? q¹ In syon. i. in ec- clesiaz militantem 7 triumphatē q syon noiaf Efa. ij. 7 ad heb. xij. r¹ Exultate in le- ticia iacob. i. popu- li xpiani sic noiat. qz xpc 7 apli 7 qst omnes fideles pri- mi descenderūt de iacob. s¹ Et binnite p ca- put gētiū. i. dy- abolum q tenebat gētes sibi subditas p ydolatriam quā apli p magna pre destruxerūt p suaz pdicatōez: verūtñ qz nō omnes adhuc credunt xpo: ideo subdit. t¹ Salua vo. po- tu reliq. isrl. 7 dicitur bic reliq. israel

omnes credituri generaliter. 7 iudei circa finem mundi puerlendi spaliter: 7 sequit rñsio dei.

v¹ Ecce ego adducam eos 7c. qz de omnib? mundi ptib? aliq adducti sunt ad fidem xpi 7 plenius adducēt cir- ca finem mundi.

w¹ In qz erunt cec? 7 claudus 7c. i. bñtes impedimēta veniēdi ad fidē xpi q tollent. pōt etiaz dici ad lrāz q ml- ti p xpm 7 aplos 7 eoz successores fuerit illuminati corpe 7 mente 7 erecti 7 sanati ab infirmitatib? p similib? non solum corpaliibus s etiaz spūalibus.

y¹ In fletu venient. s. vere pēnitōis. s¹ Et in misericōdia reducam eos. q non negat vere pēnitōis.

a¹ Et addu. eos p tor. aq. i. p sacramenta ecclie in q bus dant aque grē Job. iij. Qui biberit ex aq quam ego da- bo ei nō sitiet in eternum 7c.

b¹ In via recta. i. in fide catholica.

c¹ Quia factus sum israeli pater. i. ppo catholico gene- rali. 7 pueris a iudaismo spaliter.

d¹ Et ephraim primogenit? me? est. qz primivocati ad fi- dem catholicas. vt andreas petr? philippus 7 natthanael: vt bz Job. j. fuerunt de regno. x. tribuum: qd noie ephra- im frequer in scriptura noiaf: eo q prim? rex. f. hierobo- am fuit de tribu ephraim. iij. Reg. xj. Et qz p? iudeos pri- mo credentes quos pauci fuerint: ppatiuē vocati sunt gē- tiles: id subdit.

e¹ Audite 7c. Qui dispit israel. i. dispōi pmissit p varias sectas 7 errores.

f¹ Et gregabit eum. in vnitae fidei catholice. 7 nomie israel intelligit quecuqz gens ad fidem pdestinata. vt di- ctum est supra.

g¹ Redimet em dñs iacob. sanguine ppis.

h¹ Et liberabit eum de manu potentioris. i. de mōis de q scribit Job. xij. Nō est sup terrā ptās q ppef ei.

i¹ Et veniet 7 laudabit in mōte syon. i. in ecclia militate 7 triumphante sic nojata: vt dictum est supra.

k¹ Sup frumento vino 7 oleo. q d rabolice intelligunt

bona spūalia que non capiunt ab hoib⁹ nisi sub similitu-
dine corporaliū. p̄ qd scriptura ve. ac no. testa. fr̄qnt̄ pa-
rabolice loquit̄. ⁊ est ibi sensus lr̄alis nō ille q̄ p̄oces im-
mediate significat s̄ q̄ p̄ res significatas intelligit̄ sicut cū
dī Judī. ix. Terunt ligna ad ramū. ⁊ s̄clus lr̄alis nō
est de arborib⁹ s̄ de
sbimelech ⁊ sibi-
mitis hoib⁹. ⁊ sic i
p̄posito p̄ frumētū
⁊ vinum intelligit̄
eucharistie sacm̄
qd sub sp̄e panis ⁊
vini p̄ficiat̄. ⁊ p̄ ole-
um gr̄a q̄ in hoc sa-
cramēto ⁊ alijs cō-
ferē.

I Et fetu pecorū ⁊
armentorū. i. multi-
plicatiōe fidelium
fm̄ q̄ dī p̄. xliij.
Et nos p̄plus pa-
scuc ei⁹. ⁊ oues ma-
nus ei⁹ ⁊ dicunt b̄
pecora minores et
armenta maiores.
m̄. Eritq̄ aia eoz
q̄ hortus irrigu⁹.
et sacris noue legē
er̄ q̄b⁹ aque gr̄e ef-
fluūt in aiaz.

n Et ultra n̄ esu-
ricūt. istud p̄iere
ferē ad statū ecclie
triumphantis vbi
appetitus totalit̄ satiat̄.

o Tunc letabit̄ vgo. i. v̄gines. p̄. In choro. s. ange-
lorū ad quoz societates hoies assumunt̄.

q Et p̄uertam luctū eoz in gaudiū. p̄fectū ⁊ eternum.
r Et inebriabo. i. implebo.

s Animam sacerdotū pinguedine. i. glorie plenitudine
q̄ nō gloriānt̄ tm̄ de gloria p̄pria. s̄ etiam illoz q̄ saluari
sunt eoz doctrina. p̄ qd v̄tra p̄munes sanctos dicunt̄
b̄ie aureolam.

t Decidit. hic p̄nr ponunt̄ aliq̄ ad incarnatōz r̄p̄i p̄ti-
nentia. ⁊ p̄mo ponit̄ illud qd respicit ei⁹ ortum. sc̄do cō-
ceptum. ibi. Statue tibi. tercio passionis effectū. ibi. In
diebus illis. Prima in duas. in p̄tem principalem ⁊ inci-
dentalem. ibi. Et est spes. Circa primū sciendum. q̄ audi-
ta r̄p̄i natiuitate herodes voluit eū interficere v̄t b̄i. Nat.
ij. ⁊ qz nō cognoscebat eum dēminate. interfecit oēs p̄e-
ros a bimatu ⁊ infra. q̄ erant in bethleem ⁊ finib⁹ eius vt
dī ibidem: ⁊ tunc impleta fuit hec scriptura fm̄ q̄ exp̄sse
dicit san. Nathe⁹ sp̄is sancto illuminat̄. p̄ qd catholi-
ci eam aliter exponentes nimis iudaizant errore expo-
nentes. q̄s expositōes. p̄pter p̄lixitatē ⁊ inutilitatē omi-
to. Est igit̄ sensus.

v Vox in excelsis audita ē. In heb. b̄i. Vox in rama au-
dita est: sicut allegat Nathe⁹: s̄ sciendū q̄ rama est no-
mē equocū. qz vno mō e p̄riū nomē loci q̄ est iux̄ gaba. ⁊
est alio mō nomen appellatiuū. ⁊ sic signat excelsū. nō
pōt̄ aut̄ hic accipi p̄t̄ est nomē p̄riū loci: qz rama nō est
p̄t̄ bethleem: s̄ bene distans. ⁊ p̄ b̄ir̄m̄ in mediam: ⁊ iō
biero. transtulit nomen appellatiuū dī.

r In excelsis. ad designandum magnitudinem clamo-
ris mulierū quaz filij interficiebant̄.

y Rachel plorantis filios suos. Rachel em̄ sepulta fuit
iux̄ bethleem. vt b̄i. Gen. xxxv. ⁊ iō dicebat̄ m̄ civitatis
bethleem ⁊ toti⁹ territorij: sicut apud nos sancti: qz cor-
pora requiescunt in ecclesijs dicunt̄ patroni non solum
illaz ecclesiaz s̄ etiam civitatum ⁊ territorij adiacentis.
⁊ sic dicitur plorare in filiabus suis. id est in matrib⁹ p̄e-
rorum. sicut ⁊ sancti dicunt̄ compati afflictis quoz sunt
patroni. Iudei aut̄ aliqui dicunt̄ q̄ cum iudei ducerent̄

venient ⁊ laudabūt in mō-
te syon ⁊ cōfluent ad bona
dñi sup frumētū vino ⁊ oleo
⁊ fetu pecorū ⁊ armentoz:
eritq̄ aia eoz q̄si hortus
irriguus ⁊ vlt̄ nō esurient.
Tunc letabit̄ vgo p̄i choro
iuvenes ⁊ senes s̄l. Et cō-
uertā luctū eoz in gaudiū ⁊
psolabor eos: ⁊ letificabo a
volore suo. Et inebriabo
aiaz sacerdotū pinguedie:
⁊ p̄s me⁹ bonis adimple-
bit̄ ait dñs. Dec dicit dñs.
Vox in excelsis audita est
lamētatiōis luct⁹ ⁊ flet⁹: Ra-
chel plorātis filios suos: ⁊

captiui in babilonem ⁊ transirent iux̄ sepulcr̄ Rachel
vox de sepulcro miraculose p̄dicens fuit audita implo-
rādo dei pietatem p̄ illis q̄ captiui ducebant̄ ⁊ hoc di-
ctum posui sup Gen. lviij. nō afferendo s̄ tm̄ referen-
to: qz fictitium v̄tum qz dissonat a dicto euāgeliste:

noletis psolari sup eis: qz
nō s̄. Dec dicit dñs. Qui-
escat vox tua a ploratu ⁊ o-
culi tui a lacrimis: quia ē
merces op̄i tuo ait dñs. Et
revertent̄ de terra inimici ⁊ ē
spes nouissimis tuis ait to-
min⁹: ⁊ revertent̄ filij tui ad
tm̄ios suos. Audiēs audi-
pi ephraim trāsmigrātem.
Castigasti me dñe. ⁊ erudi-
tus sum q̄i iuenculus in do-
mit̄. Couerte me: ⁊ p̄tar:
qz tu dñs de⁹ me⁹. Postq̄ ei
p̄uertisti me egi penitenti-
am: ⁊ postq̄ ostendisti mi-
hi percussisti femur meum.

tum qz nō est ve-
risimile qm̄ tan-
tum miraculus
fuisse exp̄sum.
iij. Reg. vel. ij.
Daral. vel in fi-
bul⁹ li. in q̄b⁹ lo-
cis describit̄ de-
ductio illoz ca-
ptiuoz qz iudei
fuerūt valde so-
liciti scribere ea
q̄ erant ad hono-
rem ipsoz.
3 Et nolentis
psolari. psolatō
ne humana.
3 Quia n̄ sunt
s̄. viuentes p̄ntē
vita. p̄ qd sub-
dit̄ psolatio di-
uina.

a Qui escat vox
tua ⁊c. qz ē mer-
ces op̄i tuo. i. fi-
lij suis q̄ dicūt̄
⁊ sunt opa pen-
tium. p̄ mortē effi illam reportauerūt martyriū p̄mum
qz tm̄ moientes q̄tum cūq̄ iusti descendebant ad lym-
bum inferni: nō subdit̄.

b Et revertent̄ de terra inimici. ista reuersio fuit iux̄
r̄p̄i resurrectōe. qz tunc sanctos de inferno eduxit ⁊ iux̄
eius ascensione qm̄ eos ad celestia duxit.

c Et est spes. hic incipit v̄sus in bethleem: ⁊ est ps inci-
dentalis: occasione em̄ psolationis Rachelis de pueris
ocasis q̄ dicebant̄ eius filij rōne sepulture: vt dictum
est: hic p̄nr bui occasione daf̄ sibi psolatio de filijs su-
is sic dicitis rōne geniture. ephraim em̄ p̄ quem intelli-
git̄ regnum. ⁊ tribuum vt p̄dictum est: descendit de Ra-
chel p̄ ioseph filium suum: ⁊ de p̄uisione illoz ad dē
fit b̄ic mentio cum dī.

c Et est spes. s̄. future beatitudinis.
d Nouissimis tuis. i. filijs tuis relictis.

e Et revertent̄ filij. s̄. tui.

f Ad terminos suos. i. ad eccliam militantē q̄ est ter-
minus in p̄nti vita. ⁊ triumphantem q̄ est termin⁹ in
futuro: ⁊ hoc fuit impletū p̄tm̄ in aplis alijsq̄ credē-
tibus ad p̄dicatōz r̄p̄i ⁊ ap̄loz q̄ fuerunt de regno. ⁊
tribuum. ⁊ p̄fecti implebit̄ circa finem mūdi in p̄uer-
sione eoz in generali.

g Audiens audiui ephraim trāsmigrantē. q. d. ext̄ic
disposui eum reuocare ad fidem p̄p̄etēti tpe: ⁊ subdit̄
in p̄sona iam p̄uersoz ⁊ in fine mūdi p̄uertendoz.

h Castiga. me p̄ flagellatōz in captiuitatem.
i Quasi iuenculus indomit⁹. In heb. b̄i. Quasi vi-
tulus indomit⁹. ⁊ noiat̄ sic ille p̄s: qz adorabat vitu-
los aureos. fm̄ illud p̄. cxij. Similes illis s̄iant q̄ fa-
ciunt ea ⁊ omnes q̄ p̄fidunt in eis. quos ad hoc fecit
hieroboam. iij. Reg. xij.

k Couerte me dñe ⁊ p̄uertar. non em̄ pōt̄ aliq̄s ad
fidem r̄p̄i venire: nisi gr̄a dei ip̄m p̄ueniente: fm̄ q̄ di-
cit Job. vj. Nemo pōt̄ venire ad me nisi p̄f̄ q̄ misit
me ⁊ traxerit eum: iō subdit̄.

l Postq̄ em̄ p̄uert. me. tua gr̄a p̄ueniendo.
m̄. Egi pe. ad te fructuose reuertedo. n̄. Et postq̄
ostendisti mihi. illū in q̄o seuebras errorū me. o. Da-

Jeremie

cussi femur meū passiōes meas refrenādo. p. **C**ōfusus sum. de h. q. tādij te. puocauit: et subdit mia dei recipientis cū dī. **Q**uasi fili? bo. mi. ephraim. et ponit h. si. p. q. q. d. libz reuertēs ad deū veracit efficit h. norabilis in p̄spectu ei?. **S**i puer delicat?. i. beb. bī. Solatiofus

i. materia sola. cū fm̄ illud Lu. xv. Gaudū ē in celsū vno pctō re p̄nam agēte. **Q**uia ex q. lo cut? sum de eo. fruo cādo ad me ritum. **A**d buc recordabor ei?. dādo sibi p̄mum. **C**irco turbata sc̄. i. pietate p̄mo. ta. **A**lscera mea sup cum.

Statue tibi. hic p̄r agit de xpi p̄ceptu. et di uidit in duas. q. p̄mo describit h. p̄cepto. sc̄do s̄ dī fidei dilata tio ibi. **H**ec dīc. Circa p̄mū p̄ mittit dispositō ppli ad xpm q̄ ē vera p̄na fm̄ q. **J**oh. a? p̄cursoz

dicit **M**at. ij. **D**niaz agite: appropinq̄bit em̄ regnū celoz; et q̄tum ad hoc dī.

Statue tibi speculā. i. explorando. p̄riaz p̄sciam. **P**one tibi amaritudines. i. p̄trōis dolorem.

Dirige cor tuū in viam rectā. s. i. iusticie.

In q̄ ambulasti in patrib? antiq̄s q̄ fuerunt iusti. **R**a. fa. dicit q̄ h. est vera lsa hebraica. **S**tatue tibi spe culam. **P**one tibi palmas. **D**irige cor tuū tibi in viāz rectam: in q̄ ambulauī. qd̄ sic pōt exponi. **S**tatue tibi speculam. **S**pecula est locus altus vnde pōt alonge q̄s videre: est q̄ sensus. **S**tatue tibi speculam. q. d. myste rium incarnatōis ad buc longe distat. sicut dī in p̄n. b? ca. **L**onge dñs apparuit mihi. **P**one tibi palmas. p̄si derando innocētū victorias q̄ palmam martyrii obti nuerūt titulo xpi nati. vt dīctū est p̄e p̄cedēti. q. d. iste palme erūt signū natiuitatē xpi implete. **D**irige cor tu um in viāz rectam. i. legem euāgelicā q̄ nullaz patif̄ distorcionem: sicut ler moisaica patiebat: q̄ p̄mittebat libellum repudiū et v̄suras cū extraneis: **D**eut. xxiij. et xxiij. **I**n q̄ ambulauī. in natura bñana assumpta: fm̄ q. dī. **A**ct. j. **C**epit iesus facere et docere.

Reuertere v̄go israel. i. plebs p̄destinata ad fidē.

Ad ciuitates tuas istas. i. ad eccliaz militātem et triumphantem q̄ ciuitates dīcunt in veteri et nouo testamento vt dīctū est supra.

Alsc̄quo delicis dissolueris. carnalif̄ viuendo.

Filia v̄aga. p. diuersa vicia.

Quia creauit dñs nouū. i. incarnatōis mysteriū et loq̄t de futuro p̄ modū p̄teriti. p̄ certitudinē p̄betie et ponit ibi qz tanq̄ redditiū cause respectu p̄cedēti s̄nie. q. d. dī dimittit v̄ta carnalis adueniente xpi incar natōne: et inchoari spūalis. **F**emina circū dabit v̄z. qd̄ fuit impletū in maria q̄ xpm v̄z p̄fectum sciē tūz et p̄tutib? ab instanti incarnatōis in vtero suo cir cū dedit. **H**ec dīc. hic p̄r ponit dilatio fidei xpiāne q̄ secuta est ad xpi p̄ceptū et ortū cum dī.

Ad buc rē. iuda. nomie iude intelligit̄ omnis vere p̄fi tens deū ad lrām. etiaz fm̄ dispositōes bebreoz vt de cla ratū est. s. xxij. et sic terra iuda est terra credentiū xpm et p̄ficientiū. **C**ū reuertero captiuitatē eoz. de fuitute pcti ad grē libertatē. **B**ndicat tī. to. pulcritudo iu sticie rē. sic em̄ orāt fideles vt ecclia q̄ est pulcritudo iusti cie et mōs sanctus multiplicet̄ etiā to nis spūalib? et tpa lib?: q̄ multiplicatio in sacra scriptu ra frequē dī de be nedictō. **M** Et bitabūt in eo. i. in ecclia q̄ dī mōs san ct? vt b. s. ca. ij. **J**udas. i. q̄libz fidelis p̄fites xpm vt dīctum est. **E**t oēs ciuita tes. i. fideles. qz po nit hic p̄tinens p̄ p̄teto: sicut frequē accipit̄ ciuitas p̄ p̄lo in ea p̄tento. si cut cū dī talis ciui tas fecit hoc. **A**gricole et mī nātes greges. i. pa stozes ecclie maio res et minozes labo rātes i agro dñico et gregz dñi pascē tes.

terra iuda et in vrbibz eius:

Cū reuertero captiuitatem eoz. **B**ndicat tibi dñs pulcritudo iusticie: mōs sanct?

Et bitabūt in eo iudas et oēs ciuitates ei? sicut a greges minantes greges: qz inebriauit aiaz lassaz: et oēm aiaz esurientē saturauit: iō q̄si de somno suscitatus sum et vidi: et somn? me? dulcis mihi? **E**cce dies veniūt dīc dñs: et seminabo tomū isrl? et tomū iuda? semine hoīm et semine iumēroz? **E**t sicut vigilauī s̄ eos vt euellerē et demolirer et dissiparēz disperderē et affligerē: sic vigila bo sup eos vt edificēz plantē ait dñs. **I**n diebz illis n̄

Quia inebriauī. i. grā repleui. **A**nimam lassam. i. prius sub pctō afflictam.

Iō q̄si de somno suscitatus sum. vbum est hieremie q̄ de tribulatōib? q̄s viderat venturas sup pplm suū fuerat q̄si somno dēp̄sus: s̄ audita redemptōe fienda p̄ xpm su it q̄i excitat? sicut de iacob dī. **G**en. lvi. **Q**uasi de sui som no euigilans rē. audito q̄ ioseph fili? su? ad buc viucret.

Et somn? meus dulcis mihi. i. x̄sus in dulcedinē p̄ p̄ solationem supuenientem.

Ecce dies veniūt. i. t̄pus noui testamti qd̄ dī dies ad **R**o. xij. **M**ox p̄cessit dies aut appropinq̄bit.

Et seminabo tomū israel rē. i. eccliam q̄ est tom? cre dentium et p̄ficientium xpm.

Semine bo. et semine iumē. i. sapientū et simplicium: et hoc mō etiaz exponit **R**a. fa. et in ecclia videm? simplices sapientib? p̄mixtos et multiplicatos. pōt etiam hoc intel ligi spūaliter de credentib? et iudicis. quoz aliq̄ fuerūt sapi entes et lrati etiam a p̄ncipio. sicut nathanacl et paulus et plures aliq̄. et aliq̄ simplices: vt petr? andreas et matheus et circa finem mūdi ad buc magis multiplicabunt̄ credē tes de iudeis simplices et lrati.

Et sicut vigi. sup eos rē. i. captiuitate babilenica et ro manoz. **S**ic vigilabo sup eos vt edificē et plantez qd̄ impletū est in bis q̄ iam crediderūt in xpm. et amplius implebit̄ in credituris añ iudicium.

In diebz illis. hic ponit effect? passionis xpi. **C**urre bat em̄ tpe hieremie istud puerbiū apud iudeos de filiis p̄ pctō parentum punitis. **P**atres comederūt v̄z acer bam rē. et istud durauit a p̄ncipio mūdi vsq̄ ad passionē xpi. qz p̄ pctō primo parentū oēs descendebāt ad infer num: s̄ in passione xpi qua apta est ianua celi. illa punitō est amota: et iō puerbiū istud nō h̄z locū in illis q̄ facti sunt mēbra xpi p̄ baptisimū ante v̄o passionē xpi p̄ arcū cisionem liberati a pctō originali. ibi descendebant et oēs q̄tumcūq̄ iusti: iō dī.

In diebz illis non dicent rē. sed vnusquisq̄ in mi-

quitate sua morietur. i. p iniquitate sua damnabitur pena eter-
na: s pena tpali aliqñ puniunt filij p pentib? fm ordine
iusticie inqñtū sunt qdam res vel ps pentū. b **E**cce
dies. hic pñr ponunt qdam pñctia ad legis euagelice
datōz: qz leges ciuitatib? ponunt. iō ponit primo bui?
legis latio. scdo ci-
uitatis. fidelium edi-
ficatio. ibi. **E**cce di-
es. Circa primū dī
b **E**cce dies veni-
ent. i. tpa no. testa.
c **E**t feriam dō.
isrl'z tomui iuda. i.
fidelib? xpm pñte-
tib? generalr. z cre-
dentib? de iudeis
spāl' fm q dī act.
rij. de iudeis. Ho-
bis oportebit pū-
mū loq' vbi dī zc.
d **F**edus nouuz
.i. legē nouaz. lex ei
frequē in ve. testa.
vocat fedus z pa-
ctum.

E Non fm pactū
qd pepigi cū patri-
bus vris. q illa lex
fuit timor: ista at
amoris.
f **I**n die q apre-
hendi zc. i. in tpe.
qñ qgesima em die
ab exitu de egypto
data fuit lex in mō
te seuai. vtz in ero.
g **P**actū qd irri-
tū fecerit. ipm mul-
tipliciter transgrediendo. vtz in libris iudicū regū z pal.
b **E**t ego dñat' sum eoz. p trāgressiōib? eos puniēdo
z subdit' p dicitio noue legis cū dī. s hoc erit zc.
i **P**ost dies illos. i. post cursum ve. testamenti.
k **D**abo legem meā in viscerib? eoz zc. qz xpc legē euā-
gelicā nō scripsit in pellib? vel tabulis materialib?: s in
humanis cordib? z potissime qñ sup credētes misit spm
sanctum in die penthecostes: iō subdit'.
l **E**t nō dō. vltra vir pri. suū zc. qz illi omnes immediate
a deo fuerūt edocti de pñctib? ad legem nouaz. z postea
multi ali' sancti habuerūt sciaz a deo infusam. z si istud ge-
neraliē intelligat. ad statum triumphantis ecclie referet'.
vbi omnes immediate vident diuinā eētiaz.
m **E**cce dī. dō. q dat solē in lumie diei zc. ordinate dispo-
nens oia. n **S**i defecerint leges iste. reb? naturalib? a
me imposte. q. d. sicut sunt stabiles ita fideles stabūt co-
ram me. qd pfecte implet in ecclia triumphante.
o **S**i mensurari poterūt zc. i. sicut nō pñt mēsurari. sic
nō abūciam vniuersum semē israhel. qz aliq' iam sē vocati
ad fidē a tpe xpi. z plen' vocabunt' ali' circa finē mūdi.
p **E**cce dies. hic pñr agit de ciuitatē edificatiōe: z fm q
dicit hic Ra. fa. z bñ qñtū ad hoc: nō pōt intelligi de edifi-
catōib? factis p salomonē z neemiā. qz nō fuerūt tante am-
plitudinīs sicut ista describit'. pē qz in fine dī. Sanctus at
edificata p salomonē fuit destructa p chaldeos z templū
in ea ex hīs: z ciuitatē reedificatā p neemiā z tēplū destru-
xerūt romani: z iō dicit q bicremias loquit' de reedifica-
tōe birlin z templū in aduentu messie: q tpe expectant iu-
dei birlin z templū a deo reedificari materialē multo p-
ciosi? z lati? q vniq' fuerit. s hoc dictum fundat sup erro-
neum fundamentū. s. q aduentus xpi sit futurus. q iam
transiit in pteritum. ppter qd biero. z ali' expositores no-
stri dicunt q non pōt intelligi ad literam de edificatiōe

dicēt vlē: patres comederūt
vūā acerbā: z tentes filioz
obstupuerūt: s vniq'sq; in
iniquitate sua morietur. Omis
hō q comederit vūā acerbā
obstupescēt tentes ei? **E**c-
ce dies veniēt dīc dñs: z fe-
riā tomui isrl' z tomui iuda
fed' nouū. **N**ō fm pa ctū
qd pepigi cuz pūbo vris in
die q apprehendi manū eoz
vt educerē eos d' tra egypti
pactū qd irritū fecerūt: z
ego dñat' sum eoz dīc dñs
s hoc erit pactū qd feriam
cū tomo isrl'. **P**ost dies il-
los dīc dñs: dabo legē me-
am i viscerib? eoz z i corde
eoz scribā eā: z ero eis in de-
um: z ipsi erūt mibi i pplm
z nō docebit vlē vir proximū

birlin materialis. s spūalis q edificata est a xpo et vi-
uis lapidib? .i. xpifidelib? fm q dī Apoc. xxi. Quidi ci-
uitate sanctā birlin zc. cui? edificatio hic pabolice de-
scribit'. p **E**cce dies veniēt. i. tpus no. testa. Et edi-
ficabit' ciuitas. i. ecclia de q dī ps. [xxxv]. Gloriosa di-
cta sunt de te ci-
uitas dei. **T**ur-
re ananed. ana-
neel iterptat' ig-
grā dei. p turres
Ananel meta-
phorice designā
tur apli z ali' cre-
dentes sūmi qui
ad modū turris
fuerunt solidati
p grām spūsan-
cti descendentis
sup eos i die pe-
thecostes in si-
gno visibili z isti
lapides s marii
fuerunt iudei. s
qz postea fuerūt
gentiles ad fidē
deuote veniētes
eis in hoc edifi-
cio z unctiō s b-
dit'. **E**t qz ad por-
tas anguli. sicut
em due linee cō-
iūgunt' in angu-
lo. sic iudei z ge-
tiles in xpo. ppe
qd dī lapis an-
gular'. **E**t qz ec-
clesia militans
nō solum bz in

sum: z vir frātrē suum di-
cēs: cognosce dñm. **D**ēs em
cognoscēt me a minimo eo-
rū vsq; ad maximū ait dñs:
qz pñciabor iniquitati eoz z
pcti eoz non memorabor
amplius. **D**ec dicit dñs q
dat solē in lumie diei: ordi-
nē lune z stellaz in lumine
noctis: q turbat mare z so-
nāt fluct' e? dñs exercitū
nom' illi. **S**i defecerit leges
iste corā me dicit dñs: tūc
semen isrl' deficiet vt nō sit
gens coraz me cūctis dieb?
Dec dicit dñs. **S**i mensu-
rari poterunt celi sursum z
in vestigari fundamēta ter-
re deorsum: z ego abūciam
vniuersum semen isrl' ppter
omnia q fecerunt dicit dñs

se iustos s etiam pctōres qñtum ad numer. licet non
qñtum ad meritum: iō subdit'. **E**t erit vltra normaz
mensure. s. ad recipiendum pctōres qd exprimit' ma-
gis in spāli cum subdit'. **S**up collem garez p qd intel-
ligunt' superbi deo abominabiles. garez em iterptat'
scabies. **E**t circuibit goathā qd iterptat' gens pecca-
trix. **E**t omnem vallem cadauer. p quam intelligunt'
carnales. **E**t cineres. i. peccatores penitētes fm illud
Job vlti. ca. **A**go penitentiam in fauilla z cinere. **E**t
vniuersam regionem mortis. i. generaliter omnes pec-
catores in regione vmbre mortis habitātes. **E**t qz ad
torrentem cedron. q iterptat' tenebre. qz pctm men-
tem obtenebrat. z qz multi de pctōrib? ad lucem gre-
uertunt' z ardentiores in dei obedientia efficiunt: iō
subdit'. **E**t vsq; ad angulum porte equoz orientalis.
z dicunt' hic equi q agunt' instinctu spūsancti. fm q
dicit ad Roma. viij. **Q**ui spū dī agunt' bi filij dei sunt.
z ad istos se habz spūsanctus: sicut seffoz ad equum.
Sanctum domini non eucllet' zc. qz cul' dei ab ecclia
non tollet'. s pmanebit vsq; ad finem mundi. z tūc nō
destruet' s magis pficiet' in patria vbi erat laus iugis
z perpetua fm illud ps. lxxxij. **B**eati q habitant in
tomo tua domine in secula seculoz laudabunt te. **Z**i-
cet autem hoc sit bene dictum. videt' tamen mibi sal-
uo iudicio meliori q loc' iste possit' exponi de reedifica-
tione birlin p badrianum impatore. post destructio-
nem factam sub **T**yro z **V**espasianoz q edificatiōe
murus birlin fuit dilatat' tantum q loca domine
passionis z sepulture sunt ibi inclusa. vt dicit bugo flo-
riacen'. z ali' bistorioz pbi: que tñ erant ex birlin p ro-
manos destructa vtz **J**ob. xix. z ad **H**eb. xij. **E**t illaz
tradidit badrianus xpianis habitandaz. pibens ne
aliquis iudeus habitaret ibidem. **S**ic ergo potest ex-
poni lra.

ne

guy

Jeremie

Ecce dies etc. edificabit civitas. s. ierlm. q. d. dno
i. ad bono ore dno. qz soli xpiani ibi habitare fuerit pmissi
si: vt dictum est. **Et turre ananeel vsqz ad portam**
anguli. ab antiq fuit in ierlm qdam turris z qda3 por
ta sic noiat. vt dicit **Jeremie. iij. z. iij. Reg. xij. z. incil.**
la duo loca erat
qsi longitudo ci
uitatis z qz in la
tere adlonari fu
it dilatat? mur?
vt dictum est: io
sequit.

Et erit vlt
tra. s. antiquam
clausuras.
Et erit vlt
tra. s. antiquam
clausuras.

Et erit vlt
tra. s. antiquam
clausuras.

Et erit vlt
tra. s. antiquam
clausuras.

Ecce dies veniet die dñs z
edificabit civitas dno a t
re ananeel vsqz ad portam an
guli. **Et erit vlt norma**
mensure in p̄spectu ei? sup
collem gareb: **Et circuibit**
goatha z oem vallē cada
uerz z cineres z vniuersas re
gionem mortis vsqz ad tor
rentē cedrō z vsqz ad angu

em z idem loc? aliqñ noiat plumb? noib? sicut mons
synai noiat etiam mons oreb. z mons vi.

Et circuibit goatha. iste vlt ille loc? q. d. Job. xij. dicit
golgartha. sic em frequē varian? noia locoz p longitu
dinem tpm. sic Job. iij. noiat sicbar ille loc? q vocat
sichen **Gen. xxij. y. Et oem vallem cadauerz sic**
noiatam: qz ibi p̄manebant ad mortem iudicati: quoz
cadauera ibi remanebant. z eadem rōne dicit regio mor
tis z cineres. qz ibi fiebat diuerse punitiōes. z ibi aliq
pburebant quoz cineres remanebant.

Et vsqz ad torrentē cedron. s. exclusiue. dilatatio mu
ri p̄dicta p̄tingit. p̄e torrentē cedron: fm descriptiōez
ciuitatis factam ab illis q̄ viderūt eam.

Et vsqz ad angulū por. eaz sic noiate. qz equi p il
lam adducebant p̄ adaquatiōe in torrente cedron. z
dicit orientalis ad dñaz alteri? porte q̄ vicebat porta eaz
q̄ erat p̄e templū sic noiat. co q̄ domines eq̄tate po
terant vsqz ad locū illum. s. inde dimissis eq̄s p̄cede
bant pedicando vsqz ad templū sicut dicitū fuit **Jer**
mie. iij. Et ista erat in pte occidentali ciuitatis sicut et
templum. illa vō magis in pte orientali.

Sanctū dñi nō euellēt. z. i. sepulcri edificium qd
sara cenī capietes ciuitatē nō destruxerūt s magis bo
noifice referauerūt vsqz hodie. sicut dicit illi q̄ vide
runt z in scriptis reliquerunt.

In ca. xxi. vbi dicit in postil. Et sic in p̄posito p̄ frumē
tum z vinum.

Additio prima.

Sicut p̄ frumētum z vinū intelligit hic eucha
ristic factm. sic p̄ oleum in hoc loco dicitur intelligi
oleum qd est materia sacoz p̄firmatiōis z vn
ctiōis extreme. **Et autē p̄ oleum intelligat gra. hoc**
magis videt p̄tinere ad sensum mysticum.

In eo. ca. vbi dicit in postil. Tūc letabit? go. i. v. gines
Additio. ij.

Quod hic dicit. Tūc letabit? virgo. nō est necessa
rium q̄ exponat p̄ plurale. s. dicendo virgines
pōt em. p̄rie exponi de brā virgine q̄ antono
māte or virgo. illa em excellentiori mō q̄ ceteri bea
ti letat in choro non solum angeloz s etiam sanctorz
bominum de quibus subdit. **Iuuenes z senes simul.**
vt p̄ iuuenes intelligant sancti noui testa. q̄ nouis ve
niunt. z p̄ senes sancti ve. testa. q̄ simul letant in ecclia
triumphanti de qua agit vt postil. dicit. **Et qz tam**
go p̄dicta q̄ dicit sancti iuuenes z senes anteqz ad sta
tum beatitudinis puenissent fuerunt in luctu hui? se
culi z dolore: ideo subdit. **Conuertam luctum eoz in**
gaudium.

In eodem ca. vbi dicit in postil. Quia ficticia videt. tum
qz dissonat a dicto euangeliste. **Additio. iij.**
Etiones quas postil. allegat p̄ expositōez ficticia
iudcoz de hac p̄betia. vox in rama audita est zc.
vere sunt s nō accipiunt ab eis. De prima p̄ez nam ipsi
nō accipiūt verita
tem euangeliū. De
scōavo nam vicinē
q̄ hoc miraculū sa
tis exp̄mit in isto
loco p̄ hie. qd di
cūt sufficere ad pu
blicitōz hui? mira
culi. p̄tim cū bie
remias fuit post ca
ptiuitatē. z tribuū
z videt narrare B
istud factū de plo
tatu rachel tāqz p̄
teritū. Sed est alia
rō valida p̄ eos. s.
ex hoc qd sequit.
Hec dicit dñs. Qui

Iam porte equoz orientalis
Sanctoz dñi nō euellēt: z
nō destruet vltra imperpe
tuum. Ca. xxij.

Verbum qd factum ē
ad hieremiam a dño in an
no decimo sedechie regis iu
da ipse est añ? octauus des
ci? nabuchodonosor. Tūc
exercitus regis babilonis

escat vox tua a ploratu zc. **Qualis em erat p̄solatio mri**
seu mulieri ploranti de cede p̄nti seu de captiuitate tante
multitudinis filioz etiā si certificaret de hoc q̄ post mul
ta cutricula annoz fuertret de terra inimici posteritas
illoz captiuoz seu occisoz ad p̄riam patriā seu ad em
nos suos. put ipsi exponūt hoc qd seq̄t. **Est merces opti**
tuo: z reuertent? zc. qd intelligunt implendū in aduentu
messie p̄ eos inanis spectati: q̄ tpe fm eos descendēt a
p̄dictis captiuitatis seu occisioz reuertent? ad terram p̄mis
sionis. **Ridiculū em vlt z dicitur rōnis oino incofōnū**
q̄ aliq̄ mulier flens z dolens de nece seu strage filioz p̄
tialitē facta. p̄solez z q̄scat a fleru p̄ hoc q̄ certificat de re
stitutōe descendentiū ab illis post recursum duoz milia
ānoz vel circū. naz fm p̄m in. j. etbi. xv. c. **Et fortunis**
vel infortunis vniuz si aliq̄ d̄ redundat ad mortu os: fra
gile z p̄az est. qd q̄dem incofōnētis nō sequit ad veram
expositōez catholicōz fm quam illi filij in p̄ria p̄sona q̄
fuerit occisi sunt reuerfi de terra inimici. s. berodis. ad e
mios suos. s. ad regna celi q̄ sunt vera spes nouissima de
q̄ subdit. **Et est spes nouissima tuis.**

In eodem ca. vbi dicit in postil. Dabo legem meaz in vi
sceribus eoz.

Additio. iij.

Quia lex noua sit ipm euangeliz zc q̄ Job. xx. dicit.
Hec autē scripta sunt vt credat. videt q̄ lex noua
sit scripta nō indita. **Sz ad hoc vōm. put in omā**
secunde. q. cy. arti. j. in cor. q. q̄ lex noua principalitē est
ipa gra sp̄s sancti q̄ dat fidelib? de q̄ ad **Roma. viij. Lex**
sp̄s vite in rōo iesu liberauit me a lege pcti z mortis. hz
tū lex noua q̄dam. sicut dispositiua ad grāz sp̄s sancti p̄
dictam q̄ p̄tinent in euangelio. sicut ea q̄ p̄tinent ad ma
nifestandum diuinitatem vel humanitatem xpi vel ea q̄
p̄tinent ad p̄emptum mūdi. z ista sunt secundaria in le
ge noua. de q̄bus oportuit instrui fideles xpi z vbi z scri
ptis. **Idem dicendum est de his q̄ ad vsum sp̄s sancti p̄**
dicte p̄tinent. que sunt op̄a virtutum: ad que multiplici
scriptura noui testamenti homines exhortat. vñ dicitur
est q̄ lex noua principaliter est lex indita. **secundario**
sūt est lex scripta zc.

Cap. xxij.

Verbum. Superius hieremias passus est iniurias
a falsis p̄betis z sacerdotibus. biciterum patit
iniuriam a regib? z principib?: z primo a regibus:
scōo a p̄ncipib? ca. xxvij. prima in duas. qz omo patit in
iuriam a sedechia rege. scōo a ioachim ei? fratre ca. xxxv.
Iste tñ ioachi regit añ sedechiā vt dcm est. s. c. xxij. qz
iste liber nō p̄cedit fm ordinē t̄pis vt dicitū est. s. **Prima**
MD lxx

in duas. qz hieremias primo patit iniurias. scdo refumit sua pphetia. ibi. Et dixit. In pma pte ponit hieremie in carcerato. scdo in carceratois ro. f. qz pphetabat ciuitate obsessam a chaldeis capiendas. 7 plm captiuadum ppter qd sedechias redusit eu ne talia cora pbo loqret. ne cor ppli formidine dissolueret. peccauit tn sedechias hoc faciend. qz hieremias loquebat de ma dato dei. 7 impelle bat ad hoc ex eius instigatu. ita q no poterat no loq. vt dictu est. s. xx. cetera patent in lra vsqz ibi.

b Et ibi erit donec visitet eu. f. in morte q est vltima visitatio dei qtum ad pntem vitas.

c Et dixit. H pnr hieremias refumit suam pphetiam. et diuidit in duas. qz pmo pphetizat ppli iude liberatois. secundo sedechie finem. ca. xxxiiij. Circa pimum scienduz q liberatio ppli per cyphuit signum 7 figura liberatois fiende p xpm. id pmo nunciat pma scdo scda. c. sequenti Prima in duas. qz primo nunciat liberatio ppli. scdo ponit pfirmatio dicti ibi. Et orau. Primum on dif p hoc q ex ordinato e diuina patruelis hieremie venit ad eum offerens ei venale agz suu 7 ex diuina monitoe hieremias emit. vt sic no soluz pbo s etiam factio onderet q possessiones dstruce a chaldeis. itez emere 7 possiderent a iudeis post reddituz de babylone: 7 fm hoc p lra aliqb excepti q exponet

Et dixit hieremias. hoc no refert ad lram immediate pcedentez tar. qz sit rnsio hieremie facta sedechie. s refert ad principiu ca. vbi d. Verbu qd factu est ad hieremias a dno. f. de liberatoe ppli. s qz reuelatio fuit sibi facta in carcere: id mposita fuit ei in carceratio. 7 in carceratois ro. q factio hic reuertit hieremias ad narradu reuelatoz sibi factoz cu d. Et dixit hieremias. f. illis q cum eo erat in carcere ad suam 7 eoz p solationem.

d Ecce ananeel. in heb. bz ananeel patruelis tuus. i. filius patruis tui. e Et appen. ei ar. septem sta. stater est medietas vncie fm q dicit ysid. xvj. Etymo.

f Et scripsi in li. i. in charta q solet fieri de talibz emptio nibus. g Et signau. f. sigillis debitis.

obsidebat hirm: 7 hieremias ppha erat clausus i atrio carceris q erat i domo regis iuda. Clauserat ei eu sedechias rex iuda dices. Quare viticinarius dices h dicit dñs: ecce ego dabo ciuitate istam in man regis babylonis 7 capiet eaz. 7 sedechias rex iuda no effugiet de manu chaldeoz s tradet i man regis babylonis: 7 loqet os ei cu ore illi 7 oculi eius oculos illi videbut: 7 in babylonē ducet sedechias: 7 ibi erit donec visitet eum ait dñs: si aut dimicauerit aduersum chaldeos: nihil sperz habebitis: 7 dixit hieremias. factu est vbu dñi ad me dices. Ecce ananeel filu sellu patruelis tuu veniet ad me dicens. Eme tibi agz meū q ei anathot. Tibi ei ppetit ex pinqtate vt emas. Et venit ad me ananeel filu patruis mei fm vbu dñi ad vestibulu carceris: 7 ait ad me. Posside agz meuz q est i anathot in tra beiamin: qz tibi ppetit hereditas 7 tu pinqtes vt possideas. Intellexi aut q vbu dñi esset. Et emi agrum ab ananeel filio patruis mei q est in anathot. Et appendi ei argentu septē stateres 7

b Et adhibui testes. ad maiorem certitudinem. i. Et accepi libz possessionis. i. emptiois p qua bz ius possideudi. k Signatum. f. sigillis debitis. l Et stipulatoes. i. interrogatoes 7 rnsiones vendetis 7 emetis: vt emis emo. vendis vendo. m Et rata. i. vba vtriusqz sensuz exprimentia.

r. argenteos: 7 scripsi in libro 7 signau 7 adhibui testes. Et appendi argetu in statera 7 accepi libz possessionis signatu 7 stipulationes 7 rata 7 signa forinsecus. Et dedi libz possessionis baruch filio Neri filu maasie i oculis ananeel patruelis mei 7 i oculis testiu q scripti erati libro emptiois: 7 in oculis oim iudeoz q sedebat in atrio carceris. Et pcepi baruch coraz eis dicens. Nec dicit dñs exercituum de israel. Sume libros istos: libz emptiois huc signatu: 7 librum hunc q apt est: 7 pones illos in vase fictili vt pmanere possint dieb multis. Nec ei dicit dñs exercituum de israel. Adhuc possidebut tom 7 agri 7 vinee in tra ista. Et orau ad dñm postq tradidi libz possessionis baruch filio neri dicens. Heu heu dñe de. Ecce tu fecisti celu 7 terraz in fortitudine tua magna: 7 i brachio tuo extento. Non erit tibi difficile omne vbum: q facis miscdiaz in milib: 7 reddis iniqtate patz i sinu filioz eoz p eos. Fortissime magne 7 potes: dñs exercituum nome tibi: magnu silio: 7

n Et signa forinsec. i. charta aptam p similes clausse sigillate qd fiebat antiq. e vt defacili posset ho videre tutē charte clausen in heb. bic bz. Et discooper tu. i. scriptu apertum.

o Et pones eos in vase sic. vt pmanē pos. die. mult. f. vsqz ad solutoz babylonice captiuitat. si emi posite eent ille lre in vase p cioso citi rapet 7 si i lapide vase vel aliq bms citi putrefieret ppter lapideum bumorem. vas aut fictile sicu est. ppter decoctionem.

p Et orau. b pnr ponit pfirmatio dicti p b q hieremias petit a dno pfecti instrui de ratioe emptiois dicte cu ciuitas eet s primo capiēda 7 plm captiuad: 7 dñs rndit q pt captiuitatem ad loca sua plm reuertet. Sic ergo pcedetur. quia primo ponit hieremie petitio. secundo domini responso. ibi. Et factu

est. Sententia prime ptis patet exceptis aliquibus q discurrent.

q Heu heu heu. ter ponit ad exprimendu dolorem pphete de destructioe templi ciuitatis 7 ppli. r In fortitudine tua magna 7 in brachio. repetitio est eiusdem ad maiorem expssione. in deo emi q spns est. brachium dñi eius potentia: sicut oculus ei noticia.

s Quid erit tibi difficile oebbu. i. qd cuq fieri possibile t. Qui facis miscdiaz in milib: 7 reddis iniqtate patz i sinu filioz eoz p eos. Fortissime magne 7 potes: dñs exercituum nome tibi: magnu silio: 7

t Et incomprehensibilis cogitatu. quia quantum curuz deum cognouerit intellectus creatus. rema

Hieremie

nec tñ ab eo in-
comphensus.

¶ Qui posuisti
signa 7 porteta
inf egypt. signa p-
prie dicunt que
signant aliqd de
pnti sicut subita
puersio hge mo-
ysi in spente fu-
it signum diuine
stutis hoc facie-
tis. porteta q di-
cunt qñ porro-
tensa. i. in lōgin-
quum signat de
futuro 7 sic hga
moysi duorauit
hgas magoz in
portentū deuo-
ratiois egyptio-
rum in mari ru-
bio p extēfione 7
virge moysi su-
pra mare **Exo.**
xiij.

¶ Et ad diē
hanc. est memo-
ria hui?

¶ In israel et
in homib' alijs
gentium.

¶ Et tibi fecisti
nomē ostēdēto
q tu sis de' isrl.

¶ Sicut est di-
es h. i. sicut appa-
ret in pnti. cete-
ra patēt vsqz ibi

¶ Ecce muni-
tiones extruce
sē aduersuz ciui-
tatem. i. arietes
ad frangēdūz
muros. 7 prierie
ad pñciēdū la-
pides intra ciui-
tatē. 7 turre li-
gneae ad pugna-
dūz de sup cū il-
lis q defendunt
mūz.

¶ Et facie gla-
di 7 fa. 7 pestil.
qz multi de illis
q erant in birlm
sani erāt mortui
gladio. 7 multi
famez multi ae-
ris corruptōe.

¶ Et tu di. mi.
to. de' eme agz.

¶ q. d. hoc est mibi
mirabile ppter ista:

¶ Et factum est. Dic pñr ponē dñi rñsio 7 pñmo de
ciuitatis destructione 7 ppli captiuitōe. scdo de ppli re-
ductione. ibi. Et nūc. snia pñe ptz in lra vsqz ibi.

¶ Et tu. in quaz toma. i. tectis.

¶ Sacrifica. baal. tecta em' tomoz illi? fresē plana 7
ibi edificabāt altaria ydoloza ad maiorē fuerētis ipoz

¶ Facientes ma. in oculis meis ab adole. sua. Ado-

incomphēbilis cogitatu
cui' oculi apri sē sup oēs vi-
as filioz adam vt reddas
vnicuiqz fm vias suas. 7 fz
fructū adinventionū eius

¶ Qui posuisti signa 7 portē-
ta in tra egypti vsqz ad diē
hanc. 7 in isrl 7 in hoib'. 7
tibi fecisti nomē sicut ē di-
es h. Et eduxisti pplm tuuz
isrl de terra egypti in signis
7 portētis in manu robu-
sta 7 in brachio extento 7 in
terroze magno: 7 dedisti eis
terrā hāc quā iurasti pñbz
eoz vt dares eis terrā fluē-
tē lacte 7 melle: 7 ingressi sē
7 possederūt eam. Et nō obe-
diēt voci tue: 7 in lege tua
nō ambulauerūt oīs q man-
dasti eis vt facerent nō fe-
cerūt: 7 euenerūt eis omnia
mala hec. **¶** Ecce munitōes
extruce sunt aduersum ci-
uitatē vt capiat: 7 vrbz da-
ta est in man' chaldeoz 7 i
man' regis babilonis q p-
liant aduersus eam a facie
gladi 7 famis 7 pestilentie
7 quecūqz locut' es accide-
rūt vt tu ipse cernis. **¶** Et tu
dixisti mihi dñe de' eme agz
argento 7 adhibe testes: cū
vrbz data sit in man' chal-
deoz. **¶** Et factuz est vbum
dñi ad hieremiam dicens.
¶ Ecce ego dñs de' vniūse car-
nis. Nunqd mibi difficile
erit omne vbum: Proptea
h dicit dñs. **¶** Ecce ego tēdaz
ciuitatē istam in man' chal-
deoz 7 in man' regis baby-
lonis 7 capient eaz: 7 veniēt
chaldei pliantes aduersuz
vrbem hāc 7 succēdent eaz
igni 7 pburēt eā: 7 tom os i
qz tomatis sacrificabant

baal 7 libabāt dñs alienis
libamina ad irritandū me
Erant em' filij isrl 7 filij iu-
da iugit' facientes malū in
oculis meis ab adolescētia
sua: filij isrl q vsqz nunc exa-
cerbabāt in ope manuū su-
az dicit dñs: qz in furoze 7
in indignatōe mea facta est
mibi ciuitas h' a diē q edi-
ficauerūt eaz vsqz ad diē istā
q auferēt de cōspectu meo
ppter maliciam filioz isrl
7 filioz iuda quam fecerūt
ad iracūdiām me puocan-
tes ipsi 7 reges eoz 7 princi-
pes eoz 7 sacerdotes 7 pphē-
te eoz viri iuda 7 habitato-
res birlm. Et verterunt ad
me terga et non facies: puz
wcerem eos 7 erudirem di-
luculo: 7 nollent audire vt
accipiant disciplinam. **¶** Et
posuerunt ydola sua in to-
mo in qua inuocatū est no-
men meū vt polluerent eaz
7 edificauerūt excelsa baal
que sunt in valle filij ennō
vt initiarent filios suos et
filias suas molocho qd non
mandauit eis: nec ascendit
in cor meum vt facerēt ab-
ominatōem hanc: 7 in pec-
catum reducerent iudam.
¶ Et nunc propter ista: hec
dicit dominus deus israel
ad ciuitatem hanc: de qua
vos dicitis: q tradatur in
gladio 7 in fame 7 in peste.
¶ Ecce ego congregabo eos
de vniuersis terris ad quas
eieci eos in furoze meo 7 in
ira mea et in indignatione
grandi: 7 reducaz eos ad lo-
cum istum 7 habitare eos
faciaz pñdent: 7 erūt mibi

lescentia ppli israel
di i exitu de egypto
vt dicit' est. s. c. h.
7 extūc fuerūt ydo-
latre. vtz in vitulū
adoratione **Exodi**
xxxij.

¶ Quia in furoze
in indignatōe mea
facta est mi. ciuitas h'
.i. digna vindictēz
punitōis mee.

¶ Quia die. i. a tpe.
n. Quia edificauē
rūt eam. 7 hoc fuit
tpe salomonis quē
birlm pñs edifica-
tā a melchisedech
ampliauit. 7 tripli-
ci muro clausit. et
ipse ydolatra fuit.
iij. **Reg. xj.** 7 occa-
sione eius multi de
populo.

¶ Auferēt de cō-
spectu meo. p eius
destructionē. Cetera
patent vsqz ibi.

¶ Quia dicit dñs. p
pphas meos.

¶ Diluculo. i. val-
de solite 7 dilige-
ter.

¶ Et posuerūt ydo-
la sua. hoc potit
sine fuit tpe Da-
nasse. iij. **Reg. xij.**

¶ Et edificauē
baal q sunt in valle
filij ennō. videt' p-
dictio excelsa 7 in
valle. Dicendū q
licet essent altaria
in valle. tñ corpus
altari ydoli erat ex-
celsū q altare dñi.

¶ Et initiarēt. i.
psecrarēt de modo
aūt hui' psecratio-
nis dicit' est supra
frequenter.

¶ Et nūc. Dic p-
ñr rñsio dñi de re-
ductione ppli. 7 pñ-
mo pñuat' hec li-
tera pcedentib' cū
dicit.

¶ Et nunc ppter ista. s. peccata pñdicta.

¶ Hec di. to. de' isrl ad ciuitatē hāc. illō qd postea seqt'.
¶ De qua vos dicitis. tu hieremia 7 alij pphete.

¶ Qz tradat' rē. 7 in veritate erit ita s qd dicit de' israel
ad hanc ciuitatē vltra. 7 subdit rñsio dñi.

¶ Ecce ego pgre. eos de vni. t. rē. 7 loqē de reductōe ca-
ptiuitat' babyloice. qz captiuitas p salmanasar regē assy-
rioz facta de reg' isrl vltra mōtes caspios n est adbucre-
¶ **¶**

ducta. **b** Et habi. eos fa. pfidene. no est hoc intellige. du. p omni tpe generalit. qz aliqn ppls de babylone redu. et fuit in magno timore aduersarioz posit. vtz in mee. mia z in li. machabeoz. **c** Et dabo eis cor vnū z viā vnā. qz a tpe illo nō legit. ppls ille ad ydolatriā redinasse.

d Et timeat me vnūuersis dieb. qd impletus est incre. dentib. de iudeis. **e** Et feriā eis pa. ctū sempiternū. qd aliq. exponit de le. ge noua cui nō suc. cedat alia. i. heb. tñ. bī. Pactū seculi. p. pter qd pōt expo. ni de pmissione re. ductōis captiuita. tis babylonicez cō. suatiōe ppli in fra. **f** Et nō desinā eis bñfacere. qd dū sta. bunt in obedientia mea. tales ei pmissi. oēs sē sub pōditōe vt dictū ē. s. xvij. z. xvij.

g Et leta. su. eis cū bene eis se. deus em nō delectat in. penis s in bñficijs largiendis.

b Et plāt. eos in terra ista in verita. te zc. i. firmiē ita q. n̄ euellent p capti. uitate qd dū adbe. rebūt mibi. s post. qd negauerūt eū co. ram pilato di. Mo. babem regem nisi cesarē expulsi sē de terra illa p tytus z vespasianū: z p oz. bem dispōsi sunt.

i Sic add. sup. co. istum oē malū hoc grande. s. destructōz templi cōnitatis z ppli.

k Sic adducam sup. eos omne bonū. nō simplr z abso. lute: s sub determinatōe: iō subdit. **l** Qd ego loqr ad eos. s. reductōz de captiuitate ad terrā p̄riaz: iō subdit.

m Et possidebūt agri zc. z p̄sra vsq. ibi. **n** Et scri. bent. s. imp̄tōes. **o** In libro. i. in chartis. z ponit hic singulare p plurali. sicut Ero. viij. Venit musca gūis. zc.

p Et imp̄met signū. i. sigillū. **q** Et testis adhibebit. i. testes. **r** In terra beniamin zc. loqr em tñ de regno duaz tribui. s. iude z beniamin: reuertetes em de babylone nō recuperauerūt regnū samarie s manebāt ibi gentiles q dicebant samaritani etiam tpe xpi.

s Et in ciuitatibus q ad austrum sunt. ille erant de sorte iude q erat in parte australi terre. pmissionis. sicut habetur Josue. xv. capi.

In ca. xxxij. vbi dī in postil. Deu beu beu.

Ubi nos habem. **A**a a: in hebreo non ponit hic aliqua dicitio ter. s vnica dicitio ex trib. lris. com. posita. sicut dictum fuit. s. in additione sup. capi. iij. z hec dicitio est quedam interiectio z exprimens tolo. rem.

Et factum est. **L**ca. xxxij. **Q**uia factum est. **H**ic p̄r describit redemptio facta p xpm. z qz talis reuelatio est ardua: iō primo p.

in pplm z ego ero eis in teū. **E**t dabo eis cor vnū z viā vnā. vt timeat me vnūuersis dieb. bñ sit eis z filijs eoz post eos. **E**t feriā eis pactū sempiternū: nō desināz eis benefacere: z timorē meum dabo in corde eoz vt nō recedant a me: z labor sup. eis cū bñ eis fecero. **E**t plā. tabo eos in terra ista in veritate in toto corde meo z i. tota aia mea: qz h̄ dicit dñs. **S**ic adduxi sup. pplm istū omne malū h̄ grāde: sic adducam sup. eos omne bonū qd ego loquor ad eos. **E**t possidebunt agri in tra ista de q vos dicit q. zc. tra. sit: eo q nō remāserit hō et iu. mentū z data sit in manus chaldeoz. **A**gri emēt pecunia z scribent in libro et im. primez signū: et testis ad. hibebit: in tra beniamin z i circuitu hirlin i ciuitatib. iuda z i ciuitatib. mōtanis z i ciuitatib. campestrib. z

mittit qdaz pfatio: secūdo subdit narratio. ibi. **Q**uia bec dicit. Circa primū ponit ordo bui. reuelatōis re. spectu pcedentis cū dī. **S**ecūdo z loc. In atrio carce. ris. z actor. **H**ec dicit dñs q. factur. est zc. in pceptōe em xpi aliqd factum est a deo p creatōz. s. aia z corp.

formatum est d. tute spūsancti. z anima parata est plenitudine gratie. **C**la. ad me sicut sancti pde. cessores tui ora. uerunt ad me de. pmissione xpi. **E**t exaudiaz te. debito tñ tpe. **E**t annūcia. bo tibi. exnunc. e. **G**randis et fir. fu. s. mysteri. um redemptōis hēde p xpm. qd est qd maximū z stabilissimū. **Q**ue nesc. qz istud mysteriuz non est p̄ben. sibile a mortali homine.

in ciuitatib. q ad austr. sē: q. puertaz captiuitatē eoz ait dñs. **C**ap. xxxij. **E**t factū est vbi dñi. **A**d hieremiaz scdo: cū adhuc clausus eēt in atrio carceri. dices. **H**ec dicit dñs q. factur. ē z forinatur. illō z parur. dñs nomē e. **C**la. ma ad me z exaudiam te z annūciabo tibi grandia z firma q. nescis. **Q**uia h̄ dicit dñs. x. israel ad tomos vrbis hui. z ad tomos regl. iuda q. destructe sunt z ad munitōes z ad gladiū veni. entiu vt dimicēt cū chalde. is z impleāt eas. **C**adaueri. bus hoim. q. s. p. cussi in furo. re meo z in indignatōe mea abscondens faciē meā a cini. tate hac p̄t oēm maliciam eoz. **E**cce ego obducaz eis cica tricē z sanitatē z cura. bo eos: z reuelabo eis te. catiōez pacis z veritatis z puertam p̄ersionem iuda z p̄ersionem hierusalē. et

opposita iuxta se posita magis elucefcant. Circa pri. mum dicit. **H**ec dicit dñs deus israel ad tomos zc. z subdit.

Que destr. sē. tūc em ciuitas erat obfissa a chal. deis vt dictū est ca. pcedēti. z p machinas. p̄ficiētes lapides intra ciuitatē dom. iaz in pte erant destructe.

Et ad muni. s. bladi vni. z victualiu q. iaz fere erāt p̄sumpte in ciuitate. **E**t ad gla. ve. vt vimi. cum chaldeis. s. citatē: exercit. ei chaldeoz sp. augm̄tabat.

Et impleāt eas. s. tomos hirlin z plateas. **C**adaueribus ho. quos p. cussi. chaldei em in illis infectōib. fuerunt q. s. instrumenta dei z executores iusticie a. vt frequēter dictum est supra.

Ecce ego. hic p̄r ponit medicinā sive redemptio. Circa qd sciendum q. totum residuū hui. ca. exponit Ra. sa. de tpe messie dicens illud adimplendū qd iam est impletū: dī s in p̄sona redemptoris.

Ecce ego obducam eis cicatricem. cū em cicatric. vulneris est obducta tūc est vulnus p̄fecte sanatum z sanitas p̄fecta data est p xpm z nō p alium.

Et reuelabo illis deprecationem pacis z veritatis. s. pacem z veritatem p qua de p̄cati sunt ptes veteri. testamenti. iō xpo nato clamauerunt angeli Luce. 9. Gloria in altissimis deo: z in terra pax hominibus bo. ne voluntatis. **E**t conuertam conuersionem

Quia h̄ dicit. **H**ic p̄r po. nit narratio vbi primo describit modus redem. ptionis. scdo p. sona redemptō. ris. ibi. **E**cce di. es. **P**rima ad. huc in duas. qz primo breuif. re. perit ppli capti. uatio. scdo xpi redemptio. ibi. **E**cce ego vt sic

Hieremie

iuda & puerionem birlin. i. pfitentium pctā sua & ve-
nientium ad eccliaz q̄ noiaf birlin. Esa. q. ad Heb. xij.
& Apoc. xxi. q̄ Et edificabo eos sicut a principio.
p̄ncipiū edificatois fuit in exitu de egypto. q̄ edificatō
fuit p̄ signa & miracula diuine v̄tutis. vtz in Ero. & in

li. i. i. & in plu-
ribus locis. & b̄ mō
edificata ē ecclia
in aduentu sal-
uatoris. vtz in
euangelijs.

r̄ Et emunda-
bo illos ab om-
ni iniquitate sua
z. hoc non p̄nt
exponere iudei
de aliq̄ tpali sal-
uatore ppli p̄teri-
ta: qz dicit q̄ in
oi punitōne vel
afflictioe quam
sustinerit vsqz
nūc sustinebit
vsqz ad aduentū
messie sp̄ expiat
aliq̄ ps pene de-
bite p̄ viteli ado-
ratione. & iō ista
emūdatio p̄rie
intelligit de x̄po
q̄ p̄ sui sangui-
nem lauit nos a
pctis istis q̄ est
p̄fecta mūdātō:
p̄ qd̄ illis q̄ la-
uāt p̄ baptisimū
nō imponit aliā
pnia satisfacto-
ria p̄ pctis p̄teri-
tis qz baptisimū
delet penam et
culpam.

Et erit mi. in
no. zc. seq̄. Cū
ctis gentibz ter-
re. qz in oibz gē-

tibus sunt aliq̄ credentes x̄po in q̄bus noiaf & laudaf
z q̄n̄ finē mūdi p̄fecti implebit.

Que audi. oia bo. s. assumptōz b̄n̄ nature: opa-
tois miraculoz: educatōis de inferno & trāslatōis ad
celum. v̄ Et pauebit & turbabunt. iste pauor &
ista turbatio nō sunt ire vel impatientie: s̄ admiratio-
nis p̄ magnitudine diuine misericōdie in p̄dictis.

Adhuc audiet in loco isto zc. fm̄ q̄ dicit Ra. sa. h̄
est metaphora locutio. ita q̄ p̄ boies & pastores intel-
ligunt ppli rectores: & p̄ pecora iumēta & greges intel-
ligunt subditi eoz. vñ qd̄ in fine d̄. Adhuc trāsbūt
greges ad manū numerātis. sic exponit. i. ppli sub ma-
nu regis in capite eoz p̄cedentis p̄ que regē intelligit
messiam venturū que nos p̄fitemur venisse: & fm̄ hoc
exponēda est sic ista. r̄ Adhuc audiet in loco isto. i.
ecclia noie ir̄lm̄ significata. eo q̄ ibi fuit ic̄boata p̄ x̄pi p̄-

dicatōis passionē & resurrectōis & sp̄s̄ sancti missionem
ȳ Quez vos dicit esse de x̄po p̄ chaldeos in tpalibz
& p̄ demones in sp̄alibz. & qd̄ ibi audiat subdit.

Cor gaudij & vox leticie. qd̄ fuit impletū in x̄pi na-
tuitate angelis deū iocunde laudātibz. Lu. ij. & in sp̄s̄
sancti missione q̄n̄ apli aliqz credentes varijs linguis
loquebant magnalia dei Act. ij.

Cor sponfi. i. x̄pi p̄dicantis.
Et vox sponfi. i. ecclie deum laudantis. vt iam di-
ctum est de aplis.

edificabo eos sicut a princi-
pio: & emūdabo illos ab oi-
ni iniquitate sua in q̄ peccauerūt
mibi: & p̄ncipiū ero cūctis in-
iquitatibz eoz in q̄b̄ dereliq̄-
rūt mibi: & spreuerūt me. Et
erit mihi i nōmē & i gaudiū
& in laudē & in exultatōz cū-
ctz gētibz t̄re q̄ audierūt oia
bona q̄ ego facturū sum eis
& pauebūt & turbabunt in
vniūsis locis: & i oi pace quā
ego faciā eis. **Dec dicit dñs**
Adhuc audiet in loco isto:
quē vos dicitis eē desertū
eo q̄ nō sit hō nec iumētuz
in ciuitatibus iuda & foris
ir̄lm̄ q̄ desolate sunt absqz
hoie & absqz habitatore et
absqz pecore: vox gaudij &
vox leticie: vox sponfi & vox
sponse: vox dicētū p̄fitemi
dño exercitū qm̄ bonū dñs
qm̄ in etnū misericōdia eius: &
portantiū vota i tōmo dñi
Reducā em̄ puerionē t̄re
sicut a principio dicit dñs.

Et portantiū vota in tōmo dñi. qd̄ videm̄ impletum
in credentibz cū diuinis laudibz ad eccliaz portantiū vo-
ta sua. v̄ Reducā em̄ puerionē t̄re sicut a p̄ncipio. i.
p̄ miracula reducā boies ad fidē sicut pplm̄ isrl̄ p̄ miracu-
la eduxi de egypto. ē Adhuc erit zc. habitaculū pasto-
rū zc. i. aplōz & sue-
cessoz eo: iudem in
ecclia q̄ b̄nt officū
pascēdi fideles in
ecclia dei.

Dec dicit dñs exercituum.
Adhuc erit in loco isto t̄p̄-
to absqz hoie & absqz iumēto
& i cūctis ciuitatibz ei' h̄ita-
culū pastoꝝ & accubantiuz
gregū in ciuitatibz mōtoꝝ
& in ciuitatibz cāpestris: & i
ciuitatibz q̄ ad austrū s̄t & in
terra beniamī & in circuitu
ir̄lm̄ & i ciuitatibz iuda ad-
huc trāsbūt greges ad ma-
nū numerātū ait dñs. **Ecce**
dies veniet die dñs & suscita-
bo v̄bū bonū qd̄ locutū suz
ad tōmū isrl̄ & ad tōmū iu-
da. **In dieb̄ illis** & i t̄pe illo
germinare faciā dō germē
iusticie: & faciet iudiciuz et
iusticioz in terra. **In dieb̄**
illis saluabit iuda: et israel
habitabit p̄fident. Et hoc
ē nōmē qd̄ vocabūt eū: dñs
iustus noster. **Quia** hec di-
cit dominus. **Nō** interibit
de dauid vir q̄ sedeat super
thronum domus israhel et
de sacerdotibus et de leui-

rū zc. i. aplōz & sue-
cessoz eo: iudem in
ecclia q̄ b̄nt officū
pascēdi fideles in
ecclia dei.

In ciuitatibus
mō. zc. i. i oibz mū-
di p̄tibz. ex̄munē
t̄n̄ in sp̄ali birlin et
iudea & loca illa p̄-
p̄nq̄. qz ibi incepit
ecclia. put̄ s̄ synago-
gaz distinguit. & s̄
p̄ p̄dicatōem x̄pi &
aplōz. p̄ qd̄ dixit
eis Act. j. eritis mi-
bi testes in ir̄lm̄ in
oim̄ iudea & sama-
ria. & vsqz ad v̄ltri-
mū terre. qz t̄n̄ pa-
stozes & populares
sunt sub vno rege
x̄po: iō subdit.

Adhuc trāsbūt
greges ad ma-
nū. i. x̄pi regis cui
cognit̄ est numerū
electoz.

Ecce dies. hic
p̄nt describit p̄so-
na redemptoris. &
primo q̄tum ad ve-
ram humanitatē:
cum d̄.

Germinare fa-
dauid ger. iusti. qz
x̄pc̄ fm̄ carnem de-
scēdit de dō Nat.
j. q̄ at̄ de x̄po intel-
ligat̄ ad lr̄az p̄tz p̄
trāslatōz chaldaica

que sic bz in loco isto. **In dieb̄ illis** & in illo t̄pe statuam
dauid messiam iustum. secundo describit q̄tum ad diui-
nitatem cū subdit. Et hoc est qd̄ vocabunt eum dñs ius-
tus n̄r. & vbi trāslatio n̄ra bz. Dñs in beozco b̄. Nōmē
dñi terragramaton. qd̄ de solo deo vero d̄. sicut dictum
fuit plenius. s̄. xxiij. vbi p̄similis auctoritas ponit̄ p̄pter
qd̄ de expositione hic transeo breui: qz illud p̄t̄ recurri
p̄ residio b̄n̄ auctoritatis qd̄ nō est hic ad plenum expo-
situm. Sciendum t̄n̄ q̄ sicut istam auctoritatem falsifica-
uerunt iudei ne cogerent diuinitatem x̄pi p̄fiteri sic istaz
dicentes. q̄ hec est ista.

In die illis salua. iuda & birlin habitabit p̄fidenter.
& in hoc dicunt v̄ez. s̄ illud qd̄ sequit̄ falsificant dicētes.
Et iste q̄ vocabit eam dñs iust̄ n̄r. ita q̄ nōmē dñi tetra-
gramaton loco cui' habem̄ dñs. non refert̄ ad messi-
am s̄ ad deum q̄ mittet eum. & edificabit nouā birlin fm̄
eoz errorem. vt dictum est. s̄. xxiij. & sic dicit̄ vocare eaz
in quantum ip̄semet edificabit. s̄ falsificatio ista apparet
p̄ translationem chaldaicam que vbi nōs habemus. Et
hoc est qd̄ vocabunt eum. sic habz. Et hoc est nomen qd̄
ipsi dicent ei. & ideo aliqui correctozes nostri qui sic corre-
xerunt. Et hoc est quod vocabunt eum. vident̄ in hoc ali-
quo modo sequi falsificationem predictam. **Nō** interi-
bit vir de dauid zc. hoc impletum est de x̄po q̄ fm̄ carnē
ē de tribu sacerdotali & tribu regis q̄ erat p̄mixte. & ei' re-
gnū & sacerdotiū s̄t et̄. fm̄ q̄ deducit apls ad hebreos

fatis diffuse. a Qui offerat holocaustomata. oblatio em xpi in cruce pinct in se pfecti stute oim sacrificioz vete. legis. 7 id designat hic p plura 7 varia sacrificia ve. le. Et istud sacrificium offert qtidie in ecclia in q xpc est sacerdos 7 hostia. b Si irritu pot fi. pa. meu 7c. istud pactu hi. Sen. viij.

Hor 7 dies no req eicent. est q sensus q sicut illud pactu fuit firmu. ita illud qd di hic de regno 7 sacerdotio.

c Sicut enume. ran n pnt 7c. istud impletu est in xpo descendeute de do. cui semen sunt fi. deles p orbem multi plicati sic stelle celi d Nunqd no vidi disti qd pls hic. s. babylonicus.

e Locutus sit di cens due cognatio nes. s. iude 7 bcnia min.

f Quas ele. dñs alns. r. captiuas q. us p reges assyrio. rum.

g Abiecte sunt. sic loqbant chaldei postq destruerat regnu duaz tribu. um estimantes q illud regnu nunq deberet resurgere: 7 id subdit.

b Si pactu meu sine diem 7 noctez. vt sibi ptinere succe dat qd diu durabit generatio hoim.

i Et leges celo 7 terre non posui. di cum hic celi leges motus celi 7 influ. rus stellaz 7 leges terre. pductio ter. renascetium.

k Qd dez 7 semē iacob 7c. hoc est di ctum q sicut iste le ges se firme 7 sta. biles sic semen ia. cob 7 dauid erit sp coram me stabile.

l Et no assumam de semine eius principes. qd potissi. me impletu est in xpo 7 aplis 7 eoz successorib ps. xliij.

Constitues eos principes 7c.

In ca. xxiiij. vbi di in postil. Ecce ego obducam eis ci catricem.

tis non interibit vir a facie mea q offerat holocaustomata 7 incēdat sacrificiū z cedat victimas oibz diebz. Et factū est vbum dñi ad hieremias dicens. Dec dic dñs Si irritū pot fieri pactū meū cū die: 7 pactū meum cū nocte vt nō sit dies 7 nox i tpe suo: 7 pactū meuz irritū esse poterit cū dō suo meo vt nō sit ex eo fili q regnet i throno e 7 leuiter sacerdotēs mīstri mei Sicut enumerari nō pnt stelle celi 7 metiri harene maris: sic multiplicabo semē dō sui mei: 7 leuitas mīstros meos Et factus est vbum dñi ad hieremiam dicens Nunqd nō vidisti qd pplus h locutus sit dicens due cognatō nes quas elegerat dñs abiecte sunt: 7 pplm meum te spererunt: eo q nō sit vltra gens coraz eis. Dec dic dñs Si pactū meum int diem 7 noctem: 7 leges celo 7 tre nō posui: e qdem 7 semē iacob 7 dauid sui mei p qciā vt nō assumā de semine ei principes seminis abrahaz ysaac 7 iacob. Reducas em pūstōez eoz 7 miserabor eis

Additio. j.

Ubi nos habem? ciatricem. In hebreo bi qdam dicitio que significat sanitatem a cōsuetam post lo. gum temp. qd magis psonat pposito q ciatric: nam sanitas data p xpm respectu antiqz patrum data fuit post longum tempus. s respectu fidelium tpe xpi et istentium fuit data sine magna mora tps: 7 id ponunt due dictiones significantes sanitatem. quaz vna signifi cat post longam infirmitatē alia non. Item vbi nos habemus. Et reuelabo eis dēp cationem pacis 7 veritatis.

In hebreo habetur. Abundantiam pacis 7 verita. tis 7c.

In eodē ca. vbi dicit in postilla. Secundo deseri bit q̄tum ad diuinitatem.

Additio secunda.

Opera in ca. xxiiij. bi p simi. lis auctoritas 7 ibi est qdam ad. ditio ad pfirmā dum expositōez postillatoris. et p falsificationez iudeozum: vide ibi.

Verbum Ca. xxiiij. Qd factū est ad hieremiam a dño: qñ nabucho. dono. rex babylōis 7 ois exercit⁹ ei⁹ vniūsaqz regna tre que erāt sub grāte man⁹ ei⁹ 7 omnes ppli bellabant i hīrlm 7 p̄ omnes vrbes ei⁹ dicens. Dec dicit dñs Deus israel. Vade 7 loqrē ad sedechiaz regem iuda: 7 dices ad eum. Dec dic dñs Ecce ego tradaz civitatem hanc i man⁹ regis babylonis: et succendet eam igni. Et tu nō effugies de manu eius: s p̄phensione capieris 7 i manu ei⁹ ēderi 7 oculi tui oculos regis babylonis videbunt: 7 os ei⁹ cum ore tuo loquet: 7 babylonez introibis. Attamen audi vbum dñi sedechia rex iuda. Dec dicit dñs ad te Non morieris i gladio s in pace morieris: 7 sm p̄bustiones patrum tuoz regum priorz q fuerūt ante te sic p̄burēt te: 7 ve dñe plangent te: qz verbum hoc ego locut⁹ sum di cit domin⁹. Et locutus est hieremias p̄beta ad sedechiam regem iuda vniuersa verba hec in hierusalē: 7

Ca. xxiiij.

Verbum qd factus est ad hieremias dicitur si nem sedechie. et diuiditur duas qz primo p̄dicat sine sedechie regis. scdo arguit ipsum 7 p̄m de trasgressionē diuine legis. ibi.

Verbum qd factum est. Circa primū primo p̄ nif tempus euz dicit.

b Qñ nabuc. rex babylonis 7 cetera. 7 ista ob. sidio incepit no no āno sedechie 7 anno. xj. ei⁹ ca pta fuit ciuitas: vt bi. j. xxix. et de ista captione subdit.

c Ecce ego tradam civitatem hanc 7c. 7 subdit finis sedechie et primo q̄tuz ad

malum pene cum dicit. Et tu non effugies de manu eius 7c. qz exercitus chaldeoz p̄bendit sedechiam fugientem 7 adduxit eum ad regem babylonis in reblata. vt bi. j. xxix. id subdit.

c Et oculi tui oculos regis babylonis videbunt. 7 os eius cum ore tuo loquet. sicut di. j. xxix. q locut⁹ est ad eum iudicia eum arguēdo de infidelitate 7 p̄tuo p̄ter qd fecit occidi filios eius coram eo. 7 postea ipm etoculari 7 in babylonem duct. Secundo p̄dicat si nis sedechie q̄tum ad bonam: cum di.

f Non morieris in gladio. id est morte violenta.

g Sed in pace. i. naturali morte. 7 sepelietur bonoz fice: ideo subdit.

b Et sm p̄bustiones patrum tuoz 7c. in sepultura ei regū p̄burebant aromatica nō solū p̄ cadaueri fetore. s etia

Jeremie

ad defuncti bo-
nozem.
b **Exe. xv. plā**
gent te. cantato
carnē lugubze.
sicut in sepultu-
ris solennib⁹. ce-
tera patent vsqz
ibi.
i **De ei supāt**
.s. nodum capte
.s. birlm lachis
7 Azecha. alijs
omnib⁹ iam ca-
ptis a chaldeis.

k **Verbum. B**
pnr Jeremias
arguit regem et
pplm de trasgres-
sione diuine legē
7 dimidit in du-
as ptes. qz pmo
ponit trasgres-
sio. secūdo tras-
gressiois puni-
tio. ibi. **Prophe-**
ta. Circa primū
sciendū q **Ero.**
xxj. dī. si emeris
suūm hebreum
sex annis fuit
tibi. in ano. vij.
egrediet liber g-
tis. ita q nō po-
terat ultra tene-
ri nisi vellet re-
manere. tpe dō
sedechie regis 7
ante tenuerunt
suos 7 ancillas
diuit⁹ p auarici-
am suaz 7 tñ ad
mōitōz hie. 7
alioz honozzer
sedechias 7 eius
subditi statuē
firmiter dimitte-
re suos suos he-
breos 7 ancillas
fm pceptum le-
gis 7 tñ bec ordi-
natio eēt firma:
sciderūt vitulus
in duas ptes. 7
in illas partes
transierūt rex 7
principes. ad de-
signanduz q sic
esset dign⁹ occi-
di 7 dimidi infringens illam ordinatōz. 7 talis modus
pfirmandi aliqd tunc tps erat potissim⁹. veruntū isti
postq dimiserant suos 7 ancillas cupiditate ducti. re-
traxerūt eos ad serdigēdo eos in fuitutem. 7 sic nō
solum peccauerūt p legem diuinam. s. etiaz p statutū
pprium pena mortis firmatum vt dictū est. 7 fm hoc
patet lra paucis exceptis.

l **Predicans. i. solennit denuncians.**
m **Et p maculastis no. me. qz illud pactum ad maio-**
rem solennitatē 7 firmitatem fuerat factum in domo
dñi 7 in noie ipsi. 7 sic trasgressio ei⁹ erat qdam mō
in iniuriam 7 in irreuerentiam nominis diuini.

exercit⁹ regis babilōis pu-
gnabat p birlm 7 p oēs ciui-
tates iuda q reliq erāt p la-
chis 7 p azecha. **De em sup-**
erant de ciuitatib⁹ iuda vr-
bes munite. Verbum qd fa-
ctū est ad hieremiam a dño
postq p cussit rex sedechias
fedus cū omni pplo i birlm
p dican⁹ vt dimittēt vnus-
qz suū suū 7 vnusqz an-
callam suaz: hebreū 7 hebre-
am liberos 7 nequaquā dñā-
rent eis. i. in iudeo 7 frē suo
Audierūt g oēs principes
7 vnusqz pplus q inierant
pactū vt dimittēt vnusqz
qz suū suū 7 ancillam suā
liberos 7 vlē nō dñarent eis
Audierūt igit: 7 dimiserūt.
Et pueri sunt deinceps 7
retraxerūt suos suos 7 an-
callas suas qz dimiserūt li-
beros: 7 subiugauerūt in fa-
mulos 7 famulas. Et factū
est vbum ad hieremiam a
dño dicens. Hec dicit dñs
de israel. Ego p cussi fedus
cū patrib⁹ vris: in die q edu-
xi eos de terra egypti de to-
mo fuitut: dices. Cū pple-
ti fuerint septē anni dimit-
tat vnusqz fratrē suū he-
breum q vendit⁹ est ei 7 fuit-
et tibi sex annis 7 dimittes
eū a te libez. Et nō audie-
rūt patres vri me: nec incli-
nauerūt aurē suam. Et puer
si estis vos hodie 7 fecistis
qd rectū est in oculis meis
vt p dicaret: libertatē vnus-
qz ad amicū suū 7 in istis
pactū i ppectu meo i tomo
in q iuocatū est nomē meū

sup eaz. **Et reuerfi estis** 7
p maculastis nomē meū: 7 re-
duxistis vnusqz suū suū
7 vnusqz ancillas suaz qz
dimiseratis vt eēt liberi 7
sue ptātis: 7 subiugastis eos
vt sint vob⁹ fuit 7 acille. **Pro-**
ptea h dicit dñs. Vos non
audistis me vt p dicaretis li-
bertatē vnusqz fratri suo
7 vnusqz amico suo. Ecce
ego p dico libertatē ait dñs
ad gladiū ad pestem 7 ad
famē 7 dabo vos i p morōz
cunctis regnis terre. Et da-
bo viros q p uaricant fedus
meū: 7 nō obfauerūt vba
federis qto assensi sunt in
ppectu meo vitulū quem
p cident i duas ptes: 7 trasie-
rūt in diuisiones ei⁹ pnci-
pes iuda 7 principes birlm
eunuchi 7 sacerdotes 7 om-
nis ppl⁹ terre q transierūt
in diuisiones vituli 7 dabo
eos in man⁹ inimicoz suoz
7 in man⁹ qrentium animā
eoꝝ: 7 erit morticinum eoꝝ
in escam volatilib⁹ celi 7 be-
stijs terre. Et sedechiam re-
gem iuda 7 principes ei⁹ da-
bo in man⁹ inimicoz suoz
7 in man⁹ querentium aias
eoꝝ: 7 in man⁹ exercituum
regis babilonis q recesser-
runt a vobis. Ecce ego p-
cipio dicit dñs: 7 reducam
eos in ciuitatem hanc 7 p-
liabunt aduersum eaz 7 ca-
piunt eam 7 incendunt igni
Et ciuitates iuda dabo in
solitudinem: eo q nō sit ha-
bitator.

Verbum quod factus

ientes chaldei dimiserūt obsidionē vt occurrerent egypti-
pns. 7 tūc iudei credētes se esse liberatos a chaldeis re-
traxerunt ad se suos suos qz dimiserūt liberos. sicut mul-
ti in piculo positi faciunt deo pmissiones 7 vota s transe-
unte piculo nihil faciūt. p qd ex diuino iudicio egypti
territi redierunt in egyptū 7 similit chaldei ad obsidionē
birlm quam dimiserant: iō subdit.
r **Ecce ego p ci. f. reuerfionem egyptioꝝ.**
y **Et re. eos. f. chaldeos:**
z **In ciuitatem hanc. f. bierusalem ad destruedns**
ipsam.
a **Verbum. Superius hieremias pas-**

ii **Propterea. bīe**
pnr ponit trasgres-
sionis punitio cuz
dicit.

o **Ecce ego p dicit.**
liber. ita q nō sitis
fui mei nec ego do-
min⁹ vñ ad defendē
dum: iō subdit.

p **Ad gla. ad pe.**
7 ad fa. a quib⁹ vol
nō ptegam.

q **Et da. vos i cō.**
cū. re. ter. eñciento
vos ibi in captiui-
tatem. 7 est hyper-
bole ad denotan-
dū magnā dispsio-
nez iudeoz. qz tūc
nō fuerūt dispsī p
totū orbē s postea
p romanos.
r **Et da. viros q**
pua. fedus meum
.i. legem in **Ero. p.**
dictam.

s **Et non obf. s.**
feder. i. statuti sui
p dicit. qd exponē
do subdit.

t **Titulum quez**
p ci. z. i. pactuz se-
ctione vituli p fir-
matum mō p dicitō
Cetera patent vsqz
ibi.

v **Et in man⁹ ex-**
era. re. ba. q recesser-
runt a vobis. Cuz
em exercit⁹ isti ob-
sedissent birlm nō
no anno sedechie.
ipse 7 subditi sui fe-
cerūt pactum p dī-
ctum de dimissioe
suoz: ad impetrā-
dum dei auxiliū: 7
postea exercit⁹ egypti
erūt ad leuādū
obsidionē chaldeo-
rū de birlm. qd au-

Ca. xxv

us est iniuriam a sedecbia rege. h. pa-
 tit iniuriam a ioa-
 chim ei fratre. ista
 tñ iniuria fuit por-
 pcedenti q̄tum ad
 tps vt dictū est. s.
 xxxij. Et diuidit in
 duas ptes qz pmo
 bierre. arguit regis
 z ppli inobediētā.
 scdo ex h. patit in-
 iuriam ca. sequētī.
Dimū declarafex
 emplo rechabitaz
 sō primo ponit ex-
 emplū: scdo appli-
 cat ad ppositū. ibi.
 Et factū est. Circa
 primū ponit tpus
 cum dī.
In diebus ioa-
 chim filij iosie. q̄ re-
 gūit an sedecbiam
 vt dictū est. s. xxxij.
Uade ad tomū
 rechabitaz. i. ad to-
 mū in q̄ sunt hospi-
 tari vt videbit. j.
Et introduces
 eos in tomū dñi. p
 hoc nō intelligit tē
 plum s̄ edificia ad
 eum ptinentia: iō
 subdit.
In vnam ere-
 dram. i. cameram.
Thesaurorum.
 erat em plures the-
 saurarij templi. qz
 aliq̄ custodiebant
 vasa aurea. alij ar-
 gentea. alij vestes
 sacerdotales z simi-
 lia z ppe templū
 hēbant edificia p
 repositōe taliū z p
 sua habitatōe.
Et dabis eis bi-
 bere vinū. i. offeres
 qz ipsi nō biberunt
 vt. j. bi. nec istud p-
 ceptum dñi z exe-
 cutio ei p hieremi-
 am fiebat ad hoc
 qz ipsi biberēt: s̄ vt
 pbaret eoz obedi-
 entia ad Jonadab
 patrē suū q̄ pbibu-
 erat eis vinū potū.
Et assumpsi se-
 zoniam zc. isti oēs
 erant de rechabitaz.
Filij Jezedie
 hois dei. iste fuit p-
 pheta fm q̄ dic̄ ra-
 fa. p̄ qd hieremi-
 as pfidentius iuit
 ad locum illum cum rechabitis.
Quod erat iux̄ gazophilatium principum. sic noiatt
 eo qz oblationes principum ibi suabant.
Sup̄ thesau. i. ppe locus thesauri.

est ad hieremiam a dño in
 dieb̄ ioachi filij iosie regis
 iuda dicens. Uade ad to-
 mū rechabitaz z loq̄re eis:
 z introduces eos in tomū
 dñi in vnā exedrā thesau-
 roz z dab̄ eis bibere vinū:
 z assumpsi iezoniam filius
 hieremie filij absame z fr̄s
 ei z oēs filios eius z vnuer-
 sam tomū rechabitaz z in-
 troduxi eos in tomum dñi
 ad gazophilatū filiozanā
 filij Jezedie hois dei qd
 erat iux̄ gazophilatū prin-
 cipū sup̄ thesau. m̄ maasie
 filij sellū q̄ erat custos vesti-
 bult. Et posui corā filijs to-
 mū rechabitaz cyphos ple-
 nos vino z calices: z dixi ad
 eos. Bibite vinū. Qui r̄-
 dert. Non bibem⁹ vinū: qz
 ionadab fili⁹ rechab p̄ n̄
 p̄cepit nobis dicens. Nō bi-
 beris vinū vos z filij v̄i vsqz
 in sempiternū z tomū nō edi-
 ficabitis z semētē nō seret:
 z vineas nō plātabitis nec
 hēbitis h̄ in tabnaculis h̄-
 tabitis cūctis dieb̄ v̄is: vt
 viuatis dieb̄ multis sup̄ fa-
 ciē t̄rein q̄ vos pegrinamī.
Obediunt ḡ voci ionadab
 filij rechab patris n̄ri in oib̄
 q̄ p̄cepit nobis ita vt nō bi-
 berem⁹ vinum cūctis dieb̄
 n̄ris nos z mulieres n̄re filij
 z filie n̄re: z nō edificarem⁹
 tomos ad habitādum: z vi-
 neas z agz z semētē nō habu-
 im⁹: h̄ hitauim⁹ in taberna-
 culis z obediētes fuimus
 iux̄ oīa que p̄cepit nobis io-
 nadab p̄ n̄r. Cū autē ascē-
 disse nabuchodonosor rex
 babilonis ad trā n̄raz: dixi
 m⁹. Venite z ingrediamur
 hirtm a facie exercit⁹ chal-
 deoz z a facie exercit⁹ syrie:
 z m̄sim⁹ in hirtm z factū ē

vb̄um dñi ad hieremias di-
 cēs. Dec dicit dñs exercitū
 te⁹ isrl. Uade z dic viris iu-
 da z hitatorib̄ hirtm. Nū-
 qd nō recipietis disciplinā
 vt obediatis vb̄is meis dicit
 dñs. Preualuerūt smones
 ionadab filij rechab q̄s p̄-
 cepit filijs suis vt nō bibe-
 rent vinū: z nō biberēt vsqz
 ad diē hanc: qz obediēt p̄-
 cepto patris sui. Ego autē lo-
 cutus sum ad vos z mane-
 psurgēs z loq̄ns: z nō obedi-
 st̄ mihi. Adsiqz ad vos oēs
 suos meos p̄phas psurgēs
 diluculo mittensqz z dicens.
 Conūtimini vnusqz a via
 sua pessima: z bona facite
 studia vestra: z nolite sequi
 vros alienos neqz colat̄ eos
 z hitabitis in terra quā te-
 di vobis z patrib̄ v̄is. Et
 nō inclinastis aurem v̄ram
 neqz audistis me. Firmaue-
 rūt igr̄ filij ionadab filij re-
 chab p̄ceptū patris sui qd
 p̄cepit eis: pplus autē iste nō
 obediuit mihi. Idcirco h̄
 dicit dñs exercitū te⁹ isrl.
 Ecce ego adducam sup̄ iu-
 das z sup̄ omnes hitato-
 res hirtm vnū saz afflictōz
 quam locut⁹ sum a duersuz
 illos: eo qz locut⁹ sum ad il-
 los z nō audierūt: vocaui
 illos z nō r̄dert̄ mihi. Bo-
 mui autē rechabitaz dixit
 hieremias. Dec dicit dñs ex-
 ercituū te⁹ israel. Pro eo qz
 obedistis p̄cepto ionadab
 patris v̄ri: z custodistis om-
 nia eius mandata z fecistis
 vnuerſa que p̄cepit vo-
 bis: p̄pterea hec dicit dñi-
 nus exercituum deus isra-
 bel. Non deficiet vir te stir-
 pe Jonadab filij Rechab
 stans in conspectu meo cū-
 ctis dieb̄.

Maasie fi-
 sel. q̄ erat cu. ve-
 stibuli. i. loci vb̄
 reponerant ve-
 stes sacerdotuz
 Cetera patet vt
 qz ibi.
Obediunt
 ḡ Jonadab. v̄n
 ab isto incept
 modus viuendi
 religiosus: p ta-
 lē em modū vi-
 uendi oñdebāt
 se esse tm̄ pegri-
 nos in p̄nti vita
 z tendere ad vi-
 tam manentē z
 dicunt doctores
 bebra z latini qz
 isti descenderūt
 de iethro socero
 moysi.
Cū autē ascē-
 disse nabuch.
 rex babilōis ad
 terram n̄raz zc.
 hoc dixerunt ad
 suam excusatōz
 de hoc qz p̄tunc
 manebāt infra
 tomuz in hirtm.
 vt dicit p̄n. bu.
 ca. q. d. nos feci-
 m⁹ hoc necessi-
 tate p̄pulli q̄ nō
 h̄z legem.
Et factū est.
 Dic applicat ad
 ppositū qz rechab
 bite firmis obe-
 dierant homini
 z rex Joachim
 cū ip̄o suo nōle-
 bāt obedire deo
 oim patri z crea-
 tori ex q̄cludit̄
 qz merito erant
 arguendi z pu-
 niendi. z patet
 lra pauca excep-
 ptis.
Ego autē lo-
 cutus sum ad vos. per
 p̄betas meos.
De ma. con.
 z loc. i. solcite z
 diligenter.
Vocaui il. p.
 p̄betaz v̄ba et
 attrahedo eos
 p̄ beneficia z de-
 terrendo per fla-
 gella.
Et nō r̄m. mibi v̄ba. p̄betaz reuerent̄ audiendo. et
 de beneficijs meis regratiando z timore flagelloz
 malis se retrahendo. Cetera patet in lra.
 Caplin. xxxvi.

Hieremie

Factū est. **D**icitur inter in-
ferē hieremie in
iuria. scdo ab eo
resumit p̄betia
ibi. **E**t factū est.
Prima in tres.
q̄ primo hie-
mias recludit.
scdo liber exco-
burit̄ ibi. **M**isit
itaq̄. tercio ad
mortē q̄rit̄ ibi.
Et p̄cepit. **P**ri-
ma i duas. q̄ p̄-
mo ponit̄ in iu-
rie occasio. scdo
hieremie reclu-
dit. scda ibi. **E**t p̄-
cepit. **O**ccasio
aut̄ reclusionis
fuit q̄ arguebat
vicia regis 7 p̄p̄-
tū denūcians sup
eos ventura fla-
gella dei nisi a
peccat̄ resiliēt
Circā primū po-
nit̄ t̄ps cum dī.
In ano q̄rto io-
achi zc. 7 seq̄.

Ex dieb⁹ io-
sie. t̄pe em̄ iosie
cepit p̄betare vt
dictum est. s̄. in
p̄p̄. li.

Si forte au-
diente wmo iu-
da zc. p̄ hoc non
intelligit̄ in deo
aliqua ignoran-
tia respectu futu-
ri. s̄ p̄ hoc desiḡt̄
libertas arbitrii
p̄ quā rex 7 p̄p̄s
poterat̄ a malis
suis reuerti. **C**e-
tera patent.

Et p̄cepit. **H**ic
p̄nt̄ oñdī hier-
mie reclusio. ioa-
chim ci reclusit̄
eum ne p̄betiā
suā publicaret i
p̄p̄o s̄ qd̄ nō po-
tuit exequi p̄ se-
ip̄m exequit̄ est
p̄ baruch amicū
suū. q̄ qd̄ per
amicos facim⁹
qd̄ ammō p̄ nos
ip̄os facim⁹ vt
dicit p̄p̄. viij.
et̄y. **E**t p̄z lra
vsq̄ ibi.

In die ieiunij.
dicit̄ aliq̄ qd̄
fuit i festo expia-
tō̄ in q̄ teneb̄t̄

Cap. xxxvj.
Factū est in anno
q̄rto ioachim filij io-
sie regis iuda factū est v̄bū
hoc ad hieremias a dño di-
cens. **T**olle volumen libri
7 scribes in eo omnia v̄ba q̄
locutus sum tibi aduersus
isrl̄ 7 iudaz 7 adūsum om̄es
gentes a die q̄ locutus sum
ad te ex dieb⁹ iosie vsq̄ ad
diem hanc si forte audierit̄
wmo iudayniuersa mala q̄
ego cogito facere eis: reuer-
tať vnusq̄sq̄ a via sua pessi-
ma 7 p̄p̄ia ero iniquitati 7
p̄ctō eoz. **Q**uocauit ḡ hie-
mias baruch filius nerte: 7
scripsit baruch ex ore hie-
mie oēs s̄mōes dñi q̄s locu-
tus ē ad eū in volumine libri.
Et p̄cepit hieremias ba-
ruch dices. **E**go clausus sū
nec valeo ingredi domū dñi
Ingredere ḡ tu 7 lege de vo-
lumine in q̄ scripsisti ex ore
meo v̄ba dñi audierit̄ p̄p̄o
in wmo dñi i die ieiunij in-
sup 7 audiente vniuerso iu-
da q̄ veniunt de ciuitatib⁹
suis. **L**eges eis: si forte ca-
dat ozo eoz in p̄spectu dñi:
7 reuertat̄ vnusq̄sq̄ a via sua
pessima: qm̄ magn⁹ furor 7
indignatio est quaz locut⁹
est dñs aduersus p̄p̄m hūc.
Et fecit baruch fili⁹ nerie
iuxta om̄ia q̄ p̄cepit ei hie-
remias p̄p̄a: legens ex vo-
lumine s̄mōes dñi in wo-
mo dñi. **F**actū est aut̄ in an-
no q̄nto ioachim filij iosie
regis iuda: in mēse nono: p̄-
dicauerūt ieiuniū in p̄spectu
dñi oī p̄p̄o i birlm 7 vniuer-
se mltitudini q̄ p̄fluxerat de
ciuitatib⁹ iuda i birlm. **L**e-
gitq̄ baruch ex volumine s̄-
mōes hieremie i wmo dñi
in gazophilatio gamarie fi-
lij saphan scribe in vestibulo
supiori in introitu porte
noue wmo dñi audiente oī
p̄p̄o. **C**ūq̄ audisset miche-

as fili⁹ gamarie filij saphā
oēs s̄mōes dñi ex libro de
scendit in wmo regis ad
gazophila ciū scribe. **E**t ec-
ce ibi om̄es principes sede-
bant. elisama scribe 7 dala-
ias fili⁹ semeie 7 helnathan
filius achoboz 7 gamarias
filius saphan 7 sedechias fi-
lius ananie 7 vniuersi prin-
cipes. **E**t nūciauit miche-
as om̄ia v̄ba q̄ audiuit le-
gentem baruch ex volumi-
ne in aurib⁹ p̄p̄i. **D**iserunt
itaq̄ oēs principes ad ba-
ruch iudi filium nathanie
filij selemie filij chusi dicen-
tes. **V**olumē ex quo legisti
audiente p̄p̄o sume in ma-
nu tua: 7 veni. **T**ulit ḡ ba-
ruch fili⁹ nerie volumen in
manu sua: 7 venit ad eos.
Et dixerūt ad eum. **S**ede
7 lege hec in aurib⁹ nostris
Et legit baruch in aurib⁹
eoz. **I**gitur cum audissent
om̄ia v̄ba obstpuerunt
vnusquisq̄ ad primum su-
um: 7 dixerunt ad baruch.
Nunciare tebem⁹ regi om-
nes s̄mōes istos. **E**t int̄-
rogauerūt eum dicētes. **I**n-
dica nob: quō scripsisti om-
nes s̄mōes istos ex ore ei⁹.
Dixit aut̄ eis baruch. **E**x
ore suo loquebat̄ q̄si legēs
ad me om̄es s̄mōes istos 7
ego scribebam in volumine
atramento. **E**t dixerūt pn-
cipes ad baruch. **G**rade et
abscōdere tu 7 hieremias: 7
nemo sciat vbi sitis. **E**t in-
gressi s̄t ad regē in atrium.
Porro volumē p̄mēdauerūt
i gazophilatio elisame scri-
be 7 nunciauerūt audiente
rege om̄es s̄mōes. **D**i-
xit itaq̄ rex iudi vt sumeret
volumen: q̄ tollens illud de
gazophilatio elisame scri-
be legit audierit̄ rege: 7 vni-
uersis p̄ncipib⁹ q̄ stabāt cir-
ca regē. **R**ex aut̄ sedebat in
wmo hiemali in mēse. ix. 7

iudei affligere aias
suas **L**euic. xxiij. s̄
text⁹ v̄z d̄dicere. qz
j. d̄z q̄ istud ieiuni-
um de q̄ est h̄ s̄mo
fuit mēse nono. fe-
stum s̄o expiatōis
fiebāt. x. die septi-
mi mensis: 7 iō aliq̄
dicūt qd̄ istud iei-
niū fuit tunc publi-
ce p̄p̄o impositum
qz auditū fuerat in
birlm q̄ rex baby-
lonis se dispōebat
adueniēdum i iu-
deam 7 birlm. sicut
niniuite p̄dicauerūt
ieiuniū audito v̄bo
ione p̄p̄e de futu-
ra subuersiōe nini-
ue. s̄ qz talis affli-
ctio corpis nō valz
corā deo nisi boies
resiliant a p̄ctis. iō
hier. misit baruch
ad legendū p̄beti-
am suam in p̄ntia
oim. **C**etera patēt
vsq̄ ibi.

In vestibulo su-
piori. vt de loco al-
to baruch audiret̄
a p̄p̄o exite i atrio
ad qd̄ cōueniebat
p̄p̄is ad orandū 7
v̄būm dei audiēdū
s̄. **I**n introitu no-
ue porte. ista erat
porta quā ioathan
edificauerat vt di-
ctum ē. s̄. xxxvj. **C**e-
tera patēt in lra.

Misit itaq̄. **H**ic
p̄nt̄ liber hieremie
p̄burit̄ cū dī. **M**i-
sit itaq̄ rex iudi. in
hebreo b̄i. **F**ebudi
7 i latino signat̄ iu-
deuz. qz i iude⁹ sit
nomē appellatiuū.
isti tñ erat approp̄-
atū: sicut apud nos
alq̄s p̄p̄o noieuo
cat xpianus q̄uis
sit nomē p̄mune
alij. cetera patent
vsq̄ ibi.

Et posita erat
arula. est aut̄ arula
instrumētū ferreū
in q̄ ponunt̄ carbo-
nes ardentes. p̄ ca-
lesfactōe magnoz.

Cūq̄ degisset
iudi tres pagellas
vel quatuor **R**abi
salo. dicit tres ver-
sus vel quatuor. v. q̄

legebat lamentatōes hieremie. et legerat quatuor versus com-
plete. f. Quō sedet etc. Plorans ploravit etc. Migrās mi-
gravit iudas etc. Que syō lugēt etc. et cū incepit quātū. f. Fa-
cti sūt hostes etc. in capite. tūc rex impatiēs noluit plus au-
dire. s. fecit librum incidit et p̄burio cū dicit. a. Scidit illud
scalpello scribe. i. p̄-

no cultello scripto-
ris. intelligendū q̄
hoc fecit de p̄cepto
regis. vñ postea s̄
dit. b. Verūtū
belnathā et dalaiaf
et gāarias p̄dixerūt
regi. nō p̄tiosē s̄
vbiis dep̄catorū.
vñ in beb. b̄. Dep̄-
cati sunt regem.

c. Et p̄cepit. Dic-
p̄r hieremias ad
mortē querit cū dicit
Et p̄cepit rex etc.
vt p̄benderēt ba-
ruch scribāz et hie-
remias p̄p̄az. hie-
remias autē iā erat
reclusus in carcere
vt dictū est. s. et iō
nō querebat ad in-
carcerandum s̄ ad
occidendum.

d. Abscondit autē
eos dñs. qz vbi de-
fecit remediū hūa-
nū affuit diuinū et
p̄t̄z in hoc magna
obstinatio ioachi-
regis in malo q̄ nō
solū p̄p̄az dñi. p̄-
veritatē in carcere
reclusit. s̄ etiam eū
inēficere q̄sūt.

e. Et factū est. B-
p̄r hieremias re-
sumit suam p̄beti-
am nō solū loq̄ndo
s̄ etiam scribendo:
et hoc de dñi māda-
to ad p̄firmatōz ve-
ritatis libri p̄busti
et primo ponit hoc
mandatū et p̄t̄z. se-
cundo subdit ipsi
ioachim punitō de
libri p̄bustione euz
dicit. Dec dicit dñs etc. et p̄t̄z lra vsqz ibi.

f. Non erit ex eo q̄ sedeat sup solū dauid. f. stabilis. s. ei
ioachim filiū ei? p̄ eo fuerit rex substitut? tñ regnavit tñ
tribus mensib? vt dictū est. s. xxij. vt b̄. iij. Reg. xxiij. et
iō regnū eius. p̄ nullo p̄putat: s̄m q̄ dicit p̄b. ij. p̄bys.
q̄ illud qd̄ modicū est q̄si p̄ nullo b̄.

g. Et cadaver eius s̄ ioachim filij iosie.
b. Projiciet etc. rex em̄ babilonis veniens p̄ istum ioa-
chim cepit eum. et cū ei reddidisset tributū trib? annis au-
diens q̄ rebellare volebat et regi egypti adberere. missis
exercitib? itez cepit eum et infectū. p̄iecerūt ex b̄rlm vt
dictū est. s. xxij. cetera patent vsqz ibi.

i. Hieremias autē. vbi ponit rep̄atio libri p̄busti: et cum
hoc sup additio: sicut dicit in fine.

k. Et insup additi sunt s̄mones etc. dicit autē hic Ra. sa.
q̄ in libro primo quem p̄busti ioachim erant scripta tñ
tria capitula lamentationum. s. primū. scdm̄ et q̄rtum. in
quibus est alphabetum hebraicū simplex. qz singuli vsus

posita erat arula coram eo
plena prunis. Cūqz legisset
iudi tres pagellas vel quatuor:
scidit illud scalpello scri-
be et projecit in ignē q̄ erat sup
arulam tunc p̄sumeret oē
volumē igni q̄ erat in arula
Et nō timuerūt neqz scide-
rūt vestimēta sua rex et oēs
fui ei? q̄ audierūt vniūsos
s̄mōes istos. Verūtū bel-
nathā et dalaiaf et gamari-
as p̄dixerūt regi ne p̄bure-
ret librum et non audiuit eos.

Et p̄cepit rex hieremiel fi-
lio Amelech: et saraie filio
ezrihel et selemie filio abde-
hel vt p̄benderet baruch
scribam et hieremiā p̄p̄am
Abscondit autē eos dñs.

Et factū est vbum dñi ad
hieremias p̄p̄az: postq̄ co-
buserat rex volumē et s̄mo-
nes q̄s scripserat baruch ex
ore hieremie dicēs. Rursus
tolle volumē aliud: et scribe
in eo oēs s̄mones priores q̄
erāt in primo volumē qd̄ p̄bust
sit ioachim rex iuda. Et ad
ioachim regem iuda dices.
Dec dicit dñs. Tu p̄bustisti
volumē istud dicēs. Quare
scipstisti in eo anūciās: festin?

a singulis lris incipiunt. s̄ in isto scdo fuit additū. iij.
ca. f. Ego vir videns etc. in q̄ alphabetū est triplicatū.
qz sub quilibet lra sunt tres vsiculi. s̄ istud dictū vñ.
qz in lamentatōib? hieremias dep̄orat destructōz ciui-
tatis factam: q̄ destructio fuit post t̄pus ioachim deli-

veniet rex babilonis: et va-
stabit terrā hanc: et cessare faci-
et ex illa hominem et iumentū.
Propterea s̄ dicit dñs etc. p̄
ioachim regē iuda. Nō erit
ex eo q̄ sedeat sup solū dō:
et cadaver eius p̄jiciet ad
estum p̄ diē et ad gelu p̄ no-
ctem. et visitabo p̄ eum et p̄-
semen ei? et p̄ suos eius ini-
quitates suas: et adducas sup
eos et sup hiratores h̄rlm et
sup viros iuda omne malū
qd̄ locut? sum ad eos: et nō
audierūt. Hieremias autē
tulit volumē aliud et tedit
ellud baruch filio nerie scri-
be: q̄ scripsit in eo ex ore hie-
remie oēs s̄mōes libri quē
p̄buserat ioachim rex iuda
igni: et insup additi sunt s̄-
mones multo plures q̄ an-
tea fuerant.

xxxvij.
Et regnavit rex sedechi-
as fili? iosie p̄ iechōia
filio ioachi quē p̄stituit re-
gem Nabuchodonosor rex
babilonis in terra iuda: et
nō obediuit ipse et fui eius
et populus terre verbis dñi
q̄ locut? est in manu hie-
remie p̄p̄e: et misit rex sede-
chias iuchal filiū selemiez

bro vō p̄mo hie-
remie dicit in s̄nc.
b̄ca. Tolle vo-
lumē libri et scri-
bes in eo omnia
vba que locut?
sum tibi etc. et s̄-
dit. A die q̄ lo-
cutus sum ad te
ex dieb? iosie vsqz
ad hanc diēz
que erat in q̄rto
anno regni ioa-
chim. vt ibidem
p̄mittit. Ad qd̄
p̄t̄ dicit q̄ nō so-
lū t̄pe ioachim:
s̄ etiam ex prin-
cipio q̄ iam hie-
remias cepit p̄-
phetare d̄ destru-
ctōe ciuitatis p̄-
phetavit et in ml-
tis locis eam de-
nunciavit p̄ mo-
dum p̄teriti tan-
q̄ factam: s̄ cēt
ventura. vt pa-
tuit in p̄cedenti-
bus et hoc p̄pter
certitudinē pro-
phetie: qz in pro-
phetia hieremie
ordo t̄pis nō ser-
uatur.

Ca xxxvij:

Regna-
uit. supe-
rius scri-
ptum est q̄ hie-
remias passus
sit a regibus. hic
p̄r ponit quid

passus sit a principibus. et diuidit in duas. qz primo
ab eis incarceration. secundo mors eius p̄curat ca. seq̄n-
ti. Prima in duas qz primo ponit sedechie postulatō
scdo hieremie incarceration. ibi. Ergo. Circa primum
primo ponit p̄ditio postulantis cum dicit.

a. Et regnavit rex sedechias. iste vocatur sellum su-
pra. xxij. et matathias. iij. Reg. xxiij. s̄ rex babilonis
euz regem p̄stituens p̄ iechonia vertit nomen eius in
Sedechiam. quod sonat iusticiam dei. vt esset me-
mor regi babilonis fideliter seruire et egyptis non
fauere.

b. Et non obediuit ipse et serui eius et cetera. quia cō-
tra monitionem hieremie ex ore domini fecit fedus
cum egyptis et rebellavit regi babilonis. Secundo po-
nitur modus sue postulationis. s. per nuncios cum
dicitur.

c. Et misit rex sedechias etc. ad hieremias p̄p̄az di-
cit p̄ nobis etc. dicit ei ra. sa. q̄ iste sedechias erat de

Jeremie

Remanuerunt: s. fuit p. maloz p. filium decepto. **J**eremias autem liber ambulo. hoc dicit ad ostendendum regis reuerentiam erga eum. quia ipsum venire ad se non iussit sed ad eius solennes nuncios misit. **E**t non enim miserat eum in custodiam carceris. s. principes iochabim tunc rex eum in carcerem uerat p. ut dicitur est in ca. p. ce-

denti. tercio ponit causa postulationis sedechie cui dicitur. **I**gitur exercitatus pharaonis chaldei enim obsideres babiloniam auidentes egyptios venire in auxilium iudeorum dimittentes obsidionem occurrerent egyptiis: tunc sedechias spauit se liberandum simpliciter a chaldeis ipse quod quiescit a hieremia super babiloniam summi audiuit ab eo dicitur non sequitur nisi hieremie.

Ecce exercitatus pharaonis egressus est in auxilium vobis non valebitis subdit. **R**euertere inter sua dicit autem bicra. s. a egyptiis veniebatur per mare in nauibus et dominus fecit apparere supra mare similitudines boium sumerorum. tunc dixerunt egyptiis isti sunt p. n. qui fuerunt sumerorum si p. iudeis ad quod auxilium p. ceditur: et sic indigni redierunt: s. istud v. fictici. quia ab exitu de egypto quando illi fuerunt sumerorum vsque ad tempus sedechie fuerunt anni nongentim vel circiter qui autem egypti qui erant bo-

mines sensati crederent corpora tanto tpe fuisse in mari absque omnimoda dissolutioe non est aliquid verisimile: et ideo sicut dictum est supra redierunt moti timore. quia chaldei tanquam potentiores iam occupauerant magnam partem terre regis egypti. ut b. iiii. Reg. xliii. **E**t redierunt chaldei ad obsidendum et destruendum babiloniam. cetera patent vsque ibi.

Sophonias filium maaiel sacerdotem ad hieremiam prophetam dicens. **O**ra pro nobis dominum deum tuum nam hieremias autem liber ambulat in medio populi. **N**on enim miserat eum in custodiam carceris. **I**gitur exercitatus pharaonis egressus est de egypto: et audientes chaldei qui obsidebant babiloniam huiusmodi nuncium receperunt ab hieremia. **E**t factum est verbum domini ad hieremiam prophetam dicens. **H**ec dicit dominus deus israel. **S**ic dicitis regi iuda qui misit vos ad me interrogandum. **E**cce exercitatus pharaonis qui egressus est in auxilium vestrum inter terram suam in egyptum: et redient chaldei et bellabunt contra ciuitatem hanc: et capiet eam et succendent igni. **H**ec dicit dominus. nolite decipere animas vestras dicentes euntes a bibunt et recedent a nobis chaldei quia non a bibunt. **S**ed si percusserit omnem exercitum chaldeorum qui plerumque aduersum vos et derelicti fuerint ex eis aliqui vulnerati: singuli de tentorio suo surgent et incedent ciuitatem hanc igni. **E**rgo cum recessisset exercitus chaldeorum ab hieremia ipse exercitatus pharaonis egressus est

tem ad emnati. ut b. ca. sequenti. **E**t in ergastulum. i. in laboris locum. et dicitur ab ergo quod est labor et noia sic. quia laboriosum erat ibi esse. et quia redigati ibidem cogebant laboriosa operari. **M**ittens autem. hic ponit sedechie iterata interrogatio cum dicitur. **I**nterrogauit eum in domo sua. ad quam fecerat eum venire. **A**bscondite. ne offendat principes qui eum in carcerauerat. **P**utasne est primo a domino. ut toccas me de futuro. **E**t ait. In manus regis babilonis traderis. non celans veritatem timore mortis. **Q**uid peccauit tibi etc. quod dicitur non merui erga te vel tuos in carcerari. quia quicquid locutus sum dixi de mandato domini: quod probat per falsitatem prophetarum contrarium afferentium dicens. **U**bi sunt prophete vestri etc. quod dicitur per effectum patet quod dicebant vobis falsum. per ponit supplicatorem suam dicens.

mias voluit ire: et hoc est quod dicitur. **E**rgo cum recessisset etc. et per ista vsque ibi. **M**ittens autem dicitur diuideret ibi possessionem. s. ager quem emerat. ut b. s. xxii. possessionem eius accipietis et sic sepanto seu diuidendo a venditore. **I**n conspectu civium. videbat enim cito ipsum in babilonia

duendum. **I**deo volebat ante in possessionem se ponere. **C**um venisset ad portam beniamin sic noiatas. quia ad sortem beniamin ducebat. **E**rat ibi custos etc. filius selemie filii ananie. dicitur Rab. sa. quod iste custos erat nepos ananie cuius mortem festinam nuntiavit hieremias s. xxviii. propter quod erat prius ad inferendum calumniam hieremie. s. quod fugeret ad chaldeos ut proditor ciuitatis ipse quod non audiuit eius excusationem. **E**t adduxit eum ad principes qui erant peiores ipso sedechia rege ut predictum est. **C**esum cum miserunt in carcerem. tanquam dignum non solum carcerem. sed etiam plagis siue morte. **Q**ui erat in domo Ionathan. ille carcer erat durior alijs. **I**taque ingressus est hieremias in domum lacus. i. in carcerem iuxta lacum in quo proiebantur ad mortem

hieremias de babilonia ut iret in terram beniamin. et diuideret ibi possessionem in conspectu civium. **C**umque puenisset ad portam beniamin erat ibi custos porte pro vices nocte hieremias filius selemie filii ananie: et apprehendit hieremiam prophetam dicens. **A**d chaldeos profugis. **E**t respondit hieremias falsum est non fugio ad chaldeos. **E**t non audiuit eum sed apprehendit hieremias hieremias: et adduxit eum ad principes. **E**thiopes irati principes per hieremiam cesum eum miserunt in carcerem quod erat in domo ionathan scribe. **I**psa ei proposita erat super carcerem. **I**taque ingressus est hieremias in domum lacus et in ergastulum: et sedit ibi hiemis diebus multis. **A**ditores autem sedechias rex tulit eum et interrogauit eum in domo sua: abscondite et dixit. **P**utasne est primo a domino. **E**t dixit hieremias: **N**on est. **E**t ait: in manus regis babilonis traderis. **E**t dixit hieremias ad regem sedechiam. **Q**uid peccauit tibi et suis tuis et populo tuo: quia misisti me in domum carceris. **U**bi sunt prophete vestri qui propheteabant vobis et dicebant:

tem ad emnati. ut b. ca. sequenti. **E**t in ergastulum. i. in laboris locum. et dicitur ab ergo quod est labor et noia sic. quia laboriosum erat ibi esse. et quia redigati ibidem cogebant laboriosa operari. **M**ittens autem. hic ponit sedechie iterata interrogatio cum dicitur. **I**nterrogauit eum in domo sua. ad quam fecerat eum venire. **A**bscondite. ne offendat principes qui eum in carcerauerat. **P**utasne est primo a domino. ut toccas me de futuro. **E**t ait. In manus regis babilonis traderis. non celans veritatem timore mortis. **Q**uid peccauit tibi etc. quod dicitur non merui erga te vel tuos in carcerari. quia quicquid locutus sum dixi de mandato domini: quod probat per falsitatem prophetarum contrarium afferentium dicens. **U**bi sunt prophete vestri etc. quod dicitur per effectum patet quod dicebant vobis falsum. per ponit supplicatorem suam dicens.

Flunc g̃ rē. nē me remittas in tomum ionathe. qz ibi erat carcer nimis durus: cui assensit rex: nō de totali liberatione. p̃ p̃ncipes. s̃ de mutatioe carceri ad locū mag̃ bñanū: 7 puidēs ei de victu. **g** Excepto pulmēto. p̃ hoc intelligit̃ q̃ cū pane daret̃ ei pulmētum. bebrei tñ di cūt q̃ bec est vera lra. De vico panificum 7 sic nō exp̃mit̃ hic datio pulmenti. s̃ hoc vñ de pane. puidere sibi

Ca. xxxviii.

Adiuit. hic dñr a p̃ncipib⁹ mors hieremie pcurat. Et diuidit in duas ptes. qz p̃mo ponit bñdī pcuratio. sc̃do hieremie subleuatio. ibi. Audiuit aut̃. Circa p̃mū ponit occasio pcuratōnis cū dñ.

Audiuit aut̃ saphacias rē. s̃mōes q̃s hieremias loq̃bať ad oēz pplm: licet em̃ eēt r̃clusus in vestibulo carceri tñ ad locum illum poterat homines ingredi q̃bus non tacebat veritatem de futuris. sicut patuit p̃ effectū postea: 7 subdit̃ mort̃ eius pcuratio cū dñ. Rogam⁹ vt occidat̃ homo iste.

De industria em̃ rē. q. di. denunciat falsa tanq̃ hostis reipublice: 7 subdit̃ p̃cessio.

Ecce ipse in manib⁹ vris est rē. licz aut̃ rex hoc p̃cesserit ne incurret̃ malivolentiam p̃ncipum tñ nō excusat̃ a pctō mortali conſentiēdo in mortē innocentis 7 p̃be te dñ.

Tulerūt g̃ hieremiam 7 piecerūt eum in lacu 7 ibi moreret̃ fame 7 de mersione intra lutū: 7 sic dura morte.

Audiuit aut̃. s̃ dñr ponit̃ ip̃s hieremie subleuato. 7 diuidit̃ in duas. qz p̃mo ponit̃ subleuatio hieremie. sc̃do p̃sultatio sedechie. ibi. Et misit̃ rex. Circa p̃mū dñ.

Audiuit autem abdemelech ethiops. hoc exprimitur ad denotandum iudeoz crudelitatem qui nō p̃patebāt

nō veniet rex babylōis sup vos 7 sup terrā hanc. **M**ūc g̃ audi obsecro dñe mi rex. **G**aleat tēpcatio mea in cōspectu tuo: 7 ne me remittas in tomuz ionathe scribe ne moriar ibi. **P**recepit g̃ rex sedechias vt traderet̃ hieremias in vestibulum carceris 7 daret̃ ei torta q̃tidie panis: **g** excepto pulmento: tñ nec p̃sumerent omnes panes de ciuitate. **E**t mansit hieremias in vestibulo carceris.

Audiuit autē saphacias fili⁹ madiā 7 hiedelias fili⁹ phassur 7 iuda fili⁹ selemie 7 phassur fili⁹ melechie s̃mōes q̃s hieremias loq̃bať ad oēm pplm dicens.

Dec dicit dñs. Quicūq̃ māserit i ciuitate hac: moriet̃ gladio 7 fame 7 peste: q̃ aut̃ pfugerit ad chaldeos viuet 7 erit aīa ei⁹ sospes 7 viuēs

Dec dicit dñs tradēdo tra det̃ ciuitas h̃ i manu exercitus regis babylonis 7 capiet eam. **E**t dixerunt p̃ncipes regi. **R**ogamus vt occidat̃ hō iste. **D**e industria ei dissoluit man⁹ viroz belantiū q̃ remanserūt in ciuitate hac: 7 manus vninersi ppli loquēs ad eos vnūsa vba hec. **S**iqui idem homo iste non querit pacem pplō huic s̃ malum. **E**t dixit rex sedechias. **E**cce ipse in manib⁹ vris est. **N**ec em̃ fas est vobis q̃cū negare. **T**ulerūt g̃ hieremiam 7 piecerūt eū in lacum helchie filij ama-

hieremie. 7 sibi p̃patebat homo nationis extraneē. dicit tñ **R**a. sa. qz duc sunt dictōes tales. abdemelech. i. fu⁹ regis. 7 sic nō est nomen alic⁹ boīs determinati s̃ fui regis indifferentē p̃ q̃cūq̃: 7 qd̃ subdit̃. **E**thiops dicit̃ evez q̃ est ibi c̃busi qd̃ signat̃ ethiopes in q̃cūq̃ casu in singula-

lech: qui erat in vestibulo carceris 7 summiserūt hieremiam in funib⁹ in lacum in quo nō erat aqua s̃ lutū **D**escēdit itaq̃ hieremias in scenum. **A**udiuit autē **A**bdemelech ethiops vir eunuch⁹ q̃ erat in tōmo regis: q̃ misissent hieremias in lacū. **P**orro rex sedebat in porta bēiamin. **E**t egres sus est abdemelech d̃ tōmo regis: 7 locut⁹ est ad regem dicens. **D**ñe mi rex: male fecerūt viri isti oīa quecūq̃ perpetrarunt p̃ hieremias p̃phetaz: mittentes eum in lacum vt moriet̃ ibi fame. **N**ō sunt em̃ panes vlē in ciuitate. **P**recepit itaq̃ rex abdemelech ethiopi dicens **T**olle tecum hinc triginta viros 7 leua hieremiam p̃phetam de lacu anteq̃ moriet̃. **A**ssumptis g̃ abdemelech secum viris ingressus est tomum regis q̃ erat sub celario 7 tulit inde veteres pannos 7 antiqua vestimēta q̃ p̃putruerant: 7 sūmisit ea ad heremias in lacū p̃ funiculos. **D**ixitq̃ **A**bdemelech ethiops ad hieremias p̃ham. **D**one vetēs pannos 7 s̃ scissa 7 putrida sub cubito manuz tuaz: 7 sup funef. **F**ecit g̃ hieremias sic **E**t extraerunt hieremias funib⁹: 7 eduxerunt eum de lacu. **M**ansit autem hieremias in vestibulo carceris 7 misit̃ rex sedechias. **E**t tulit ad se **H**ieremiam p̃phetaz: **k** ad ostiū terciū qd̃

casu in singula-
ri. qz oīa noīa be
braica sunt inde
clinabilia. sicut
apd̃ nos cornu
7 gclu: 7 sic dicit̃
q̃ c̃busi ē gti ca-
sus. i. ethiops 7
referē ad sede-
chiaz eo q̃ erat
denigrat⁹ vita 7
fama 7 sic alijs
locis cōiter sic ē
intelligēdū. s̃ in
lra hic 7 in seq̃r
tib⁹ magis dī q̃
abdemelech sic
nomē p̃riū 7 q̃
fuerit ethiops
natione.

f **E**t eunuch⁹
i. castus 7 bone
stus. cetera pa-
tent vsq̃ ibi.

g **D**one vete-
res pannos rē. p̃
talē ei modū po-
terat leuari fac-
li⁹ 7 tēbi d̃ luto.

h **E**t misit̃ rex.
hic dñr ponit̃ se-
dechie p̃sultatō
vbi p̃mo p̃siliū
q̃rit. sc̃do datus
renuif̃ ibi. **E**t di-
xit rex. terciō s̃
secreto ponit̃ ibi
dixit̃ g̃. **C**irca
p̃mū ponit̃ se-
dechie infroga-
tio cum dñ.

i **E**t tu. ad se
hiere. nolebat ei
ad ip̃m ire du-
plici de cā: tñ qz
nō decebat regē
ire ad carcerem
tum qz volebat
factū suū absco-
dere q̃ntū pote-
rat. secreti⁹ autē
poterat hieremi-
as ad regem ad-
duci q̃ q̃ r̃t̃ iret
ad euz. qz reges
incedūt cū ma-
gna comitia bo-
minum.

k **A**d ostium
terciū. erat em̃
añ templuz dñi

tria atria. s̃ mulieruz viroz 7 sacerdotum. vt dictum
fuit. iij. Regum. **O**stium autem sacerdotum erat ter-
cium. 7 ipse fecit eum venire vsq̃ ad locum illum añ
eo quod subditur. **Q**uod erat in tō. tomū. noī

h̃r p̃ dñ. p̃ rē

Jeremie

accipit p domo
templi pafe. s eri.
az p edificijs a
lis ad templuz
ptinentibus.

a Et dixit rex
petendo a biere
mia diuinu ora
culu z psiliu. se
cuto ponit bie
remie rnsio. ibi.
b Dixit aut. p
mittit tu biere
mie assicuratio
cum di.

c Si annucia
uero tibi zc. z q
rit assensus ad
diuinuz psiliu
cum di.

d Et si psiliu
dedero zc. p m
aut pcessit fede
chias: id subdit
e Jurauit g se
dechias fr biere
mie cla. ne puo
carent pncipes
si fecisset h ma
feste. f Quiuit
dñs zc. i. sic ex
q de uiuit aias
nfas creauit.

g Si occidero
te. accipit h si p
ñ. q. d. sicut vze
illud qd dixi sta
vze est qd no oc
cidat te p memet
ipm: nec etiaz p
aliq: id subdit.
b Et si tradide
ro te i ma. viroz
istoz. l. pncipuz
q posuerant eu
in lacu vt dictu
est. cetera patet
vsqz ibi.

i Et succedet
eam igni. q. d. tu
eris ca b incen
du qd rputabaf
pctm. guiffimū.
k Et dixit. dic
pñr psiliu datu
renuif cu di.

l Sollicitum
pe iudeos zc. i
q appet maligni
tati iudeoz z cru
delitas. qz fede
chias magis ti
mebat eos qz ex
tranços.

m Et illudant mibi. infero morte obprobriofam z
vile. plus em timebat modū moriendi obprobriofuz
q ipsam mortem. cetera patent vsqz ibi.

n Et ipse dicent tibi improbando.
o Preualuerit aduer. te viri paci. tui. i. pbe falsi de
nūciantes pacem tibi.

p Demersert te in sceno. i. ad statum vilitatis.
q Et in lubrico pedes tuos. dāto tibi occasiōs ruine

erat in domo dñi. **Et dixit**
rex ad hieremias. **Interrogo**
ego te fmonem ne abscon
das a me aliquid. **Dixit at**
hieremias ad sedechia. **Si**
annūciauero tibi: nunqd n
inficies me. **Et si psiliu**
dedero tibi: nō me audies.

Jurauit g rex Sedechias
hieremie claz dices. **Quit**
dñs q fecit nobis aiam hāc
si occidero te? z si tradide
ro te in man? viroz istoz q
querūt aiam tuaz. **Et dixit**
hieremias ad sedechiam.

Hec dicit dñs exercituū te
us israel. **Si pfect? exieris**
ad pncipes regis babilōis
viuet aia tua: z ciuitas hec
nō succendet igni: z saluus
eris tu z dom? tua. **Si aut n**
exieris ad pncipes rgis ba
bylonis: tradet ciuitas hec
in man? chaldeoz: z succē
dent eam igni z tu nō effu
gies te manu eoz? **Et dixit**
rex sedechias ad hieremias

Solicite sum ppe iudeos q
transfugerūt ad chaldeos:
ne forte tradar in man? eoz?
z illudāt mibi. **Rndit at**
hieremias: z dixit ei. **Nō te**
tradent. **Audi qso vocē dñi**
quam ego loqz ad te: z bñ
tibi erit: z viuet anima tua
Qz si nolueris egredi iste est
fimo quem ondit mibi dñs

Ecce omnes mulieres que
remanserūt in domo regis
iuda: educēt ad pncipes
regis babilonis: z ipse di
cent. **Seduxerūt te: z pua**
luerūt aduersum te viri pa
cifici tui: p temerserūt te in
sceno: z i lubrico pedes tu
os: z recesserūt a te. **Et om**
nes vxores tue z filij tui edu

cent ad chaldeos: z nōn ef
fugies man? eoz? h in manu
regis babilonis capieris: z
ciuitatem hāc pburet igni.

Dixit g sedechias ad hie
remiam. **Nullus sciat vba**
hec: z nō morieris. **Si aut**
audierit pncipes q: locu
tus sum tecū: z venerint ad
te: z dixerint tibi indica no
bis qd locut? sis cū regene
celes: z nōn te inficiem? z
qd locut? est tecū rex: dices
ad eos. **Prostrauit ego pces**
meas coram rege: ne me re
duci iuberet in domū iona
thā: z ibi morerer. **Venerūt**
g oēs pncipes ad hieremi
am: z interrogauerūt eū. **Et**
locut? est eis iux oia vba q
pcepit ei rex. **Et cessauerūt**
ab eo. **Nihil em fuerat au**
ditum. **Mansit vs hieremi**
as in vestibulo carceris vs
q ad dies q capta est hirlm
Et factum est vt caperetur
hierusalem. **Cxxxix.**

Anno nono sedechie
regis iuda mense. x. ve
nit **Nabuchodonosor rex**
babilonis z omnis exerci
tus eius ad hirlm z obside
bant eam. **Undecimo autē**
anno sedechie mēse quarto
qnta mēsis: apta ē ciuitas
z ingressi sunt oēs pncipes
regis babilonis: z sederūt
i porta media: neregel sere
fer semagar nabuzar sachi
rabsaces neregel sereser reb
magz omnes reliqui pnci
pes regis babilonis. **Cūqz**
vidisset eos **Sedechias rex**
iuda z omnes viri bellato
res: fugerunt z egressi sunt
nocte de ciuitate: per vias
horti regis z p portas que

onis: cum dicitur.

Anno nono sedechie. scdo tempus captiois cū dñ.
Undecimo aut anno zc. z ptz lra. tercio describit ipsa ca
ptio: cum dñ. b Aperta est cūi. fractis muris extero
ribus z portis: id subdit. **c** Et sede. in por. me. neregel
z ceteri dispo fuerūt se ad inuadendū portas secūdi mu
ri. **Quod cū vidisset sedechias z viri sui videntes q non**
poterant resistere territi fugerūt. d Per viā hoz. r. i. q

Et recesserunt
a te. qz imminente
captione ciuitatis
transfugerunt ad
chaldeos. **Cetera**
patent.

Dixit g. hic
pñr negociū in se
creto ponit time
bat ei sedechias of
fensam principum
si ad eoz nozicias
pueniret tractat?
inter ipm z biere
miam. z patet lra
vsqz ibi.

Prostrauit ego
pces meas coram
rege ne me re.
duci iuberet in B
vex dixit rex biere
mias als non obe
diuisset ei mentien
do z hoc ptz ex hoc
qd supra dictū est.
q rex iurauit ei q
nō inficeret eum.
nec traderet eū in
man? principum q
miserat eum in tra
lacum q erat in do
mo ionathan scri
be. nec est verisimi
le q rex iurasset de
aliquo qd hieremi
as non petiuisset.
Cetera patent in
litera.

Ca. xxxix.

Anno nono
Superius
descripta ē
destructio hirlm. p
phetice. hic pñr de
scribit hitorice. et
diuidit in duas p
tes. qz primo fit p
positum. secūdo po
nit quoddam cor
relarium capi. xlv.
Prima in duas. qz
primo describit ci
uitatis captio. se
cundo pñr remanē
tis ordinatio. ibi.
Et reliqas. Circa
primam primo po
nit tempus obsidi

ducebat dñs hostiū. **Et** p portas q̄ erat inē duos muros. dicit Ra. fa. q̄ ibi erat vna porta ad ingrediēdū viā subteranea: e' erit' erat longe a ciuitate p̄ quā fugerūt. **Persecut'** est aut' eos exer. chal. p̄ iudiciū iudeoz q̄ transfugerāt ad chaldeos. vt dicit ioseph'. Ra. fa. aut' dicit q' de' fecit appare- re vnam ceruam q̄ in sup̄ficie tre cur- rebat sup̄ viam s̄b- raneā z chaldei eā sequentes viderūt sedechiam z viros e' alōge exites sup̄ terrā: z sic eos cepe- rūt: vt dcm̄ fuit dis- fusi'. iij. Reg. cete- ra patet vsq' ibi.

Et locut' est ad eū iudicia. p̄mo v- bo arguendo eū de infidelitate z pu- rior. scdo fecit filios ei' occidendo corā eo z oēs nobiles q̄ dederant ei p̄siliūz rebellandi. Ra. fa. dicit q' p̄ nobiles h̄ intelligunt. lxx. se- nes iudices ppli cū rege z sumo sacer- dote. qd̄ fuerat insti- tutū a tpe moysi vt b̄ i. nu. xj. q. lxx. se- nes sustinerēt on' regiminis cū ipso. z dicit q' isti flara- uerūt iuramentum sedechie qd̄ fecerat regi babilonis. p̄ quod fecit eos oc- cidit. **Et** domū vulgi .i. domos accipien- to singulare p̄ plu- rali. qz chaldei in- cenderunt domos b̄rlin p̄ circuitum. vt b̄. iij. Reg. vi.

Et reliq̄as. hic p̄r ponit ordina- tio ppli remanētis. z p̄mo q̄tum ad eos q̄ p̄ntes erāt. scdo q̄tum ad eos q̄ fugerant. xl. c. ibi.

Cūq̄ audissent. Prima diuidit in duas. qz p̄mo ponit ordinatio generalis. scdo sp̄alis. ibi. **Precepit.** Circa p̄- mū sciendū q' p̄plus in ciuitate z territorio rept' post de- structōz ciuitatis erat in duplici dīa. qz aliq̄ ante captōz fugerant ad chaldeos. z aliq̄ inuenti fuerūt q̄ nō trans- fugerāt z isti erāt i duplici dīa qz erāt aliq̄ alie' valor' seu reputatōis. z isti cū p̄cedentib' fuerūt translati in babilo- nem. aliq̄ erant paupes z nulli' reputatōis in aliq̄ arte seu scientia. z isti fuerūt dimissi in terra ad colendū terras et vineas reddendo inde tributū regi babilonis p̄ godoliā quem p̄fecit eis: z fm̄ hoc ptz lra.

Precepit aut' .hic p̄r ponit ordinatio sp̄alis. i. de p̄so- na hieremie. interponit tñ saluatio abdemelech. ibi. **Ad** hieremiam. Circa p̄mū ptz lra vsq' ibi. **Tolle** illum. de carcere in quo positus fuerat vt dicitū est. ca. p̄cedenti.

erat inter duos muros: z e- gressi s̄t ad vias tētri' **Per-** secut' ē at' eos exercit' chal- deoz z p̄phēderūt sedechiā i cāpo solitudis hierichōti- ne. z captū adduxerūt ad na buch. regem babilonis in reblatha q̄ est i tra emath: z locut' est ad eū iudicia. **Et** occidit rex babilōis fi- lios sedechie in reblatha in oculis ei': z oēs nobiles iu- da occidit rex babilonis. **Oculos** q̄ sedechie eruit z vixit eū p̄pedib' vt duceret in babilonē. **Domū** q̄ re- gis' z domū vulgi succēderūt chaldei igni: z murr b̄rlin subūterūt. **Et** reliq̄as ppli q̄ remanserāt in ciuitate: z pfugos q̄ transfugerāt ad eum. z sup̄fluos vulgi q̄ re- māserāt trāstulit nabuzar- dan mgr̄ militū in babilo- nē: z d' plebe paupes q̄ nihil penit' hēbant: dimisit na- buzardan mgr̄ militie in t- ra iuda: z dedit eis vineas z cisternas in die illa. **Prece-** pat aut' nabuchodonosor rex babilonis de hieremia nabuzardan mgr̄ milituz dicens. **Tolle** illum: z pone sup̄ eū oculos tuos nihilq̄ ei mali facias: s̄ vt voluerit

Et pone sup̄ eum oculos tuos. ei in omnib' sp̄ati- endo: cetera patet vsq' ibi. **Et** tradiderūt eum godolie. vt ei puenienter de necessariis puideret. **Ad** hieremias. hic saluatio abdemelech in p̄ponit z scdo ordinatio circa hieremiam resumit in p̄n. se. c.

Circa p̄mū po- nit t̄pus reuela- tionis facte hie- remie de abde- melech salute cū dī. **Quam** clau- sus esset z cete- ra patet vsq' ibi

Et crunt in p̄spectu tuo i die illa. i. videbis s̄- mones meos p̄ hieremiam di- ctos impleri.

Et tradide- ris in man' viro- rum. i. chaldeoz. modus tñ libe- ratōis non plus hic exprimit. ce- tera patent.

Ca. xl.

Sermo q̄ fact' est zc. hic or- diato circa hie- miā resumit cir- ca quā sciendū q' sicut dicit ra. fa. hieremias vi- dens pplm̄ duci in babilonē in vinculis z cathe- nis iuit cū eo vsq' rama z pone- bat se volūtarie inf̄ ligatos z ca- thenatos suppo- nēs collū suū catthenis eozus fm̄ q' poterat. p̄pter qd̄ nabu- zardā cui rex cū recōmēdāerat noluit q' h̄ mō- iret cū iplo. s̄ p̄

Sermo q̄ fact' est ad hieremiam a dño post q' dimissus ē a nabuzardā mgr̄o militie tē rama qm̄ tulit eū vinctū catthenis in medio oim̄ q̄ migrabant de b̄rlin z iuda z ducebant in babilonem. **Tollēs** ergo

fuit in eius optione q' iret cū eo in babilonē honorifi- ce z nō sicut captiu'. vel q' remaneret in terra iuda cū godolia. z tñc fuit sibi fuclatū a deo q' remaneret. qd̄z fecit vt p̄ iplo remanente oraret. z circa ipm̄ quereret dñi volūtatē: z p̄pter hoc dī.

Sermo q̄ factus est ad hieremias a dño post q' di- missus est zc. z istud referē ad illud qd̄. j. dī. xlii. cum aut' p̄pleti essent. x. dies factū est s̄bum dñi ad hie- remiam zc. s̄ hic in p̄ponit hieremie remissio z fugituo- rum reuersio. z etiam godolie occisio.

De rama. nomē est loci vñ redit hieremias ad go- doliam ex causa p̄dicta.

Quando tulit eum vinctum catthenis. non p̄p̄is a quibus iam ante solutus fuerat in hierusalem sed catthenis transmigrantium quibus se ingerbat: deo subdit. **In** medio oim̄ q̄ migrabant zc. **Tollēs**

Hieremie

ergo princeps militie hieremia. ne nabuch. contra eu
offenderet si duceret hieremia taliter in babylonem.
e. **D**ns de. tu. locu. est ma. hoc. q. d. no debes ei tantu
ppati exq volutas e dei tui. f. **Q**uia peccastis dno
no loquitur hic. p hieremia. s. p plo de q erat.

G **N**unc g ecce
solui te. nolens
q sic in babylonem
ducans.
b. **S**i placet tibi
ut venias me
cu. boneste fm
regis mandatu
i. **V**eni. alr no.
k. **D**ecum noli
venire s habita
apud godolia:
in bebreo habet
Et ad huc no est
reversus. et re
uersus est ad go
dolia. qd sic ex
ponit ab bebre
is. Et ad huc no
est reversus. scz
pter verba na
buzard. s. tunc
facta est sibi re
uelato dno de re
uersione rone p
dicta. id sequit.
Et reversus est
ad godolia. s. p.
pter verba dnt.
iste ei godolias
transfugerat ad
chaldeos an ca
ptione ciuitatis
de consilio hie
mieve dicit. Ra
bi sal. ppter qd
rex babylonis p
fecit eu pplo re
maneri in terra
cetera patent in
lra.

Cumq audis
sent. **D**ic ponit
ordinato ppli qz
tum ad eos qui
fugerant. 7 diui
dit in duas par
tes. qz primo co
nit eoz recepto
benigna. scdo p
godolia cospira
tio maligna: ibi
Johanna aut.
Sua p me pris
ps in lra paucis
exceptis.
m. **Q**ui disper
si fuerat p regio
nes. s. circa iude
am. quia diuersi
fugiebant ad di
uersa loca spera
tes ibi habere
latibula. ppter
aliqua amicitia
feu familiarita
tem ibi pus con
tractam.

princeps militie hieremia
dixit ad euz. **D**ns deus tu
us locutus est malum sup
locu istu: 7 adduxit et fecit
dns sicut locutus e: qz pec
castis dno 7 no audistis vo
cem eius: 7 factus est vobis
sermo hic. **N**unc g ecce sol
ui te hodie d cathenis: que
sunt in manibz tuis. **S**i pla
cet tibi ut venias mecum in
babylonem: veni 7 ponam ocu
los meos sup te. **S**i aut di
splicet tibi venire mecum in
babylonem reside. **E**cce ois
terra in pspectu tuo e. **D**o
elegeris et q placuerit tibi
ut vadas illuc pge: 7 mecum
noli venire: s habita apud
godolia 7 filiu aicham filij sa
phan quem pposuit rex ba
bylonis ciuitatibz iude. **H**abi
tata g cum eo in medio ppli
vel qcumq placuerit tibi ut
vadas vade. **B**edit qz ei ma
gister militie cibaria 7 mu
niscula: 7 dimisit eum. **V**e
nit aut hieremias ad godo
liam filiu aicham in masphat:
7 habitavit cu eo in medio
ppli qui relictus fuerat in
terra. **C**umq audissent oes
pncipes exercitus q dispsti
fuerat p regiones: ipsi 7 lo
cu eoz q pfectisset rex baby
lonis godolia filiu aicham
terre: 7 q pmedast ei viros
7 mlicres 7 puulos 7 de pau
pibz terre q no fuerant tras
lati in babylonem: veneit ad
godolia in masphat 7 isma
el filius nathanie 7 iohanna
filius caree 7 ionathan 7 sa
reas filius thenoemeth 7 si
lu offi q erat de nethopha
7 iechonias filij maacha
ti ipsi 7 viri eoz. **E**t iura
uit eis godolias filij aicham
filij saphan 7 comitibz eoz
dicens. **N**olite timere serui.

Et iuravit eis godolias. q serualet vita eozum.
o. **E**cce ego habito in masphat. q. d. potestis ad me se
cure recurrere si in alia formidatis. p. **S** oes iudei q
erat in moab etc. q ad illa loca fugerat imminete guerra.
q. **A**udito q rex ba. reli. in iudea. i. qz ordinasset aliqs
de iudeis manere
pacifice i terra sua
ne terra redigeret
in solitudine. ppter
defectu cultoru. et
sic reddet inutilis
regi babylonis.

R **C**ollegit vinu
7 messem multa ni
mis. respectu ppli
qui remanserat. qz
quis chaldei vine
as 7 agros. p ma
gna pte destruxit
sent. cu illud qd re
mansit no solu fuit
sufficiens. s abun
das p illis paucis
iudeis qui in terra
habitabant.
s. **J**ohanna. **D**ic
pnr pnt maligna
cospiratio p godo
lia. 7 diuidit in du
as. qz primo cospira
tio fideliter de
git. scdo nequiter
pfiat se. cap. **P**ri
ma ps p3 vsq: ibi.
t. **S**ic qz. per
cutere aiama tua. i.
te occidere: frequen
ter est in scriptura
aia accipit p toto
bomic eomodo lo
quedi in q totu de
noiat a digniori p
te. iste aut ismael
eo q erat d sangui
ne regio indigna
bat q godolias p
erat plo. 7 id pnt
a rege ammon ad
que cofugerat au
tiliu ad ipm iugu
landu occulte. sed
istud innotuit Jo
hannan filio caree
7 socijs eius qui re
uelauerunt hoc go
dolie volentes reme
dium adhibere. s
ipse no credidit et
occisione ismaelis
pbiuit. 7 p3 lra.

re chaldeis. **H**abitare i ter
ra 7 seruite regi babylonis
et bn erit vobis. **E**cce ego
habito in masphat ut rñde
am pcepto chaldeoz qui
mittunt ad nos. **V**os autē
colligite vindemiam 7 messem
7 oleu 7 codite in vasis vris
7 manete in vrbibz vris qz
tenetis. **S**ed 7 oes iudei q
erant in moab 7 in finibus
ammō 7 in idumea 7 in vni
uersis regionibz **A**udito q
redisset rex babylonis reli
quias in iudea 7 q pposuit
set sup eos godolia filiu ai
cham filij saphan: reuersi st
inquā oes iudei de vniuer
sis locis ad q pfugerant: et
venerunt in terram iuda ad
godolia in masphat 7 col
legerunt vinu 7 messem mul
tum nimis. **J**ohanna aut
filius caree 7 oes pncipes
exercitus qui dispsti fuerat
in regionibz: venerunt ad go
dolia in masphat 7 dixerunt ei
Sic qz bahalis rex filio
rum ammō misit ismael fi
lium nathanie pcutere ani
mam tua. **E**t non credidit
eis godolias filij aicham. **J**o
hanna aut filius caree dixit
ad godolia scorsum in mas
phat loquens. **J**ho 7 pcuti
tia ismael filium nathanie
nullo sciente ne interficiat
aiama tuam 7 dissipent oes
iudei qui pgregati sunt ad
te: 7 pibunt reliquie iuda.
Et ait godolias filij aicham
ad iohannan filium caree.
Noli facere verbu hoc: fal
sum enim tu loqueris de is
mael.

Cap. xli.

Factū est in mese se
primo: venit ismael fi
lius nathanie filij elisama
te semie regali 7 optimates

Caplin. xli.

Factū est
Dic pnr co
spiratio is
maelis nequiter p
fiat. 7 diuiditur in
tre ptes. qz pmo
ponit godolie occi
sio. scdo occasio
psecutio: ibi. **A**u
diuit autē. tercio
M

populi trepidatio: ibi. Tulit ergo. Prima pars per vsq; ibi.
b Et comederunt ibi panes. noie panis intelligit ois ci-
 bus. fecit em eis godolias conuiuio credens q; venissent
 amicaliter ad ipm. **c** Surrexerunt aut ismael filius
 nathanie & decem viri &c. erant em multo plures aliter non

fecissent tale strage
 s' isti decem qui expti
 munf erat princi-
 pales cu eo. cetera
 patent vsq; ibi.

d Et chaldeos q;
 repti sut ibi. q; ali-
 qn mittebat de ba-
 bylone ad godoli-
 am: vt ruderet de
 officio sibi imposi-
 to. vt hf caplo pce-
 denti. Ecce ego ba-
 bito in masphath
 vt ruderet pcepto
 chaldeorum.

e Et viros bella-
 tores. qui erat cu
 godolia ad minuti
 one loci.

f Percussit isma-
 el. q; no pcauebat
 sibi. ismael aut & q;
 erat cu eo erant oc-
 culse armati.

g Secundo aut die.
 hic pnr ponit oc-
 ciso boim venien-
 tiu ad godolia de-
 uote cum di.

b Venerunt viri
 de sychem &c. rasi
 barba & scissis vesti-
 bus &c. dicit hic

Ra. sa. q; isti ibant
 in birlm ad offerre-
 dum munera in te-
 templo. q; qn recesser-
 unt de domibus su-
 is nesciebant templu
 esse cobustu. sed in
 via audierunt. & tuc
 in signu tristitie fe-
 cerunt barbas suas
 radi & vestes in ci-
 derunt fm moduz
 iudeoru in afflictio-
 ne existentiu. Sed
 non videt veru. q;
 templu fuit cobu-
 stum quinto mese
 quintadecima die
 mensis. vt babez infra. l.ij. viri aut isti venerunt mense se-
 ptimo. vt p; ex principio huius ca. & sic ab incendio tem-
 pli & ciuitatis vsq; ad aduentu eorum fluxerunt duo men-
 ses vel circiter. qd aut factu sic notabile tamdiu nesciret
 in locis vn venerunt no habet aliqua apparentia verita-
 tis. q; samaria q; plus distabat a birlm no distabat nisi p
 xvij. miliaria q; faciunt em. xiiij. leucas. & sychem p. xij. mi-
 liaria. vt of in descriptione terre sancte. Propter qd dice-
 dum q; godolias post destructionem templi edificauit in
 masphath altare dni. q; tpe samuelis fuit ibi archa dni &
 altare p aliqd tps. vt dictum fuit. j. Reg. vij. & ad illu lo-
 cum ex deuotione veniebant isti viri rasi tñ barbati & scis-
 sis vestibus in signu tristitie p templi destructione vt of-
 ferret in domo dni. sic em noiat locus illerone altaris. &
 q; erat statutus locus orationis. **i** Egressus ergo is-
 mael. vt eos deciperet. viderat ei eos de alto loco venientes

regis: & decem viri cu eo ad
 godolia filiu aichā in mas-
 phath: & comederunt ibi pa-
 nes sicut in masphath. Surre-
 xerunt aut ismael filius natha-
 nie & decem viri q; cu eo erant:
 & percusserunt godolia filiu
 aichan filij saphan gladio
 & interfecerunt eu que pfece-
 rat rex babilonis terre: oēs
 q; in deos qui erant cu godo-
 lia in masphath & chalde-
 os q; repti sunt ibi & viros
 bellatores percussit ismael.

Secundo aut die postq; occi-
 derat godolia nullo adhuc
 sciēte: venerunt viri de syche
 & de sylo & de samaria octo-
 ginta viri rasi barba & scis-
 sis vestibus & squalētes & mu-
 nera & thus habebant in ma-
 nu vt offerrent in domo dni
 Egressus ergo ismael filius
 nathanie in occursum eorū de
 masphath: incedens & plo-
 rans ihat. Cū aut occurrisset
 eis: dixit ad eos. Venite
 ad godolia filium aichā.

Qui cū venissent ad me-
 diū ciuitatis interfecit eos is-
 mael filius nathanie circa
 mediū lacu ipse & viri q; erant
 cū eo. Decem aut viri repti
 sunt inter eos: qui dixerunt
 ad ismael. Noli occidere
 nos q; habemus thesauros

incedens ploras. in hoc simulās se tolere de mo-
 te godolie. vt dicit aliqui. sed buic cōtradidere videt
 qd subdit. **i** Dixit ad eos. Venite ad godolia. scz
 secure tanq; ad pfectū terre. non em est verisile. q; loq;
 ref de cadaue: c' ipsius & aliorū interfectoū. qd magis
 volebat celare.
 & ideo cū di. In-
 cedens & ploras
 hoc est intelligē
 dū. q; cōforma-
 bat se cis iuctu
 repli & ciuitatis
 vt magis crede-
 rent sibi.

in agro frumenti & ordei et
 olei & mellis. Et cessauit et
 non interfecit eos cū fructu suis

Et aut in quez piecerat
 ismael oia cadauera viroz
 q; percussit p; godolia: ipse
 ē que fecer rex asa p; baasa
 regē isrl. Ipse impleuit isma-
 el filius nathanie occisio. Et
 captiuas duxit ismael oēs
 reliq;as ppli q; erant in mas-
 phath filias regis & vnuer-
 su pplm q; remaserat i mas-
 phath q; pmedauerat na-
 buzardan princeps militie
 godolie filio aichan. Et ce-
 pit eos ismael filius nathanie
 & abijt vt trāsiret ad filios
 ammō. Audiuit aut iohā
 nā filius caree & oēs pncipes
 bellatozū q; erant cū eo omē
 malū qd fecerat ismael fili-
 us nathanie & affūptis vni-
 uersis viris pfecti sē vt bel-
 larēt aduersū ismaelē filiū
 nathanie: & inuenerūt euz
 ad aq; multas q; sūt i gabaō

Qui vidisset ois ppli qui
 erant cū ismael iohā nā filiū
 caree et vnuerfos pncipes
 bellatozū q; erant cū eo: letati
 sūt. Et reuersus ē ois ppli
 quem cepat ismael in mas-
 phath: reuulsq; abijt ad io-
 hannā filiū caree. Ismael
 autē filius nathanie fugit

in agro frumenti & ordei et
 olei & mellis. Et cessauit et
 non interfecit eos cū fructu suis
 Et aut in quez piecerat
 ismael oia cadauera viroz
 q; percussit p; godolia: ipse
 ē que fecer rex asa p; baasa
 regē isrl. Ipse impleuit isma-
 el filius nathanie occisio. Et
 captiuas duxit ismael oēs
 reliq;as ppli q; erant in mas-
 phath filias regis & vnuer-
 su pplm q; remaserat i mas-
 phath q; pmedauerat na-
 buzardan princeps militie
 godolie filio aichan. Et ce-
 pit eos ismael filius nathanie
 & abijt vt trāsiret ad filios
 ammō. Audiuit aut iohā
 nā filius caree & oēs pncipes
 bellatozū q; erant cū eo omē
 malū qd fecerat ismael fili-
 us nathanie & affūptis vni-
 uersis viris pfecti sē vt bel-
 larēt aduersū ismaelē filiū
 nathanie: & inuenerūt euz
 ad aq; multas q; sūt i gabaō

Qui vidisset ois ppli qui
 erant cū ismael iohā nā filiū
 caree et vnuerfos pncipes
 bellatozū q; erant cū eo: letati
 sūt. Et reuersus ē ois ppli
 quem cepat ismael in mas-
 phath: reuulsq; abijt ad io-
 hannā filiū caree. Ismael
 autē filius nathanie fugit

Qui cū ve-
 ni ad me. ci. inter-
 fec. eos. Ibi em
 dimiserat boies
 armatos latētes
 ad hoc faciendū
 et ipse solus. vel
 cū paucis occur-
 rerat illis viris.
 Cetera patēt vs
 q; ibi.

Noli occide-
 re nos. q; babe-
 mus thesauros
 q. d. tibi erit ne-
 cessarius & inue-
 nire nō poteris
 nisi indicaueri-
 mus.

Zacus autē
 &c. ipse est que fe-
 cit asa rex ppter
 baasa. sicut hf.
 l.ij. Reg. xv. baasa
 rex isrl cepit
 edificare rama:
 vt nullus posset
 egredi secure de
 regno iude p;
 qd asa misit mu-
 nera magna re-
 gi syrie vt inua-
 deret regnū baasa
 qd & fecit pro-
 pter qd baasa fu-
 it compulsus di-
 mittere edificare
 rama. et tuc asa
 conuocato tota
 ppo suo ex lapi-
 dibus et lignis
 dicti edificij fe-
 cit fortalicia ad

manuendū se de baasa & tunc etiā fedt istū lacu ad lo-
 cū masphat fortificandū. **p** Et captiuas duxit &c.
 hoc videt cōtradidere ei qd supra dictū est. q; interfe-
 cerat iam añ oēs qui erant cū godolia in masphath.
 ppter qd dicendum q; ibi p masphath intelligit illud
 fortalicium paise vbi erat godolias filius aichan. hic
 aut territoriu qd erat circa istud fortalicium vbi mane-
 bant aliqui iudei qui nō fuerunt cū godolia interfecti
 Cetera patent. **q** Audiuit aut. Dic pnr describit
 ipsius ismaelis insecutio. Et p; l. i. vsq; ibi.

Et inue. eum ad aquas multas q; sunt in gabaon.
 licet gabaon sit in monte in quo nō sunt aque in abū-
 dātia. tñ desubtus erat vallis magna in q; erat iste aq.
 Quis vidisset ois ppli &c. letati sunt. p sua libera-
 tioe de manibus ismaelis ipso fugiere. fm q; di p; l. i. a
 Fugit cū octo viris. duo em de decē pncipalibus

manuendū se de baasa & tunc etiā fedt istū lacu ad lo-
 cū masphat fortificandū. **p** Et captiuas duxit &c.
 hoc videt cōtradidere ei qd supra dictū est. q; interfe-
 cerat iam añ oēs qui erant cū godolia in masphath.
 ppter qd dicendum q; ibi p masphath intelligit illud
 fortalicium paise vbi erat godolias filius aichan. hic
 aut territoriu qd erat circa istud fortalicium vbi mane-
 bant aliqui iudei qui nō fuerunt cū godolia interfecti
 Cetera patent. **q** Audiuit aut. Dic pnr describit
 ipsius ismaelis insecutio. Et p; l. i. vsq; ibi.
r Et inue. eum ad aquas multas q; sunt in gabaon.
 licet gabaon sit in monte in quo nō sunt aque in abū-
 dātia. tñ desubtus erat vallis magna in q; erat iste aq.
s Quis vidisset ois ppli &c. letati sunt. p sua libera-
 tioe de manibus ismaelis ipso fugiere. fm q; di p; l. i. a
v Fugit cū octo viris. duo em de decē pncipalibus

Jeremie

quos secum adduxerat fuerant interfecti.

Tulit ergo. **H**ic ponit ppli trepidatio. 7 pmo iste timor describit. scdo hieremie consiliu querit qz timor consiliatius facit vt dicit pbs. ij. rethorice. scda ps. inci pit in pncipio senq̄tis ca. Circa primu sciendu qz id timuit pls remanere in terra iudane ppter infectioez godolie qui tenebat ibi locu regis baby lonis venirent chaldei 7 interficeret totu pplm residuum impo nentes ei godolie homicidium et p3 lra paucis exceptis.

Quas redu xerat ab ismael filio nathanie. 7 hic est puctus 7 quod sequit.

De mas pbat nō signat locu vñ iohāna eas reduxit qz n̄ reduxit eas de maspbat s̄ de gabaon vt dictū est. 7 id li de mas pbat signat locu vñ erat ille reliquie. qz erat d̄ teritorio mas pbat. vt predictum est.

Quos redu xerat. s. iohāna filius caree 7 so cii eius.

Et pgerent et introirēt egyptum. rex enim egypti erat aduersarius regis baby lonis. et id credabant ibi esse securi.

In cap. xij. vbi dicit in postilla. Propter quod dicendum qz godolias.

Quod godolias post destructione templi edificasset maspbat altare dñi nullo mō videt dicendum. tum qz de tali edificatōe nulla fit hic mentio. nec. iij. Reg. nec in. ij. Paral. tum qz post edificatōe templi pbibitū erat sacrificare seu edificare altare nisi in loco templi. vt h̄ Deut. xvj. ca. 7 in alijs locis et id dicendū qz hoc qd dicitur. vt offerret in domo dñi intelligit de domo dñi in hierosolyma. qz h̄ scirent eā iam destructā. erat tñ apud eos celebris 7 veneranda sicut domus dñi. put etiā hodie ad illū locū pegrināt et libeter ibi offerret si pmitterent a saracenis.

In capitulo. xij. ponit postill. godoliam in mas pbat edificasse altare. vbi templo cōbusto ipse 7 alij obrulerunt suas deuotiones. Burg. dicit hoc nullo modo dicendū. vtens argumento sibi 7 wklef familiari. qz inquit in scripturis nō fit mentio 7c. scdo arguit ex Deut. vbi post edificatōe templi pbibet sacrificari in alio loco pter qz hierosolymis. Hic videt dicendū qz nō optet eundē modū viuendi seruare tpe pacis 7 psecutiois. tpe em̄ pacis dictū est oplis. Nihil tuleritis in via. tpe psecutiois dispensa-

tine vt dictum est. Sed nunc qui habet tunicā tollat fil et palliū. Ita tpe pacis nō licebat extra templum altare cōstruere. tpe transmigratōis potuit licere non ad sacrificandū in illo: sed p deuotōe offerenda. Nec oportuit de bmo ioge indifferenti in scriptura multā fieri mentionē.

istis: qz derelicti sum⁹ pau ci te plurib⁹ sicut oculi tui nos intuent: 7 annūciet nobis dñs deus tu⁹ viā p quā pgam⁹: 7 verbū qd faciam⁹

Dixit autē ad eos hieremias ppha. **A**udiui: ecce ego oro ad dñm deū vrm fm v. ba vñ: oē vbu qd cunqz n̄ dixerit mihi indicabo vobis nec celabo vos q̄c̄qz. **E**t illi dixerūt ad hieremias. **S**it dñs inter nos testis veritatis 7 fidei: si nō iuxta omne verbū in q̄ miserit te dñs deus tu⁹ ad nos: sic faciem⁹ siue bonū est siue malū. **V**o ci dñi dei nri ad quē mittimus te obediem⁹: vt bñ sit nobis cū audierim⁹ vocem dñi dei nri. **C**uz autē ppleti eēt dcc̄ dies: factū ē vbu dñi ad hieremias. **V**ocauit qz iohāna filiu caree 7 oēs pncipes bellatoz q̄ erāt cū eo: 7 vniuersum pplm a minimo vsqz ad magnuz: 7 dixit ad eos. **D**ec dicit dñs deus isrl ad quez misistis me:

phec p3 ad motiua Burg. Circa re siduuz huius libri nihil facit Burg. p tractatōe dignum 7 circa libzū trenom burg. cōmendat dñm 7 fratrem aureoli. contra postil. tñ nihil tangit in singulari.

Capitulum. xij.

Accesserunt. **R**ices pplis vellet in egyptū fugere. tñ prius voluerūt consiliuz hieremie querere. ppter qd diuidit in duas ptes. qz pmo ponitur ppli petitio. scdo hieremie rñsio: ibi. **D**ixit autē. **S**nia pme ptis p3 vsqz ibi.

Cadat ozo nra in cōspectu tuo. i. humiliter te precamur vsqz ad pedū oscula.

Ora p nobis 7c. 7 p3 lra 7c. **D**ixit autē. **H**ic pñr ponit hieremie rñsio. **E**t diuidit in duas. qz pmo qrit eozū assensum. scdo explicat eis dñi rñsum ibi. **C**um autē cōpleti essent. **Q**uesiuit autē hieremias assensum ppli vt faceret pmpete sine rebellionē aliqua dñi rñsum sibi fieri dum. qz minus malū est consiliū dñi nō querere qz questi tum 7 datū respuere. ppter qd dicit saluator Lu. xij. **S**eruus qui sciuit voluntatē dñi sui 7 nō fecit vapulabit mult. 7 pplis nō solū assensit s̄ assensum iuramēto firmatū dices. **S**it dñs inter nos testis veritatis. iurare em̄ est deū testē inuocare. **S**i nō iuxta omne verbū 7c. subintelligit punit nos fm veritatē sue iusticie si nō sic fecerimus. **S**ive bonū est. i. p̄sperum. **S**ive malū. i. asperū qz nō accipit hic p malo culpe. s̄ pene sicut medicina amara suscipiēda est. ppter sanitatē inde sequentē. **C**um autē cōpleti. **H**ic pñr hieremias explicat diuinū rñsum sibi factū. 7 diuidit in duas ptes. qz pmo ponit huius rñsi explicatio. scdo eius refutatio ca. se. **C**irca primū sciendū qz rñsū dñi stat in hoc qz pmo p mittit eis bonū si in terra iuda remanserint. scdo p̄dicat malū si exierint: ibi. **S**i autē dixeritis. **C**irca p̄mū p̄mittit tps diuinū rñsi cū dicit. **C**ū autē cōpleti essent. x. dies 7c sic est in bebreo. 7 id aliqui libri male bñt. **S**eptē. ex hoc p3 qz hieremias querēdo diuinū rñsum orauit. x. diebus. qz audita petitōe ppli rñdit supra. **E**cce ego oro 7c. q. v.

Et nunc incipiam orare pro vobis. Cetera patent vsq; ibi.
k Et prosterneret pedes vestros in conspectu eius. Cetera patent vsq; ibi.
l Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
m Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
n Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
o Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
p Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
q Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
r Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
s Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
t Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
u Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
v Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
w Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
x Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
y Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.
z Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Cetera patent vsq; ibi.

ut prosterneret pedes vestros in conspectu eius. Si quiescentes manseritis in terra hac et edificabo vos et non destruam: plantabo et non euellam. Nam enim placatus sum super malo quod feci vobis. Nolite timere a facie regis Babilonis quem vos pavidi formidatis. Nolite metuere eum: quia vobiscum sum ego ut salvos vos faciam et eruam te manu eius: et dabo vobis misericordias et misererebor vestri: et habitare vos faciam in terra vestra. Si autem dixeritis vos: non habitabimus in terra ista nec audiuimus vocem domini dei nostri dicentes: nequaquam: sed ad terram egypti pergemus: ubi non videbimus bellum: et clangorem tube non audiemus: et famem non sustinebimus: et ibi habitabimus propter hoc nunc audite verbum domini reliquie iuda. Decidit dominus deus exercituum deus israel. Si posueritis faciem vestram ut ingrediamini egyptum et intraveritis ut ibi habitetis propterea gladius quem vos formidatis ibi apprehendet vos in terra egypti: et famem pro qua estis solliciti adhibebit vobis in egypto et ibi moriemini. Oesque viri qui posuerint faciem suam ut ingrediantur egyptum ut habitent ibi: morientur gladio et fame et peste. Nullus de eis remanebit: nec effugiet a facie mali quod ego afferam super eos: quia sic dicit dominus exercituum deus israel. Sicut conflatus est furor meus et indignatio mea super habitatores babilonis: sic conflabit indignatio mea super vos cum ingressi fueritis egyptum: et eritis in iustitiam vestram et in stuporem: et in maledictum: et in obprobrium: et nequaquam ultra videbitis locum istum. Verbum domini super vos reliquie iuda. Nolite intrare in egyptum: Scientes scietis quia obstaculus sum vobis hodie: quia te

cepistis animas vestras. Quos enim misistis me ad dominum deum vestrum non struz dicentes. Ora pro nobis ad dominum deum nostrum: et iuxta omnia quae cumque dixerit tibi dominus deus noster: sic annuncia nobis et faciamus. Et annunciaui vobis hodie: et non audistis vocem domini dei vestri super universis pro quibus misit me ad vos. Nunc ergo scientes scietis quia gladio et fame et peste moriemini in loco quem voluistis intrare ut habitaretis ibi. **Capitulum xliij.**
Actum est autem cum conpleisset hieremias loquens ad populum universos sermones domini dei eorum pro quibus miserat eum dominus deus eorum ad illos omnia verba haec dixit azarias filius ozie et iohanan filius caree et omnes viri superbi dicentes ad hieremiam. Mendacium tu loqueris. Non misit te dominus deus noster dicens ne ingrediamini egyptum ut habitetis illic: sed baruch filius nerie incitat te aduersum nos ut tradat nos in manus chaldeorum et interficiat nos et tradat faciat in babilonem. Et non audiuit iohanan filius caree: et omnes principes bellatozum et universos populos vocem domini ut manerent in terra iuda sed tollens iohanna filius caree et universi principes bellatozum: universos reliquiarum iuda qui reversi fuerant de cunctis gentibus ad quas fuerant ante dispersi ut habitarent in terra iuda: viros et mulieres et parvulos et filias regis et omnem animam quam reliquerat nabuzardan princeps militie cum godolia filio aichan filii saphan: et hieremiam prophetam et baruch filium nerie: et ingressi sunt in terram egypti quia non obedierunt voci domini: et venerunt vsque ad taphnis. **Et factus est sermo domini ad hieremiam in taphnis:**

exemplum dicendum. maledicat tibi deus sicut illis iudeis. Cetera patent.
b Quos enim hic dicit adducit ad predicta assumit ex hoc quod rogauerunt hieremiam de querenda domini voluntate pro mittentes et asserentes se iuramento verbo domini simpliciter facere. ut patet ex supradictis et ideo grauius erat retrocedere quam si non petiuissent et se taliter asseruissent. et ex istis patet sententia.
Capitulum xliij.
Actum est postquam posita est diuina rursus explicatio. Dicitur interponitur eiusdem refutatio. et diuiditur in duas partes. quia primo haec refutatio ponitur et secundo pena sequens subiungitur. **Et factus est sermo domini ad hieremiam in taphnis.**
d Et hieremiam prophetam et baruch. Isti enim non ibant voluntarie. sed coacti a principibus bellatozum et populo et venerunt vsque ad taphnis: nomen est civitatis famose in egypto.
e Et factus est. Dicitur consequenter pena debita sub

Jeremie

lingit. 7 primo ppter peccatū inobediētie. scdo ppter peccatū idolatrie. c. sc. Prīmū ostēdit sensibili signo cū dicitur Sumere. sub muro lateritio. in beb. br. In luto lateritio. i. in luto disposito ad faciendū inde lateres. g. Cernētibus viris iudeis. vt cū cōpletū fuerit sint memores q̄ p̄re dictū est eis.

b. Ecce ego mittā 7 assumā nabuch. instigā vō eū ad veniendū in egyptū. **i.** Seruū meū hō. qz erat executor diuine iusticie. **k.** Et ponā thronum ei sup lapides istos. i. sup locū vbi sūt lapides isti vel p̄. quia frequēter in bebreo ponit sup p̄iura. sicut dicitur cōsermōe q̄ ro thomag est sup secanā. Dicunt autē aliq̄ expostores catholici q̄ iudei s̄ hiere. miā scitati p̄ verba ista cū illis lapidibus interfecerūt eū et in hoc sequunt ephiphanū qui hoc 7 plura alia dixit de hieremia. s̄ hoc nō h̄ ex textu nec ex iosepho. Ra. fa. etiā sentit s̄riuz v̄yidebit ca. se. **l.** Quos i morte interficiet. aliq̄s captiuauit.

m. Et succēdet ignē in delubris. i. in tēplis. 7 dicunt delubra a deo les. qz ibi delent p̄tā s̄m erroze gentiliū. **n.** Et captiuos ducet illos. h̄ egyptios.

o. Et amicitē i. inuoluet. **p.** Terra egypti. multitudie exercitus regis babilōis. ita q̄ non poterit resistere. in bebreo b̄t. Et amicitē terraz egypti. i. inuoluet.

q. Sicut amicitē. i. inuoluet. **r.** Pastor pal. suo. pastor eniz trāfferēs greges

dicēs. **S**ume tibi lapides grandes in manu tua 7 abscondes eos in cripta q̄ est sub muro lateritio in porta domus pharaonis in taphnis: cernentibus viris iudeis 7 dices ad eos. **H**ec dicit dñs exercitū deus isrl.

Ecce ego mittā 7 assumā nabuchodonosor regē babilonis seruū meum: 7 ponam thronū eius sup lapides istos quos abscondit statuet solium suum sup eos. Veniensq̄ percutiet terram egypti q̄s in morte in mortem: 7 quos in captiuitate in captiuitate: et q̄s in gladio in gladiū. **E**t succendet ignē in delubris eorum egypti 7 comburet ea: 7 captiuos ducet illos. **E**t amicitē terra egypti sicut amicitē pastor pallio suo: 7 egrediet inde in pace. **E**t conteret statuas vniuersas solis q̄ sunt in terra egypti: et delubra eorum egypti comburet igni. **Ca. xliiij.**

Uerbū qd̄ factū ē ad hieremiā 7 ad oēs iudeos qui habitabāt in terra egypti habitantes in magdalo 7 in taphnis 7 in mēphis 7 in terra phatures dicens. **H**ec dicit dñs exercituum deus isrl. **V**os vidistis omne malum istud qd̄ adduxi sup hirlm 7 sup oēs vrbes iuda: 7 ecce deserte s̄ hodie: 7 non est in eis habitator ppter maliciā quā fecerunt vt me ad iracundiā puocarēt: 7 irent vt sacrificarent 7 colerent deos alienos quos nesciebant illi et vos 7 patres vestri. **E**t misi ad vos oēs seruos meos pphetas de nocte cōsurgēs mittensq̄ 7 dicens. **P**olite

de vno loco ad aliū inuoluit palliū suum. 7 portat sup bu mcrū. 7 p̄ hoc desinat q̄ rex de p̄dabit bona egypti portans ea ad terrā suā. iō subdit. **E**t egrediet inde in pace. i. sicut victor cui nō p̄t resisti. **E**t conteret statuas vniuersas solis. i. tēplū in q̄ colebat sol. qd̄ erat in ciuitate elioholes. **Ca. xliij.**

facere verbum abominatiōnis huiuscemodi. **E**t non audierūt nec inclinauerūt aurē suam vt conuerterent a malis suis 7 nō sacrificarent dijs alienis. **E**t conflata est indignatio mea 7 furor meus: 7 succēsa est in ciuitatibus iuda et in plateis hirlm: 7 verse sunt in solitudinem 7 vastitatem s̄m diem hanc. **E**t nunc hec dicit dñs exercituum deus israel. **Q**uare vos facitis malum grande hoc contra animas vestras vt intereat ex vobis vir 7 mulier paruulus et lacteus de medio iude: nec relinquat vobis quicq̄ residuum puo cātes me in operibus manuum vestrarum sacrificando dijs alienis in terra egypti in quam ingressi estis vt habitetis ibi: 7 disperetis: sitis in maledictionem 7 in obprobriū cū ctis gentibus terre. **N**unq̄d oblitū estis mala patrū vestrorum 7 mala regū iuda 7 mala vxorum eorum: 7 mala vestra 7 mala vxorum vestrarum q̄ fecerunt in terra iuda 7 in regionibus hirlm: **N**on sūt mūdati vsq̄ ad diem hanc: 7 nō timuerunt 7 nō ambulauerunt in lege dñi 7 in p̄ceptis meis: q̄ de di coram vobis 7 coram patribus vestris. **I**deo hec dicit dñs exercituum deus isrl. **E**cce ego ponā faciē meam in vobis in malū 7 disperdaz oēm iudam. **E**t assumā reliquias iude qui posuerūt facies suas vt ingrederent terram egypti 7 habitarent ibi: 7 consumentur omnes in terra egypti et cadent in gladio 7 in fame. **C**ōsumētur a minimo vsq̄ ad ma-

ca. sic noīata ab ell os qd̄ est sol 7 polis ciuitas. et de ea dicitur Esa. xij. ciuitas solis vocabit vna. **Capit. xliij.**

Uerbū. **D**ic p̄r ponit cōminatio pene p̄ctō idolatrie. 7 diuidit in duas. qz p̄mo ponit dicta cōminatio. scdo p̄li obstinatō ibi. **R**ndert autē. p̄ma ad huc in duas qz p̄mo arguit cul pa. scdo subdit pena: ibi. **I**deo hec dicit. **C**irca primū ponit locus cū dicitur **H**abitates in magdalo. i. noīa sūt villarū in quibus habitabāt iudei q̄ trāsfugerāt in egyptū vt dictū est ca. p̄cedēti. **C**os vidistis oē malum. i. q. d. ex eo q̄ vidistis sensibile penā quā intulit isrlm et terre iuda ppter peccatū idolatrie. 7 beretis eē correcti dicitur. **E**t misi ad vos oēs seruos. i. ad vos plures nūcios frequēter 7 solite ad retrahēdū vos de idolatria. cetera patent vsq̄ ibi.

Scōm diē hanc. i. vsq̄ ad hanc diē apparz māifeste v̄ dicta quam intulit cetera patēt vsq̄ ibi. **N**unq̄d oblitū est mala p̄m v̄rorū. q. d. b̄n debet eē mēores de pena quā eis ituli. vt sic in peccatis eos nō imitaremini. **N**ō sūt mūd. v̄ qz ad hanc diē. qz macia remanet in vobis q̄ estis eorum filij imitantes eos in malis. **H**ec dicit dñs. **H** ponit cōminatō pene et p̄z lra vsq̄ ibi. **Q**ui po. fa. su. vt igre. ter. egypti. se ad b̄ p̄firmado 7 alios iducēdo k. **Ca. xliij.**

Hieremie

In cap. xliij. ubi dicitur in postil. Et sacrificemus regi
ne celi.

Ubi nos habemus in hoc loco. Et sacrificemus
regine celi. in bebreo babeet. opi celesti seu celo
rum qd non est intelligendū de luna tm sed de

costellatōe syde
rū. put dictum
fuit. s. ca. vij. in
additione scda.
Caplin. xlv.

Urbu m
qd locu
tus est.
hic ponit qd dā
correlariū. z re
ferit istud dictū
ad tps pcedens
cum dicit.

Anno q̄rto
ioachim zc. z sic
p̄z q̄ istud fuit
an destructio ē
isrlm p. xvij. an
nos. qz ioachim
regnavit. xj. an
nis. z āno. xj. se
decie. iij. mēse
capta fuit birlm
vt dictum est su
pra. xxxix.

Hec dicit
dñs deus isrl ad
te baru ch zc. hic
dicit Rab. sa. q̄
iste baruch fere
bat molēte q̄p
se nō erat affec
tus sp̄m p̄betie
qz diu seruierat
Hieremie sicut
iosie mifer mo
ysi z beliseus mī
nister belye p̄se
cuti fuerunt do
num p̄betie. z sic exponit qd subdit.

Dixisti. tu
baruch. c. De mihi mi. zc. volebat esse de incarcera
tione hieremie. q̄ tūc erat reclusus. vt dictū ē. s. xxxvj.
et de hoc q̄ nō habebat sp̄m p̄betie. f. Laboravi
in ge. meo. p̄pter ista duo. g. Et requie non inueni
i. non sum exptus sup me requiescere sp̄m dñi. z sub
dit r̄sio sui dicti cū dicit in p̄sona dñi. b. Ecce quos
ego edificavi destruo. i. sp̄m meū z tēplū nōi meo de
dicatū destrua de p̄p̄nquo. i. Et tu queris tibi grā
dia. qui vis fieri p̄p̄a. aliquid libri hnt gaudia. z male.
qz ista est corrupta p̄ scriptores. p̄pter similitudinē l̄rarū
k. Moli q̄rere. q. d. m̄gr tuus nō q̄sui s̄ magis de p̄
p̄betia se excusauit vt p̄z in prin. huius libri. l. Quia
ecce ego addu. malū captiuatis z destructōis.
m. Sup oēm carnē. i. sup oēm hojem de iudea. qz de
illa terra loquit̄ hic scriptura. z inducit hoc p̄ rōne ex
q̄ debeat cessare a sua petitiōe. qz sp̄s p̄betie dat̄ p̄
cōi vtilitate ppli. s̄m q̄ dicit. i. ad cor. xij. z iō imminen
te destructōe z captiuitate ppli nō d̄z sp̄s p̄betie po
stulari. n. Et dabo tibi aiām tuā. i. vitā z hoc suffi
ciat tibi. Expositores dō n̄ri nō dicunt q̄ baruch q̄re
ret p̄betie sp̄m sibi dari: s̄ q̄ impatiēter vel saltē mi
nus patiēter portabat tribulationē m̄grī sui z suā. qz
hieremias erat reclusus. z liber quē scripserat baruch
cōbustus. z vterq̄ ad mortē q̄rebat. vt b̄r. s. xxxvj. et
p̄pter ista dicebat. De mihi mi. qm̄ addi. dñs dolore
zc. iō subdit in p̄sona dñi. Ecce quos edificavi ego de
struu. q. d. debes p̄rare patiēter tribulationē tuā. s̄m
q̄ dicit apls. flete cū flētibus. Et tu q̄ris tibi grā dia. i.

nosoz regē babylōis inimi
ci sui z q̄rētis aiaz et. xlv.

Urbū qd locut⁹ ē hie
remias ppheta ad ba
ruch filiū nerie cū scripsisset
verba s̄ i libro ex ore hie
mie: āno q̄rto filij ioachiz
iosie regis iuda dices. Dec
dicit dñs deus isrl ad te ba
ruch. Dixisti. Me misero
mibi: qm̄ addidit dñs volo
rē wlozi meo Laboravi in
gemitu meo: z req̄e nō iue
ni. Sic dices ad eū. Dec di
cit deus. Ecce q̄s edificavi
ego destruo: z q̄s plantavi
ego euello: z vniuersā terzā
hanc. Et tu q̄ris tibi gran
dia. Moli querere: qz ecce
ego adducā malū sup oēs
carnē ait dñs: et dabo tibi
aiām tuā in salutē in oibus
loca ad quecunq; prexeris.

Quod factū ē verbuz
dñi ad hieremiā pphē

vt sis in quiete z pace tua. Moli q̄rere. q. d. nō est tps im
minēte ppli tui in tribulatoe z captiuitate. cetera patent
ex dictis.

Quod factū est. Supius hieremias p̄betizauit p̄
iudeos principalr licet aliqua immiscuerit p̄ gen
tibus. hic p̄r pro
phetizat p̄ extra
neos. z diuidit in
duas ptes. qz p̄mo
p̄mittit qdam bre
uis p̄fatio. scdo s̄b
dit narratio: ibi.
ad egyptuz. Circa
primum dicit.

tam p̄ gentes. Ad egyptū
aduersum exercitū pha rao
nis nechao regis egypti: q̄
erat iuxta flumiū euphratē
in charchamis que p̄cussit
nabuch. rex babylonis in
quarto anno ioachim filij
iosie regis iuda. Prepara
te scutū z clypeū z p̄cedite
ad bellū. Jungite equos z
ascendite equites: state in
galeis: polite lanceas: in
duite vos loriceis. Quid igi
tur: Quid ipsos pauidos
z terga vertētes fortes eo
rum cesos. Fugerunt cōciti
nec respererunt. Terrore
dignis ait dñs. Non fugiet
velox: nec saluari se putet
fortis. Ab aquilone iuxta
flumē euphratē victi sunt
z ruerūt. Quis est iste qui
quasi flamen ascendit: z ve
luti flumiozū intumescunt
gurgites eius: Egyptus
fluminis instar ascendit: z

Caplin. xlvj.
faciū ē ver.
dñi ad biere. p̄ gen
tes. Ista p̄betia
erat ad p̄solationē
iudeoz. z iō facta
ē p̄ illas gētes q̄ spe
ciali mō eis nocue
runt. z iste gentes
fuerit babylonij. q̄
p̄p̄m captiuauerit.
z egyptij ex q̄z p̄
dētia iudei nabuc.
rebellaauerūt vt p̄z
ex supradictis. et
amonite. z moabi
te. q̄ debuiss̄t eos
iuuare rōne p̄san
guinitatis. eo q̄ de
scēdēt de loth ne
pote abrae z sara
ceni q̄ descenderūt
ab ismael filio ab
rae. z idumei q̄ de
scenderūt ab esau
fr̄e iacob. z p̄b̄stet
et syri rōne vicini
tatis et tñ magis
nocuerunt eis.

Ad egyptum.
hic incipit narratio. z diuidit in. v. ptes s̄m. v. gentes p̄
q̄s hieremias p̄betizat. ptes p̄sequēdo patebūt. incipit
aut̄ ab egyptijs. z diuidit in duas ptes. qz p̄mo describit
egyptioz destructio. scdo iudeoz saluatio: ibi. Et tu ne
timeas. Prima in duas. qz p̄mo describit egyptioz de
bellatio. scdo regni eoz delectio: ibi. Urbū qd locutus ē
Prima ad huc in duas. qz p̄mo describit egyptioz rebel
latōis generalitas. z scdo eiusdē grauitas: ibi. Ascēde in
galaad. Prima ad huc in duas. qz p̄mo describit debella
tio q̄tū ad egyptios. scdo q̄tum ad eozū auxiliarios: ibi
egyptus. Circa primū p̄mo tangit locus belli cū dicit. Ju
xta flumē euphraten in charchamis. scdo tps: ibi. Quarto
anno ioachim. Tercio belli apparatus cū dicit. c. Pre
parate scutū. qd p̄rie est militū. d. Et clypeū. p̄rie ē
peditū. tñ frequenter vnū ponit p̄ alio. e. Et p̄ce. ad
bel. ordinate p̄ acies distinctas. f. Jungite eq̄s. in be
breo b̄r. Ligate equos. i. cingulate. qd fit an̄ ascensū equi
tum. g. Polite lan. i. forbite ferrea lancearū. vt meli⁹
penetret. Consequēter ponit p̄sictus. cū dicit. b. Quid
ipsos paui. i. egyptis. k. Et ter. ver. i. fugientes.
l. Nec respe. retro se ex festinatōe fuge. z ad huc nō va
lebit eis. iō subdit. m. Nō su. ve. zc. iō admira da sub
dit p̄beta. n. Quis est iste. i. rex egypti. o. Qui q̄
si flumen ascēdit. i. cū magna pompa z apparatus ad plū
venit. z tñ sic est turpiter debellatus. p. Egyptus. hic
p̄r describit debellatio q̄tū ad auxiliarios cum dicit.
q. Et velut flu. moue. fluctus eius. qz plures alias gen
tes secū habebat z fortes. vt postea subdit. de quozū au
xilio nimis p̄fidebat. iō subdit. Et dicet ascendens zc.
A M iij

Rex erit in curribus. qz antiquitus aliqui pugnabāt in curribus. **S** Et pcedant fortes ethiope. i. bellatores de illa terra. **T** Tenentes scutū. i. docti ad plium. **V** Et lidij arripi. z iacentes sagittas. qz erant edocti in arte sagittandi. **X** Dies autē ille dñi zc. q. d. totū istud n̄ valebit egyptijs quia dies ille belli statutus est a deo. ut fiat vindicta de eis.

Y Deuorabit gladius. i. regis baby lonis egyptiorum exercitum. **Z** Et inebriabit sanguine eorum. i. absqz mensura effundet sanguinem a

Ascēde. hic de scribit de bellatio nis grauitas. quia multi fuerūt interfecti. z alij vulnerati p magna pte in sanabiliter. iō subditur.

Ascende in galaad. vbi abundabant medicinalia. **B** Et tolle resinā. i. medicinaz. qz tñ h̄ dī ironice. iō subdit. Frustra multiplicas zc.

Audierūt gen. igno. tuā. ex fuga z rebellionē.

Allulatus tuus. i. sonus confusus fugientiu z morientiu. Repleuit terrā z subdit cā.

Quia for. imp. in fortē. milites em̄ pharaonis qui adhuc nō erāt vulnerati ex festinatō ne fugiendi. vnus impellebat alium ad terrā. z sic mutuo sibi nocebant.

Verbum. Dic pñr describit regni deictio. z scdo subdit eius reparatio ibi. Et post hec. Prima adhuc in duas. qz primo ponitur egyptiozū ruina. scdo chaldeozū potentia: ibi. Vox eius Circa primū dī. **V**erbum zc. qz venturus esset nabuch. dīc iosephus. r. li. antiquitatis iudaice. qz nabucho. xxij. anno regni sui intrauit egyptū. z subiecit sibi. rebel latio autē egypti p̄dicta fuit quarto anno ioachim filij io. sie. vt dī in principio huius capli. z ille fuit p̄mus annus regni nabuc. vt habet supra. xxv. z sic ab illa rebellionē egypti vsqz ad istā destructōz regni sui fluxerūt. xxij. anni

Annunciate egypto zc. i. in oibus ciuitatibus z locis p̄clamate. qz oēs p̄parent se ad bellū. iō subdit. **S**ta z p̄para te. qz tñ hoc eis nō valuit. ideo subdit. Quia deuorabit gladius zc. **Q**uare cōpu. for. tuus in hebreo dī. Quare inclinauit cadens ad terrā non potēs se sustinere sicut res putrida. reddidit cā. **Q**m̄ dñs subuertit eum. **S**urge z reuer. ad plū nostrū. sic dicebant illi qui venerant in auxiliū egyptiozū. **A** facie gladij columbe. i. exercitus chaldeozū sic noiat eo qz in aliquo eius vexillo erat signū colūbe vt expositores no stri dicūt. in hebreo habet. **A** facie gladij yinof. i. inebri

velut flumina mouebūt fluctus eius: z dicet. Ascēdes opia trā: p̄dā citatē z hitatores eius. Ascēdite eqs z exultate i curribus: p̄cedāt fortes ethiope z lybie tenētes scutū: z lidij arripiētes z iacentes sagittas. Dies autē ille dñi zc. exercitū di es vltionis: vt sumat vindi ctā de inimicis suis. Deuorabit gladius et saturabit: z inebriabit sanguine eozū. Victimā em̄ dñi exercitū in trā aq̄lonis: iuxta flumē euphraten. Ascēde i galaad: z tolle resinā vgo filia egypti. Frustra mltiplicas medicamīa: sanitas nō erit tibi. Audierūt gētes igno minia tuā: z vlulat tu repleuit trā. Quia fortis impēgit i fortē: z abo p̄iter cō cideit. Verbum qd loquitur ē dñs ad hieremiā p̄ham s̄r eo qz ventur⁹ esset nabuch. rex babylonis z p̄cussurus trā egypti. Annunciate egypto: z auditū facite i mag do alo z resonat in mēphis z in taphnis dicite. Sta z p̄ para te: qz deuorabit gladi

ati sanguine occisorū. sicut supra eo. cap. dī. Denozabit gladius z inebriabit sanguine eozū. Ratio diuersitatis huius lre est. qz dictio hebraica hic posita equiuoca est ad ynositatē z columbā. vt dictū est. s. xxv. m. **V**ocate nomen pharaonis. ironice dī hoc.

us ea qz p̄ circuitū tuū sunt. Quare p̄putruit fortē tu. Non sterit: qm̄ dñs subuertit eū. Multiplicauit ruēt es ceciditqz yir ad primū suū Et dicet. Surge: z ruerta mur ad pplm̄ nrm̄ z ad trā natiuitatis nre a facie gladij colūbe. **V**ocate nomē pharaonis regis egypti tu multum adduxit tps: viuo ego inqt rex: dñs exercitū nomē ei. qm̄ sicut thabor in mōtibz z sicut carmelus i mari veiet. **V**asa trāsmi gratōis fac tibi habitatrix filia egypti: qz mēphis: i solitudine erit: z deseret z inhabitabit erit. **V**irula elegans atz formosa egypti stumulator ab equilone veiet ei. **M**ercenarij qz ei qz vlabāt i medio ei qz vituli saginati vli s̄r z fugerūt s̄r: nec stare potuerūt qz dies interfectō nis eoz veit sup eos tps vi sitatōis eoz. **V**ox eius q̄si eris sonabit: qm̄ cū exercitu p̄pabūt: z cū securibz venient ei. Quasi cedētes lig succiderūt saltū ei a it dñs: qz supputari n̄ p̄t. **M**ultiplicati

Tumultus adduxit tps. i. tps a deo p̄stitū adduxit multitudinē chaldeozū ad te destruendū. in hebreo habet. **V**ocate ibi. i. ad bellum. pharao rex. z est vocatiui casus. **T**umultus. scz belli. transit tps statutū. **D**icit h̄ Rabi sal. qz die statuta debebat egredi rex egypti in campū cōtra regē babylo nis sed non fuit ausus erire sic ad verisionē ei. **D**icit qz tps statutū belli trāsiit

Sicut thabor in mōtibz zc. i. sicut verus est qz thabor est situs in monte carmelus ppe mare sic venet destructio egypti. ideo subdit

Vasa transmigrationis fac tibi. i. p̄para te ad fuga de terra

Sciendum autē qz scriptura nō loquitur hic de carmelo vbi mansit nabal qui est satis longe a mari. sed de carmelo in quo fuit mansio belie qui est p̄pinquius mari mediterraneo. **V**irula elegans atqz formosa egypti. hoc dī. qz p̄pls egypti erat petulans z lasciuus. **S**timulator ab aquilone veniet. i. nabuc. qui a pte aquilonis intrauit egyptū. z gladio suo stimulauit eis **M**ercenarij qz ei zc. terra egypti est supra mare mediterraneū. p̄pter qd mercatores de extraneis regionibus venientes ibi morabant ad tps. **Q**uasi vituli saginati. i. diuitijs pleni. **V**ersi sunt z fugerunt. vnusquisqz ad terrā suā p̄pter guerrā imminētē. ideo subdit. **Q**uia dies interfectionis eozū. i. q̄tum ad remanētes in egypto. **V**ox eius. **D**icit p̄n̄r ponit babyloiozū potētia cū dicit. Vox eius. i. fragor z strepitus exercitus. **Q**uasi cris sonabit. i. sicut tuba cris. **E**t cum securibus venient ei zc. q. d. sicut ligna nō p̄nt resistere securibus cedentiū. sic nec egyptus poterit resistere exercitū babyloiozū. **M**ultiplicati

Hieremie

sunt sup locustas etc. in hoc designat magna multitu-
do exercitus babylonis. c. **U**isurabo sup tu. alexa.
nomē ē ciuitatis egypti famose. in q̄ erat p̄ls multus
sō signat h̄ p̄ tumultū. in heb. t̄n̄ b̄z. Sup tumultū m̄
no. sic em̄ vocabat̄ illa ciuitas t̄pe hieremie. s̄ postea p̄
magnum t̄ps ale-

ander magn⁹
egyptū sibi sub-
iecit z illā ciuita-
tē in p̄tē destru-
ctā reedificauit
z āpliauit z suo
noie denoiauit.
p̄pter qd̄ trāstā-
tor: q̄ fuit p̄ t̄ps
alexādrī trāstū-
lit nomē vltimū
qd̄ erat z est fa-
mosū. d. **E**t
sup deos eius. i.
sup idola argen-
tea z aurea q̄ ra-
puerūt chaldei.
e. **E**t sup reges
eius. qz p̄les re-
guli erat sub re-
ge egypti.

Et sup eos q̄
phun. in eo. q̄ ve-
nerāt ad ei⁹ au-
xilium spantes ab
eo auxiliari i ca-
su consimili.

Et post h̄. h̄
p̄nt̄ ponit̄ regni
egypti repatio.
qz h̄ tūc nabuc.
egyptū vastauc-
rit. z nomen re-
gni inde abstule-
rit. t̄n̄ postea fu-
it ab egyptiis bi-
tata. s. post finē.
xl. annoz fm̄ q̄
b̄z. **E**zech. xxix.
fuerunt etiā ibi
postea f̄ges ma-

gnūz potētes. vt p̄z in libris **D**an. z **M**ach. z hoc est
qd̄ d̄r. **E**t post hec habitabit̄ zc. z p̄z lra. b. **E**t tu.
hic p̄nt̄ describit̄ solatio iudeozū quibus p̄mittit̄
reuersio a captiuitate baby. cū d̄r. **E**t tu ne timeas ser-
ue meus iacob. cuius cā subdit̄. i. **Q**uia ecce ego
saluū te faciā. z d̄r hoc de iustis illi. p̄li. qz imp̄i fuerit
delet̄. cetera patēt̄ vsq̄ ibi. k. **E**t v̄o nō p̄sumam
totali delendo. l. **S**z castigabo te in iudicio. penis
tp̄alib⁹ fm̄ ordinē iusticie mee. te affligēdo. m. **N**ec
q̄ innocētī p̄cā tibi. q. d. qz nō es innocēs fm̄ veritatē
vel sic ne iudices te innocentē si tibi parcerē.

In ca. xlvj. vbi d̄r in postil. **E**t ammen z moabite.

Additio. j.
De istis cōsanguinitatibus tā antiquis seu b̄n̄fi-
cis tā longo t̄pe añ receptis q̄ postillatoz alle-
gat nō fit mētio in hoc loco nec in alijs silibus
qz talia nō p̄sueuerit in mēoria reduci nisi apud eos q̄
scripturā sacā recipiūt. vñ natōes hic exp̄sse rep̄ben-
dunt̄ p̄pter vicinatē. vel saltē humanitatē. qz fm̄ le-
gem nature b̄o non d̄z alterū ledere zc.

In eodē ca. vbi d̄r in postilla. **E**t tolle resinam.

Additio. ij.
Ubi nos habemus. resinā. in hebreo habet̄ to-
ri qd̄ signat tyriacam. put dictum fuit supra in
additione sup ca. viij.

In eo. ca. vbi d̄r in postil. **A** facie gladij columbe.

cati sūt sup locustas: z nō ē
eis numer⁹. **C**ōfusa ē filia
egypti: z tradita in manus
p̄pli a q̄lonis d̄c d̄ns exerci-
tuū zc̄ isrl. **E**cce ego visita-
bo sup tumultū alexādrīe
z sup egyptū z sup deos ei⁹
z sup reges ei⁹ z sup pharao
nē: z sup oēs q̄ p̄fidūt in eo
et dabo eos i man⁹ q̄rentiū
aiām eozum: z in manus na-
buch. regis babylonis: z in
manus seruoꝝ eius. **E**t
post h̄ h̄rabit̄ sicut d̄ictū p̄
stinis ait d̄ns. **E**t tu ne ti-
meas serue me⁹ iacob: z ne
p̄neas isrl. **Q**uia ecce ego
saluū te faciā zc̄ longinq̄: z
semē tuū d̄ terra captiuita-
tis tue. **E**t reuertet̄ iacob z
requiescet z p̄sperabit̄ z nō
erit q̄ exterreit eum. **E**t tu
noli timere serue me⁹ iacob
ait d̄ns: qz tecū ego sum: qz
ego p̄sumā cūctas gētes ad
q̄s eieci te. **T**e v̄o nō p̄sumā
sed castigabo te in iudicio
nec q̄si innocētī parcā tibi.

Additio. iij.
In hebreo in hoc loco p̄nt̄ d̄r. **A** facie gladij co-
lumbę zc̄. nō aut̄. **A** facie gladij v̄inosi. q̄liter autē
intelligat̄ gladius columbe vide supra ca. xxv. in
additione vltima.

Quod factū ē p̄lvij.
Ubi d̄r ad hieremiā
p̄phaz̄ p̄ palestinos: anteq̄
percuteret pharao gazam.
Dec d̄c d̄ns. **E**cce aq̄ ascē-
dēt ab aq̄lone: z erūt q̄i tor-
rēs inūdās: z opient terras
z plenitudinē ei⁹: vrbē z ha-
bitatores ei⁹. **C**lamabunt
hoies z vlulabūt oēs hita-
tores t̄re a strepitu p̄p̄e ar-
moz z bellatoꝝ ei⁹ a cōmo-
tiōe q̄drigaz ei⁹: z multitu-
die rotaz illi⁹. **N**ō respere-
rūt p̄res filios māib⁹ disso-
lutis p̄ aduētū t̄i i q̄ vasta-
būt oēs philistiūz z dissipā-
bit̄ tyꝝ z sydon cū oib⁹ reli-
quis auxilijs suis. **D**epopu-
lat⁹ ē ei⁹ d̄ns palestinos z reli-
q̄as insule capadocie. **V**e-
nit caluiciū sup gazam cō-
ticuit ascalō: z reliq̄e vallis
eaz. **V**sq̄ quo concideris.
Mucro d̄ni. vsq̄ q̄ nō d̄e-
sces: **I**ngredere in vaginā
tuā refrigerare z sile. **Q**uō
quiescet cum d̄ns precepit

Quod factū
est. hic p̄nt̄
hieremias
p̄phazat̄ p̄tra p̄bi-
listeos. z p̄mo po-
nit̄ buius reuelati-
onis t̄pus. cū d̄r. q̄
factūz est verbum
d̄ni zc̄. anteq̄ p̄cu-
teret pharao gazā
et vt d̄icit̄ **R**a. sal.
hoc fuit t̄pus quo
nabuc. obsidebat
babilon. vt d̄ictū est
supra. xxxix. z ab il-
la obsessiōe dis-
cesserunt chaldei.
vt obuiarent egypti-
ptijs venientibus
in auxiliū iudeozū
quoz occursum t̄i
mēs rex egypti spo-
liauit gazam q̄ est
ciuitas in extremi-
tate terre p̄bilisti-
nozū versus egyptum.
vt p̄z in de-
scriptiōe illius ter-
re. z reuersus est in
terā suam. **C**onse-
q̄nter ponit̄ vastā-
tiō p̄bilistinoꝝ p̄
regem babylonis.
cum d̄r.

Accē aq̄ue ve-
scendēt ab aquilo-
ne zc̄. qz a p̄te aqui-
lonis intrauit ex-
ercitus babylonis

terā p̄bilistinoꝝ qui noiaf̄ noie aquarū inundantiū ad
designandū fortitudinē exercitus z eius impetum sicut
Esaie. viij. d̄r. **A**dducet d̄ns sup eos aquas fluminis for-
tes et multas regē assyriozū zc̄. **C**lamabunt hoies
et vlulabunt. est em̄ vlulatus sonus cōfusus p̄cedēs et
magno timore z anxietate. **N**ō respere-
rūt p̄res filios ad adiuvandū eos ex impotentia. **E**t dissi-
pabit̄ tyꝝ z sydon. iste ciuitates erant p̄derate p̄biliste-
is. z ideo dissipate fuerūt cum eis. **R**eliquias insu-
le capadocie. capadoces z p̄bilistei exierunt de eadē gen-
te. fm̄ q̄ d̄r **S**en. r. de quibus egressi sunt p̄bilistim z ca-
pturim. i. capadoces. vñ hic b̄r in heb̄. **I**nsule capbtur
et p̄pter p̄p̄nquitatē d̄ictā in auxiliū p̄bilistinoꝝ veniūt
et cum eis pierunt. **V**enit caluiciū sup gazā. h̄ em̄
fuisse p̄mo spoliata p̄ regē egypti vt d̄ictū est. postea fu-
it amplius destructa p̄ regēz babylonis. **C**onticuit
ascalon. i. p̄p̄lis ascalonis. nō potēs resistere. **V**sq̄
cōcideris. hic est finis versus. z refer̄ ad terā p̄bilistino-
rum. z qd̄ sequit̄. **M**ucro d̄ni. dirigit̄ ad gladiūz
regie babylonis qui d̄r mucro d̄ni. eo q̄ erat executor di-
uine iusticie. vt frequēter d̄ictū est. s. **V**sq̄ q̄ nō quie-
sces zc̄. z sic dicebat̄ p̄bilistei z regiones ille gladio baby-
lonis afflicte. et r̄ndet̄ p̄pheta. **Q**uō quiescet cum
d̄ns p̄ceperit ei zc̄. q. d. tales occasiōes z victorias nō fa-
ciunt̄ virtute p̄pria. sed diuina. z s̄l̄r cessabit̄ ab occasiōibus
et victorijs q̄n̄ fm̄ ordinē diuine iusticie puniet̄ z ipse.

Caplm. xlvij.

Ad moab. Dic in tercio loco pphetizat cōtra moa-
bitas 7 diuidit in duas ptes. qz p̄mo ponit affli-
ctio moabitarum ab assyrijs. sc̄do a chaldeis: ibi.

Hec dicit dñs. Et hoc mō pcedit esaias p̄ba cōtra eos
p̄betizā do. xv. c.
et sextodecimo ca.
7 in pluribus vtiſ
ibi verbis hic posi-
tis ex q̄ magis ap-
paret esaiā 7 bier-
miā eodē sp̄supbe-
tasse. Primū diui-
dit in tres. qz p̄mo
ponit moabitarū
vastatio. sc̄do va-
statiōis ratio: ibi.
Pro eo em̄. tercio
p̄be cōpassio: ibi.
Super moab
culabo. circa p̄-
mū noianē plures
ciuitates terre mo-
ab p̄ quas intelli-
git ip̄lus ibi habi-
tans eo mō loquē-
di quo b̄ aliqua ci-
uitas affligi vel va-
stari qm̄ ip̄s ciuita-
tis affligit vel va-
staf. Dicit igit.
b **H**ec sup nabo.
nomē est ciuitatis
notabilis in terra
moab.
c **C**ōfusa est for-
tis. i. cariatthiarim
q̄ erat valde fortis
ciuitas inter alias
d **C**ōtra esebon
cogi. malū. f. chal-
dei dicētes adinui-
cem. Venite disp-
damus eam rē.
e **S**equet te gla-
dius. q̄tū ad fugi-
entes ex te.
f **C**or clamoris
de ozonaim. i. de ta-
li loco egrediens a moientibus 7 fugiētibus.

ei aduersus ascolonez 7 ad-
uersū maritimas ei⁹ regio-
nes ibiqz cōdixerit illi.

Ad moab **Xlvij.**
Hec dicit dñs exerci-
tū rē isrl. **H**ec sup nabo:
qm̄ vastata est 7 cōfusa. Ca-
pta ē cariatthiarim 7 cōfusa ē
fortis 7 tremuit. Nō est vl-
tra exultatio ī moab: 7 ese-
bon cogitauerūt malū. **V**e-
nite 7 dispdam⁹ eā rē gēte.
Ergo silēs cōticesces seqt̄
qz te gladi⁹. **C**or clamor
de ozonai vastitas 7 p̄ritio
magna. **C**ōtrita est moab
annūciate clamorē puulis
eius. **P**er ascensū eī luitb
plorās ascēdet in fletu: qm̄
in descēsu ozonaim⁹ hostes
vlulatū p̄ritiōis audierūt
Fugite saluate aīas v̄ras: 7
eritis q̄si myrice in deserto
Pro eo eī q̄ habuisti fidu-
ciā in munitionib⁹ tuis: 7
in thesauris tuis: tu qz ca-
pierrez. **E**t ibit chamos in
trāsmigratōez: sacerdotes
ei⁹ 7 p̄ncipes ei⁹ isrl. **E**t veni-
et p̄do ad oēm vrbē: 7 vrb̄s

Per ascensum em̄ luitb rē. nomen est motis in moab ad quē
multi flentes refugerūt. **H**ostes vlulatū cōtritiōis
audiuerūt. f. chaldei alonge p̄ceperūt clamorē fugientū
i **E**t eritis q̄si myrice in deserto. i. steriles ab oi bono. in
hebreo sic b̄. **E**ritis q̄si vastitas in deserto. **R** **P**ro eo
em̄. **H**ec p̄m̄ ponit dicte vastatiōis rō. q̄ est duplex. vna
ex eius vastu: alia ex dei p̄emptu. sc̄da ibi. **A**bscisum est.
Prima adhuc duplex. prima qz nimis cōfidebant in for-
talit̄is suis 7 abundabant diuitijs. sc̄da qz habebāt plēs
viros bellatores natiuos de terra moab. p̄pter qd̄ nimis
supbierāt 7 iustū erat q̄ punirent. ergo p̄mo ponit p̄-
mū. sc̄do sc̄dm̄ ibi. **Q**uo dicitis. **C**irca primū dz.
k **P**ro eo em̄ q̄ b̄. f. in mu. tuis rē. reputādo eas iner-
pugnabiles. **K** **E**t in thesa. tuis estimādo q̄ inde pos-
ses bellatores p̄ducere ad resistendū oi boi. **L** **T**u qz
capierez. qz nulla pt̄as humana valet cōtra iudiciū dei.
m **E**t ibit chamos. idolū erat moabitarum. **N** **I**n
trāsmigratiōe. qz chaldei portauerūt ip̄m ad terrā suā
p̄pter materie p̄ciositatē. **O** **E**t veniet p̄do. i. exercit⁹
chaldeorū. **P** **E**t p̄bunt valles rē. i. habitātes in val-
libus 7 cāpestribus. **Q** **D**ate florē moab rē. i. dicitē eū
similem flori cuius pulcritudo marcescit 7 deficiat subito.
translatio chaldaica habet sic. **D**ate coronā moab. quia

egrediēs egrediet. 7 est hic moab gēnitivus casus. 7 est
sensus. Regnū moab dabit alteri. 7 sic egrediet a vi-
gnitate regia. **R** **M**aledictus qui facit opus dñs
fraudu. opus dei dz destructio moab eo q̄ p̄cedebat
fm̄ ordinē diuine iusticie. cuius executor erat exerci-
tus chaldeorū.

nulla saluabit⁹ 7 p̄bunt val-
les 7 dissipabunt cāpestria
qm̄ dixit dñs. **D**ate florem
moab: qz flores egrediet: 7
ciuitates ei⁹ rē rē erūt 7 inhi-
ta biles. **M**aledict⁹ q̄ facit
op⁹ dñi fraudulentē: 7 male-
dict⁹ q̄ p̄hibet gladiū suū a
sanguē. **F**ertilis fuit moab
ab adolescētia sua 7 rege-
uit ī fecib⁹ suis. **N**ec trāsfu-
sus ē de vase ī vas: 7 in trāf-
migratōz nō abijt. **I**ccir-
co pm̄asit gust⁹ ei⁹ in eo: 7
odor ei⁹ nō ē imutat⁹. **P**ro-
pterea ecce dies veniūt dic-
dñs 7 mittā ei ordiatores 7
stratores lagūculaz 7 ster-
nēt eū: 7 vasa ei⁹ exhauriēt
7 lagūculas eoz collident
Et p̄fudeēt moab a chāos
sicut p̄fusa ē dom⁹ isrl a be-
thel ī q̄ hēbat fiduciā quō
dicitis: fortes sum⁹ 7 viri ro-
busti ad p̄liādū. **V**astata
est moab 7 ciuitates illi⁹ succē-
derūt 7 electi iuuenes eius
descenderūt: in occasione
ait rex dñs exercitū nomē
ei⁹. **P**rope ē interit⁹ moab

ius subdit. **M**aledictus qui p̄bet
bet gla. suum a
san. f. moabitar.
Consequenter re-
uertit ad descri-
bendū eius diui-
tias de quibus
supbierat dicēs
s **F**ertilis fuit
moab. f. diuiti-
tis.
e **A**d adolescē-
tia sua. i. a tpe q̄
cepit esse plus
nouatus.
v **E**t requieuit
in fecibus suis.
id est quiete pos-
sedidit diuitias su-
as. q̄ feces dicitur
eo q̄ p̄stant
fomentū oibus
vicijs.

Nec est trāf-
fus rē. loquit
de eo fm̄ meta-
phoram vini qd̄
nō est trāsfusus
de vno vase ad

aliud eo q̄ non fuerat transfusus de terra sua ad ali-
am per captiuitatem. **V** **C**irca pm̄asit gustus
eius. i. sapor eius. **3** **I**n eo. p̄ qd̄ designat appetit⁹
eius 7 inclinatio ad vicia quibus diuitie p̄stant fomē-
tum. ad **C**imo. vj. **Q**ui volunt diuites fieri incidūt
in laqueū 7 tentatiōes dyaboli. 7 in desideria mala 7
nocua rē. **A** **E**t odor eius. i. fama. **B** **N**on est
immutatus. ab antiq̄ em̄ crāt diffamati de vicijs car-
nalibus. **C** **P**ropterea ecce dies veniūt de p̄m̄q̄.
d **E**t mittā ei ordiatores 7 stratores lagūculaz 7
sternēt eū. i. fra hebraica planior est q̄ est talis. **M**ittā
euacuatores et euacuabūt eum. isti fuerūt assyrii qui
euacuauerūt eū diuitijs. **E** **E**t lagūculas eoz collid-
ent. i. boies possessores diuitiarū vel loca vbi diuitie
p̄seruabant. beco oia destruxerūt assyrii. **F** **E**t p̄m̄
deē moab a chamos. i. p̄pter cultū idoli chamos.
g **S**icut p̄fusa est dom⁹ isrl a bethel. i. p̄pter cultū
vituli aurei in bethel. fm̄ q̄ b̄. iij. **R** **E**. xij. **H** **Q**uo
dicitis. **D**ic ponit sc̄da rō destructiōis moab q̄ est ia-
crantia de fortitudine bellatorū suorū. cum dz. **Q**uo
dicitis fortes sum⁹ rē. q. v. p̄ effectū apparebit p̄ra-
riū. iō subdit. **I** **V**astata est moab 7 ciuitates illi⁹
succēderūt. f. aduersarij. **K** **E**t electi iuuenes eius. f.
moab. **L** **D**escēdet. a supbia sua. **M** **I**n occasiōe. a

Jeremie

suas aduersarijs. **m** **Consolamini** eu. ironice lo-
quit. ppter qd subdit. **n** **Edicite.** Quod pfortata est
virga fortis. i. ptas moab. **o** **Baculus** gloriofus.
id est sceptru regni eius supbu. **p** **Descende** de glo-
ria in pfusionem. **q** **Sede** in siti. i. in penuria que su-

abitatio filie dibon. no-
me est ciuitatis
famose.

s **In** via sta
re. loquit de po-
pulo moab per
modum bois in
pauore et angu-
stia existens. q
pspicit hinc et in-
de ad videndum
si veniat aliquis
vn possit aliqd
cosolabile audi-
re. frequenter eni
audit contrarium
et sic hinc in po-
sito. id sequit.

t **Confusus** e
moab re. nullo
interrogati.

v **Ululate** et
clama. re. vt ocs
pparet se ad fu-
ga. eo q ciuita-
tes fortes sut de-
structe. et noian-
tur iulsa et pz.
r **Abscisum** e
hic ponit ratio
destructiois mo-
ab q accipit ex
eius contempu et
infidelitate cuz
subdit.

r **Abscisum** e
cornu moab. i.
supbia eius est
deiecta.

y **Et** brachius
eius cotritu e. i.
fortitudo eius e
contrita.

3 **Inebriate**
eum. i. calice ire dni. istud eni in aliquibus libris ponit
in textu. et hoc fuit p ignorantia scriptorum qui banc
glosaz interlineare textui interseruerunt. sicut et in mul-
tis alijs locis scripture. **3** **Qm** ptra dnm erectus
est. p supbia cu cotennedo. **a** **Alidet.** s. dñs.

b **Manu** moab. i. pte eius. **c** **In** vomitu suo
in hoc psequit metaphora bois inebriati. q reicit ea
q habz interius. sic ex dei iusticia moab fuit diuicijs et
virtute vacuatus. **d** **Et** erit in terisum etiam ipse
cuius ca subdit. fuit eni in terisum tibi isrl. qn captiua
tus fuit a rege salmanasar. fm illud Esai. xxxij. **De**
qui spernis done et ipse speineris? **e** **Propter** ver-
ba ergo tua. pceptibilia cotra isrl. **f** **Captiuus** du-
ceris. sicut et ipse. id subdit. **g** **Relinquit** ciui. et
estote sicut colum. nidisi. in sum. ore fora. qd expones
Ra. sa. dicit q in ripis flumiozu ex cautioe aqua fuit
foramina. et qn fluuij multu decrescut sunt satis alta
ab aqua. et ibi nidificat columbe. sed qn crescit fluui-
us intrat aqua et aufert nidu secu. sic pls moab p in-
undantia exercitus assyriozu de terra sua fuit transla-

vt veniat et malū e^o veloci^o
accurre nimis. **Consolamini**
eu oēs q estis in circuitu e^o
et vnuerſi q scitis nomē ei^o
dicite. Quod p fracta ē vgo
fortis: bacul^o glorioſus. Descē-
de de gloria: et sede in siti ha-
bitatio filie dibon: qm̄ vassa-
tor moab ascēdet ad te: dis-
sipabit munitōes tuas. In
via sta: et pspice habitatio
aroer. Interroga fugientē
et ei q enasit: dic qd accidit
Confusus ē moab qm̄ vict^o
ē. Ululate et clamate anū-
ciatei arnon: qm̄ vassata ē
moab: et iudicium venit ad
trā capestrē sup elon et sup
iasa et sup mephat et sup di-
bon et sup nabo et sup tomū
et blathaim et sup cariattha-
im et sup bethgamul et sup
bethmaon et sup carioth et
sup bosra: et sup oēs ciuita-
tes ire moab q longe et ppe-
sūt. Abscisū est cornu mo-
ab calice ire dñi: et brachiū
e^o p tritū ē ait dñs. Inebri-
ate eu^o qm̄ d dñm erectus ē
et allidet manus moab in
vomitu suo: et erit i terisū
etiā ipse. Fuit eni in terisū
tibi isrl: qm̄ infures repis-

tus. Alij aut exponunt aliter cum dñ. **h** **Habitare** in
petra. i. in rupibus altis. **i** **Habitatores** moab. qui
solebatis habitare in ciuitatibus delicatis. **k** **Et** esto
te qm̄ colūba nidisi. in sum. re. i. in altiori loco rupis. vbi
boies armati non pnt ascendere et vos sequi. q. d. no pote-
stis aliter euadere
ppter qd reuertit
scriptura ad incre-
pandū supbiā mo-
ab cum dñ. Audiui
mus supbiā re.
l **Sublimitatem**
eius. in statu.
l **Et** arrogā. in af-
fatu.
m **Et** supbiā sui
effectū.
n **Et** altitudines
cordis. in cogitatu
o **Factā** eius
re. in beb. habet.
p **Ira** eius iniusta et
fortitudo ei^o no sic
fecit qd sic exponit
Ra. sa. Ira eius. i.
odium d plm̄ isrl
I niusta qz magis
debit p m̄ isrl di-
ligere tanqz grat^o
de bñficijs q fecit
abraā erga loth pa-
trem ipsius moab
quē captus ab bo-
stib^o eripuit **Ben.**
xiiij. et de subuersio-
ne sodomē suis p-
cibus liberavit **Be-
nesis.** xix.
p **Ideo.** hic po-
nit pnter cōpassio-
nē bieremie q moabi-
tis cōpatiebāt eo
q videbat in spū
xpm̄ descensurum
de ruth moabitide
d qua genuit booz
obeth et obeth yel
se patrem dauid si-
cut dictū fuit ple-
nius **Esaiē.** xv. et
hoc est qd dicit.

ses euz. **Prop** vba q tua q
adusu illu locut^o es: capti-
uus duceris. **Reliq**te cita-
tes et hitate i petra hitate
res moab: et estote qm̄ colū-
ba nidificās in sumo ore fo-
ramis. Audiui^o supbiāz
moab supbū ē vald. Subli-
mitatē ei^o et arrogātiā: et
supbiā et altitudinē cordis
ei^o ego scio ait dñs. **Factā**
tiā ei^o eo q nō sit iuxta eaz
vtus ei^o: nec iux qd poterat
conata sic facē. **I** sup mo-
ab eiulabo: et ad moab vni-
uersaz clamabo: ad viros
muri ficil^o lamētātes. **De**
planctu iazer plorabo tibi
vineasabama. **Propagies**
tue trāserūt mare: vsqz ad
mare iazer puenērūt. **Sup**
messē tuā et vindemiā tuā p-
to irruit. **Ablata** est leticia
et exultatio de carmelo et d
tra moab: et vinū d torcula
ribo sustuli. **Mequa**qz cal-
cator: vne solitū celeuma cā-
tabit. **De** clamore esebon
vsqz eleale et iasa tedeit vo-
cem suā a segoz vsqz ad orona-
naim vitulā pternātē aq
vo nemrim pessime erunt.
Et auferā d moab ait dñs

p **Ideo** sup moab eiulabo. i. flebiliter clamabo.
q **Ad** viros muri ficilis. i. ad moabitas habitātes ciui-
tates edificatas et clausas de lateribus coctis. **r** **De**
planctu iazer re. nomē est loci vbi ē vineaz abundātia.
s **Propagines** tue. i. viri tui fortes quos sic vocat ex vi-
neis ibi abundātibz. **t** **Trāserūt** mare. in captiuita-
tem ducti. **v** **Et** exultatio de carmelo. nomen est loci
in moab alijs a carmelo q ē in iudea. **y** **Mequa**qz re.
celeuma cantabit. est aut celeuma canticū vindemiatoy
qm̄ abundāt in vino. et p hoc intelligit destructio vineaz
et captiuitatio boim. **y** **De** clamore esebon re. nomen
est ciuitatis populose. ppter qd clamoz plm̄ in eius destru-
ctione longē fuit diffusus. **3** **Et** a segoz vsqz ad orona-
naim. qui est locus in pfundo moab. **a** **Vitulā** pternā-
tem. hoc dñ eo q segoz fuit subuersa cu sodoma. **Sciēdū**
enī q segoz nō erat in terra moab. s in extremitate iudee
versus terrā moab. **b** **Que** nemrim pessime erunt.
ppter multitudinē sanguinis humani ibi currentis.
c **Et** auferam re. offerentē in excelsis. ibi enī idola cole-
bant. **a** **Propterea** cor meū ad moab. p cōpassionē
III vj

Quasi tybia eris resonabit. alte clamado. et resumit hic. pbeta modū sue passionis. sicut solet fieri in carminibus lugubribus. ubi principiu in psequedo resumit. c Quia plus fecit q̄ potuit. i. attētauit aliqua mala q̄ pficere non potuit. qz tñ sibi est imputandū ac si fecisset. ideo subdit.

Circū p̄iert. moabite. e. De em̄ caput caluiciū zc. illi em̄ q̄ antiq̄tus ducebant ca. p̄tūi radebant q̄ tum ad capillos z barbā. fm̄ q̄ dicit̄ Deu. xxij. De captiuitate nudati inimicorū capitis

In cun. manibus colliga. zc. capti em̄ in bello ducant colligati. z cilio seu sacco induci. subtrahis eis vestibus p̄ciosis. cetera patet in lra.

Dec dicit. hic p̄nt ponit̄ destru. ctio moabitarū p̄ regē babilonis. q̄ fuit magno tpe p̄dictā. iō dī.

Ecce q̄si aquila volabit. qz exer. citus babilois velociter z sine impe. dimento z moabve. nit. i. Et exten. det alas suas. i. acies q̄ ordinate vocant̄ ale. k. Et erit cor. zc. sicut cor mulie. pturiē. i. val. de timidū z antiū.

Et cessabit mo. ab ec̄ p̄pls. q. d. ita pauci remanebūt. q̄ dicit̄ plus nō po. tuert. m. Qm̄ d̄ dñm locutus est ex supbia em̄. p̄ce. dit blasphemia.

Pauor z fouea zc. i. tot picula z ex diuersis p̄tibus oc. current moabitis q̄ si euadēt aliqua capient̄ in alijs.

Adducā zc. visitatōis eozū. i. p̄mittōis peccatorū suo. rum. p. In ymbra esebō. ste. de la. fugientes. esebon em̄ erat ciuitas fortis. p̄pter qd̄ multi ne caperēt a chal. deis cōfugerunt ad eam. vt ibi q̄i in ymbra. p̄tegerent. p̄ p̄ter qd̄ nabuc. iratus. illā succēdit. z sistr̄ seon. ad quā sistr̄ aliqui fugerant. p̄pter eius fortitudinē. q. Et deuora. uit p̄tem moab. i. magnā p̄tem ppli refugientis ibi.

Et verticē. i. ciuitatē regni capitaneā. s. Filioz z sumulē. sic noia. baf eo q̄ erat ibi p̄pls multus. t. De. risti popule chamos. sic noia. baf ab idolo qd̄ colebat.

Et puertā captiuitatē moab zc. hoc addit̄ in fine ad ostendū q̄ p̄pls moab repararet̄ futuris t̄pibus. z sub. dit cōclusio huius capti. r. Ducusq̄ iudicia moab. i. illa q̄ ventura sunt sup eam ex ordinatōe diuine iusticie.

offerētē i excelsis z sacrificā tē dñs ei. **P**ropterea cor meū ad moab q̄i tibia eris resonabit: z cor meū ad viros muri fictilis dabit sonitū tibi arū: qz plus fecit q̄ potuit: iccirco p̄iert. **D**e em̄ caput caluiciū: z ois barba rasa erit. **I**n cūctis manibz colligatio: z sup oē tor suz ciliciū. **E**t sup oia tecta moab z i plateis ei ois plāctus qm̄ p̄tūi moab sicut vas inutile ait dñs. **Q**uō uicta est et vlula uerūt: **Q**uō uelicit cernicē moab z cōfusus est. **E**ritq̄ moab in derisum: et in exemplū oibz in circuitu suo. **D**ec dicit dñs **E**cce q̄i aquila volabit: z extendet alas suas ad moab. **C**apta ē carioth: z munitōnes p̄phēse sūt. **E**t erit cor fortū moab i die illa sicut cor mulieris p̄uriētis. **E**t cessabit moab ec̄ p̄pls: qm̄ d̄ dñm gliatus ē. **P**auor z fouea z laq̄us sup te o habi. tator moab ait dñs. **Q**ui fugerit a facie pauoris ca. tet in foueā: z q̄ p̄scenderit de fouea capiet laq̄o. **A**d. ducā em̄ sup moab ānū uisit. tatōis eoz ait dñs. **I**n ym. bra esebon steterūt de laq̄o fugiētes: qz ignis egressus

Filios ammon. **P**ic in q̄rtō loco ponit̄ p̄p̄. tia cōtra ammonitas z alias q̄tuor gētes. z iō. diuidit̄ istud ca. in quinq̄ p̄tes q̄ patebūt p̄. quēdo. **I**n prima aut̄ p̄te ponit̄ p̄beta p̄tra ammo. nitas. qui debuerunt diligere z iuuare pplm̄ isrl. p̄ter

est de esebon: z flama de me. dio seon: z deuorauit p̄tes moab z verticem filioz tu. mult. **D**e tibi moab. **P**e. risti p̄ple chamos: qz p̄phē. si sunt filij tui z filie tue i ca. p̄tuitatē. **E**t puertā capti. uitatē moab in nouissimis diebz ait dñs. **D**ucusq̄ iu. dica moab. **C**a. xlij.

Filios amō. **D**ec di. cit dñs. **N**unq̄d nō si. lū sūt isrl: aut heres nō ē ei. **E**t erit hereditate posse. dit melchō gad: z p̄pls ei i. urbitō ei hitauit. **I**ō ecce dies ueniūt in te: dicit dñs. **z** audirū faciā s̄r rabba ch. filioz ammō fremitū plū. **E**t erit i tumulrū dissipata filieq̄ ei igni succēdēt: z possidebit isrl possessores suos ait dñs. **A**lula esebō qm̄ uastata ē hai. **C**lamate filie rabba accingite uos ci. licijs. **P**langite z circuite p̄ sepes: qm̄ melchon i trās. migrationē duceť: sacerdo. res eius z principes ei s̄l. **Q**uid gloriaris in uallibz. **D**efluxit uallis tua filia de. licata: quem cōfidebas in. thesauris tuis: z dicebas. **Q**uis ueniet ad me: **E**cce ego inducam super te terro. rem ait dñs deus exercitū

beneficia que fecit abraā loth patri eozū. vt dictum est ca. p̄ceden. z ipi magis nocuerunt eis nō solū gaudendo de eoz infortunijs s̄ etiā terrā eoz in p̄te occupan. to. p̄pter qd̄ dī. hic. a. **A**d filios ammon. et est uerbū dñi ad aduersarios eoz. diuinā ius. sticiā creq̄ntes. b. **N**unq̄d nō filij sunt isrl zc. q. d. immo. ideo subdit.

Et erit zc. melchō. i. rex eozū. i. ammonita. rū. melchon em̄ interpretat̄ rex eozū. z aliq̄ accipit̄ pro idolo ammonitarū alē qm̄ p̄ rege ipoz. d. **G**ad. i. bere. ditatē gad. acci. pit enim tribus gad bereditatē vltra iordanez. p̄te ammonitarū p̄ter qd̄ ammo. nite illā occupa. uerunt uolēter et iniuste. iō seq̄. tur pena eoz dī.

Deco ecce dies ueniunt in breui. **E**t audi. fa. sup rabba. ch. uitas erat me. tropolis i regio ammon.

Fremitū p̄. lū. quē sustinere non poterit. iō sequit̄. b. **E**t erit in tu. dissipata. sic em̄ est in bebz. aliq̄ libz hnt̄ tumultū z male. **F**ilieq̄ ei. i. ciuitates z uille sub ea existētes. k. **A**ni. suc. z possi. isrl. posses. suos. hoc fuit impletū tpe ma. chabeoz q̄ aliq̄s de ammonitis sibi subiecerūt. **A**lula esebon zc. hai. nomē ē cuiusdā fortalicij p̄inq̄ ciui. tati esebō. iō ex destructōe ei imminebat destructio esebon. m. **C**ircu. p̄ sepes. t̄q̄ vagabūde z fugiti. ue. n. **Q**m̄ melchon in trās. duceť. erat em̄ idolū de materia p̄ciosa. p̄pter qd̄ fuit asportatū ab aduersa. rijs. o. **Q**uid glo. in ualli. in terra em̄ illa erat val. les fertiles i bonis de q̄bus gliabant̄. s̄ h̄ excludit̄ cū. subdit̄. p. **D**efluxit ual. tua. i. a bōis suis ē euacua. ta. q. **F**ilia deli. i. gēs ammonitarū delitijs carnalibz. intenta. r. **Q**ue confide. de thesau. tuis. tam de na. turalibus. sicut sunt p̄gregatio bladi z uini z olei. s̄

Jeremie

de artificialibus. sicut sunt congregatio pecunie auri et argenti. **E**t vice. p. supbia. **Q**uis veniet ad me. i. nullus audebit me inuadere. s. contrarium inducit cu. di. **E**cce ego induca sup te terrorem. **D**ispoge mini singuli a conspectu v. ita q. nullus videat alium decetero.

Et post h. reueri facia. **B** d. ad aliqua am monitaru. colo. lat. ez. respectu t. futuri t. p. s.

Ad idumea. **H**ec est scda ps in q. ponit p. p. b. tia. **I**dumeos q. debuerit filios isrl. diligere. eo q. descenderit ab esau israelis fratre. et ipsi eod. trario oderunt eos. p. q. d. d. n. s. eos infatuauit ut nefarēt inuenire. p. siliu. cōtra imminens piculum. **B**oc est q. d. d. i. g. f.

Munqd. nō vltra ē sapia in themā. q. d. n. non t. n. illa ciuitate vigeat studiū sapie. q. d. de. f. i. c. e. t. p. s. i. l. i. o. cō. tra. p. i. c. u. l. ū. nō. re. stat. nisi. fuga. i. d. subditur. **F**ugite. **R**ē.

Descendite in voragine. i. in abyssu. malo. r. u. **A**d l. f. a. m. **I**n voragine. i. in loca subterranea vos abscondendo.

Si vindematores. q. d. si vindematores vel fures introissent ad te aliqd. tibi reliquissent s. hostes tui ita scrutabunt oia

occulta tua q. nihil remanebit ibi nec etiā hoies. ideo subdit. **A**statū est semen eius. **R**elinque puillos tuos. q. n. e. s. i. viri occidunt seu in captiuitatem ducunt paruuli et mulieres relinquunt s. m. modū bel landi rōnabile. v. n. in hystoria sancti siluestri d. q. hoc erat statutū in bellis romanorū vt quicūq. occidisset infantē capitali s. n. a. puniret. p. hoc q. d. **R**elinque puillos. **D**af. intelligi q. oēs viri sint occidēdi vel captiuādi. ita q. solū remaneāt mulieres et puuli.

Et ego fa. eos vi. p. p. u. i. ē. ei. ip. s. u. s. d. e. i. n. n. o. c. ē. t. i. b. u. s. in necessitatis tpe. p. u. d. e. r. e. et subdit rō talis punitio. nis. cum d. **E**cce quibus nō erat iudiciū vt biberent calicē. i. nō meruerāt mortis seu captiuitatis penam. sicut hieremias innocēs fuit in carceratus et baruch cū ipso ad mortē quesitus. vt dictū est. s. xxxvj. **E**t tu q. si inno. relinq. cū tū multa iniq. feceris. cetera patent vsq. ibi. **I**n maledictionē erit bosra. i. exemplū maledictōis. vt cū aliquis maledicet ali

ab oib. q. sūt in circuitu tuo. **D**ispoge mini singuli a conspectu v. nec erit q. congreget fugientes. **E**t post h. reueri facia fugietes et captiuos filioz ammon ait d. n. s. **A**d idumea. **H**ec dicit d. n. s. exercituū. **M**unqd. nō vltra est sapia in theman. **P**erijt cōsiliū a filijs. **I**nutilis facta ē sapia eoz. **F**ugite et terga vertite. **D**escendite in voragine hitatores v. d. a. q. m. p. d. i. t. i. o. n. e. esau adduxit sup euz t. p. s. i. l. i. a. t. o. i. s. e. i. u. s. **S**i vindematores ei. venisset sup te. non reliquissent racemū si fures in nocte rapuisset q. d. sufficeret sibi. **E**go v. o. d. i. s. coopui esau. **R**uelani abscondita e. et celari n. poterit. **V**astatū ē semen ei. et frēs ei. et vicini ei. et nō erit. **R**elinq. puillos tuos. et ego facia eos viuere. et vidue tue in me spabūt. q. d. h. dicit d. n. s. **E**cce quib. nō erat iudiciū vt biberent calicē. bibentes bibent. et tu q. si innocēs relinqueris. **N**on eris innocēs. s. bibēs bibes. **Q**uia p. me. metipm iuravi. **D**icit d. n. s. q. in solitudine et in obprobriū et in desertū et in maledictionē erit bosra. et oēs ci

uitates ei. erūt i solitudines sempitnas. **A**uditū audi. ui a d. n. o. et legat. ad gētes miss. s. u. **C**ongregam. et venite p. ea. et cōsurgam. in plū. **E**cce ei. puulū tedi te i. gē. t. i. b. o. **P**reptibile inter hoies. **A**rogatia tua recepit te et supbia cordis tui. q. habitas i cauernis petre. et app. hendereniteris altitudine collis. **C**um exaltaueris q. i. a. q. l. a. n. i. d. ū. t. u. ū. i. d. e. t. e. t. r. a. h. ā. te dicit d. n. s. **E**t erit idumea deserta. **D**is q. trāsbibit p. ea. stupebit et sibilabit sup oēs plagas ei. sicut subuersa ē sodomaz gomozra et vicine ei. ait d. n. s. **N**ō habitabit ibi vir. et nō incolet eam filius hois. **E**cce q. si leo ascēdet. et supbia iordanis. ad pulcritudine robustā q. subito currere facia euz ad illā. **E**t q. s. erit electus. quē p. r. e. p. o. n. ā. e. i. **Q**uis em. filius mei. **E**t q. s. sustinebit me. et q. s. ē iste pastor. q. resistat vultui meo. **P**ropterea audite p. s. i. l. i. ū. d. n. i. q. d. i. n. i. t. e. e. d. o. et cogitatōes ei. q. s. cogitant. te hitatorib. themā. **S**i n. d. i. e. c. e. r. i. t. e. o. s. p. u. u. l. i. g. r. e. g. i. n. i. s. i. d. i. s. s. i. p. a. u. e. r. i. n. t. cū. e. i. s. h. i. t. a. c. u. l. ū. e. o. z. **V**o. c. e. r. u. i. n. e. e. o. z.

uitates ei. erūt i solitudines sempitnas. **A**uditū audi. ui a d. n. o. et legat. ad gētes miss. s. u. **C**ongregam. et venite p. ea. et cōsurgam. in plū. **E**cce ei. puulū tedi te i. gē. t. i. b. o. **P**reptibile inter hoies. **A**rogatia tua recepit te et supbia cordis tui. q. habitas i cauernis petre. et app. hendereniteris altitudine collis. **C**um exaltaueris q. i. a. q. l. a. n. i. d. ū. t. u. ū. i. d. e. t. e. t. r. a. h. ā. te dicit d. n. s. **E**t erit idumea deserta. **D**is q. trāsbibit p. ea. stupebit et sibilabit sup oēs plagas ei. sicut subuersa ē sodomaz gomozra et vicine ei. ait d. n. s. **N**ō habitabit ibi vir. et nō incolet eam filius hois. **E**cce q. si leo ascēdet. et supbia iordanis. ad pulcritudine robustā q. subito currere facia euz ad illā. **E**t q. s. erit electus. quē p. r. e. p. o. n. ā. e. i. **Q**uis em. filius mei. **E**t q. s. sustinebit me. et q. s. ē iste pastor. q. resistat vultui meo. **P**ropterea audite p. s. i. l. i. ū. d. n. i. q. d. i. n. i. t. e. e. d. o. et cogitatōes ei. q. s. cogitant. te hitatorib. themā. **S**i n. d. i. e. c. e. r. i. t. e. o. s. p. u. u. l. i. g. r. e. g. i. n. i. s. i. d. i. s. s. i. p. a. u. e. r. i. n. t. cū. e. i. s. h. i. t. a. c. u. l. ū. e. o. z. **V**o. c. e. r. u. i. n. e. e. o. z.

terris sunt ciuitates eiusdē nois.

Audi. au. a d. n. o. **V**erbū est hieremie i. **E**t lega. ad gen. mit. sum. denuncia. do. ex. p. t. e. d. e. i. v. t. v. e. n. i. a. n. t. a. d. d. e. s. t. r. u. c. t. o. n. e. m. i. d. u. m. e. e. i. d. e. o. s. u. b. d. i. f.

Ecce em. puulū tedi te in gentibus qui solebas esse maximus.

Contēptibile. q. eras honoratus cuius cā subdit.

Arogatia tua recepit te. q. d. excecatur intellectū.

Quia ba. in cauer. petre. i. in loc. inaccessibilibus et inexpugnabilibus

Et app. ben. n. i. te. al. i. coll. i. i. n. d. e. b. i. t. i. t. i. b. o. n. o. r. i. s. s. m. a. g. i. s. d. e. i. j. a. c. i. s. i. d. s. u. b. d. i. f. **C**um exaltaueris. et p. s. i. r. a. v. s. q. i. b. i.

Ecce quasi leo ascendet. i. rex babilonis q. designatur noie leonis. eo q. habebat signū leonis in v. r. i. l. l. o. vt dictus est supra quarto.

Pe supbia iordanis. i. ad similitudinem iordanis intumescens. qui tunc operit terram iuxta positam. et p. hoc designat q. rex babilonis venturus sit. cum tanta multitudine et p. tate q. absorbeat idumeā. q. d. notat cum d. **A**d pulcritudinez robustam. eo q. ibi erant ciuitates pulcre et fortes. **E**t quis erit electus. i. p. n. c. e. p. s. i. n. i. d. u. m. e. a. **Q**uem p. p. o. n. a. m. e. i. v. t. e. i. r. e. s. i. s. t. a. t. p. u. a. l. e. a. t. q. d. n. u. l. l. u. s. e. o. q. i. s. t. e. e. s. t. e. x. e. c. u. t. o. r. m. e. e. i. u. s. t. i. c. i. e. t. p. e. c. e. d. e. n. s. m. e. a. v. i. r. t. u. t. e. i. d. s. u. b. d. i. f. **Q**uis est filius mei. q. d. n. u. l. l. u. s. **Q**uis est iste pastor. i. idumee rector.

Qui resistat vultui meo. q. d. n. u. l. l. u. s. i. d. s. e. q. u. i. f. p. o. s. t. e. a. **S**i nō d. i. e. c. e. r. i. n. t. e. o. s. i. d. u. m. e. o. s.

Paruuli gregis. i. minimi de exercitu mea virtute p. cedentes. **E**t nisi dissipauerint euz eis habitaculū eorum. id est ciuitates et fortalicia idumeorum. quasi diceret nisi fiat ita non credatur mibi. qui tamen sum veritas ipsa.

Vo. c. e. r. u. i. n. e. e. o. z. cōmota est terra. q. d. ruina huius. **V**o. c. e. r. u. i. n. e. e. o. z.

statim fuit diffusus ad habitantes in terra. et navigantes in mari. **a** **E**cce quasi aquila ascendet et volabit. i. rex babylonis fortiter et celeriter veniet contra idumeam. **b** **E**t expandet alas suas. i. acies suas. **c** **S**up bosra civitate regia. **d** **E**t erit cor fortium idumee in die illa. scz qm debent reficere et bellare.

e **Q**uasi cor mulieris pturientis. i. pauidu et anxiu nimis. **f** **A**d damascu. **g** **D**ic qm p mif pphetia contra syros q multa mala intulerunt iudeis vt pz. iij. **h** **R**e. z. iij in pluribus locis. et hoc est qd dicit **A**d damascu. erat em civitas metropolis syrie fm q dicit **E**sa. vij. **C**aput syrie damascus et id pphetado p damascu pphetizat contra tota syria.

g **C**onfusa est emath et arphat. noia sunt civitatu syrie. **h** **Q**uia auditu pessimu au die. i. captione damasci qu erat metropolis.

b **T**urbati sunt in mari. i. habitantes in quibusda in sulis maris syrie. p pinquis et sub eius dno exstibus. ppter qd audita vastatione syrie turbati fuerit. **i** **R**e soliti. quiesce. n o n potuit. i. plus ibi habitas tunc ne ad ipsum pueniret gladius. **In** bebi. aut br. **S**icut mare turbatu quiescere no potuit. i. plus exns in emath et arphat. rest lra plana qz no legunt tales insule fuisse sub dno syrie. **k** **D**issoluta est damascus. pte timore qui dissolvit virtutem animi et corpis. id subdit. **h** **V**ersa est in fugam zc. **l** **C**olores te. cam q parturientem. q patit dolore maximu et angustia. **m** **Q**uo derelique. civ. laudabile. i. damascu metropolim vbi habitauerunt abundanter et iocose. in beb. habet. **n** **Q**uo no est fortificata civitas laudabilis zc. qz no fuit sufficeter munita a civibus contra hostes. z sic intelligit qd dicitur. **o** **Q**uo derelinq. civitate. i. sic in munita vñ subdit. **p** **I**o cadet iuven. eius in pla. eius. eo q hostes defacili introibunt. **q** **E**t oes viri plij coficescent. non potentes resistere. **r** **E**t succenda igne in muro damasci. i. domibus muro adherentibus. **s** **E**t deuorabit mema benadab. fuit em benadab rex syrie magnus et potens. vt bf. iij. **Reg. xx. 7** fecit magna edificia in damasco q tunc fuerunt cobusta.

r **A**d cedar. **H**ec est ps quarta huius ca. in qua pphetizat contra saracenos qui melius dicerent agareni. qz descenderunt ab abraa p ismael filiu agar ancille. sed ipsi usurpauerunt nomen a fara libera. cedar aut fuit filius ismaelis vt bf. xxv. **E**t qz fuit potes et famosus p ipm intelligunt bic agareni. **s** **E**t ad regna asor. nomen est civitatis metropolis. quis em agareni habitaret in tabernaculis

comota est terra: clamor in mari rubro auditus est vocis eius. **E**cce quasi aquila ascendet: et volabit: et expandet alas suas super bosra. **E**t erit cor fortium idumee in die illa quasi cor mulieris pturientis. **A**d damascum. **C**onfusa est emath et arphat: et auditu pessimum audiunt in mari: pro solitudine quiescere non potuit. **D**issoluta est damascus: vasa in fugam tremor apprehendit eam. **A**ngustia et dolores tenuerunt eam quasi parturientem. **Q**uo dereliquerunt civitatem laudabilem: vberem leticie: **I**o cadet iuvenes eius in plateis eius: et oes viri plij pricescent in die illa. ait dominus exercituum. **E**t succenda ignem in muro damasci: et deuorabit mema benadab. **A**d cedar: et ad regna asor: quae percussit nabuch. rex babilonis. **D**ec dicit dominus. **S**urgite et ascendite ad cedar: et vastate filios orientis. **T**abernacula eorum et greges eorum: et oia vasa eorum et

et non in civitatibus. vt postea dicit. tñ habebant aliquas civitates in quibus manebat artifices ad faciendum multa boibus necessaria. q non pnt fieri in territorijs copetenter. sicut mo in dno tartarorum sunt aliquae civitates. p mercatoribus et artificibus. sed nobis

camelos eorum tollent sibi: et vocabunt super eos formidinem in circuitu eius. **F**ugite: abite vehementer: in voraginibus sedete quae hitatis asor ait dominus. **I**nit ei pro vos nabuch. rex babilonis psiliu: et cogitavit aduersus cogitavit oes. **C**onfurgite et ascendite ad gentem quietam et hitatem psideter ait dominus. **N**on ostia nec vectes eis: soli habitant. **E**t erunt cameli eorum in direptione: et multitudo iumentorum in pda. **E**t dispergam eos in oem ventum quae st attonsi in comam: et ex ois psinio eorum adducam iteritum super eos ait dominus. **E**t erit asor: i hitaculum draconum: et terra vltz in eternum. **N**on manebit ibi vir: nec incolet eam filius hois. **N**on factum est verbum domini ad hieremias pphetam aduersus elam in principio regni sedechie regis iuda dicentes. **H**ec dicit dominus exercituum. **E**cce ego pfringam arcum elam et sumam similitudinem eorum: et inducam super elam quatuor

les et homines armorum habitant in capis in territorijs. q aut dicitur bic. **A**d regna asor. ponit plurale p singulari sicut **E**ro. xxv. **I**sti sunt dñi tui isrl: tñ ibi erat vnicu idolu. vel dñ regna in plurali. qz sub vno principali rege erat ples reguli

Et vastate filios orientis. sic em noian agareni. qz habitabant in pte orientali respectu iudee.

Tabernacula eorum zc. qz sicut dicitur est. habitabant in tabernaculis cum gregibus suis. et de pasta vna regione transferebant tentoria sua ad aliam.

In voraginibus sedete. i. in locis occultis. **E**t babiloni non pnt vos inuicere.

Init em contra vos nabuch. rex babilonis consiliu cuius diffinitio fuit vos debellare dices bellatoribus suis. **C**onfurgite et ascendite ad gentem quietam. q. d. defacili poterit debellari. qz no cauet sibi. **N**on ostia nec vectes eis. i. non habitabant in fortalicijs. s in campis. **S**oli habitant. i. non habent cum alijs gentibus cofederat. onē a quibus auxiliantur subdit **E**t erunt cameli eorum zc. et qz no restat eis nisi fuga subdit. **E**t dispergam eos in oem ventum. quia boies fugientes vadunt ad diuersas ptes.

Qui sunt attonsi in comam. agareni em tunc habebant capillos recisos ad modum pugili. vt dicitur expositores nostri. in bebreo habet sic. **E**t dispergam eos in oem ventum angulatos angulos. i. fugatos vsqz ad terre angulos. vt exponit **R**a. sal. **E**t erit asor. civitas supra dicta. **H**abita draconum. tanqz destructa sine repatione. **Q**uo factum est. **H**ec est quinta ps huius capli in qua pphetizat contra elamitas. et ponit primo tps huius reuelationis facte hieremie cu dicit. **I**n principio regni sedechie. et subdit pphetica cum dicit.

Ecce ego pfringam arcum elam. i. eius ptate. q designat p arcum eo q erat optimi sagittarij. **E**t inducam super elam quatuor ventos. i. aduersarios a quatuor ventis

Jeremie

**Et ventilabo eos. eiciendo eos longe a terra sua. ce-
tera patet vsq; ibi. m. Et ponā solū meū in elā. i.
dabo dñum eius alteri. culus solū erit meū in q̄stum
ptate ⁊ auctate mea obtinebit. in hebreo bñ. Et ponā
sedē meā. i. obfidionē meā in elā. vt exponit Ra. sa. et
dī illa obfidio
domi eo q̄ dñs
instigauit eā sic
ri. n. In no-
uif. ar die. re. fa.
capri. elā. illud
em regimū fuit
postea reparatū
p magnū tps.**

**In cap. xlij.
vbi dī in postil.
Jo subdit. Cur
igit bereditatē.**

Additio. j.

**Abom-
in heb. si
gnificat
semp idolū am-
monitarum sed
malchā als mel
chor significat
regē eorū ⁊ alio-
rum quozūcūq;
de quibus agit.**

**In eo. ca. vbi
dī in postil. Di-
cit aut hic Ra.
sa. q̄ bosra.**

Additio. ij.

**Quod at
bosra sit
ciuitas i-
dumea de prin-
cipibus p̄z. Ra.
xlij. vbi dī q̄s ē
iste qui venit de
edom tinctis ⁊
sibus ⁊ bosra. et sic de alijs multis locis.**

**ventos a q̄tuor plagis celi
⁊ ventilabo eos in oēs ven-
tos istos: ⁊ nō erit gens ad
quā nō pueniāt. p̄fugi elā: ⁊
pauē faciā elā corā iūnicis
suis: ⁊ ī p̄spectu q̄rētū aiaz
eorū: ⁊ adducā sup eos malū
irā ⁊ furoris mei dicit dñs.
Et mittā p̄ eos gladiū ⁊
nec p̄sumā eos: ⁊ ponā so-
lū meū in elā ⁊ pdā inde re-
ges ⁊ p̄cipes ait dñs. In
nouissimis aut dieb; reuer-
ti faciāz captiuos elā dicit
dñs.**

**Ca. l.
Urbū qd locutus est
dñs de babilone ⁊ de
tra chaldeoz ī manu hie-
mie p̄be. Annūciate ī gē-
tibus ⁊ auditū facite. Veni-
te signū. p̄dicare: ⁊ nolite ce-
lare. Dicite. Capta est ba-
bylō: p̄fusus ē bel: vici⁹ est
marodach. Cōfusa sūt scul-
ptilia eorū: supata sūt idola
eorū. Qm̄ ascēdet ⁊ eā gēs
ab aqlōe: q̄ ponet terrā ei⁹
ī solitudinē: ⁊ nō erit q̄ ha-
bitet ī ea ab hoīe vsq; ad pe-**

Capitulum. l.

**Urbū. Hieremias p̄betauit cōtra gentiles.
hic vltimo p̄betizat p̄tra babilonios. tum qz
magis circa eos immorā. tum qz p hoc bec p
p̄betia sequenti lre magis cōtinuā. vt videbit. ⁊ di-
uidit in duas. qz primo ponit destructio chaldeozum
verbis planis. scdo magis pabolis cap. se. Prima in
tres. qz primo ponit destructio chaldeozū. scdo destru-
ctionis rō: ibi. Qm̄ exultatis. tercio destructiū cōdi-
tio: ibi. Ecce vpl̄s. Prima adhuc in duas. qz primo de
scribit chaldeozū interitus. scdo iudeozū reditus: ibi.
In diebus illis. Circa primū dī. b. Annūciate in
gen. tanq̄ mirabile factū oibus. c. Leuate sig. i. p̄-
nite vexillū aduersariozū sup portas babilonis in si-
gnū captiōis. id subdit. d. Dicite ⁊c. marodach.
dicunt expositoꝝ aliqui. q̄ p marodach intelligitur
baltasar. quē interfecerūt p̄se ⁊ medi. Pañ. v. ⁊ dicit
marodach. qz fuit filius cuiusdam marodach. talia em̄ noia
aliquā varianē in medio. sic guillemus ⁊ guilotus sūt
idē nomē. Ra. sa. dicit q̄ marodach est hic nomē ido-
li sicut ⁊ bel. q̄ dicitur hic confusa ⁊ deuicta. qz manife-
ste apparuit q̄ nō habebāt ptatem saluandi suos cul-**

**tores. e. Qm̄ ascēdet cōtra eam gēs ab aquilone. i. q̄
media ⁊ p̄side. q̄ vergūt ad aquilonē respectu babilonie.
f. Qui ponet terrā eius in solitudinē. qz babilonia tūc
destructa. nō fuit postea reedificata. sicut bñ infra eo. ca.
et Esa. xij. g. In diebus illis. Dic p̄nt describit iude-**

**cus. Et moti sūt ⁊ abierūt.
In dieb; illis ⁊ in tpe illo
ait dñs: veniēt filij isrl̄ ipsi
⁊ filij iuda sit. Ambulātes
et flentes p̄perabūt ⁊ dñm
teum suū querēt. In syon
interrogabūt viam huc fa-
cies eorum venient: ⁊ appo-
nent ad dñm federe semp̄-
terno qd nulla obliuione
telebūt. Grex p̄ditus fa-
ctus est p̄pls meus: p̄asto-
res eorū seduxerūt eos: fe-
cerūtq; vagari in montib;.
De mōte in collē transiēt
obliti sūt cubilis sui. Oēs
q̄ inuenerūt comederūt eos:
⁊ hostes eorū dixerūt. Non
peccauim⁹ p̄ eo q̄ peccaue-
runt dño de corū iusticie ⁊ ex-
pectatiōi patrū eorū dño.
Recedite de medio babilo-
nis ⁊ tra chaldeoz egre-
dimini: ⁊ estote q̄i hedi añ
greges. Qm̄ ecce ego susci-
tabo ⁊ adducā ī babilonē
p̄gregatiōz gētū magnarū
de terra aqlonis: ⁊ p̄pabūt
aduersus eā: et inde capiet**

**ozū reditus. quia
post destructionē
babilonie. cyrus
primō anno regni
sui dedit iudeis li-
centiā reuertēdi in
iudeā. j. Desdre. j.
et hoc est qd dī.
g. In diebus il-
lis ⁊c. venient filij
isrl̄ ipsi ⁊ si. iuda. re-
gno em̄ isrl̄ capti-
uato per salmana-
sar aliqui euaserūt
qui postea ī regio
iude babilauerūt
et sic cū filijs iuda
ducti fuerūt in ba-
bylonē cū eis redi-
erunt.**

**Et flentes. p̄re-
gudio seu ex p̄tri-
tione p̄cedentium
peccatoꝝ p̄pter q̄
fuerant captiuati.
k. P̄operabūt ⁊
dñm deū suū que-
rēt. p̄ debitiū cultū.
vñ. j. Esdre. iij. dī
q̄ veniētes in isrl̄
erexerūt ibi altare
dñi offerentes sup
illud holo caustu⁹
dño mane ⁊ vespe**

**Et apponet ad
dñm federe semp̄-
terno. qz postea nō
legunt iudei a deo
p̄ idolatriam decli-
nasse. nisi aliq̄ pau-
ci tpe machaboz
et magis violētia**

**q̄ volūate. Sciendū q̄ in hebreo hic habet. Federe in
seculum. qd non semp̄ importat p̄p̄tuitatem. sed durati-
onem notabilem. m. Quod nulla obliuione telebūt
in hebreo habet. Qd obliuioni nō dabit. qd ē intelligit
dñm vsq; ad xp̄i aduentū quo tpe fuerunt a deo sep̄ati.
p̄pter suā incredulitatē. ⁊ sic intelligit q̄ obliuioni nō da-
bit vsq; ad magnū tps a reditu em̄ captiuitatis babilo-
nice vsq; ad xp̄m fluxerunt anni circiter. cccc. n. Grex
p̄ditus factus est p̄pls meus in captiuitate babilonica. ⁊
subdit eā. o. Pastores eorū. i. reges sacerdotes ⁊ fal-
si p̄bete. p. Seduxerūt eos. vt p̄z ex p̄dictis in hoc
libro in pluribus locis. q. Fecerūt eos vagari in mō-
tibus. i. cultu idolorū. q̄ in talibus locis ponebant.
r. Obliti sūt cubilis sui. i. templi dñi. qd dicebat caula
sue cubile fidelitū. ⁊ qz p̄pter qd frequenter traditi fuerūt
iudei in manibus hostiū. ideo subdit.
s. Omnes qui inuenerūt ⁊c. dixerūt. Non peccauim⁹
⁊c. ex hoc em̄ q̄ iudei p̄pter offensam dei tradebāt in ma-
nibus hostiū. dicebant hostes se non peccare tractan-
do eos cum minima crudelitate. sed hoc non est verum.
qz deus actibus malozū bñ vti in bonū. sicut p̄ demōes
erexerūt suā iusticiā in dānatos. t. Recedite de me. ba-
by. vos iudei p̄ cyrum licentiandi. v. Et esto. q̄si hedi
añ gregē. i. letanter redite in iudeā. ⁊c. Qm̄ ecce ego
susciabo ⁊c. p̄ aduentū em̄ p̄farū ⁊ medozū fuit capta**

babylonia ⁊ ex cōsequenti data iudeis lōcū. cetera pa-
tent in lra. a **Q**uasi exultatis. Dic ponit destructionis
babylonice rō. ⁊ est duplex. vna ppter crudelitatem erga
pplm iudaicū. alia ppter impietate erga dñm. scōa ponit
ibi. **Q**uasi fugientū. Prima ad huc diuidit in duas. qz ad
destructionē chal-
deorū secuta est li-
beratio iudeorū. iō
ōmo ponit p̄mū
scōo scōz ibi. **G**rex
disp̄sus. Circa p̄-
mū dñ. a **Q**uasi
exulta. in debellati
one ppli mei.

b **E**t magna loq̄
mini. attribuētes
hoc vestre virtuti.
c **D**iripiētes be-
re. meā. i. iudeā. eo
q̄ ibi viguit diuin⁹
cultus. d **Q**uasi
effusi estis. ad lace-
randū pplm meū.
e **S**icut vituli su-
per herbā. ad eū de-
glutiendū. in beb.
bñ. **U**t vitula tritu-
rās. q̄ pedib⁹ suis
messē cōterit. et
ore suo comedit.
f **E**t in ugi. vt tau-
ri ad ip̄m amplius
terrendum.
g **C**ōfusa est mī
vra. i. babylon me-
trop̄ olis in regno
chaldeorū.

b **E**t adequata
pul. i. deiecta i trā.
i **E**cce nouissima
erit. q̄ solebat esse
p̄ma inter oēs ciui-
tates. k **E**t de-
serta. ab hoibus.
l **I**n uia. qz null⁹
audebit trāsire p-
pter serpentes et
dracones ibi babi-
tantes. m **E**t
arēs. qz euphrates
transiens p eā fuit
deuiatus ab alueo
suo p perfas ⁊ me-
tos eā obsidētes. ita q̄ p alueū sicū intrauerūt ciuitatē.

n **A**b ira dñi nō babi. i. a vindicta dei factū est q̄ dece-
tero nō habitef. vt p̄dictū est. o **O**mnis qui trā. p ba-
by. stupebit. de destructōe tante ciuitatis. p **E**t sibi-
bit. teridendo supbiā eius p̄cedentē. q **P**reparami-
nī cōtra baby. p circuitū rē. ita q̄ nullus possit stare ad p-
pugnacula ad eius defensionē. r **C**lama. aduer. eam
exhortādo bellatores cōtra eam. s **U**biqz dedit ma-
num. i. ubiqz quesuit auxiliū ⁊ nō inuenit. sicut infra in fi-
ne libri. egypto deditur manū rē. t **S**icut fecit de-
struendo crudeliter alia regna. v **F**acite ei. eam de-
struendo. x **D**isp̄dite satorē rē. i. reddite terrā in cir-
cuitu eius desertā ⁊ incultā. y **A** facie gladij colūbe. i.
ppter crudelitātē regis babylonis qui dñ colūba. nō a
carentia fellis. sed sagacitatis. fm osee. Ephaim colum-
ba seducta rē. In bebreo habetur. **A** facie gladij vīnosī.
Id est sanguine babyloniorū inebriati. et p hoc intelligit
gladij medorū ⁊ p̄faz. dictio bebraica hic posita. s. iona.
equoca ē ad colūbā ⁊ vīnositatē vt dicitū ē. s. rrv. ⁊ rlvj.

z **U**niūsqz. s. alienigenarū in babylone existentū.
b **G**rex disp̄s⁹ isrl. leōes. eie
cerūt eū. **P**rim⁹ cōcedit eū
rex assur. iste nouissim⁹ ex-
offauit eum nabuch. rex ba-
bylōis. **P**ropterea h̄ dicit
dñs exercitū dñs isrl. **E**c-
ce ego visitabo regē baby-
lonis in trā ei⁹ sicut visita-
ui regem assur. ⁊ reducā isrl
ad hitaculū suū. **E**t pascef
carmelus ⁊ basan ⁊ in mon-
te ephraim ⁊ galaad satura-
bit aīa eius. **I**n dieb⁹ illis
⁊ in tpe illo ait dñs q̄ret ini-
qtas isrl. ⁊ nō erit et pctm̄
inda ⁊ nō inueniet. qm̄ pi-
cius ero eis q̄s reliq̄ro. **I**n p-
terrā dñantiū ascēde. ⁊ sup
hitatores ei⁹ visita. **D**issi-
pa ⁊ interfice q̄ post eos sūt
ait dñs. ⁊ fac iur̄ oīs q̄ p̄cepi
tibi. **U**ox belli in trā. ⁊ con-
tritio magna. **Q**uō confra-
ctus ⁊ p̄tritus malleus vni-
uerse trē. **Q**uō v̄sa ē i deser-
tū babylō i gentib⁹. **I**lla-
queauit te ⁊ captus es baby-
lon ⁊ nesciebas. inuēta es ⁊
ap̄hensa. qm̄ dñm puoca-
sti. **A**ruit dñs thesaurū suū
⁊ ptulit vasa ire sue. qm̄ op⁹
est dñs exercitūz in terra
chaldeorū. **V**enite ad eaz
ab extremis finib⁹. **A**perite

m **S**up terrā dñantium. i. babyloniorū qui multis
regnis dñabant. in bebreo habet. **R**ebellantis. rebel-
lauerant eū dñō templū eius destruendo.
n **A**scende. tu cyre.
o **E**t sup habitatores eius visita. in malū. iō subdit.
p **D**issipa ⁊ interfice rē. p̄tritus est malleus terre. i.
rex babylonis qui cōtriuerat multas gētes. sicut mal-
leus lapides. q **Q**uō versa est in desertū. ⁊ subdit
modum. r **I**lla queauit te. te capiendo inō a te im-
prouiso. sicut avis laqueo capiē. medi eū ⁊ p̄se longē
a babylone fecerunt fluiū euphraten qui currebat p
ciuitatē q̄ eā diuerteret. ⁊ sic p alueū vbi nō erat mu-
rus intrauerunt repente. s **I**nuēta es ⁊ ap̄hensa.
ab aduersarijs tuis. t **Q**uasi dñm puocasti. q. d.
nō est op̄inio humana. sed vindicta diuina. iō subdit.
v **A**peruit dñs thesaurū suū. i. mala pene in sua p-
sentia nobis occulta p̄parata tibi. ptulit in effectū.
x **V**enite ad eaz ab extre. finibus terre. i. a longin-
quitate valde p̄tib⁹ vñ collectus fuit exercitus cyri ⁊ darij.
y **A**perite vt exeat qui cōculcent eam. i. remouete

a **A**d pplm suū cōuer. de babylone recedendo.
b **G**rex disp̄sus. Dic p̄r describit liberatio iudeorū
q̄ secuta est ad destructionē chaldeoꝝ. p̄mittit tñ eius
captiuatio cū dñ. **G**rex disp̄sus isrl. i. ductus ad diuer-
sa loca extra terrā suā. c **L**eones. i. reges crudeles

d **E**t eiecerūt
eū. ⁊ qui fuerint
illi subdit.
e **P**rimus co.
cū rex assur. qui
captiuauit decē
tribus. iij. **R**e-
gum. xvij.

f **I**ste nouis.
exoffauit cū na-
buc. qui destru-
xit bīrlm ⁊ tem-
plū. vbi erat for-
titudō ppli t̄pali-
ter et sp̄ualiter.
sicut fortitudo
corpis est in ossi-
būs.

g **P**ropterea
rē. **E**cce ego vi-
si. re. babylonis
debtā p̄nā in-
ferendo.

i **E**t pasce. car-
me. ⁊ basā. i. vi-
uet abundanter
de bonis trē sue
k **I**n diebus
illis rē. queref
iniquitas isrl. s.
idolatria ppter
quem fuerat ca-
ptiuatus.

l **E**t non erit.
qz post reditum
captiuitatis ba-
bylonice non le-
git p̄s ad ido-
latria declinasse
vt dicitur est su-
pra. **C**onsequē-
ter reuertit ad
destructionē ba-
bylonis cū dñ.

m **S**up terrā dñantium. i. babyloniorū qui multis
regnis dñabant. in bebreo habet. **R**ebellantis. rebel-
lauerant eū dñō templū eius destruendo.

n **A**scende. tu cyre.

o **E**t sup habitatores eius visita. in malū. iō subdit.
p **D**issipa ⁊ interfice rē. p̄tritus est malleus terre. i.
rex babylonis qui cōtriuerat multas gētes. sicut mal-
leus lapides. q **Q**uō versa est in desertū. ⁊ subdit
modum. r **I**lla queauit te. te capiendo inō a te im-
prouiso. sicut avis laqueo capiē. medi eū ⁊ p̄se longē
a babylone fecerunt fluiū euphraten qui currebat p
ciuitatē q̄ eā diuerteret. ⁊ sic p alueū vbi nō erat mu-
rus intrauerunt repente. s **I**nuēta es ⁊ ap̄hensa.
ab aduersarijs tuis. t **Q**uasi dñm puocasti. q. d.
nō est op̄inio humana. sed vindicta diuina. iō subdit.
v **A**peruit dñs thesaurū suū. i. mala pene in sua p-
sentia nobis occulta p̄parata tibi. ptulit in effectū.
x **V**enite ad eaz ab extre. finibus terre. i. a longin-
quitate valde p̄tib⁹ vñ collectus fuit exercitus cyri ⁊ darij.
y **A**perite vt exeat qui cōculcent eam. i. remouete

r **C**lama. aduer. eam
exhortādo bellatores cōtra eam. s **U**biqz dedit ma-
num. i. ubiqz quesuit auxiliū ⁊ nō inuenit. sicut infra in fi-
ne libri. egypto deditur manū rē. t **S**icut fecit de-
struendo crudeliter alia regna. v **F**acite ei. eam de-
struendo. x **D**isp̄dite satorē rē. i. reddite terrā in cir-
cuitu eius desertā ⁊ incultā. y **A** facie gladij colūbe. i.
ppter crudelitātē regis babylonis qui dñ colūba. nō a
carentia fellis. sed sagacitatis. fm osee. Ephaim colum-
ba seducta rē. In bebreo habetur. **A** facie gladij vīnosī.
Id est sanguine babyloniorū inebriati. et p hoc intelligit
gladij medorū ⁊ p̄faz. dictio bebraica hic posita. s. iona.
equoca ē ad colūbā ⁊ vīnositatē vt dicitū ē. s. rrv. ⁊ rlvj.

z **U**niūsqz. s. alienigenarū in babylone existentū.
b **G**rex disp̄s⁹ isrl. leōes. eie
cerūt eū. **P**rim⁹ cōcedit eū
rex assur. iste nouissim⁹ ex-
offauit eum nabuch. rex ba-
bylōis. **P**ropterea h̄ dicit
dñs exercitū dñs isrl. **E**c-
ce ego visitabo regē baby-
lonis in trā ei⁹ sicut visita-
ui regem assur. ⁊ reducā isrl
ad hitaculū suū. **E**t pascef
carmelus ⁊ basan ⁊ in mon-
te ephraim ⁊ galaad satura-
bit aīa eius. **I**n dieb⁹ illis
⁊ in tpe illo ait dñs q̄ret ini-
qtas isrl. ⁊ nō erit et pctm̄
inda ⁊ nō inueniet. qm̄ pi-
cius ero eis q̄s reliq̄ro. **I**n p-
terrā dñantiū ascēde. ⁊ sup
hitatores ei⁹ visita. **D**issi-
pa ⁊ interfice q̄ post eos sūt
ait dñs. ⁊ fac iur̄ oīs q̄ p̄cepi
tibi. **U**ox belli in trā. ⁊ con-
tritio magna. **Q**uō confra-
ctus ⁊ p̄tritus malleus vni-
uerse trē. **Q**uō v̄sa ē i deser-
tū babylō i gentib⁹. **I**lla-
queauit te ⁊ captus es baby-
lon ⁊ nesciebas. inuēta es ⁊
ap̄hensa. qm̄ dñm puoca-
sti. **A**ruit dñs thesaurū suū
⁊ ptulit vasa ire sue. qm̄ op⁹
est dñs exercitūz in terra
chaldeorū. **V**enite ad eaz
ab extremis finib⁹. **A**perite

m **S**up terrā dñantium. i. babyloniorū qui multis
regnis dñabant. in bebreo habet. **R**ebellantis. rebel-
lauerant eū dñō templū eius destruendo.

n **A**scende. tu cyre.

o **E**t sup habitatores eius visita. in malū. iō subdit.
p **D**issipa ⁊ interfice rē. p̄tritus est malleus terre. i.
rex babylonis qui cōtriuerat multas gētes. sicut mal-
leus lapides. q **Q**uō versa est in desertū. ⁊ subdit
modum. r **I**lla queauit te. te capiendo inō a te im-
prouiso. sicut avis laqueo capiē. medi eū ⁊ p̄se longē
a babylone fecerunt fluiū euphraten qui currebat p
ciuitatē q̄ eā diuerteret. ⁊ sic p alueū vbi nō erat mu-
rus intrauerunt repente. s **I**nuēta es ⁊ ap̄hensa.
ab aduersarijs tuis. t **Q**uasi dñm puocasti. q. d.
nō est op̄inio humana. sed vindicta diuina. iō subdit.
v **A**peruit dñs thesaurū suū. i. mala pene in sua p-
sentia nobis occulta p̄parata tibi. ptulit in effectū.
x **V**enite ad eaz ab extre. finibus terre. i. a longin-
quitate valde p̄tib⁹ vñ collectus fuit exercitus cyri ⁊ darij.
y **A**perite vt exeat qui cōculcent eam. i. remouete

Hieremie

impedimenta exercitū mediorū & psarum. id subdit.
Tollite de via lapides. redigite in acervos. Ista be-
braica ad aliū sensus reducitur q̄ talis est. **A**perte portas
sc̄z babilonis eas frangēdo. **C**ōcultate sicut acervos
sc̄z frugū q̄ extēdunt in area & terrē pedibus aialū in
terza illa ad gra-
nū exercitūduz
q. d. sic p̄culcate
babilonis p̄lm
z iste sensus ma-
gis p̄sonat lre p̄
cedenti & subse-
quēti vt p̄z de se.
Vox fugiē.
Hic ponit sc̄da
cā destructionis
babilonice q̄ est
impietas p̄ xū
destruēdo ei⁹ tē-
plū. si ei tēvex-
ipm reputasset
eius tēplū nō cō-
bussissent. & hoc
est qd̄ dī.

Vox fugiē.

z. q. d. ad h̄ di-
vinitus fuerunt
aliq̄ in babilōe
a morte p̄serva-
ti vt agnoscerēt
et p̄fiterent̄ ba-
bylonem destru-
ctā in vltionē de-
structionis tēpli
dñi. cetera patēt
vsq̄ ibi. **E**t
null⁹ evadat. i. s.
de illis q̄s deus
p̄ordinavit inf-
fici. qz p̄ls mor-
tē evasēret p̄di-
ctū est imediatē
d̄. **Q**uia cōtra
dñm erecta ē de-
structionē istā
sue virtuti impu-
tando & templū
dñi cōcremādo
e. **A**dversū san-
ctū isrl. i. adver-
sus deūz q̄ colit̄
ab isrl sicut sc̄s
sc̄oz. cetera patēt
vsq̄ ibi. **E**cce
ego ad te sup-
be. tu rex baby-
lōis q̄ faciebas
te adorari sicut
deū. **D**an. iij.

Et deuo. oia
in circui. ei⁹. qz
medi⁹ p̄fē nō so-
lū destruxerūt vr-
bes. s̄ alia q̄zāt
in circuitu vrbū
Hec dicit.
Hic p̄r ponit
liberatio iudeo-
rum p̄secuta ad
destructionē chaldeorū. a quibus dure tractabant̄. id
dicit. Calumniam sustinent zc. subdit̄ eorū liberatio
virtute diuina. **R**edemptor eorū fortis zc.

vt exteant qui cōculcēt eam
Tollite de via lapides & re-
digite in acervos. & interfi-
cite eam: nec sit quicq̄ reli-
quum. **D**issipate vniuersos
fortes eius: & descēdant in oc-
casionē. **T**er eis qz venit di-
es eorū t̄ps visitatōis eorū
Vox fugientū & eorū qui
evaserunt de terra babilo-
nis. vt annūciat in syon vl-
tionē dñi dei n̄ri: vltionē tē-
pli eius. **A**nnunciate in ba-
bylonez plurimis oib⁹ qui
tendūt arcū. **C**onsistite ad-
uersus eam p̄ gyrū: & nul-
lus evadat. **R**eddate ei s̄m
opus suuz iuxta oia q̄ fecit
facite illi: qz p̄ dñm erecta
est: aduersum sanctū isrl.
Fecit qd̄ cadent iuvenes ei⁹
in plateis ei⁹: & oēs viri bel-
latores eius cōtutescent in
die illa ait dñs. **E**cce ego
ad te supbe dicit dñs deus
exercitū: qz veniet dies tu-
us t̄ps visitatōis tue. **E**t
cadet supb⁹ & corruet: & nō
erit qui suscitet eū & succen-
dam ignē in vrbib⁹ eius: &
deuorabit omia in circuitu
eius. **H**ec dicit dñs exerci-
tū. **C**alumniā sustinet̄ fi-
lij isrl & filij iuda s̄l. **O**mēs
qui ceperunt eos tenēt: nō-
lunt dimittere eos. **R**edem-
ptor eorū fortis: dñs exerci-
tū nomē eius. **J**udicio
defendat cām eorū: vt ex-
terreat terras & cōmoneat
habitatores babilonis. **G**la-
dius ad chaldeos ait dñs
et ad habitatores babilo-
nis & ad principes & sapien-
tes eius. **G**ladius ad diui-
nos eius: qui stulti erunt.

Judicio. i. s̄m ordinem sue iusticie. **D**efen. cām
eorū. eos liberādo. & chaldeos p̄nicēdo sequit̄. **G**la-
dius. i. mediorū & psarū. **A**d chaldeos. destruedos
Gladius ad diuinos ei⁹. q̄ delusi a demonib⁹ falsa ba-
bylonis diuinabāt. eis securitatē p̄mittēdo. id sequit̄.

Gladius ad fortes illius:
qui timebūt. **G**ladius ad
eqs eius: & ad currus eius &
ad oē vulgus qd̄ est in me-
dio eius: & erūt q̄i mulieres
Gladius ad thesauros ei⁹
qui diripiēt. **S**iccitas sup
aqs eius erit: & arefcēt: qz
terra sculptilū est: & in por-
tentis gloriaf. **P**ropterea
habitabūt dracones cū fatu-
is ficarijs & habitabunt in ca-
strutōes. **E**t nō habitabit
vltra vsq̄ in sempiternum
nec extruet vsq̄ ad genera-
tionē & generationē. **S**icut
subuertit dñs sodomā & go-
morram & vicinas eius ait
dñs. **N**on habitabit ibi vir: &
nō incolet eam filius hoīs.
Ecce p̄ls veniet ab aq̄lo-
ne & gēs magna & reges mul-
ti cōsurgent a finib⁹ terre.
Arcū & scutū apphendent:
crudeles s̄t & imifericordes
Vox eorū q̄si mare sona-
bit: & sup eqs ascēdet sicut
vir patris ad plium p̄tra te
filia babilō. **A**udiuit rex
babilonis famā eorū & dis-
solute sunt man⁹ eius. **A**n-
gustia apphendit eum: **V**o-
lōz q̄si parturientes. **E**cce
q̄si leo ascendet: & supbia
iordanis ad pulcritudines
robustam: qz subito curre-
re faciam eū ad illā. **E**t q̄s
erit electus quē p̄ponaz ei:
Quis ei similis mei & quis
sustinebit me? **E**t quis est
iste pastor qui resistat vul-
tui meo: **P**ropterea audite
cōsiliū dñi qd̄ mente con-
cepit aduersum babilonez
& cogitatōes eius quas co-
gitauit sup terrā chaldeoz

ascēdet. iste p̄ls cōtra babilonē. **C**
exponat sicut supra. xlii. hoc excepto q̄ ibi dī cōtra idu-
meā. hic aut̄ contra babilonē vsq̄ ad finē huius capli.

Qui stulti erūt
qz p̄rū apparuit p̄
effectū. cetera patēt
vsq̄ ibi. **S**ic
citas sup aqs eius
qz medi⁹ & p̄ sicca
uert̄ alucū eupbra-
tis mō p̄dicto.

Quia ter. scul.
ē. i. diuersis idola-
tris dedicata.

Et i. por. glo. i.
in falsa figmētis.
vt dicit glo. i. beb. h̄
In enim gloriaf. i.
deo vel idolo giga-
rū. vt dicit **R**a. la.
Propterea ba-
bitabūt dra. q̄ ha-
bitant in locis rui-
nosus & desertis.

Cū fatu. ficarijs
i. faunis & fatiris.
vt dicit buguitio q̄
sūt boies siluestres
vel s̄m alios demo-
nes i tali effigie ap-
parētes. cetera pa-
rēt ex supradictis.

Ecce p̄ls. **H**ic
ponit destruentū
p̄ditio. & primo ex
regione cū dī. **E**c-
ce p̄ls venit ab aq̄-
lōc. sc̄do a statura
cū dī. **E**t gēs ma-
gna. boies ei aq̄lo-
nares sūt maioris
corpis q̄s australes
tercio a multitudine
ne ibi. **E**t reges ml-
ti. q̄to ab animosita-
te & crudelitate.
cū dī. **A**rcū & scutū
zc. quāto ei boies
sunt magis aq̄lo-
nares tanto plus
hūt de sanguine. &
sunt magis aq̄si &
iracūdi. **V**ox
eorū q̄si mare sonabit
ex multitudine boim
et fremitu armorū

Audiuit rex ba-
by. sa. eorū. in p̄di-
ctis p̄ditionibus.

Et dissolute s̄t
man⁹ ei⁹ p̄ timore

Angustia app̄-
hēdit eū. in aq̄ in-
terius. **A**po-
lōz q̄si parturē. ut
sensibus exterius.
Ecce quasi leo

De supbia ior. zc.
q̄ ibi dī cōtra idu-
meā. hic aut̄ contra babilonē vsq̄ ad finē huius capli.

In ca. l. vbi dicitur in postilla. A facie gladii columbe.

Ad ditio.

In hebreo non habet hic aliquid dicitio equiuoca ad colubam et ad uinositatem. sed solum signat columbam ad iram et exponat sicut. s. xxv. in additioe. Cap. l. j.

Et dicit dominus. De scripta babylonis destructio non modo plano. sed describitur modo magis pabolico. et diuiditur in duas. quia primo describitur per pabola facti: ibi. uerbum quod precepit. Prima in duas quia primo ponitur pabolica descriptio: secundo ponitur explanatio ibi. Acuite sagittas. Prima in duas secundum duas pabolas. scilicet ibi. Calix aureus. Prima pabola est de uetero pestilente. per quem intelligitur exercitus medorum et persarum ad destructionem uentis babilonis cum dicitur. Ecce. leuauerunt contra me. et plenum in meum comburedo tempore nabuch. et uasa mei cultus humanis uisibus applicando tempore balthasar. Dan. v. c. Quasi uentus. per exercitum medorum et persarum. d. Et mittam in babilonem uentilatores. scilicet cyrum et darianum. exercitus rectorum. e. Et uentilabunt eam. bona eius rapiendo et eam destruendo. f. Non teneat. sic bene libri correcti.

nisi tetrauerit eos paruuli gregum: nisi dissipatum fuerit cum ipsis hitaculum eorum. A uoce captiuitatis babilonis mota est terra: et clamor in gentes auditus est.

Et dicit dominus. Ecce ego suscitabo super babilonem et super hitatores eius quod cor suum leuauerunt super me quod si uentum pestilente: et mittam in babilonem uentilatores: et uentilabunt eam. Et demolientur terram eius: quoniam uenerunt super eam uindictam in die afflictionis eius. Non teneat quod teneat arcum suum: et non ascendet lorica eius. Nolite perire iuuenibus eius: interficite omnes militiam eius. Et cadent infecti in terra chaldeorum: et uulnerati in regionibus eius. Quoniam non fuit uiduatus israel et iuda a domino deo suo: domino exercituum: terra autem eorum repleta est relicto a sancto israel. Fugite de medio babilonis ut saluet unusquisque animam suam. Nolite tacere super iniquitates eius: quoniam tempus ultionis eius est domino uicissitudine ipse retribuet ei. Calix aureus babilonis in

qui tendit arcum suum. et. q. d. pedites sagittarum et equites loricati non poterunt defendere babilonem. secundum hebreos ista talis est. Attendant tendens arcum suum et non ualebit lorica. et est modus loquendi decurtatus. ubi per aliquod supplere. sicut. Reg. v. proposuerat in die illa qui percussisset iebuseum subintelligendum est. fiet inquit militie. et hoc modo cum dicitur hic. Attendant subintelligitur bellatores babilonicum. Tendens arcum suum. scilicet quilibet sagittarius de exercitu cyri et dariani. et non ualebit lorica. scilicet babiloniorum ad sustinendum ictum. et huic sensui magis consonat ista sequens cum dicitur. Nolite perire. huius destructionis subditur una causa cum dicitur. Quoniam non fuit uiduatus. id est derelictus ab eo totaliter. quia licet permiserit populum suum affligi et captiuari a chaldeis. tamen postea uindictam accepit. id subditur. Fugite de medio babilonis. et. per ista. Calix. hic ponitur secunda pabola. scilicet calicis aurei inebriantis gentes. per quem designatur rex babilonis qui potum uelozis multis gentibus propinauit. et quia hoc fecit crudeliter et superbe. attribuitur sue uirtuti quod fiebat uirtute dei. id factum est sibi sicut secundum ordinem diuine iusticie. et secundum hoc per ista uisus ibi. Tollite resinam. id est medicinam ad uolozem eius sanandum seu mitigandum. et loquitur ironice. ubi subditur.

Curauimus baby. et loquitur scriptura ad modum medici totaliter desperatis de sanatione infirmi. quia tunc dimittit eum. dicit tamen glo. quod uerbum est angelorum ad custodiam babilonie deputatorum. dimittentur eam totaliter affligi. ex quo uiderunt super hoc uoluntate dei. id subditur.

manni domini inebrians omnem terram. De uino eius biberunt gentes: et id est promote sunt. Subito cecidit babilon et contrita est. Ululate super eam: tollite resinam ad uolozem eius si forte sanetur. Curauimus babilonem et non est sanata. Derelinquamus eam et eam unusquisque in terram suam. Quoniam uenit usque ad celos iudicium eius: et eleuatum est usque ad nubes. Protulit dominus iusticias nostras: uenite et narremus in syon operum domini termini. Acuite sagittas et implete pharetras. Suscitauit dominus spiritum regum medorum et super babilonem mens eius est ut perdat eam. Quoniam ultio domini est ultio templi sui. Super muros babilonis leuate signum: augete custodiam. Leuate custodes: preparate insidias: quia cogitauit dominus et fecit quicquid locutus est super hitatores babilonis. Que hitas super aquas multas locuplex in thesauris: uenit finis tuorum pedalis percisionis tue. Iurauit dominus exercituum per animam suam quoniam replebo te hominibus quasi bruceo: et

Quoniam uenit usque ad celum iudicium eius. id est coram deo. Protulit uoluntas iustitias nostras. ubi est probere in persona redeuntium de babilonica captiuitate presidentium se liberatos per meritum hieremie: et danielis. et aliorum sanctorum illius temporis etiam patrum antiquorum. Acuite. hic ponitur ponitur dicta rursus pabolam explanationem et primo prime. scilicet scilicet ibi. Collidit. prima in duas. quia primo ponitur explanatio. scilicet dicitur confirmatio: ibi. Iurauit. prima pabola significabat exercitum medorum et persarum per babiloniam am destruentem. hoc autem fuit maxime per artem sagittandi. et ideo explanans modum destructionis dicit. Acuite sagittas. et.

coibus uisibus applicauit. et ultio templi sui. quod nabuch. combussit. Super muros babilonis leuate signum. et. quod dicitur. quod babilonem se disponat ad defendendum tamen nihil eis ualebit. ideo sequitur. Quia cogitauit dominus et fecit. et. Que habitas super aquas multas hoc dicitur quia euphrates fluius magnus transibat per ciuitatem ante eius destructionem. et locuplex in thesauris de diuersis puincijs crudeliter congregatis. Uenit finis tuorum pedalis percisionis tue. quod dicitur tu es prope casum sicut arbor cui est sola mensura pedis percipienda. in hebreo habet. Uenit finis tuorum mensura rapine tue. id est secundum mensuram peccati tui. rapiendo crudeliter bona aliorum. et iste sensus magis consonat istis precedentibus ubi dicitur. Locuplex in thesauris. Iurauit dominus. Dicitur ponitur confirmatio dicti. et hoc diuino iuramento cum dicitur. Iurauit dominus exercituum. id est angelorum. Per animam suam. id est per seipsum. quia spiritus est deus Job. iij. non enim habet maiorem per quem iuret. id iurat per seipsum Gen. xxii. Et per meipsum iurauit dicit dominus. Quoniam reple. et. babilonem. Hominiibus. tibi aduersantibus. Quasi bruceo. qui incedit cum magna multitudine

Jeremie

Sup te celeuma cantabit. est aut celeuma canticu vindicatoru. 7 p hoc designat gaudiu medozu 7 p faru in effusione sanguinis chaldeozu. 7 de pdatione eozu. **b** Qui fecit terra. hoc referet ad illud qd p dicitu e. Juravit dñs. **c** In fortitudine sua. i. pote tia infinita q re dñi ad creatoz

d Et ppa. orbē .i. gubernavit. **e** Prudentia sua extendit celos q ad modu tēro rñ vident exten di sup terrā.

f Dante eo vces. i. picipiente. **g** Multi. aque in celo. i. aereo in q generant. **h** Qui le. nub. ab extre. terre. i. ab oceano frā bitabilem termi nate. inde em. p maior parte ele uat exalationes bōide q p dēfāt in nubes.

i Fulgura in pluuiā tec plu uia em abudās facit cessare ful gura. **k** Et p duxit ventos de thesaur. suis. i. de locis boibus occultis.

l Stultus rē. a scia 7 loquit d scia supstiosa cuiusmōi est ni. gromātia 7 eius ptes. id subdit.

m Confusus ē ois pflator i scul ptili. 7 loquit de imaginibus per astronomiā fa et. 7 p alios mo tos supstiosos n

n Quia mendat e con. et qd pbat dicens. **o** Nec ē spūs in eis si ei aliqñ dentur in eis rñ sa. hoc ē a demo

nibus. **p** Quana sūt opa. i. nullā virtutē de se hñtia q Et risu digna. i. derisibilia sapiētibus. **r** In tpe visitatōis sue pibūt. destructa em babilone destructa fuerunt idola q ibi erant. **s** Non sicut bec. f. vana t

t Pars iacob. suple ē. **v** Quia q fecit oia. f. de? ver? **x** Ipse ē ps. i. iacob. **y** Et isrl scēp. bere. ei? fideles ei possidet dñm p fidē 7 delectationē. 7 de? possidet eos p grām. 7 id sicut fideles sē ps dei ita 7 de us ē ps eo 7. q plecti sunt a deo 7 ipi p dīgūt cū alijs pteptis. **z** Collidis. hic ponit explanatio scde pa bole. 7 diuidit i duas ptes. qz pmo ponit pabole sñia scdo birtm qrimonia: ibi. Comedit me. Quia pabo le cōsistit in boc q p eā designat rex babilōis ppinans alijs potū meror. 7 sic factū ē sibi 7 suis. qz victorias factas virtute dei ascribebat sibi. id sibi dñi i psona dñi

3 Collidis tu mibi. i. vt in srm iusticie mee.

a Casa belli. i. apparatus bellorū aliarū gentium. **b** Et ego collidā in te gētes. qz iusticia meā voluntate iniqua executus es. **c** Et dispdā in te regna. tibi subiecta 7 te auxiliātia. **d** Collidā in te equi et equitē. i. equos 7 equites. qz ponit hic singulare p plurali. 7 sūt in sequentibus. 7 p3 lra vsqz ibi.

e Omne malū qd fecerūt in syon; tēplū cōcremādo. **f** In oculis vris in hoc alloquit iudeos q hoc viderē quozū plures erāt in babilone. **g** Ecce ego ad te mos pestifer. i. babilon q est mons altus p potentiā 7 supbia et pestifer. occidendo gentes alias crudeliter. **h** Evoluaz te de petris. i. de fortalitijs tuis in quibus confidis. **i** Et dabo te in montes p buktionis. qz babilon fuit cōbusta a medis 7 persis. **k** Et nō tollēt de te lapidē in angulum rē. i. nō recedificaberis vltra. **l** Evate signū. i. vexillū ad pgregā dum bellatores cōtra babilonē. **m** Sanctificate. i. cōfirmate ad bel landū. scēm em in vna significatione idē est qd firmum n

n Annunciate d illā regib? ararath. i. armenie regib?. **o** Veni et ascenez. noia sūt regno rñ. **p** Pūcra te d eam taphsar nomē est bebraicū 7 exercitū signat q numerat in expedi tione. **q** Addu cite equi. i. equos **r** Quasi buncum aculeatū. i. agiles 7 pparatos ad bellū. cetera patēt vsqz ibi. **s** Quia euigilabit cōtra babilonē cogi. dñi. videbat em qñ dōmics p mittēdo crudelitates chaldeozū. 7 euigilās in punitio ne eozū. **t** Cessauerūt for. baby. victorias em fecerāt virtute diuina. 7 id ipsa retractata nō soluz cessauerūt a victorijs. s et fuerē teneti ab alijs. id sicut v **u** Et fa. sunt qñ mulieres. q sunt imbelles. **x** Incensa sunt ta ber. eius. i. habitatoes babilonis. **y** Contriti sunt ve ctes eius. p fractionē portazū. **z** Currēs obuī. curren ti rē. babilon em erat ciuitas valde magna. vt dicit Dic ro. sup ps. q erat edificata in quadro. 7 qd liber latus ba bebat in longitudine. xvj. miliaria q faciunt octo leucas propter quod dicit philosophus in libro poliē. q magis erat dicenda regio clausa muris q ciuitas. et id de domo regia frequenter currebant nunch ad portas ciuitatis. 7 econuerso ad denunciādum statum. et ideo iugressus ad

cerunt in syon in oculis ve stris ait dñs. Ecce ego ad te mos pestifer ait dñs: qui corūpis vniuersam terrā. Et extendā manū meā sup te te euoluā de petris: 7 dabo te in mōte cōbustionis. Et nō tollent de te lapidē in angulū 7 lapidem in fundamēto: sed pditus in eternum eris: ait dñs. Venate signū in terra: clangite buc cinā in montib. Sanctificate sup eam gentes: annunciate cōtra illam regib ararath mēni et ascenez: p nūerate cōtra eā taphsar. Audite equū qñ buncum aculeatū. Sanctificate cōtra eam gētes: reges medie duces eius: 7 vniuersos ma gistratus eius: cunctaqz ter ram ptātis eius. Et cōmo uebit terra 7 conturbabit: qz euigilabit cōtra babilonē cogitatō dñi vt ponat terrā babilōis desertā 7 inhabitabilē. Cessauerūt for tes babilonis a plio: habi tauerūt in psidijs. Benozatum est robur eozū: 7 facti sunt qñ mulieres. Incensa sūt tabernacula eius: ptri ti sūt vectes eius. Currēs obuī curret: veniet: 7 nūci us obuī nūciati et annūciat

Et collidam in te equū et equitē eius: 7 collidā in te currū 7 ascēsozē eius: 7 collidā in te virū 7 mulierem. Et collidā in te senē 7 puerum 7 collidā in te iuuenē 7 virginē 7 collidā in te pasto rem 7 gregē eius: 7 collidaz in te agricolā 7 iugales eius 7 collidā in te duces 7 magi stratus: 7 reddā babiloniz cunctis habitatoribz chal deo omne malū suū: qd fe

Et collidam in te equū et equitē eius: 7 collidā in te currū 7 ascēsozē eius: 7 collidā in te virū 7 mulierem. Et collidā in te senē 7 puerum 7 collidā in te iuuenē 7 virginē 7 collidā in te pasto rem 7 gregē eius: 7 collidaz in te agricolā 7 iugales eius 7 collidā in te duces 7 magi stratus: 7 reddā babiloniz cunctis habitatoribz chal deo omne malū suū: qd fe

Et collidam in te equū et equitē eius: 7 collidā in te currū 7 ascēsozē eius: 7 collidā in te virū 7 mulierem. Et collidā in te senē 7 puerum 7 collidā in te iuuenē 7 virginē 7 collidā in te pasto rem 7 gregē eius: 7 collidaz in te agricolā 7 iugales eius 7 collidā in te duces 7 magi stratus: 7 reddā babiloniz cunctis habitatoribz chal deo omne malū suū: qd fe

uerfarioꝝ cito fuit regi nunciatus. id subdit. **a** **C**apta est ciuitas eius a summo vsq; ad summum. i. a prima porta vsq; ad ultimā. **b** **E**t vada p̄occupata sunt. qz medi 7 p̄se p̄ aluē fluminis intrauerūt. vt dictū est. **c** **E**t paludes in cēse. i. fortalicia q̄dā in paludibus sita.

d **E**t viri bellatores cōturbati sunt ex subito ingressu hostiuꝝ. **e** **F**ilia babilonis. i. gens babilonica.

f **Q**uasi area. i. messis extensa in area. **g** **T**pus triture ei. i. sicut tritōis sicut bladū terit in area.

b **C**omedit me. **D**ic ponit contra babilonē q̄rimonia de malo qd̄ fecit in babilonē. 7 diuidit in tres p̄tes. qz primo ponit querimonia. sc̄do circa eaz diuina iusticia ibi. **P**ropterea tercio sequēs laus diuina: ibi. 7 laudabunt. circa primū d̄ in p̄sona babilonē.

b **C**omedit me. **p**lm̄ meū occidit 7 bona rapiēdo

i **D**eiorauit me crudelit̄ B̄ agēdo.

k **R**eddidit me q̄ivas inane quod nō est aptū ad suū officiuꝝ. qz sic babilonē destruxit qnō erat apta habitatōi babilonē.

l **R**epleuit ventrem suū teneritudine mea. i. eo qd̄ tenerissime diligebat rapiendo sibi vasa aurea 7 argētea cōsecrata d̄no cultui. **m** **E**t eiecit me. **p**lm̄ meū captiuū d̄.

n **I**niqui aduer. me. i. facta mihi a chaldeis. **o** **E**t caro mea. lacerata ab eis. **p** **S**up babilonem. supple veniat vltio eius. **q** **P**ropterea. **D**ic p̄r ponit diuina iusticia cum in p̄sona d̄ni r̄ndet babilonē cōquerenti.

r **E**cce ego iudicabo cām tuā. d̄ando p̄ te iniām cōtra babilonē. **s** **E**t deser. faciā ma. eius. i. cōgregationes aquarū ex cursu euphratis s̄m modū loquendi hebraicū quo ois aquarū cōgregatio vocat̄ mare. s̄m illud **Gen. 1.** **C**ongregatōesq; aquarū appellauit maria. **t** **E**t sicca bo venā eius. i. cursum euphratis modo supradicto.

v **E**t erit babilon in tumulos. ex ruinis domozū 7 murorum. **x** **S**tupor 7 sibilus. p̄ admiratōe tante ruine

y **S**imul vt leones rugient. i. chaldei. leones em̄ horribiliter rugiunt qn̄ sunt deuicti. **3** **E**t exca. co. su. detrahendo capillos suos p̄ dolore 7 indignatōe. sicut faciunt leones qn̄ sunt deuicti. in hebreo. tamen habetur sic. **R**ecanabunt vt catuli leonū. i. extraneis rugient p̄ dolore. qz recanare p̄rie est asinorū. **a** **I**n calore eozū ponā potus eozū. i. calefaciā eos p̄ potū 7 dormire faciā. 7 non solū dormitōe soporis. sed etiā mortis. ideo subdit.

regi babilonis qz capta est ciuitas eius a summo vsq; ad summū. 7 vada p̄occupata s̄nt 7 paludes icēse s̄nt igni. 7 viri bellatores p̄turbati s̄nt. Quia hec dicit d̄ns exercitū d̄ isrl̄. **F**ilia babilonis q̄si area: t̄ps triture eius. **A**d huc modicū 7 veiet t̄ps messionis e. **C**omedit me 7 deuorauit me nabuch. rex babilonis. **R**eddidit me q̄ si vas inane. **A**bsorbuit me q̄ si draco: repleuit ventrem suum teneritudine mea: 7 eiecit me. **I**niquitas aduersum me 7 caro mea sup babilonē dicit habitatio syō 7 sanguis meus sup habitatores chaldei dicit babilonē. **P**ropterea hec dicit d̄ns. **E**cce ego iudicabo causā tuā 7 vlciscar vltionē tuā. **E**t desertū faciā mare ei 7 sicca bo venam eius. **E**t erit babilon in tumulos habitatio draconū: stupor et sibilus eo qd̄ nō sit hitator. **S**it vt leones rugiet 7 excutiēt comas veluti catuli leonū. **I**n calore eozū ponā potus eozū: 7 iebriabo eos vt sopiant 7 dormiant somnū

b **E**t dormiant somnū sempiternū. d̄ c̄m **Dan. 5.** qz baltasar fecit grande cōuiuuiū. suis principibus 7 calefactus vino fecit apportari vasa dei vt biberēt in eis et ibidem sequit̄ qz eadē nocte interfectus est baltasar. 7 regnū eius accepit d̄arius medus. 7 qz vaticinati

sempiternū: 7 nō p̄surgāt d̄ic d̄ns. **B**educā eos q̄i agnos ad victimā: 7 q̄i arietes cū hedis. **Q**uō capta ē selsach 7 p̄phēsa ē inclita vniuerse terre. **Q**uō facta ē in stuporē babilon int̄ gētes. **A**scēdit sup babilon mare: multitudine fluctuū ei opta est **f**acte sunt ciuitates ei in stuporē: terra inhabitabilis 7 deserta: terra in q̄ nullus habitat: nec trāsiet p̄ eā filius hois. **E**t visitabo sup bel i babilonē 7 eiciā qd̄ absorberat te ore eius: 7 nō cōfluēt ad eā vltra gētes. **S**i qd̄ 7 murus babilonis corrūet: egredimini te medio ei 7 p̄p̄s me vt saluet vnus q̄sq; aīaz suā ab ira furoris d̄ni. **E**t ne forte mollescat cor v̄m: 7 timeatis auditū qui audiet in terra. **E**t veniet in anno auditio: 7 p̄ hūc aīnū auditio 7 iniquitas in terra. **P**ropterea ecce dies veniunt: 7 visitabo sup sculptilia babilonis 7 ois terra eius cōfundet: 7 vniuersi interfecti ei cadēt in medio ei. **E**t laudabūt s̄nt babilonē celi

a vino fuerūt interfecti. id sequit̄.

c **B**educā eos q̄si agnos. i. sine defensione.

d **A**d victimā. **Q**uō capta est selsach. i. babilon sic noīata. p̄pter cōr̄dentia s̄ra r̄v̄t victū est. s̄ r̄v̄. s̄m **Ra. sa.**

e **A**scēdit sup babilon mare. i. exercitū magnū valde 7 fortis.

f **M**ulti. flu. eius. i. bellatores **g** **O**pta est. i. absorpta ex destructa. cetera patent vsq; ibi.

b **E**t v̄si. sup bel. idolum erat in babilonia. p̄ quod designat̄ p̄p̄s colens eū.

i **E**t eiciā qd̄ absorberat te ore ei diuitie em̄ aliaz gentiū q̄s babilonie absorberant sibi rapiendo ex diuina sentētia date fuerūt medis 7 persis.

k **E**t nō p̄flu. ad eū vl. gentes q̄ erant subdite d̄nio eozum.

l **E**gredimini te me. eius p̄p̄s meus. licet em̄ iudei eēt serui in terra babilonis. ita qd̄ nō poterant exire regnū.

gnū. tñ poterāt d̄ vna ciuitate trāsire ad aliā reddēdo regi de bonis suis. p̄ tributo magnā portione. sicut est de iudeis manētibus sub principibus xpianis. 7 multi ex diuina admonitōe sic exierunt aī destructionē babilonis. hoc mō tobias p̄uidens interitū ninie dicit filiis suis qz eo sepulto inde exiret **Tobie. xiiij.**

m **M**eso. molle. cor v̄m. i. nimio timore resoluat̄ ex auditu appropinquatōis exercitū p̄tra babilonē

n **E**t veniet in anno au. i. rumoris de occasione baltasar 7 destructōe babilonis. **o** **E**t post hūc an. audi. i. de vestra reuerfione in babilonē. vt exponit **Ra. sa.** occiso em̄ baltasar d̄arius medus suscepit regnū eius. vt dictū est. 7 regnauit p̄ annū integrū et p̄te secundū. 7 sic ille secundus p̄ parte eius fuit primus annus cyri qui successit d̄ario. 7 primo anno cyri fuit data dicta licētia redeundi.

p **E**t iniqui. in terra. qz d̄arius 7 cyrus fuerunt idolatre. **q** **E**t d̄na. super d̄natorē. i. cyrus post d̄ariū. vt dictū est. cetera patent et supradictis.

a **E**t laudabunt. **D**ic p̄r ponitur laus diuina de iusticia circa babilonē facta cum dicit

Jeremie

Et laudabunt sup babilonem celi. 7 terra. i. angeli 7 boies
 io subdit. b **U**t oia: 7 accipit h 7 p. i. celum ei e bita-
 tio angeloy 7 terra boim. c **Q**uia ab aqilone veni-
 ent ei pdones. i. medi 7 pfe. q venert de aqilonari pre
 respectu babilonis. 7 subdit vna ca. f. occisio crudelis
 filioy isrl cu di.

Et quod fecit ba-
 bylon zc.

d **Q**ui fugist
 gladiu. i. vos iu-
 dei q euasistis.

e **V**enite in in-
 vram.

f **E**t babilon asce-
 dat sup cor vrm
 .i. accipiat cor
 di destructione
 babilon 7 tepli vt
 ad eoru reedifi-
 catione aieni.

g **C**ofusi sum
 zc. q. d. qd diu re-
 pli dñi remane-
 bit sic destructu
 a gentilibus. erit
 nobis pfusio et
 obprobriu. ideo
 subdit.

h **Q**uia vene-
 rit alieni. i. ido-
 latre q sunt alie-
 ni a cultu dei.

i **S**up sancti.
 do. dñi. ea in cen-
 vedo. vt b. c. fe.
 7. iiii. Reg. vlti.

k **P**ropterea ec-
 ce dies veni. de
 p. i. q. i. Et
 visitabo sup scul-
 ptilia. i. idola et
 tepla babilonis.

m **E**t in omni-
 ter. eius mugiet
 vulneratus no
 potens loqui re-
 ce p dolore. sed
 mugies ad mo-
 dum bestie.

n **S**i ascende-
 rit babilon in ce-
 luz zc. q. d. qd tu
 cuq sit eleuata
 in honore 7 fir-
 mata in prate.
 tu destruet mea
 virtute. io seqt.

o **A**d me veniet vastatores.
 o **E**t pdidit ex ea voce
 magna. i. verba iactantie de sua magnitudine 7 prate.

p **S**onabunt fluctus eorum. i. exeratus medorum 7
 p. i. q. d. cetera patent vsqz ibi.

q **E**t emarcuit arcus
 eorum. i. no potuerunt se defendere p arte sagittadi in q
 sunt edocti.

r **E**t inebriabo principes eius zc. qz
 nocte seqnti festu balthasar. in q ipse 7 principes eius
 fuerunt vino repleti. interfectus fuit balthasar 7 princi-
 pes cu eo. vt dictu est. s.

s **M**urus babilonis il-
 le latissim. sic e in heb. 7 in libris correctis.

t **S**uf-
 fossione suffodiet. i. reuicet qtu cuqz sit latus 7 fortis
 v **E**t labores p. i. ad nihilu. in edificatone emu-
 roz 7 domoz babilonis fuerunt expese multe diuitie
 acquisite laboribus p. i. 7 gentiu. qs ab eis abstule-
 runt chaldei. 7 io diuinu fuit iudiciu q tales edificati-
 ones redigerent ad nihilu.

v **U**erbu. Dic pnr de-

7 terra 7 oia q in eis sut: qz
 ab aquilone veniet ei pdo-
 nes ait dñs. Et quod fec ba-
 bylon vt caderent occisi in
 isrl sic de babilone cadent
 occisi in vniusa terra. Qui
 fugistis gladiu venite noli-
 te stare. Recordamini pcul
 dñi: 7 hirs ascendat sup cor
 vrm. Cofusi sum: qm au-
 diuimus obprobriu. Ope-
 ruit ignominis facies nras
 qz venerut alieni sup scul-
 patione domus dñi. Pro-
 pterea ecce dies veniut ait
 dñs: 7 visitabo sup sculpti-
 lia babilonis: 7 in oia terra
 ei mugiet vulneratus. Si
 ascenderit babilon in celuz
 firmauerit i excelso robur
 suu: ad me venient vastato-
 res ei ait dñs: vox clamor
 de babilone 7 stritio mag
 de tra chaldeoz qm vasta-
 uit dñs babilone 7 pdidit
 ex ea voce magnam 7 sona-
 bunt fluctus eoz q aque ml-
 te. Bedit sonitu vox eoz qz
 venit sup eaz. i. sup babilo-
 ne pdo: 7 apphesi sut fortes
 ei: 7 emarcuit arcus eoz qz
 fortis vltor dñs reddens re-
 tribuet. Et inebriabo pri-
 cipes ei: 7 sapietes ei: duces
 ei: 7 mgratus ei: 7 fortes ei
 Et tormiet somniu sempi-

scribit destructio babilonis sub pabola facti. sicut ei pa-
 bola verbi e qn p significatu vocu aliud intelligit. vt cu
 di Judi. ix. Ferut ligna ad ramnu. p qd itelligit hirato-
 res syche 7 abimelech que fecerut sibi regē. sic pabola fa-
 cti est qn fit aliqd ad signandu aliud fiendu. 7 sic est in p

ternu: 7 non expugnent ait
 rex dñs exercituum nomen
 e. Dec dicit dñs exercituu
 Durus babilonis ille la-
 tissimus suffossione suffo-
 diet: 7 porte ei exerce igne
 pburent: 7 labores p. i. ad
 nihilu 7 gentiu i ignem
 erut 7 dispibut. Verbu qd
 pcepit hieremias p. i. sa-
 raie filio nerie filij maasie:
 cum pgeret cu sedechia re-
 ge in babilone: in anno qr-
 to regni ei. Saraias autez
 erat princeps p. i. phetie. Et
 scripsit hieremias oem malu
 qd venturu erat sup baby-
 lone in libro vno: oia verba
 h q scripta sut p babilone
 Et dixit hieremias ad sa-
 raiā. Cum veneris in ba-
 bylonē 7 videris 7 legeris
 oia verba hec: dices. Bne
 tu locutus es contra locuz
 istum vt disperdes eum ne
 sit qui eo habitet ab hoie
 vsqz ad pecus: 7 sit ppetua
 solitudo. Cuiqz copleue-
 ris legere librum istum: li-
 gabis ad euz lapide 7 p. i. ci-
 es illuz in mediū euphrate:
 7 dices. Sic submerget ba-
 bylon: 7 non consurget a fa-
 cie afflictionis qua ego ad
 duco sup eam: et dissoluet.
 Ducisqz verba Hieremie.

posito. qz destructo
 babilonis scripta
 in quoda libello. 7
 alligata lapidi po-
 teroso. pecta fuit
 in flumiu euphrate
 corā pluribus iu-
 deis ad signandu
 destructione baby-
 lonis futurā. Pri-
 mo ponit ergo qs
 pcepit hoc fieri cu
 di. Verbu qd pce-
 pit hieremias zc.
 saraiē filio nerie zc.
 z tps z etiā locus.
 cu di. y **Q**u p-
 ge. cu sede. re. in ba-
 bylonē zc. sedechi-
 as em fuerat insti-
 tutus rex a rege ba-
 bylonis. 7 io qro
 anno regni sui iuit
 in babilone ad fa-
 ciendu ei reueretiā.
 7 ad referendu mu-
 nera. cu q iuit iste
 saraias. cuius sub-
 dit officiu cum di.
 3 **E**rat p. i. p. i. phet-
 tic. i. principalis in-
 ter leuitas q in cō-
 plo decatabat lau-
 des diuinas a dō
 et ab alijs p. i. phetis
 factas. in heb. b. r.
 Erat princeps exe-
 ni. 7 io iuit cu sede-
 chia ad faciendu
 exeniū regi babylo-
 nis noie sedechie.
 cetera patet vsqz ibi
 a **C**ū veneris in
 babilone 7 videris
 diligēter ea q sunt
 scripta in b libro.
 b **E**t legeris oia
 verba hec. f. coram
 iudeis. q illuc tras-
 lati fuerat cum ie-
 chonia rege iuda.
 c **D**ices corā eis

d **D**ne tu locutus es cōtra locū istū. i. cōtra babilonē.
 cetera patet vsqz ibi. e **L**igabis ad eū lapidem. vt de-
 mergat in pfundū fluminis. ad designandu totalē destru-
 ctionē babilonis. f **D**ucisqz verba hieremie. dicunt
 aliqui q no est de textu s qdaz rubrica apposita s hoc no
 est verū. qz sic scribit in hebreo sicut 7 alia pcedentia.
 In ca. ij. vbi di in postilla. Tollite refinam.

Additio. j.
Dctio in hoc loco posita significat tiriacā nō resu-
 nam. put dictū fuit supra in additōe ca. viij.
 In eodē ca. vbi di in postilla. Stultus factus ois hō.
Additio. ij.

Quia gentiles idolorū cultores nō solum errabāt
 in hoc q idola vana colebant. sed etiam qz stulte
 estimabant qz deus verus quem populus isrl co-
 lebat erat similis dijs eorum. vñ **E**lias. xxxvi. 7. xxxvii.

sennacherib et sui dicebant quod non potuerat deus israel defendere babilonem a manibus assyriorum. nec sicut dominus aliarum gentium potuerat gentes suas protegere ab eis. quod deus confutavit per esaiam denunciando eis defensionem populi sui. ut ibidem. sed in hoc loco quod hieremias non potuerat ostendere chaldeis excellentiam diuine potentie per defensionem babilonis: cum ex ordine iusticie diuine propter peccata populi erat destrueda. id ostendit eis excellentiam dei israel respectu falsorum deorum. et hoc quod dominus falsus sit ab hominibus fabricati seu ficti. et sic cum actoribus suis peunt et propter hoc dicit. Stultus factus est ois homo a scia. scilicet vera. Confusus est ois confessor in sculptili et cetera. quod patet ex hoc quod subdit. In tempore visitationis sue pibunt. scilicet idola vana cum cultoribus eorum seu actoribus et ratio est. quod tales dominus non habent aliam potentiam nisi eam quam accores seu cultores sui fingunt. et sic optet quod cum cultoribus pereant. non tamen sic est de deo vero Jacob: cuius virtus et potentia non pendet a cultoribus. sed e contra totum est et bonum volentium ipsum pendet ab illo quem colunt. et id dicit. Non sicut hec pars iacob. scilicet ut peat peunte populo suo. Quia qui fecit oia ipse est. et sic esse omnium ab illo dependet. Et quod licet ipse sit principium totius esse. tamen appropriat populo israel specialiter. id subdit. Et israel cepit hereditatis eius. Consequenter ex permanetia diuine potentie infertur quod sicut babilonem fuerunt infra diuine potentie contra alias nationes. sic et alie gentes essent infra diuine potentie contra eos specialiter. propter ea que fecerant in syon qui erat locus diuino cultui deputatus. et de hoc dicit. Collidit tibi mibi vasa belli et cetera. Et reddam babiloni omne malum quod fecerunt in syon in oculis vestris et cetera.

In eodem ca. ubi dicitur in postilla. Regibus mēni et aschenes.

Ad dicitur. In hebreo habetur aschenas quod signat alemoniam. Item tapfar est nomen hebraicum significans capitaneum vel ducem exercitus.

In eodem ca. ubi dicitur in postilla. Et visitabo super bel.

Ad dicitur. Et visitabo super bel. proprie potest intelligi de ipso idolo bel. sine hoc quod significet populum. quod cum deus punit aliquam gentem idolatram. consumit etiam deos suos dissipare se confundere. unde Exo. xij. ca. In omnibus domus egypti faciam iudicia. Et sic in alijs locis. Sicut quod dicitur. Et etiam quod absorbuerat de ore eius. potest intelligi de ore ipsius idoli bel in quo colentes ponebant diuitias. fingendo quod eas acceptasset sicut faciebant de moloth in occasione puerorum. Sicut quod sequitur et non confluent ad eam veltra gentes. proprie potest intelligi potest de ipso idolo bel ad quem gentes confluebant cum babilonia esset in prosperitate.

In eo. ca. ubi dicitur in postilla. Duculq; verba hieremie

Ad dicitur. Quod dicitur hic. Duculq; verba hieremie. denotat quod illa que sequuntur in sequenti ca. non sunt reputanda de verbis prophetie hieremie. sed sumuntur bystoriale a quarto Regum ultimo cap. inter quod capitulum et istud modica. et quasi nulla est diuina et interponitur hic bystoria destructionis babilonis et templi ad continuationem libri Renouum et cetera.

Et omnes viri bellatores eius fugerunt: exieruntque de ciuitate nocte per vias porte. que est inter duos muros et ducit ad hortus regis: chaldeis obsidibus vrbem in gyro et abierunt per viam que ducit in heremum. Persecutus est autem chaldeorum exercitus regem: et apprehenderunt sedechiam in deserto quod est iuxta hiericho: et ois comitatus eius diffugit ab eo. Cunctique apprehenderunt regem: adduxerunt eum ad regem babilonis in reblata que est in terra emath: et locutus est ad eum iudicia. Et iugulauit rex babilonis filios sedechie in oculis eius: et omnes principes iuda occidit in reblata. Et octulos sedechie eruit: et vinxit eum pedibus. Et adduxit eum rex babilonis in babilonem: et posuit eum in domo carceris usque ad diem mortis sue:

Ad dicitur. In mensis autem. v. tercio de reliquijs ordinatio: ibi. De pauperibus. Prima iduas. quod primo ponitur captiois occasio: scilicet ipsa captio ibi. Factum est autem. Occasio autem captiois prima fuit peccatum regis et populi contra deum. quod notatur cum dicitur.

Ad dicitur. Et fecit in oculis domini malum. imitando in hoc iacobum filium isaie et alios reges qui fuerunt idolatre. propter quod dominus voluit babilonem destruere et maxime propter peccatum manasse qui posuit idola in domo domini. scilicet occasio fuit peccatum sedechie in regem babilonis. cui rebellauit quis iurasset ei fideliter seruire. ut habetur in Paral. vlt. quod notatur cum dicitur. Et recessit sedechias a rege babilonis.

Ad dicitur. Factum est. Sic ponitur ciuitatis captio. et patet scilicet ex his que dicta sunt supra. xxix. ubi describitur ista captio sicut hic paucis ex ceptis que exponuntur.

Ad dicitur. Chaldeis obsidibus vrbem in gyro. si ergo queratur quomodo rex et bellatores potuerunt exire dicens quod erat via subterranea cuius introitus erat intra ciuitatem inter duos muros. et exitus erat longe a ciuitate ultra locum ubi erant chaldei et per illum fugerunt rex et alij sicut dictum fuit supra. xxix. et. iij. Reg. vlti. e. Sed et omnes principes iuda occidit dicitur Ra. sa. que isti fuerunt. lxx. iudices ordinarij. eo quod relaxauerant iuramentum sedechie. alij autem dicunt quod fuerunt principes inducentes sedechiam ad rebellandum regi babilonis. f. usque ad diem mortis sue. licet autem mortuus fuerit in carcere. tamen rex babilonis statum eius regium considerans. fecit eum sepeliri

Capitulum. iij.

Ad dicitur. In principio libri fuit diuisum contra precedentia. et est quidam breuis epilogo. respectu precedentium in quibus descripta est destructio iherusalem licet occasione huius plura alia fuerint annexa et diuiditur hoc capitulum in tres partes. quod primo ponitur ciuitatis captio.

Hieremie

honorifice sicut dixerat hieremias supra xxxiii.
g In mense. Dic pñr ponit civitatē capite destructo
circa qđ primo ponit tps cū dī. In mense aut quinto
lz aut fuerit capta mense quarto. vt dī supra eodē ca.
tñ nō fuit cōbusta donec sup hoc habuerūt voluntatē
regis babilōis

q̄ agebat tūc in
remotis. s. in ter
ra emath. vt bñ
in textu. 2 sic trā
sūt tps vsq; ad
decimā diē quin
ti mēsis in q̄ fu
it cōbusta. cete
ra patēt in lsa.

De paupibꝫ
Dic pñr ponit
ordinatio de re
manētibus. 2 p
mo de p̄plo. scđo
de rege iochim
ibi. Et factū est.

Prima in duas
q̄ primo ponit
ordinatio de p
sonis referuatis
scđo de occisis:
ibi. Et tulit. Pri
ma ad huc in du
as. q̄ primo po
nit ordinatio de
p̄plo. scđo trans
latorū nūeratio
ibi. Iste est p̄lis

Prima in duas
q̄ primo ponit
ordinatio de p̄lo
nis. scđo de va
sis: ibi. Colum
nas q̄. Circa p̄
mū sciendum q̄
de p̄sonis refer
uatis sic fuit or
dinatus q̄ illi q̄
erāt alicuius re
putatōis in sapi

entia vel arte aliqua seu conditōe notabili fuerūt trā
lati in babilōnē vt de illa cōditione seruirent babilō
nijs. ceteri vero fuerunt dimissi in iudeā ad colenduz
agros 2 vineas. ne terra redigeret in solitudinē. 2 red
deret inutilis regi babilōnis. de cultura vero terre ei
tributū magnū reddebat. 2 hoc est qđ dī.

De paupibꝫ aut ppli. s. bñtibꝫ aliqua p̄ditio
nē babilōnis vtilē. vt plenius exponit. iij. Reg. vlt.
i. Translulit nabuzardan p̄in. mili. 2c. 2 p̄ lsa.

Columnas q̄. Dic ponit dispositio de vasis. quic
quid em̄ fuit p̄ciosum de talibus in templo dñi totum
portauerunt secum chaldei. inter vasa tñ ponunt bic
due colonne cree q̄ erant in porticu templi. de quarū
magnitudine 2 forma dictuz fuit diffuse p̄ singula. iij.
Reg. vj. 2 sūt de alijs vasis bic positis. 2 iō bic breui
ter intēdo p̄transire. q̄ descriptio exquisita de istis ibi
habet locū. dicit ergo. Colūnas q̄ creas. de quarū for
ma postea subdit.

Quē erant in domo dñi. i. in
porticu tēpli. m. Et bases illarū. s. colūnarū. quel
bet em̄ colūna habebat quatuor p̄tes. s. basem. stipitē
caput 2 capitellū. n. Et mare eneam vas erat ma
gnū 2 rotundū in q̄ lauabant sacerdotes. o. Quō
erat in domo dñi. i. in atrio sacerdotū. tomus em̄ dñi
large accepta nō solū accipit p̄ corpe templi. sed etiā
p̄ atrijs 2 edificijs ad ipm̄ p̄tinētibus. p. Confre
gerūt chaldei. vt materia posset expeditius portari.
q. Et lebetes. i. chaldarias vbi cōq̄bāt carnes sacri

ficiozū. Et creagras. i. fuscinas ad extrahēdū car
nes. s. Et psalteria. i. iustia musica. p̄ leuitis. t. Et
pbialas. vasa erāt ad reponēdū vnguēta. quibus vngē
bant reges 2 sacerdotes. 2 vasa diuino cultui cōsecrata
v. Et mortariola. in quibus terebāt spēs ex quibus cō
ponebāt vnguēta

creagras 2 psalteria 2 phis
las 2 mortariola 2 oia va
sa erea q̄ in ministerio fue
runt: tulerūt 2 hydrias 2 et
thymiamat eris: 2 vrceos
2 pelues 2 cādelabra 2 moz
taria 2 cyathos. Quotq̄
aurea aurea: 2 quotq̄ argē
tea argētea. Tulit mḡ mi
litie colūnas duas et mare
vnum: 2 vitulos duodecim
ereos qui erāt sub basibus
quas fecerat rex salomō in
tomo dñi. Nō erat pōdus
eris oim̄ horū vasozū. De
colūnis aut: 2cē 2 octo cu
biti altitudinis erāt in co
lūna vna: 2 funiculus duo
decim cubitorū circuibant
eam. Porro grossitudo ei
2 quatuor digitorū: 2 intrinse
cus caua erat 2 capitella su
per vtrāq; erea. Altitudo
capitelli vnius quinq; cubi
torum: 2 retiacula 2 malo
granata sup coronā in cir
citu: oia enea. Et fuerūt

spēs ex quibus cō
ponebāt vnguēta
Et hydrias in
quibꝫ ponebāt vi
nū et oleū. p̄ liba
minibus sciēdis.

Et thymiamata
tertia in quibus te
rebant spēs ad fa
ciēdū thymiamata
qđ cōburebāt sup
altare thymiamata
tis. 3 Et vrce
os 2 pelues. in qui
bus lauabant car
nes offerēde sup
altare holocausti.

Et cyathos. in
quibꝫ ponebāt vinū
et oleū vtrū essent
apta ad sacrificiū.
Quotq̄ aurea
aurea 2c. q̄ oia va
sa aurea ponebant
ad vnā p̄tē. 2 argē
tea ad aliā et crea
sūt ad aliā.

Titulos. xij. ere
os. boues vocant
iij. Re. v. Qui
erant sub basibus
bases dicuntur hic p̄
tes fūdi maris erei
qđ sedebat sup il
los. xij. vitulos. et
tres respiciebant
ad orientē. et tres
ad occidentē. 2 tres
ad meridie. 2 tres
ad aquilonem.

Non erat pon
tus eris. s. vt ad
designandā magnitudinē 2 multitudinē eius intantū q̄
nō posset de facili sciri pondus determinatū. f. De co
lumnis aut duabus supradictis. g. Decē 2 octo cubi
altitudinis 2c. hoc intelligendū est de stipite. q̄ tota co
lūna ex quatuor p̄tibus p̄dictis constituta habebat. xij.
cubitos in altū. vt bñ. ij. Paral. iij. 2 declaratū est diffusi
us. iij. Reg. h. Et funiculus. xij. cubi. cir. ea. i. ei? gros
sitiem. i. Porro grossitudo eius. i. spissitudo.

Quatuor digi. 2c. vtrāq; erea. quarū forma erat val
de subtilis 2 artificiosa. put dictū fuit. iij. Reg.

Et retiacula 2 malogranata. ad decorē em̄ capitelloz
erant ibi in circuitu malogranata de ere apposita. 2 retia
cula q̄ fm̄ aliquos erant quedā foramina in circuitu ca
pitelloz artificiose facta. sicut in ostijs laternarū erant
et dicuntur retiacula q̄ foramina illa in aliquo erant simi
lia foraminibus retis. fm̄ alios erat opus reticulatū de fi
lis ereis factū 2 positū sup capitella. vel q̄ p̄ illa appare
bant malogranata sicut illa q̄ sunt opta reti apparet exte
rius p̄ retis foramina. m. Sup coronā. i. sup capitel
lum qđ dī corona. eo q̄ erat sup caput colūne sicut coro
na sup caput regis. n. Et fue. malogra. 2c. dependen
tia a capitulo 2 tot erant q̄si apposita in qualibet colum
na. iij. vero Reg. dī q̄ erāt ducenta in qualibet columna
centum dependentia. 2 centum apposita. 2 sicut dictū fu
it ibidem iste due colonne erāt site. p̄e parietes ex vtra
q; parte porticus ita q̄ quatuor malogranata iuxta pari
etem posita non apparebant. 2 ideo non computantur bic

et sic remanēt nonagintafex. tercio ho regum cōputant oia. **O** Et oia malogra. centū retia. circūda. 13 in quilibet columna esset tñ unum retiaculū. tñ ibi erant centum distinctōes sicut in malogranatis erant centū ordines duo em malogranata. s. vnū appositū 7 aliud dependens sub eo faciebant vnū ordinem et sic cū in circuitu capitelli eēt cētū apposita 7 centū dependētia ibi pōns erāt cētū ordines. **P** Et tulit. hic pōnit ordinatio de psonis ad vitā non reservatis cū dicit Et tulit mgr mi. faraia sacer. pmuz. i. pmi ordinis. dauid em distinctio sacerdotēs p. xxiij. ordines. vt br. j. Paralip

Q Et de ciuitate tu. eunuchū 7c. ex quo patz qd iste dicit eunuchus nō a sectione genitalium qz tales nō pponuntur boibus belli. s. a maturitate 7 bonestate. fm qd dicit Math. xix. sūt eunuchi qui se castrauerūt ppter regnū celozum 7c.

R Et septē viros de his qui vi. fa. regis. i. habentes ad ipsum liberū accessum.

S Et scribā principē mili. qui. pba. tyrones. i. iuuenes aptos ad exercitiū armozū. bos interfecit rex babilonis qz cōsiliū 7 fauorem dederāt sedeberebellandi.

T Et. lx. viros de ppo terre. isrl' bos isrl' interfecit. qz resisterunt ei defendēdo ciuitatē quantū potuerunt. 7 sic nō reddiderunt se voluntarie. sed fuerunt inuenti latentes 7 absconditi.

V Iste est ppls. hic pōnit translatōz in babilonē numeratio. **R** In anno septimo iudeos tria milia. 7 loquitur hic scriptura de translatis cum iechonia filio iochim. vt dicit Rab. sa. 7 alij hebrei. sed contra hoc videt qd dicit. Reg. xxiij. qd translati cum eo fuerunt. x. milia. sed hec dissonantia soluit p hoc qd hic dicit iudeos tria milia. i. de tribu iuda. de alijs aut tribubus fuerūt septē milia. qui hic omittunt. 7 quarto regū cum istis numerant Item quarto regū dicit qd ista trāsmigratio fuit anno octauo nabuch. hic aut dicit anno septimo ad qd dicitur qd ibi accipiunt anni nabuch. a principio regni sui. hic aut ab illo tpe quo iachim filius iosie fuit ei subditus 7 seruis sub tributo nabuch. aut iam regnauerat vno anno.

Y In anno. xxiij. 7c. loquitur hic de translatione ppli cum rege sedecbia. Sed cōtra hoc videt qd supra dicit cap. isto. Ipse est annus. xix. nabuch. 7c. et soluit hoc sicut 7 pcedens qz hic accipiunt anni nabuch. a tpe a quo iachim factus fuit eius seruis. supra ho a principio regni sui.

malogranata nonagintafex dependētia: 7 oia malogranata cētū retiaculis circūdabant. **P** Et tulit mgr militie faraia sacerdotē pmū 7 sophonia sacerdotē scdm et tres custodes vestibuli.

Q Et de ciuitate tulit eunuchū vnū qui erat ppositus sup viros bellatores: et septē viros de his q videbāt faciē regis q inēri sūt i citate

7 scribā principē militū q p babat tyrones: 7 septaginta viros de ppo tpe q inuenti sūt i medio ciuitatē. Tulit aut eos nabuzardā mgr militie: 7 duxit eos ad regē babilonis in reblata. Et percussit eos rex babilonis: et interfecit eos in reblata in terra emath. Et trāslatus est iuda de terra sua. Iste est ppls quē trāstulit nabuchodonosor. In anno septimo iudeos tria milia 7 vigintitres. In anno decimo octauo nabuchodonosor trāstulit de babilonia aias octingētas triginta duas. In anno vicefimotercō nabuchodonosor trāstulit nabuzardan mgr militie aias iudeozū septigētas qdraginta quinq. Oēs q aie quatuor milia sexcēte. Et factus est i tricesimoseptimo āno trāsmigratōis iochim regis iuda duodecimo mense vicefima qnta mēsis eleuauit euilmerodach rex babilois ipso āno regni sui caput iochim regis iude: 7 reduxit eū de vno carceris 7 locutus ē cū eo bona. Et posuit thronū ei sup thronos regū q erāt post se i babilone: 7 mutauit vestimēta carceris ei 7 comedebat panē corā eo semp cūctis dieb vite sue. Et cibaria 7 cibaria ppetua dabant ei a rege babilonis statuta p singulos dies: vsq ad diē mortis sue cunctis dieb vite eius.

Et factū ē postq in captiuitate redactus ē isrl' 7 hierlm deserta ē: sedit hieremias ppheta flens et plāxit lamentatōne hac in hierlm 7 amaro āno suspirās 7 euilans dixit.

3 Anno. xxiij. nabuch. tunc em cepit tyrum 7 plures alias ciuitates circa iudeā ad quas cōfugerāt añ plures iudei timore nabuch. 7 illi tunc fuerunt capti 7 in babilonē ducti. **A** Omnes ergo aie. hic numerate **B** Quatuor milia sexcente. Scienduz tñ q fuerunt multo plures. s. hic 7 in libro regum numerant tñ notabiliores **C** Et factū est. hic vltimo pōnit ordinatio de iechonia rege q post longū carcerē fuit honoratus in babilone cū dicit. Et factus ē in. xxxvii. āno trāsmigratōis iochim. tantū em fuit in statu humili.

D Eleuauit euilmerodach. iste ei regnauit post nabuc. patrem suū fm bebreos. 7 mortuo patre cū regnaret honorauit iochim sup oēs principes regni sui vt apparet in lra. rō autē bui fuit fm aliquos qz nabuch. pte p cūso amentia iste euilmerodach filius eius voluit regnare. et videbat de p cūssione patris gaudere. ppter qd nabuc. in regnuz restitutus fecit eū in carcere cū isto iochim 7 sic cū cōtraxit amicitiam ppter qd cōstitutus i regno mortuo patre honorauit eum. cetera patent in lra.

Et factum est postq 7c. totum istud vsq ad finem capituli videt appositū ab aliquo expositore ad continuum sicut capitulis sequentibus. qd non est in bebreo nec in libris correctis.

mortuo patre honorauit eum. cetera patent in lra. **E**t factum est postq 7c. totum istud vsq ad finem capituli videt appositū ab aliquo expositore ad continuum sicut capitulis sequentibus. qd non est in bebreo nec in libris correctis.